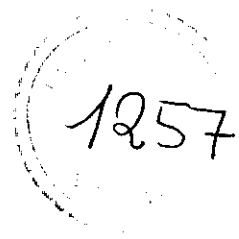

Els militants de les organitzacions polítiques juvenils a Catalunya. Perfils i percepcions

Òscar Barberà, Astrid Barrio i Joan Rodríguez, coordinadors

MAIG 2001

ELS MILITANTS
DE LES
ORGANITZACIONS POLÍTIQUES JUVENILS
A CATALUNYA

Perfils i Percepcions

Òscar Barberà
Astrid Barrio
Joan Rodríguez
(Coordinadors)

Barcelona, Maig de 2001

PRESENTACIÓ

Plantejar una recerca sobre la joventut suposa, d'entrada, considerar que els joves tenen uns comportaments i unes característiques específiques que els distingeixen de la resta de població. La ciència política i la sociologia en moltes ocasions han pres com a punt de partida per a moltes investigacions aquest pressupòsit, i en aquest sentit s'ha arribat a afirmar que no hi ha res més banal ni més habitual que analitzar les opinions i els comportaments polítics en funció de l'edat (Percheron, 1991), perquè es considera que l'edat, com també el sexe, són d'entre totes les variables, les que millor defineix la identitat dels individus (Remond, 1991)

Tradicionalment els estudis sobre els joves i la política han estat abordats des de dues perspectives. La primera és la que s'interroga sobre les pautes de socialització política dels joves (Muxel, 1991; 1992; Recchi, 1998) mentre que la segona, se centra en l'anàlisi de les seves actituds respecte la política i en les seves modalitats de participació política (Muxel, 1996 i 2001). Aquestes dues perspectives tendeixen a barrejar-se en la mesura en què en molts dels casos, els diferents models de socialització es consideren fonamentals per explicar les actituds, els comportaments i les formes de participació política dels joves.

Aquest treball, però ni pretén esbrinar quins són els models de socialització política dels joves catalans ni vol aprofundir en el seu comportament ni en les seves pautes de participació política. Es tracta d'un estudi fet a partir de l'aplicació de les tècniques d'anàlisi de la sociologia del militantisme i de l'anàlisi de les elits polítiques que es proposa:

- traçar el perfil social d'una part dels joves catalans polititzats: els militants de les diferents organitzacions polítiques,
- conèixer quines són les seves percepcions sobre els partits i els dirigents catalans,
- establir les similituds i diferències entre les diferents joventuts, i
- confrontar els resultats amb el conjunt de la població juvenil catalana.

Diverses investigacions en els nostres àmbits geogràfics han posat de relleu que la política és una activitat que interessa relativament poc o molt poc a la majoria dels joves¹. D'acord amb aquesta actitud també s'ha observat que els joves, en general, s'impliquen poc en les diverses modalitats de participació política i que en relació al seu comportament electoral són més abstencionistes que la resta de la població (Font, 1993)². A partir d'aquestes constatacions, vam considerar plantejar-nos de saber com són aquells joves que decideixen de fer-ho. En conseqüència la nostra hipòtesi de partida és que els joves que participen en política són susceptibles de tenir unes característiques específiques que els distingeixin de la resta de població jove.

¹ Segons l'estudi Jóvenes españoles 99, només el 3.6% dels joves espanyols els interessa la política. De manera similar el Sondeig d'Opinió de Catalunya de 1999 (ICPS, 1999) revela que als joves els interessa menys la política que als adults. Aquestes dades coincidirien amb diverses hipòtesis segons les quals l'interès per la política augmenta a partir dels 30 anys i es torna a reduir a partir dels 60 (Justel, 1992).

² Som conscients però de l'existència d'un corrent que defensa una tesi alternativa. Muxel, pel que fa a la participació política juvenil afirma que els joves "Ne sont ni absents ni démissionnaires. Mais ce qui les caractérise est sans doute une volonté de se démarquer d'une façon de faire ou d'user de la politique dans laquelle ils ne se reconnaissent pas. Les mots mêmes et le langage des hommes et des appareils politiques ne sont ni entendues ni réappropriés par eux" (Muxel, 1996). En el mateix sentit, però en relació a l'abstenció Molas assenyala que "Els qui tenen una actitud personal de ciutadà actiu o militant (que poden abstenir-se de la tria, però no de la participació, car en tot cas poden votar en blanc) tendeixen a veure en el comportament abstencionista una actitud marginal (i nociva) en la mesura en què perceben el vot com un dret per complir un deure. En canvi aquells que hi veuen només un dret tenen més tendència a considerar el no-vot com expressió d'una opció política, i d'algun manera també una via de participar" (Molas, 1994).

Per analitzar els joves catalans que participen en política prendrem com a objecte d'estudi els delegats als congressos de les principals organitzacions polítiques juvenils catalanes³. L'abast de la nostra recerca és doncs limitat i no pretén establir conclusions generals sobre les característiques dels joves catalans polititzats. Ens concentrem en l'anàlisi d'aquells que participen en política convencional, i d'entre aquests, per raons d'ordre metodològic, ens fixem exclusivament en els que ho fan a través de les organitzacions juvenils dels partits polítics⁴. Les organitzacions que incloem en el nostre estudi són les joventuts d'aquells partits polítics amb representació al Parlament de Catalunya: la Unió de Joves (UdJ), la Joventut Socialista de Catalunya (JSC), la Joventut Nacionalista de Catalunya (JNC), Joves amb Iniciativa (JI), Noves Generacions (NNGG) i les Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya (JERC). De manera excepcional vam decidir incloure Joves Comunistes i el Col·lectiu de Joves Comunistes, les joventuts d'Esquerra Unida i Alternativa, branca catalana de Izquierda Unida, formació amb representació a les Corts Generals, tot i ser extraparlamentària a Catalunya.

L'adherència a organitzacions polítiques, és segons les escales que mesuren la intensitat de la participació política convencional, un dels punts màxims d'implicació (Barnes i Kaase, 1979; Verba i Nie, 1975). La nostra recerca

³ L'Informe sobre la joventut a Catalunya xifra en 1.6% de ls joves els afiliats a organitzacions polítiques, sindical i estudiantils. Aquest estudi afirma alhora que s'ha produït una davallada des de la transició ençà dels nivells d'afiliació. Tanmateix, cal tenir present que la crisi de l'afiliació en els partits polítics d'Europa occidental, de la que la davallada en les associacions polítiques juvenils en seria una expressió més, ha estat discutida per diversos estudis (Mair, 1994; Ion, 1997).

⁴ Excloem, per tant, tots aquells joves que participen en política de forma no convencional (Barnes i Kasse, 1979), i els que, dins de la política convencional no ho fan en les joventuts dels partits (com associacions sindicals, sindicats d'estudiants, etc.).

tanmateix, no analitzarà el conjunt dels adherents de les joventuts sinó els militants⁵, és a dir aquells adherents que Duverger, a partir de la teoria de les corones exteriors i interiors dels partits, definí com els membres més actius de les organitzacions⁶. Per aproximar-nos a l'estudi dels militants prendrem els delegats als congressos, considerant, com van establir Cayrol i Ysmal (1984) que "les congrés des partis constituent une instance particulièrement significative pour qui s'intéresse à la sociologie du militantisme." Som conscients que aquesta és una opció susceptible de presentar objeccions, com ja van fer notar Pitarch et al. (1980), i que a més partim d'un pressupòsit, que la militància a les joventuts dels partits és equivalent a la militància en els partits polítics, que també pot ser discutible.

El nostre treball s'ha construït a partir d'una enquesta de resposta directa que es va passar a tots els delegats assistents als congressos de les joventuts celebrats al llarg de l'any 2000. Adoptem per tant, la perspectiva de l'individualisme metodològic, opció que comporta una sèrie d'assumpcions, d'entre les que destaca la idea que les "explicacions de fons dels fenòmens socials parteixen de les creences i objectius dels individus" (Marsh i Stoker, 1997: 88). Aquesta perspectiva ha estat criticada des de la sociologia argumentant que no té en compte elements estructurals, raó per la qual en el nostre anàlisi tractarem de considerar els elements d'ordre estructural que puguin afectar els resultats com

⁵ Sobre les diferències entre les categories d'adherent i militant vegeu a més de Duverger (1951); els treballs de Seiler (1993); Offerlé (1997) i Brechon (1999).

⁶ Des de que Duverger formulà la seva teoria existeix un intens debat entorn el concepte de militant i sobre les característiques del militantisme. Vegeu els treballs de A. Mabileau (1976) i el matrimoni Charlot (1985) i de Ion (1987).

ara les condicions d'afiliació de les joventuts, els mecanismes de selecció dels delegats, les relacions formals entre partits i joventuts o el context del congrés.

En el disseny de la nostra enquesta (vegeu annex) hem pres com a model el qüestionari elaborat el 1996 per l'Institut de Ciències Polítiques i Socials (ICPS) amb motiu d'una recerca sobre els delegats als congressos dels partits polítics catalans (Sánchez, 1999). Tot i que a majoria de preguntes són les mateixes que les que es van formular als delegats dels partits, n'hem afegit algunes de noves com la valoració dels diferents partits polítics catalans i dels seus dirigents. La decisió de prendre el model de l'ICPS com a base del nostre respon a la voluntat de comparar, en futures investigacions, les característiques dels delegats de les joventuts amb les dels partits⁷.

El qüestionari, que s'ha hagut d'adaptar per cadascuna de les diferents organitzacions, inclou preguntes de tipus socio-demogràfic (lloc de naixement i residència, any de naixement, nivell d'estudis, situació laboral i activitat, religiositat i llengua utilitzada a diversos àmbits), sobre la participació política (militància anterior, any d'ingrés a l'organització, nombre de congressos al que s'ha assistit, responsabilitats dins l'organització, càrrecs públics de representació o càrrecs de designació a l'Administració Pública), sobre la participació associativa, sobre definició ideològica (ubicació en els eixos esquerra-dreta i a l'eix nacional) i sobre valoracions de partits, de dirigents, i en alguns casos de temàtiques. Les preguntes del qüestionari són majoritàriament tancades i estandaritzades, tot i que, en alguns casos, i preveient multiplicitat de respostes, vam optar per fer

⁷ Alguns dels articles sobre les diferents organitzacions adopten, però, la perspectiva comparada.

preguntes obertes (títol universitari, activitat professional, organitzacions en les que es milità anteriorment). Per tal d'interpretar i presentar els resultats de determinades variables, hem optat per construir indicadors índex, amb l'objectiu de conèixer la intensitat de determinats comportaments. Som conscients, però, que aquest instrument tot i que permet reunir diverses variables en un sol paràmetre a partir de l'agregació dels seus resultats, comporta indefectiblement una pèrdua d'informació.

Per tal de passar el qüestionari als diferents congressos vam entrar en contacte amb les direccions de les diferents organitzacions polítiques juvenils, i totes, sense excepció van mostrar una excel·lent disposició per que es passés l'enquesta. Es va facilitar un exemplar del qüestionari a les joventuts perquè aquestes es pronunciessin sobre la idoneïtat de les preguntes, i en alguns casos, a petició de les pròpies organitzacions es van afegir noves preguntes. El sistema de repartiment i de recollida de l'enquesta ha estat el mateix en tots els casos, la tècnica de qüestionaris de redacció col·lectiva que consisteix a repartir l'enquesta a les persones presents en un local i procedir posteriorment a la seva recollida. Els organitzadors del congrés incloïen un exemplar de l'enquesta entre la documentació que es repartia a cada delegat en el moment en què recollia la seva acreditació i l'equip de recerca instal·lava durant tot el congrés un punt de recollida de les enquestes i vetllava pel bon funcionament del procés. En el cas dels Col·lectius de Joves Comunistes, un error en la distribució i recollida del qüestionari, ha impossibilitat la inclusió d'aquesta organització en el present estudi.

Els nivells de resposta obtinguts en els diferents congressos han oscil·lant entre el 30% i el 95%, per la qual cosa la representativitat dels percentatges que

s'utilitzen en els articles dedicats a cadascuna de les organitzacions, varia perquè en tots els casos els percentatges que s'utilitzen són sobre el total de respostes obtingudes, sense que s'hagi realitzat cap tipus de ponderació.

Taula 1. Assistents als congressos i qüestionaris recollits.

Organització	Delegats	Qüestionaris	Percentatge (aprox)
	Assistents (aprox)	Recollits	sobre Assistents
JNC	250	81	32%
UdJ	100	72	72%
JSC	170	161	95%
JERC	107	87	81%
NNGG	100	54	54%
JIC	80	52	65%
JC	45	30	67%

La primera part de l'estudi està dedica a l'anàlisi individual dels delegats de cadascuna de les organitzacions juvenils. En el capítol sisè hem optat per analitzar conjuntament Joves amb Iniciativa i Joves Comunistes perquè ambdues joventuts formaven part, fins fa poc, d'Iniciativa per Catalunya, i d'aquesta manera es facilitava la comparació amb els resultats de la federació. El capítol 7, compara els resultats de les diferents organitzacions entre elles, i el darrer capítol està dedicat a comparar el conjunt de la població jove catalana amb els resultats agregats de les diferents joventuts. És en aquest capítol on es tractarà de donar resposta a la qüestió bàsica que es planteja aquest treball, que és com ja hem assenyalat, veure en quines són les diferències entre el conjunt dels joves

catalans i una part dels joves catalans polititzats. Les dades relatives al conjunt dels joves catalans, que comprèn dels 18 als 30 anys, provenen de l'enquesta d'opinió corresponent a l'any 1999 realitzada per l'ICPS. Aquesta institució, amablement, ens ha permès l'accés i la utilització de la seva base de dades per extreure les dades necessàries per efectuar la comparació.

La realització d'aquest treball no hagués estat possible sense la cooperació de diverses institucions i persones. A tots ells el nostre reconeixement i el més sincer agraïment per l'ajut prestat. En primer lloc a la Fundació Jaume Bofill que ens atorgà la beca que ha fet possible la realització de la recerca. D'altra banda a l'Institut de Ciències Polítiques i Socials ens ha proporcionat suport material i ens ha permès accedir i explotar la seva base de dades, imprescindible per avançar en l'elaboració de les hipòtesis i en la formulació de conclusions. Als professors Joan Botella i Montse Baras, que ens han ajudat a dissenyar el qüestionari, han seguit l'evolució del treball i han revisat els diversos esborranys fent en totes les etapes nombrosos suggeriments, i als professors Isidre Molas, Jesús M. Rodés i Jordi Argelaguet que han fet valuoses aportacions a la versió final del document. Finalment, volem agrair a les diverses organitzacions, als seus dirigents, i sobretot als delegats dels congressos l'amabilitat de respondre el qüestionari, perquè sense la seva col·laboració, més que cap altra, aquest treball no hagués estat possible.

Òscar Barberà

Astrid Barrio

Joan Rodríguez

X CONGRÉS

UNIÓ DE JOVES DEMÒCRATA CRISTIANS DE CATALUNYA

(Sabadell, 25 i 26 de març de 2000)

Òscar Barberà i Aresté

1. Història i organització.

La història de la Unió de Joves (UdJ), la branca juvenil d'Unió Democràtica de Catalunya (UDC), es remonta pràcticament a la fundació del partit, l'any 1931 (Raguer, 1976). Tot i que hi ha algun acte de la UdJ durant la clandestinitat, la constitució formal de la nova organització es produeix el mes de maig de 1976, poc abans del Vè Congrés del partit, el primer des de la guerra (Barberà, 2000). Les crisi del període posterior a les eleccions i fins el pacte amb CDC deixaran afeblida l'organització fins l'any 1981, en que reprendrà l'activitat de la mà de J.A. Duran i Lleida (Culla, 1992). Posteriorment n'han estat presidents (entre d'altres): M. Padilla, J.B Giménez, X. Vendrell i S. Sedó, tots ells amb responsabilitats a nivell territorial o dins del Comitè de Govern.

El funcionament organitzatiu de la Unió de Joves presenta notables similituds amb el del partit, tant en la manera d'estructurar-se a nivell de base, com en els òrgans intermitjos i els de direcció⁸. En síntesi, els afiliats escullen les direccions de les delegacions locals i comarcals i intercomarcals. Les assemblees comarcals escullen una part del Consell Nacional, mentre que l'altra és escollida per cooptació o hi pertany per raó del càrrec (Comitè Executiu, Consellers

⁸ Els estatuts vigents foren aprovats pel Consell Nacional de l'agost de 1998. En aquella mateixa

Nacionals a UDC, etc). El Congrés, que es celebra bianualment, és l'encarregat d'escullir la majoria del Comitè Executiu Nacional, una altra part (presidents intercomarcals) hi pertany per raó del càrrec. El Congrés pot ser obert a tots els afiliats o per sistema de compromissaris. En aquest darrer supòsit, la representació mínima ha de ser la d'un representant per cada comarca a més dels delegats nats⁹.

2. El context del Congrés.

La Unió de Joves celebrà el seu Congrés a Sabadell els dies 25 i 26 de març de 2000 sota el lema "Sense exclusions. Per una Catalunya lliure! Sense Límits". El X Congrés va celebrar-se pel sistema de compromissaris (delegats) en el que les xifres previstes d'assistents eren entorn de les cent-vuitanta persones i en les que els presents foren, finalment, de prop d'un centenar. Dentre els presents, el número de qüestionaris recollits fou de 72; és a dir, una mostra prou representativa dels assistents al Congrés.

La celebració del Congrés tenia lloc molts pocs dies després de la data de les eleccions a Cortes Generales (12 de març de 2000). D'aquesta manera, es tancava el període electoral iniciat la primavera de 1999 amb els comicis municipals i europeus. A mesura que anaven passant les conteses electorals el mapa polític quedava configurat per diversos trets inèdits fins llavors.

En primer lloc, CiU havia tornat a ser la força amb més escons en les eleccions al Parlament de Catalunya (17 d'octubre de 1999) i, per tant, qui

sessió també fou aprovat el reglament intern d'organització territorial.

obtingué el renovat encàrrec de formar Govern. Ara bé, la manca de majoria, l'ajustada victòria sobre la coalició PSC-CpC, i els difícils escenaris post-electorals tingueren els seus corresponents efectes sobre la coalició. La possibilitat de tancar acords de legislatura tant amb ERC com amb el PP generà un profund debat intern sobre la política d'aliances que anava més enllà de la investidura i que resultava estretament lligat a la línia política que es defensava. Així, dins d'Unió i de CDC aparegueren dos grans grups¹⁰. Els primers, auto-anomenats "soberanistes", atribuïen els mals resultats a les autonòmiques al pacte amb el PP i eren partidaris d'acostar-se a ERC; els segons, auto-anomenats "moderats", els imputaven a la radicalització que havia experimentat CiU des de la signatura de la Declaració de Barcelona i es mostraven favorables a continuar governant amb el PP¹¹. Cal destacar, alhora, l'heterogeneïtat d'aquesta divisió, doncs tant a un costat com a l'altre podien trobar-s'hi membres de les respectives direccions dels dos partits, de les joventuts i de la base.

Però, alhora, la novetat de la conjuntura era la majoria absoluta que li atorgaven al PP les eleccions del 12 de març de 2000. Aquesta majoria feia innecessari el suport que CiU li havia donat la legislatura anterior i obria un

⁹ Aquests són: Comitè Executiu Nacional, Mesa del Consell Nacional, Mesa del Congrés, membres de la UdJ al Comitè de Govern d'Unió i Consellers Nacionals a UDC.

¹⁰ El debat entre totes dues fraccions comenà a fer-se públic amb la lectura dels resultats de les eleccions municipals i continuà fins els respectius congressos.

¹¹ Els debats precongressuals permeteren (més a CDC que a Unió) l'escenificació pública de les diferències i l'aparició de fraccions. El col·lectiu Sinapsi aplegà bona part dels grups sobiranistes, mentre que els moderats s'agruparen entorn de la Fundació Barcelona (més tard, Catalanisme i Progrés). Tot i que aquestes dues plataformes estaven estretament lligades al debat de CDC, els partidaris d'un i altre signe dins d'Unió s'hi reconeixien.

escenari nou en la recent història democràtica espanyola i catalana¹². Aquest fet donava nous arguments a “moderats” i “sobiranistes” per defensar les seves tesis.

Així doncs, un cop passat el període electoral i comprovat el pes de la coalició en cada comici, la conjuntura dels mesos següents venia marcada per la celebració dels corresponents congressos dels partits (i les joventuts). A banda de la renovació del personal dirigent (especialment a CDC), les grans qüestions que havien de decidir-se dins de CiU eren: la línia política que calia seguir, la política d'aliances que se'n derivava i, en darrer terme, la redefinició del pacte de CDC i Unió.

El Congrés de la Unió de Joves es realitzà immediatament després de les eleccions generals amb la voluntat d'exercir la màxima influència en tots aquests temes. La continuïtat en aquest congrés de bona part dels membres clau de la direcció escollida l'any 1997, i clarament unificada entorn del lideratge d'Antoni Castellà¹³, permetia concentrar tots els esforços en el debat ideològic i estratègic. Ara bé, la capacitat de la Unió de Joves per incidir en els problemes de la conjuntura presentava diverses dificultats: D'entrada, perquè tradicionalment, la línia política de la Unió de Joves s'ha decantat cap a posicions més nacionalistes i d'esquerra que les del propi partit. Aquest talant ha provocat desencontres congressuals de més o menys magnitud amb la direcció d'Unió i la resta del partit¹⁴. I, en lògica sintonia amb aquesta orientació, perquè la nova ponència

¹² Si fins el moment la majoria relativa de CiU havia anat en paral·lel a la dels governs espanyols de torn (amb la UCD l'any 1979, amb el PSOE l'any 1993 i amb el PP l'any 1996), ara, la dependència de CiU contrastava amb la força parlamentària del PP.

¹³ Castellà fou escollit Secretari General en el IXè Congrés celebrat a Lleida els dies 6 i 7 de desembre de 1997.

¹⁴ Un dels de més transcendència en la vida recent de la UdJ es produí en el XXè Congrés d'Unió

estratègica aprovada el març de 2000, tot i la seva prudència, situava la Unió de Joves bastant propera dels grups que, dintre de CiU, apostaven per les tesis "sobiranistes"; En la direcció d'Unió, per contra, semblaven predominar les tesis dels "moderats".

La influència de la Unió de Joves fou certament limitada alhora de decidir la política d'aliances. En aquest punt, en que la posició de l'executiva de la UdJno sintonitzà amb la línia oficial del partit i de la coalició¹⁵, la incidència fou escassa doncs CiU donà suport al nou Govern Aznar a canvi del recolzament del PP a Catalunya. En canvi, alguns dels seus plantejaments sobiranistes reberen el suport del XXI Congrés d'Unió celebrat el desembre de 2001. En aquest congrés també va acceptar-se la proposta de paritat amb CDC que la UdJ havia prosopat en el seu X Congrés. Tanmateix, cal dir que no hi havia grans diferències dins d'Unió en relació a com havia de formular-se el pacte amb CDC.

Com hem anat veient, la línia política i l'estratègia de la Unió de Joves mantenia posicions divergents de les defensades des de la direcció d'Unió Democràtica. Explicar en profunditat les raons d'aquestes diferències supera a bastament els límits d'aquest article. Ara bé, en la mesura que sigui certa l'afirmació que les línies polítiques són aprovades pels Congressos i, per tant, pels congressistes, és lògic pensar que una de les claus principals ha d'estar lligada a

(Sitges, 7 i 8 de desembre de 1996). Aquella situació demostrà la capacitat política d'un nou equip dirigent que fou el que obtingué el poder en el IXè Congrés de la UdJ de 1997 i ara revalidava els càrrecs. La línia política seguida per aquesta elit emfasitzà encara més la radicalitat dels seus plantejaments: major participació democràtica, més accent en les qüestions socials i nova redefinició del missatge nacionalista. Amb aquestes tesis, les discrepàncies amb la direcció d'Unió es tornaren encara més freqüents, però, al mateix temps, que el pes específic dels joves dins del partit semblava anar en augment.

¹⁵ "La ejecutiva de Unió de Joves acordó ayer reclamar a la dirección del partido y a sus socios de CDC que los diputados de CiU no voten a favor de la investidura de José María Aznar" El País 6-4-

la sociologia dels adherents. Aquesta hipòtesi ens obre encara una possibilitat alternativa que passaria (en cas que sociològicament fossin molt semblants) per circumscriure aquestes diferències estratègiques a les relacions entre les respectives elits (direcció). Les pàgines que segueixen estan dedicades a explorar la sociologia dels congressistes de la Unió de Joves i mirar de comparar-la amb la dels congressistes d'Unió Democràtica de l'any 1996. Els resultats d'aquesta comparació serviran per indicar-nos, amb tots els límits i precaucions¹⁶, a quina de les dues hipòtesis s'haurà d'aproximar més la resposta.

3. Perfil sociodemogràfic.

La diferència entre el seu pes demogràfic i la seva presència en el món polític és la principal característica que defineix la participació política de les dones. La incorporació de la dona en política ha anat creixent progressivament des de l'extensió del sufragi a principis del segle XX, però encara és a gran distància del paper preponderant que hi juguen els homes. La seva presència a mesura que es puja de nivell institucional és cada cop més baixa i el seu pes entre l'elit és encara practicament marginal (Uriarte, 1997). És possible que els canvis educatius i culturals que ha experimentat la societat catalana en els darrers anys possibilitin un progressiu increment del pes de les dones en la política. En el congrés de la Unió de Joves les dones representaven el 30% del total. Comparada amb les xifres globals dels congressistes dels partits polítics de 1996,

2000:4 (Suplement Catalunya).

¹⁶ Cal tenir present, per exemple, que entre les dades dels congressistes d'Unió i els de la Unió de Joves han passat quatre anys en un moment en que el sistema polític ha estat en moviment. La diferència de temps entre unes dades i les altres podria ser una explicació alternativa de les

que giraven entorn del 20% (Sánchez, 1999), aquesta representa un avenç prou important¹⁷.

Taula 1. Distribució dels compromissaris d'UdJ i UDC a partir de diverses variables sociodemogràfiques.

VARIABLE	Total UdJ	% UdJ'00	% UDC'96
1. SEXE			
Home	49	68,1	70,3
Dona	23	31,9	29,6
Nc	0	0	0
2. EDAT			
Menys de 24	25	34,7	2,5
25 a 30	43	59,7	20 ¹
Més de 30	4	5,6	-
Nc	0	0	-
Mitjana d'edat	-	26	-
3. LLOC DE NAIXEMENT			
Catalunya	71	98,6	93,0
Barcelona ²	31	43,1	57,5
Girona	13	18,1	13,1
Lleida	16	22,2	10,9
Tarragona	11	15,3	11,5
Resta d'Espanya	1	1,4	6,2
Estranger	0	0	0,8
Nc	0	0	0
4. DIMENSIÓ DEL MUNICIPI DE RESIDÈNCIA			
< 10.000	17	23,6	24,7
10.001 a 50.000	12	16,7	20,5
> 50.000	24	33,3	20,6
Barcelona	15	20,8	25,8
Nc	4	5,6	8,4
N	72	100	560

Percentatge sobre el total de casos; Les dades d' UDC a Font (1999); 1. La categoria és de 25 a 34 anys; 2. Percentatge sobre el total de casos

L'edat serveix per indicar-nos dues característiques diferents de la població (Lipset, 1959: 230): 1) La primera, està lligada a fenòmens pròpis de les etapes biològiques dels individus (joventut, maduresa, vellesa, etc). Sobre aquestes

diferències.

¹⁷ En el conjunt, els congressistes d'Unió, juntament amb els d'IC eren els que tenien la representació més alta, entorn del 30% (Font, 1999; Botella, 1999). Això deixa, doncs, la representativitat de les dones en un nivell similar al del Congrés d'Unió de 1996.

etapes biològiques hi ha, a més, diverses construccions socials afegides. Des d'aquest punt de vista, la distribució d'edats de la Unió de Joves ens mostra que la gran majoria ja han deixat l'adolescència (no són *teenagers*)¹⁸. La franja majoritària és la que va dels 25 als 30 anys. La mitjana es situa, en consonància, en els 26 anys. 2) La segona, ens remet als moments històrics que ha viscut per raó de la seva edat. El concepte que agrupa aquestes referències és conegut com la generació¹⁹. Considerat des d'aquesta òptica, la gran majoria dels enquestats no va viure directament la transició política doncs tot just havien nascut. A més, la seva infantesa va passar sota el signe de l'estabilitat dels governs de Pujol a Catalunya i de González a España. Ara bé, el fet generacional que va marcar d'una o altra manera la seva joventut (el moment d'iniciació política) està lligat a la caiguda del mur de Berlín i la inestabilitat que va seguir a fi de la guerra freda. En especial per les seves repercussions a Catalunya²⁰. Més endavant veurem la importància que tenen aquests fenòmens dins de la UdJ. En qualsevol cas, és possible que l'impacte d'aquests fets generacionals pugui generar visions del món diferents d'aquelles compartides pels qui van viure la transició política o els anys del franquisme.

¹⁸ Cal tenir present que l'article 5 dels estatuts de la Unió de Joves admet l'afiliació dels 16 als 29 anys. L'article 9 admet possibles exempcions en el cas dels càrrecs orgànics o electes.

¹⁹ Sobre el concepte de generació aplicat als estudis de comportament vegeu Lipset (1959: 230 i ss).

²⁰ Derivat de la caiguda del mur hi ha la independència de les repúbliques bàltiques (Estònia, Lituània, Letònia) que marcà, a començament dels anys noranta, un punt d'inflexió en l'independentisme català (Argelaguet, Maestro, Amorós, 1998: 188). La recomposició del mapa independentista es produí en paral·lel a la mobilització de cara a les olimpíades de Barcelona (COC, etc.) i tingué efectes (més o menys notalbes) en tots els partits nacionalistes.

Taula 2. Distribució dels compromissaris d'UdJ i UDC a partir de diverses variables sociodemogràfiques (estudis, activitat, professió)

VARIABLE	Total UdJ	% UdJ'00	% UDC'96
1. NIVELL D'ESTUDIS			
Primaris	0	0	5,5
EGB / FP1	4	5,5	13
Batxillerat (BUP / FP2)	7	9,7	17,6
Universitaris en curs	25	34,7	-
Universitaris grau mig	13	18,1	27
Universitaris grau superior	22	30,6	36,1
Nc	1	1,4	0,7
2. TIPUS D'ESTUDIS			
Humanitats i Ciències Socials	16	22,2	-
Tècnics Superiors	4	5,6	-
Diplomatures en lletres	4	5,6	-
Tècnics Mitjanans	9	12,5	-
Nc	39	54,1	-
3. SITUACIÓ LABORAL			
Actiu ocupat	49	68,1	85,5
Ocupat i estudiant	18	5,6	-
Estudiant	1	25,0	-
Aturat	4	1,4	3,4 ¹
Nc	0	0	-
8. ACTIVITAT²			
Directius, Càr. públics, Quadres i Prof. liberals (1+2)	20	27,8	-
Tècnics de suport i Administratius (3+4+5)	25	34,7	-
Pagesos i Obrers. (6+7+8+9)	8	11,1	-
Nc	19	26,4	-
N	72	100	560

Percentatge sobre el total de casos; Les dades d' UDC a Font (1999); 1. Les dades no sumen 100 perquè falten els no actius que sumen 11,1%; 2. Tipologia elaborada en base al Código Nacional de Actividades (els números en parèntesi indiquen la categoria general que agrupem).

Observant el lloc de naixement veiem que gran part (43%) dels congressistes són nascuts a la província de Barcelona. Ara bé, les altres províncies agrupen cada una a un 20% dels enquestats. Això deixa, doncs, una lleugera sobrerrepresentació de la resta de províncies respecte a la distribució de la població catalana. També sobre els congressistes d'Unió, tot i que aquest també té una notable presència en el territori (Font, 1999). Pel que fa als municipis de residència, destaca la importància (33%) de les ciutats mitjanes (del cinturó

barceloní o les capitals de província) respecte a Barcelona o les ciutats petites²¹. Aquest fenomen (que no es dona a Unió), indica una major urbanització dels joves respecte al partit i pot considerar-se com un indicador dels canvis socials produïts els darrers anys a Catalunya²². Finalment, cal remarcar que gairebé una quarta part dels enquestats (24%) resideix en municipis petits, xifra que indica l'important paper que juga el món rural dins de la organització i que és semblant a la d'UDC (Font, 1999).

La participació en política requereix d'unes capacitats i d'uns recursos que solen diferenciar els qui la practiquen de la resta de la població. En el cas de la formació educativa és freqüent, per exemple, trobar una sobrerrepresentació de gent amb estudis universitaris (Uriarte, 1997)²³. Aquest és el cas, d'Unió de Joves i Unió Democràtica. En el cas d'aquests partits, les xifres també reflecteixen, especialment en el cas dels joves, la transformació en els darrers anys del sistema educatiu²⁴. En la UdJ el nivell de joves que declaren estudis primaris o secundaris és notòriament inferior al d'UDC (uns quinze punts). I, a l'inversa, entre els joves, el nombre de delegats que diu tenir estudis universitaris és molt més alt que el del partit: mentre que a Unió aquests representen dos terços dels enquestats, a UdJ aquests s'acosten al 75%. El pes que tenen dins de l'organització els majors de 25

²¹ La Taula 1 no mostra la distribució territorial del municipi de residència. La suma dels qui vivien a Barcelona (20,8%) i les ciutats -grans i mitjanes- del seu voltant (19,4%), juntament amb els dels qui ho feien a les capitals de província (23,6%) era del 63,8% dels compromissaris. Les dades per província són les següents B: 51,39%; G: 11,1%; Ll: 18,06%; T: 13,89%; NC: 5,6%.

²² Uriarte (1997) cita diversos treballs que indiquen una certa sobrerrepresentació entre l'elit parlamentària i burocràtica de la gent nascuda en ciutats mitjanes (més de 100.000 habitants) i grans.

²³ Els estudis sobre les elits locals mostren algunes desviacions sobre aquestes tendències, especialment en el nivell d'estudis (Capo, Baras, Botella, Colomé, 1988).

¹⁹ Una interpretació alternativa d'aquestes dades podria estar lligada al paper que juga la Unió de Joves dins d'Unió. Si de les joventuts han de sortir els càrrecs intermitjos o les futures elits

anys deixa sentir els seus efectes entre l'alt nombre d'universitaris amb estudis acabats (prop del 50%).

Des dels primers estudis contemporanis sobre les elits polítiques (Michels i, en especial, Weber) la professionalització de la classe política s'ha vinculat molt a determinats exercicis professionals com són els advocats o els periodistes. També amb l'exercici de la docència. Els recursos d'oratória, de dialèctica, etc. que els proporcionen les seves professions els fan més aptes, segons aquestes teòrics, per a l'exercici polític. Alguns estudis més recents (Subirats i Pitarch, 1981; Botella, 1990) han començat a establir dicotomies entre aquesta via de professionalització més convencional i les noves formes de reclutament que es realitzen a partir de l'*expertise* en un tema concret: els tècnics. La taula 1 intenta reflectir aquesta possible dicotomia a partir del tipus d'estudis universitaris dels congressistes de la Unió de Joves. A banda dels problemes pròpis de fer una generalització d'aquest tipus a partir dels estudis universitaris²⁵, en aquest cas cal tenir present l'alt índex de no respostes (més del 50%). Tanmateix, la taula ens assenyala que el grup més nombrós (quasi una tercera part) entre els que responen és el format pels estudis generalistes (humanitats i ciències socials), és a dir, per aquells estudis associats als recursos més convencionals del polític professional. Ara bé, cal notar també el creixement del grup dels qui tenen estudis tècnics que ja representa, pràcticament, la meitat de l'anterior (18%).

polítics del partit és normal que l'extracció del seu personal tingui un nivell educatiu més alt.

²⁵ És clar que aquesta només pot ser una aproximació indirecta i que cal prendre amb les degudes precaucions doncs del tipus d'estudis no es deriva necessàriament l'activitat professional específica.

La situació laboral ens mostra que la gran majoria (dues terceres parts) dels congressistes asseguren haver acabat d'estudiar i estan integrats dins del mercat laboral. En canvi, el grup dels que encara diuen estar estudiant representa aproximadament una tercera part dels compromissaris, als que encara cal afegir un altre 5% que afirmen compatibilitzar els estudis amb el treball²⁶. De totes maneres, aquestes dades semblen correspondre's força correctament amb el pes de la categoria d'edat que declaren tenir menys de 24 anys. Finalment, destaca la baixa taxa d'atur (1%) dels delegats de la UdJ, sobre tot tenint present la presència de dos grups on aquest té una especial incidència: els joves i les dones. Salvant la distància pròpia del pes que tenen els estudiants sobre el total (i el dels jubilats sobre UDC), el cert és que les xifres entre partit i joventuts no són molt allunyades. És cert, però que en Unió la xifra d'ocupats és més alta (85%).

Les dades d'activitat, tot i les dificultats per a reduir la complexitat laboral actual²⁷, ens mostren que el grup més nombrós és el de les professions tècniques, comercials, l'ensenyament infantil i les feines de tipus administratiu (34,7%). És possible que algunes d'aquestes feines siguin d'iniciació en el món laboral i que, per tant, constitueixin un pas cap a altres de més responsabilitat o cap al mateix exercici de la política. El segon grup és el de les funcions directives, les científiques i els professionals liberals. En aquest grup ja s'hi inclouen aquells que s'han professionalitzat en la política, però també aquells que al marge de les responsabilitats orgàniques semblen optar per garantir-se una carrera professional al marge de la política. La resta de professions lligades a l'agricultura, la

²⁶ El nostre qüestionari obligava a escollir una (treball) o altra (estudis) categoria. El percentatge és

construcció, o la mecànica i les reparacions (i d'altres menys qualificades) té una presència més reduïda i és possible que en alguns casos (especialment per les tasques agrícoles) estiguin vinculades amb la important presència del territori en l'organització²⁸.

4. La llengua, les creences i l'identitat.

L'alt percentatge de gent nascuda a Catalunya, juntament amb la normalització de l'ensenyament del català en l'escola i el fet que l'organització es reconegui com a partit nacionalista són els principals factors que poden explicar els alts percentatges de congressistes que asseguren utilitzar del català entre els congressistes de la Unió de Joves (entre el 80% i 75%, depenent de l'àmbit). Cal ressenyar, d'altra banda, la tendència a disminuïr-ne l'ús a mesura que l'àmbit s'allunya de la família. L'altre gran grup dins de la UdJ és el d'aquells que asseguren parlar totes dues llengües a casa, amb els amics o a la feina. La seva xifra es manté entorn al 15-20% del total. Finalment, els que es defineixen castellanoparlaments en algun dels tres àmbits són pràcticament testimonials. Respecte a Unió, la dada més rellevant és el lleuger augment que experimenta entre els joves l'ús del català amb els amics.

En les pràctiques i creences religioses (Taula 2) es fa patent que hi ha un salt generacional entre les joventuts i el partit. Mentre en el cas d'Unió la majoria dels enquestats es declaren catòlics pràctics, en el cas de la UdJ la majoria ara

el d'aquells que han omplert totes dues caselles.

²⁷ Per a una crítica sobre aquest tema, Baras (1997).

²⁸ Els estudis sobre elits locals també mostraven la important presència de professions agrícoles (Capo, Baras, Botella, Colomé, 1988).

es situa entre els catòlics no practicants. En total, però, els que es declaren catòlics sumen el 97% dels enquestats d'UDC i el 86% dels de la Unió de Joves²⁹. Aquesta tendència al canvi en les costums i creences religioses encaixa amb els canvis produïts en la societat espanyola des de la fi del franquisme que alguns autors han associat amb el fenomen de la secularització (Montero, 1986;1994)³⁰.

Si comparem amb més de detall les distribucions de religiositat de la UdJ i d'Unió observem dos fenòmens diferents: Per un costat, l'assenyalat desplaçament de la majoria dels enquestats de la UdJ al grup de no practicants; I, per l'altre, un notable increment dels no creients, que es situen, dins dels joves, més enllà del 10% dels compromissaris³¹.

Taula 3. Distribució dels compromissaris de la UdJ i UDC segons l'ús lingüístic, la religiositat i l'ideologia.

VARIABLE	UdJ		
1. US DE LA LLENGÜA¹	Casa	Amics	Feina
Català	80,6	79,2	75
Castellà	4,2	0	5,6
Les dues	15,3	20,8	16,7
Nc	0	0	2,8
VARIABLE	Total UdJ	% UdJ'00	% UDC'96
2. PRÀCTICA RELIGIOSA			
Catòlic practicant	25	34,7	53,8
Catòlic no practicant	37	51,4	43
Altres Religions	0	0	0,3
No Creient	9	12,5	2,9
Nc	1	1,4	0
n		72	560

Per UDC, Font (1999). Percentatge sobre el total de casos. 1. Les dades d'ús lingüístic són només per a UdJ. Cada categoria és una pregunta que no suma 100 perquè n'hem exclòs les altres possibles respostes.

²⁹ Les dades de la UdJ són molt properes en percentatge i distribució a les del conjunt de la població catalana del 1996.

³⁰ Una crítica de l'ús del concepte en les enquestes als joves a Cardús i Estruch (1984). Altres autors (Pérez Díaz, 1993) discuteixen que la secularització s'estigui realment produint.

³¹ Sorprenentment, la corba de la distribució de pràctica religiosa dels congressistes de la UdJ s'acosta més a la de CDC que no pas a la d'Unió.

La distribució dels congressistes de la Unió de Joves en l'escala esquerra-dreta ens mostra que aquests s'autoubiquen majoritàriament en les posicions centrals de l'espectre. Un fenomen semblant passa també amb els congressistes d'Unió de l'any 1996. Si sumem les posicions de centre-esquerra, centre i centre dreta, aquestes representen el 86% dels enquestats. Entre els congressistes d'Unió, aquestes posicions representen el 93% de les respostes (Font, 1999). Aquestes diferències són fàcilment perceptibles en les mitjanes d'autoubicació que donen als joves una posició lleugerament més a l'esquerra que el partit (3,7 per la UdJ; 3,9 per UDC).

És comú en els partits de tradició democristiana trobar nuclis d'adherents situats en posicions més a l'esquerra o a la dreta del partit³². En el cas dels democristians catalans, el grup de congressistes que es situen en posicions de centre-esquerra és, tant a la Unió de Joves (28%) com a Unió (30%), considerablement més gran del que ho fa en les de centre-dreta. A més, entre els congressistes de la UdJ, el grup dels qui es situen en el centre-dreta (11%) no només és més petit que a Unió (19%), sinó que representa, percentualment, una quantitat semblant a la dels que s'ubiquen en posicions d'esquerra i d'extrema-esquerra. Tot i no ser molt nombrosos, aquests grups ubicats en posicions més extremes (en aquest cas, més a l'esquerra) que les de l'organització poden, de tant en tant, deixar sentir el seu desacord respecte a determinats plantejaments ideològics i provocar tensions³³. Tanmateix, si observem les distribucions de

³² Així succeïa amb la DC italiana on aquests grups, a més, estaven organitzats en faccions (Caciagli, 1991) però també passa, per exemple, a Bèlgica (de Winter, 1992).

³³ En algun cas, amb força èxit dins de la pròpia organització juvenil. Un bon exemple d'això fou la polèmica entorn del reconeixement de les parelles de fet que aparegué en el Xxè Congrés d'UDC

manera general podem comprovar com aquestes diferències entre joventuts i partits no semblen prou importants com per a justificar diferències prou notòries entre totes dues organitzacions sobre l'eix esquerra dreta. Ara bé, aquestes circumstàncies semblen canviar en observar l'eix nacional.

Taula 4. Distribució dels compromissaris de la UdJ i UDC segons l'ús lingüístic, la religiositat i l'ideologia.

VARIABLE	Total UdJ	% UdJ'96	% UDC'00
1. ESCALA ESQUERRA-DRETA (autoubicació)¹			
1 Esquerra extrema	3	4,2	0
2 Esquerra	4	5,6	2,7
3 Centre-esquerra	20	28,2	29,6
4 Centre	33	46,5	44,4
5 Centre-dreta	8	11,3	19,1
6 Dreta	2	2,8	1,8
7 Dreta extrema	1	1,4	0
Nc	1	(1,4)	2,4
Mitjana	-	3,7	3,9
Desviació	-		
2. SENTIMENT DE PERTINENÇA (autoubicació)			
(5) Només català	46	63,9	47,3
(4) Més català que espanyol	20	27,8	33,7
(3) Tant espanyol com català	6	8,3	17,3
(2) Més espanyol que català	0	0	0
(1) Només espanyol	0	0	0
Nc		-	1,7
Mitjana	-	4,6	4,3
Desviació	-		
N		72	560

Per UDC, Font (1999). Percentatge sobre el total de casos. 1. En les escales esquerra-dreta i de sentiment de pertinença el percentatge de la UdJ està calculat exclouent els NC. A UDC el percentatge ho és sobre el total.

Tant la Unió de Joves com Unió es defineixen com a partits nacionalistes. Aquest fet marca el sentit de pertinença dels seus afiliats i els distància voluntàriament del conjunt de la població³⁴. És d'esperar, doncs, que els afiliats de la Unió de Joves (com els d'Unió) s'identifiquin, dins d'una escala, amb aquelles

de 1996. En aquest Congrés, les joventuts i la direcció del partit defensaven propostes diferents.

³⁴ Així, per exemple, no hi ha cap dels enquestats a una o altra organització que digui sentir-se només espanyol o més espanyol que català tot i que aquests representen, segons l'enquesta de

categories que tenen la identitat catalana com el referent principal. Ara bé, l'escala d'identitat territorial representa dues formes contraposades de sentiments de pertinença: les duals (tan o igual...com), i les exclusives (només...). La ubicació en un o altre punt de l'escala ens mostra, doncs, diferents maneres de percebre la identitat territorial. La distribució dels compromissaris de la Unió de Joves ens diu que pràcticament dues terceres parts (64%) es sentenen només catalans. Entre els congressistes d'Unió aquesta xifra no arriba al 50% (47%). I, en canvi, mentre que per a la meitat (51%) dels compromissaris d'Unió el sentiment de pertinença va associat a formes d'identitat duals (català i espanyol, en diferents graus), en la Unió de Joves aquest grup representa una mica més de la tercera part del conjunt (36%). La distribució dels congressistes entorn de la identitat acostia la Unió de Joves a CDC i, en canvi, l'allunya d'Unió.

És prou lògic pensar que l'existència de grups significatius que es situen, a nivell ideològic, en posicions diverses a les del partit representa un potencial de conflicte dins de l'organització³⁵. En aquest sentit, és clar que les divisions entre les dues formes d'entendre la identitat dins de la Unió de Joves i d'UDC poden generar (i han generat) debat intern i confrontació política tant en les joventuts com en el partit. I, alhora, des del moment en que la Unió de Joves és una organització estretament vinculada a UDC, és lògic que aquestes diferències també tinguin traducció en les relacions amb el partit. Tot i que cal advertir contra l'esquematisme d'un plantejament d'aquest tipus³⁶, el cert és que les diferències en la ubicació nacional permeten reforçar la hipòtesi que darrera de les línies

1999 de l'ICPS, el 19% de la població catalana (ICPS, 2000)

polítiques de la UdJ i d'UDC s'hi amaguen grups socials prou diversos. Tanmateix, si les dades no permeten confirmar la primera hipòtesi, sí que són una prova convincent per a descartar la idea que les divergències entre els plantejaments dels joves i el partit es remeten solament a dissensions entre les elits.

Taula 5. Distribució dels compromissaris de UdJ en pertinença i ideologia (% columna).

EIX ESQUERRA-DRETA SENTIMENT DE PERTINENÇA	1	2	3	4	5	6	7	NC
	Esquerra			Dreta				
Només català	3 4,2%	2 2'8%			4 5'6%	1 1,4%	1 1,4%	0
Més català que espanyol	0	2 2'8%	5 6'9%		3 4,2%	0	0	1 1,4%
Tan espanyol com català	0	0	1 1,4%	3 4,2%	1 1,4%	1 1,4%	0	0
Més espanyol que català	0	0	0	0	0	0	0	0
Només espanyol	0	0	0	0	0	0	0	0
Nc	0	0	0	0	0	0	0	0

Font. Elaboració pròpia. Percentatge sobre el total de casos. Chi2: 0,67473.

Una manera diferent de veure com s'ubiquen els congressistes de la Unió de Joves en l'escala ideològica i la d'identitat territorial és presentar els resultats de manera creuada (Taula 5). La taula ens mostra una figura situada sobre el centre de l'escala esquerra-dreta amb ramificacions al centre-esquerra i el centre-dreta; i en la posició només catalana i més catalana que espanyola dins de l'eix de sentiment de pertinença. La figura ens matitza, doncs, la importància dels grups d'esquerra i desdibuixa, encara més, la força de la identitat dual (repartida per tot el centre de l'espectre). El nucli dur dels congressistes és, en resum, entre el centre-esquerra només català i el centre només català i més català que espanyol.

³⁵ Per a una tesi semblant en el cas de IC, Botella (1999).

³⁶ Aquest és un element necessari però no suficient.

5. Participació social i responsabilitats polítiques.

Les joventuts dels partits són, entre d'altres coses, espais d'iniciació a les pràctiques pròpies de la política partidista. Conseqüentment amb aquesta idea, les dades sobre la participació dels enquestats en altres organitzacions polítiques ens mostren que aquesta és força excepcional (6%). La xifra també és coherent amb l'estabilitat de l'oferta política registrada en l'espai de centre al llarg de la dècada dels anys noranta³⁷.

Hi ha una característica pròpia de les organitzacions juvenils que està molt lligada a aquest caràcter iniciàtic: el límit d'edat. Aquesta limitació, que no existeix en els partits polítics, és un instrument de renovació constant dels afiliats a les joventuts. No és d'extranyar, doncs, que en la Unió de Joves el nombre de congressistes que entraren durant el període de l'actual executiva superi el 50% dels afiliats (56%)³⁸. Ara bé, juntament amb aquesta alta xifra de renovació, també hi ha dades que ens parlen d'una certa continuïtat: 1) Així, gairebé el 20% dels afiliats va entrar fa més de quatre anys i un altre 20% va fer-ho abans de 1993 (fa més de set anys); 2) I, alhora, tot i la seva recent entrada en política, cal assenyalar l'alt índex d'enquestats (49%) que deien haver assistit a un congrés anterior³⁹.

³⁷ Alguns d'aquests casos provenen de l'espai independentista que, com hem explicat, durant els anys noranta sí que visqué diverses reestructuracions.

³⁸ Aquesta dada és també similar a UDC (40%), però en aquest darrer cas és deguda a la intensa renovació i transformació del partit al llarg dels anys noranta. Sobre això vegeu (Culla, 2000).

³⁹ Aquí podria haver-hi un petit malentès propiciat per la pregunta que era genèrica. Podrien haver respost que sí havien assistit a congressos d'Unió.

En parlar de l'edat hem fet esment a diversos fenòmens que hi van associats. Ara, a més, ens interessa relacionar-la amb la data d'entrada en política. La literatura especialitzada dóna molta importància a la socialització primària, els hàbits i els recursos a l'hora d'explicar, a nivell individual, la participació política dels més joves (Recchi, 1999). Ara bé, a nivell agregat, les explicacions lligades a determinats successos en el temps (eleccions, congressos) són les que semblen tenir millor capacitat explicativa⁴⁰. També el fenomen generacional pot tenir-hi incidència. La Taula 4 no recull, per raons d'economia, la distribució per anys d'entrada dels congressistes de la Unió de Joves. En aquesta, les entrades més nombroses estan lligades, en efecte, al darrer cicle electoral (1999-2000). De totes maneres, aquesta tendència sembla difuminar-se a mesura que ens allunyem en el temps. A banda de les explicacions derivades del cicle electoral, l'altre gran grup d'entrades es produeix l'any 1992. En parlar de l'edat ja hem fet esment a la importància d'un seguit de fenòmens (vinculats, a la caiguda del mur de Berlín i als posteriors efectes a Catalunya) que són els que semblen caracteritzar generacionalment a bona part dels congressistes. El fet que hi hagi un grup prou nombrós de congressistes que tingui com a data d'entrada un dels moments àlgids d'aquests fenòmens (l'any de les olimpíades de Barcelona) i, que encara es mantingui actiu en política, sembla mostrar, una vegada més, la força dels fets generacionals en l'activisme.

⁴⁰ Duverger (1951), per exemple, associa les variacions en l'adhesió a la preparació de les

Taula 6. Distribució dels compromissaris de la UdJ i UDC segons les experiències polítiques passades.

VARIABLE	Total UDJ	% UDJ'00	% UDC'96
1. AFILIACIÓ ANTERIOR			
NO	68	94,4	91,6
SI	4	5,6	8,4
Nc	0	0	0
2. ANY D'AFILIACIÓ A UJDCC			
De 2000 a 1997	40	55,5	39,7 ¹
De 1996 a 1994	15	19,4	-
De 1993 endarrera	12	18,1	60,3 ²
Nc	5	6,9	-
Mitjana d'edat al entrar	-	22	-
3. CONGRESSOS ANTERIORS³			
NO	37	51,4	42,3
SI	35	48,6	55,5
1	12	34,2	36
De 2 a 6	15	42,9	64
Nc	8	22,9	2,1
N	72	100	560

Font: Per la UdJ, elaboració pròpia; Per UDC, Font (1999). Percentatge sobre el total de casos.

1. De 1994 a 1996. 2. La resta d'anys. 3. Els percentatges del número de congressos estan calculats sobre els 35 casos positius. Els Nc d'UDC ho són sobre el total de casos.

Fins el moment hem estat interessant-nos per la participació política passada dels congressistes, a partir d'ara ens fixarem en les seves activitats en el moment de passar l'enquesta. Per mirar de comprendre millor quina és la connexió d'aquests joves amb l'entorn del partit i el món associatiu els preguntàvem per la seva participació en organitzacions de diferent tipus. Les respostes agregades (Índex d'Associacionisme, Taula 7.1) ens revelen que el 44,4 % dels congressistes participaven en dues o més associacions a banda de la seva militància política⁴¹. Aquestes xifres serveixen per ajudar-nos a entendre l'alt grau de participació en el partit (que citàvem en parlar de la participació en congressos anteriors) i ens revelen, alhora, les múltiples connexions socials amb les que contem. Si ens fixem en el tipus d'associacions a les que pertanyen (Taula, 7.2)

eleccions i als resultats electorals. També sobre això, Von Beyme (1986).

veiem que, com en altres partits nacionalistes⁴², les preferències principals giren entorn de les organitzacions culturals. Destaquen també (a més de les esportives) el percentatge d'enquestats que diuen pertanyer a associacions de caràcter sindical i professional, fet que es correspon també amb l'alt grau d'ocupació que hem registrat.

Taula 7. Distribució dels compromissars de la UdJ i UDC segons la participació en associacions, i els càrrecs polítics que ocupen.

VARIABLE	Total UDJ	% UDJ'00	% UDC'96
1. ÍNDEX D'ASSOCIACIONISME¹			
Gens	6	8,3	-
Poc (1)	26	36,1	-
Molt (2 ó més)	32	44,4	-
NC	8	11,1	-
2. ASSOCIACIONISME			
Cultural	34	47,2	-
Esportiu	23	31,9	-
Professional	12	16,7	-
Solidari	10	13,9	-
Sindical	8	11,1	13,2
Religiós	8	11,1	-
Veïnal	7	9,7	-
Empresarial	4	5,6	11,8
Estudiantil	3	4,2	-
Ecologista	3	4,2	-
Cooperatiu	2	2,8	-
n	72	100	560

Per UDC, Font (1999). Percentatges sobre el total de casos; 1. Índex obtingut de sumar totes les respostes positives de cada individu en les preguntes d'associacionisme;

Els partits polítics estan orientats vers el poder polític. És normal, doncs, que una de les principals eines de retribució de la militància siguin els càrrecs. Les joventuts dels partits polítics, com a instruments d'inciació política, també han de

⁴¹ Les preguntes sobre participació associativa tenen els seus orígens en els primers estudis sobre la cultura política (Almond i Verba, 1963).

⁴² Vegeu les dades d'ERC de 1993 i 1996 (Argelaguet, Maestro, Amorós, 1998; Argelaguet, Maestro, 2000), i les de CDC (Colomines, 2000). Les d'Unió de 1996 no estan publicades. Per una panoràmica de les idees i funcionament d'aquests partits vegeu Matas, (1995); Caminal (1998); Baras i Matas (1998); Marcet (2000), Molas (2000) i Culla, (2001).

funcionar amb aquests paràmetres. Ara bé, la diferència en aquest cas és que les possibilitats d'accedir a càrrecs públics entre els joves són molt més reduïdes i, per tant, que el tipus de càrrecs als que poden accedir són predominantment de tipus orgànic més que no pas públic o institucional.

Taula 8. Distribució dels compromissars de la UdJ i UDC segons la participació en associacions, i els càrrecs polítics que ocupen.

VARIABLE	Total UDJ	% UDJ'00	% UDC'96
1. CÀRRECS POLÍTICS (% de Sí)¹			
Càrrec Públic	10	13,9	21,5
Càrrec a l'Administració	2	2,8	16,4
Càrrec en el Partit	55	76,4	57,6
2. ACUMULACIÓ DE CARRECS (total)²			
Cap	18	25,0	-
Un	12	16,7	-
Dos ó més	40	55,5	-
NC	0	0	-
3. ACUMULACIÓ CÀRRECS (orgànic)³			
Cap	18	25,0	-
Un	16	22,2	-
Dos ó més	38	52,8	-
NC	2	2,8	-
4. RESPONSABILITATS A UdJ⁴			
Local	35	48,6	-
Comarcal	32	44,4	-
Intercomarcal	32	44,4	-
Consell Nacional	27	37,5	-
Executiva Nacional	12	16,7	-
N	72	100	560

Per UDC, Font (1999). Percentatges sobre el total de casos. 1. Percentages sobre fila. S'excluen les respostes negatives i els NC; 2. Índex obtingut de sumar les respostes positives a tots els possibles càrrecs públics, institucionals i orgànics que apareixien en el qüestionari; 3. Índex obtingut de sumar les respostes positives de totes les possibles responsabilitats dins de la Unió de Joves. 4. Els càrrecs dins de la UdJ s'acumulen i per això no sumen 100. Això no permet comparar-ho amb les dades d'Unió.

Si comparem la distribució de càrrecs polítics entre la Unió de Joves i Unió Democràtica de Catalunya (Taula 8) veiem exemplificat el que hem estat explicant. Així, mentre que per Unió el nombre de congressistes que diuen tenir un càrrec dins del partit és menor al 60% (58%), en la UdJ aquest percentatge s'acosta al 80% (76). Aquesta constatació torna a produir-se en observar quin percentatge de

congressistes d'Unió i de la UdJ tenen càrrecs electes o en l'administració. Si el 14% dels joves tenien càrrecs electes, en el partit aquesta xifra s'elevava al 22%. I, el mateix passava amb els càrrecs en l'administració on la diferència entre uns i altres era de 14 punts a favor del partit. Si ens fixem en els índexs acumulats, observem que la quarta part dels congressistes de la UdJ no tenien cap mena de càrrec (ni en el partit ni en total). Els que tenien un càrrec representaven poc més del 10% (12%) de l'organització. Finalment, els que en tenien dos o més en el partit suposaven el 44% dels congressistes.

Per responsabilitats concretes, a mesura que ens acostem al centre formal de decisió la xifra de congressistes que hi pertanyen es redueix. De totes maneres, no podem parlar ben bé d'una forma piramidal doncs els tres primers grups tenen xifres relativament properes⁴³. Pràcticament el 50% dels congressistes tenien responsabilitats orgàniques locals, mentre que els que les tenien a nivell comarcal o intercomarcal eren el 44%. Els que afirmaven pertànyer al Consell Nacional eren encara prop del 40% dels congressistes i, finalment, els que deien pertànyer a l'executiva suposaven menys del 20% (17%).

6. Opinions i percepcions.

De la mateixa manera que hem demanat als congressistes que s'ubiquin en l'eix esquerra-dreta i en el de sentiment de pertinença, podem demanar-los, a ells o altres grups, que utilitzin aquest sistema per ubicar altres objectes del món polític

⁴³ La figura, donat el caire rectangular, s'acosta més a un gratacels que a una piràmide.

com ara el partit de referència (Unió Democràtica de Catalunya) o altres partits catalans (CDC, IC, PSC, etc.).

Taula 9 Percepcions (I)

PERCEPCIÓ (mitjanes)	AUTOUBICACIÓ UdJ'00	PERCEPCIÓ d'UDC per UdJ'00	PERCEPCIÓ de CDC per UdJ'00	AUTOUBICACIÓ UDC'96	PERCEPCIÓ d'UDC per UDC'96	AUTOUBICACIÓ SIMPATITZANTS CiU'99
Eix E/D ¹	3,7	4,3	4,7	3,9	4,3	4,1
Eix Pertinença ²	4,6	4,2	3,8	4,3	4,2	3,7

Per UDC, a partir de Font (1999). Per CiU a partir de ICPS (2000).; 1. Eix E/D: 1=Esquerra i 7=Dreta; 2. Eix Pertinença: 1=Només Espanyol i 5=Només Català.

La Taula 9 mostra els producte de fer aquest exercici per diversos subjectes: els congressistes de la Unió de Joves de 2000; els delegats del congrés d'Unió de 1996; i l'electorat de CiU l'any 1999. Els resultats, expresats en les mitjanes de les respectives distribucions demostren que, tant en l'eix social com en el nacional, els congressistes de la UdJ s'ubiquen més a l'esquerra del que situen al Unió Democràtica i, a aquesta més a l'esquerra del que col.loquen a Convergència Democràtica de Catalunya. La taula 9 també revela que els compromissaris d'Unió situen el partit en posicions més centrades tant en l'eix esquerra-dreta com en el sentiment de pertinença (Font, 1999). I, alhora, que els electors que mostren simpatia per CiU es situen en posicions més centrades del que ho fan els compromissaris del partit i, per suposat, molt més del que ho fan els congressistes de la Unió de Joves (ICPS, 2000). Aquest model s'acosta força al que Robert Putnam (1976: 117 i ss) anomena elits competitives, propi dels sistemes en les que els electors es mostren més centrats del que s'hi situen les elits dels respectius partits.

Pel que fa a la simpatia vers els partits polítics catalans, cal destacar que només UDC i ERC superen el 5 de mitjana en una escala de 1 a 10. Unió és el

partit més valorat; el segueix ERC (5,7) i, a un punt, però suspès, trobem el soci de coalició: CDC (4,8). La resta de partits excepte el PP ronda els 2 punts de mitjana. El PP, el partit que va donar el suport a la investidura de Pujol és el més mal valorat amb una mitjana de 1'3.

Taula 10. Opinions i percepcions (II)

VARIABLE	MITJANA	DESVIACIÓ	Min	Max	VALOREN
1. SIMPATIA PELS PARTITS					
UDC	8,5	1,7	1	10	70
ERC	5,7	1,9	0	10	69
CDC	4,8	2,2	0	10	69
IC	2,5	1,9	0	7	67
EUIA	2,2	1,9	0	7	67
PSC	1,7	1,7	0	6	67
PP	1,3	1,7	0	6	68
2. VALORACIÓ DELS LIDERS					
Carod Rovira	-	-	-	-	-
Duran Lleida	8,3	1,7	1	10	72
Esteve	4,3	2,2	0	9	71
Fernández Díaz	-	-	-	-	-
Luchetti	-	-	-	-	-
Maragall	-	-	-	-	-
Mas	3,8	2	0	9	70
Montilla	-	-	-	-	-
Piqué	-	-	-	-	-
Pujol	6,6	2	1	10	69
Puigcercós	-	-	-	-	-
Ribó	-	-	-	-	-
Saura	-	-	-	-	-

1. El qüestionari que va passar-se a la UdJ només contenia valoracions de dirigents de la coalició CiU. A banda de la simpatia pels dirigents que hi ha en la taula també va preguntar-se per (en ordre de valoració): N. de Gispert (6,7), J. Sánchez (6,5), I. Farreres (6,5), J. Rigol (6,1), M. Roca (6,0), Ll. Franco (5,9), X. Trias (5,0), J. Triadú (4,7) i F. Puig (3,1).

L'escassa simpatia per CDC es matitza, però, en el moment de valorar els líders de la coalició. Així, tots els líders d'Unió i uns quants de CDC (Pujol, Roca i Trias) passen de l'aprovat. La millor nota d'Unió se l'endú Duran Lleida (8,3) i la més baixa és per Lluís Franco (5,9). De CDC, el més ben valorat és Pujol (6,6) i el pitjor és Puig (3,1). Curiosament, els homes més *castigats* de CDC són els sobiranistes. És de suposar, però, que el càstig no vé per la seva adscripció

ideològica sinó per ser les persones més lligades a l'aparell organitzatiu de CDC i, per tant, sobre qui més es projecten els recels derivats del funcionament de la coalició.

La direcció de la Unió de Joves va mostrar interès en que introduïssim algunes preguntes d'actualitat política en el qüestionari. La taula 11 recull les diferències entre els desitjos dels congressistes de la UdJ i les seves prediccions sobre el que succeiria en una de les qüestions centrals del nou cicle polític: el pacte entre CDC i UDC. Els resultats palesen, com va recollir la votació a la ponència, que la majoria dels delegats es mostraven favorables a un nou acord de qüotes entre tots dos partits. Al mateix temps, aquesta era la principal (però no majoritària) predicció que feien els compromissaris sobre el que passaria. La taula presenta, també, la notable reducció dels suports (més de la meitat) que experimenta la formula de ruptura en passar dels desitjos a les prediccions.

Taula 11. Opinions sobre el futur de CiU entre els delegats de la UdJ.

VARIABLE	% DESIG	% PREDICCIÓ
FUTUR DE CiU		
Mantenir-la	4,2	29'2
Nou acord quotes	55,6	41'7
Fusió	2,8	13'9
Separats	37,5	13,9
Nc	0	0
n	72	72
Percentatges sobre el total		

7. Estratificació i talls *generacionals*.

Tot i que l'eix central d'aquest article ha estat el comentari global de les dades de la Unió de Joves, en diferents ocasions hem anat explorant fins a quin

punt aquestes diferien respecte el conjunt d'UDC. Aquest darrer apartat el dedicarem a explorar si hi ha diferències entre determinats grups dins de la Unió de Joves. Les dues preguntes a les que s'intenta donar resposta són: 1) Si hi ha diferències destacables entre l'elit de l'organització (membres de l'executiva i del Consell Nacional) i els congressistes sense cap càrrec; 2) I, en segon lloc, si hi ha diferències en clau *generacional*. És a dir, si hi ha diferències entre els joves que duen més temps afiliats i els que han entrat més recentment. En darrer terme, la qüestió que s'hi amaga és si algun d'aquests dos grups pot identificar-se pels seus trets amb l'elit dels joves.

Els congressos dels partits polítics serveixen per aplegar diferents tipus d'afiliats: des dels no tenen cap tipus de càrrec, fins els dirigents de l'organització. En les organitzacions juvenils aquest esquema també es reproduïx. Una de les metodologies que sovint s'empra en l'estudi de elits polítiques consisteix en atribuir el poder als òrgans que formalment el detenten⁴⁴. Segons aquesta aproximació, al fixar-nos en els càrrecs orgànics nacionals (executius o de representació) estaríem obtenint el retrat de les persones que en detenten la màxima direcció. En altres paraules, estaríem davant de l'elit. ¿És possible que aquesta elit tingui trets distintius dels adherents que no tenen càrrec? Aquesta és la pregunta a la que intentem donar resposta en les primeres columnes (direcció, sense càrrecs) de la Taula 12. De totes maneres, cal tenint present que aquesta taula només presenta els trets fonamentals per elaborar un breu retrat d'aquests grups.

⁴⁴ Sobre els diferents mètodes d'estudi de les elits polítiques, Putnam (1976).

Taula 9. Comparació entre perfil de diversos grups de la UdJ segons els càrrecs i l'any d'entrada.

VARIABLE (% columna)	UdJ	DIRECCIÓ¹	SENSE CÀRREC	AFILIAT ABANS DE 1993	AFILIAT DE 1994 A 2000
PERFIL SOCIAL I IDENTITAT					
Home.....	68,1	69,7	52,9	53,8	68,5
Mitjana d'edat.....	26	27	25	28	26
Nascut a Barcelona.....	43,1	37,5	29,4	53,8	43,4
Catòlic No Practicant.....	51,4	59,4	41,2	66,7	48,1
Mitjana eix esquerra-dreta.....	3,7	3,5	3,8	2,8	3,9
Mitjana sentiment pertinença.....	4,6	4,6	4,3	4,8	4,5
PERFIL PARTICIPATIU					
Afiliació després de 1997.....	59,7	40,0	93,8	0	74,1
Mitjana d'edat al entrar a UdJ.....	22	21	24	19	23
Dos o més càrrecs a UdJ.....	52,8	78,8	0	69,2	46,3
Dos o més càrrecs en Total.....	57,1	84,4	0	84,6	48,1
Pertany a moltes associacions ²	50,0	65,5	43,8	81,8	43,8
SIMPATIA PARTITS (mitjanes)					
UDC.....	8,5	8,5	8,7	8,5	8,6
ERC.....	5,7	5,9	5,4	5,7	5,6
CDC.....	4,8	4,4	5,4	3,4	5,2
IC.....	2,5	2,6	2,1	1,6	2,2
EUJA.....	2,2	2,1	2,4	2,8	2,2
PSC.....	1,7	1,8	2,5	1,9	1,7
PP.....	1,3	1,1	1,5	0,4	1,7
SIMPATIA POLÍTICS (mitj)					
J.A. Duran.....	8,3	7,8	8,9	7,6	8,4
N. de Gispert.....	6,7	6,8	7,2	7,2	6,5
J. Pujol.....	6,6	6,2	7,3	6,0	6,7
J. Rigol.....	6,1	5,2	7,1	3,8	6,1
A. Mas.....	3,8	3,4	4,9	2,5	4,2
F. Puig.....	3,1	2,5	4,3	1,1	3,8
DESIG SOBRE CIU³					
Manteniment	62,5	66,7	58,8	53,8	71,4
Ruptura.....	37,5	33,3	41,2	46,2	28,6
n	72	32	17	13	54

Percentatges sobre el total de casos. Els percentatges no sumen 100% perquè cada fila és una variable; 1. Els càrrecs directius són els que pertanyen a la Comissió Executiva Nacional i al Consell Nacional; 2. Pertany a dos o més associacions no polítiques; 3. Fórmules de manteniment: Status quo, nou acord e quotes i fusió; Fórmules de ruptura: Ruptura

La comparació entre el perfil social dels congressistes sense càrrecs i aquells que són en els llocs de direcció (l'elit) de la UdJ ens mostra: Entre els membres de l'elit la presència de les dones és més equilibrada que entre els que no tenen càrrecs (entre els quals la meitat són dones); Els membres de l'elit són lleugerament més més grans que els conjunt del partit (un any) i bastant més dels que no tenen cap càrrec (dos anys). En l'elit, la presència dels nascuts a

Barcelona província continua molt lluny del conjunt de l'organització (més encara del conjunt de la població catalana), però és una mica més equilibrada que entre els que no tenen càrrec. L'elit és confessa menys practicant en matèria religiosa del que ho fan els que no tenen càrrecs i, alhora, s'ubica en posicions una mica més a l'esquerra i el catalanisme.

El perfil participatiu de l'elit palesa trets diferents dels que no tenen cap càrrec. D'entrada, mentre la majoria d'aquesta assegura que va afiliar-se fa més de tres anys, prop de la totalitat dels que no tenen càrrecs van fer-ho després de l'any 1997. A més, els membres de l'elit van entrar molt més joves i participen en més associacions no polítiques. Més de tres quartes parts dels membres de la direcció asseguren acumular més de dos càrrecs orgànics, xifra que encara augmenta fins el 85% si es consideren tots els càrrecs.

Finalment, l'elit es mostra més crítica respecte a UDC del que ho fan els que no tenen càrrecs. Alhora, mentre aquests darrers mostren igual simpatia per ERC que per CDC, l'elit inclina la seva simpatia clarament vers els republicans. En la resta de partits (excepte IC), els que no tenen càrrecs mostren un grau de simpatia més alt que el de les elits i, fins i tot, per sobre del conjunt dels congressistes. En les simpaties pels líders, els membres de l'elit es revelen més crítics amb els dirigents de CiU del que ho fan el conjunt de compromissaris i els membres sense càrrecs. Aquests darrers són els que millor els valoren. Ara bé, no hi ha variacions en l'ordre de preferències entre tots dos grups respecte al conjunt de la població i, excepte Jordi Pujol, els dirigents d'Unió són més valorats que els de CDC. Paradoxalment amb el que hem dit fins ara, en el moment d'expressar els desitjos sobre el futur de la coalició, els membres de la direcció mostren més

prudència del que ho fan els compromissaris sense càrrec. Entre aquests darrers, la xifra dels qui defensen fórmules de ruptura són més nombrosos que no pas entre l'elit.

En diferents parts de l'article hem anat fent referència a la importància del moment polític en que va produir-se l'entrada dins de la Unió de Joves. La segona part de la taula 9 explora les diferències entre dos grups d'edat: els que van entrar abans de 1993 i els que van fer-ho entre 1994 i l'any 2000.

El perfil social dels congressistes que van entrar abans de 1993 presenta una situació de paritat entre homes i dones, mentre que en el cas dels afiliats posteriors, la distribució és semblant a la del conjunt. Els congressistes afiliats abans de 1993 són més grans (dos anys) i més barcelonins (deu punts de diferència) que els que van afiliar-se després. I, alhora, entre els primers, els que es defineixen com a catòlics no practicants són molts més que entre els que van entrar a partir de 1994. Aquests darrers són molt més centrats en l'eix esquerra-dreta (on els afiliats abans de 1993 es situen gairebé en l'esquerra) i una miqueta menys en l'eix nacional.

Els afiliats abans de 1993 van entrar molt joves (dinou anys) en el partit, bastant més que els que van fer-ho a partir de 1994 i que el conjunt dels congressistes. Prop de tres quarts parts dels que van entrar després de 1994 van fer-ho entre l'any 1997 i l'any 2000, és a dir, bona part d'ells duen encara menys anys d'afiliació del que indica la taula. De totes maneres, prop de la meitat dels que van entrar després de 1994 asseguren ocupar dos o més càrrecs dins de la Unió de Joves. La xifra no varia si s'hi afegeixen la resta de càrrecs (públics i institucionals). En canvi, entre els afiliats abans de l'any 1993, la xifra passa de

dues terceres parts (69%) a prop del 85% dels compromissaris. Entre aquests, a més, prop del 80% afirma pertanyer a moltes associacions no polítiques, xifra que entre els que entraren després tot just arriba a la meitat (44%).

Dins de l'apartat de les opinions i percepcions, no es registren diferències importants entre tots dos grups en la valoració d'Unió Democràtica. En canvi, els congressistes que entraren abans de 1993 es mostren especialment crítics amb CDC, actitud que no demostren els que ho feren a partir de l'any 1994 (on la seva simpatia és per sobre de la que manifesta el conjunt). L'actitud crítica dels afiliats més antics també es mostra amb IC i el PP. A aquest últim partit els afiliats que entraren després de 1994 li mostren una simpatia lleugerament major del que ho fa el conjunt de compromissaris del Congrés. En la simpatia vers els líders, els congressistes més antics es mostren més crítics (a excepció de Núria de Gispert) que els que ho feren a partir de l'any 1994. Especialment crítics es mostren amb J. Rigol i F. Puig. Per contra, entre els congressistes afiliats després de 1994 les valoracions no difereixen substancialment de les del conjunt excepte en entre les valoracions dels dirigents de CDC, que són més altes. Potser per aquesta raó, el nombre dels congressistes que dins d'aquest grup manifesten optar per fórmules de ruptura és més baix que entre els afiliats amb més anys dins la UdJ (i el conjunt de delegats). En aquesta ocasió, a més, la valoració crítica del partit i dels seus dirigents que fan els congressistes que entraren abans de 1993 si que es tradueix en un notable sentiment a favor de la ruptura amb CDC: gairebé la meitat dels congressistes més antics preferiria aquesta opció per sobre de la resta.

Finalment, el perfil social, participatiu, i les opinions dels congressistes afiliats abans de 1993 evidència considerables similituds amb el d'aquells que

formen part de la direcció de la UdJ. Això és així perquè, dins de l'elit, el pes dels congressistes que van entrar fa més anys és prou considerable (proper al 40%). I perquè entre els congressistes que van entrar abans de 1993, més del 80% forma part de la direcció dels joves. Aquestes constatacions suggereixen, per tant, que dins de la Unió de Joves l'antiguetat acaba comportant, en molts casos, passar a formar part de l'elit.

Conclusions.

L'anàlisi de la composició sociodemogràfica dels delegats al Congrés de la Unió de Joves (Taula 1) ens revela que gairebé dos de cada tres són homes, que tenen una mitjana d'uns vint-i-sis anys; són nascuts a Catalunya; viuen majoritàriament en Barcelona i les grans ciutats del seu entorn (o bé en les capitals de província); la meitat assegura tenir estudis universitaris acabats i només d'un terç estar-los cursant. Conseqüentment amb aquestes dades, dos de cada tres compromissaris declara treballar i que ho fa preferentment en llocs directius o qualificats. Pràcticament no hi ha aturats. Aquesta fotografia una mica superficial del perfil sociodemogràfic dels congressistes de la Unió de joves no ens dóna moltes diferències, a banda de l'edat (i derivades vitals), dels congressistes d'Unió de 1996.

Els indicadors lligats a qüestions d'identitat si que reflecteixen més diferències entre el conjunt de compromissaris de la Unió de Joves i els d'Unió Democràtica. Els joves es consideren menys practicants en qüestions religioses que els delegats d'Unió. Alhora, una part prou considerable (entorn al 10%) dels Joves asseguren que no són creients, cosa que no succeeix a Unió. Els delegats

de la Unió de Joves s'ubiquen en posicions més a l'esquerra i catalanistes del que ho van fer els compromissaris d'Unió. Conseqüentment amb aquesta identificació, els joves veuen el partit més centrat tant en l'eix esquerra-dreta com en el de sentiment de pertinença. Tot plegat sembla descartar la hipòtesi que les diferències polítiques entre UDC i els joves siguin degudes només a un enfrontament entre les elits de totes dues organitzacions.

Després de comparar la UdJ amb el partit, el darrer apartat d'aquest treball ha explorat les diferències entre l'elit dels joves i aquells delegats sense càrrecs. El resultat palesa característiques prou diferenciades entre aquests dos grups. Destaca, en especial: que els membres de la direcció s'ubiquen una mica més a l'esquerra i més catalanistes que els que no tenen càrrecs; que van entrar abans a la UdJ i participen molt més en altres associacions no polítiques; i, finalment, que són més crítics amb els partits i els líders polítics. Bona part dels compromissaris que van entrar a la UdJ abans de 1993 formen part i comparteixen els trets de l'elit dels joves. Això els allunya del conjunt de l'organització i, en especial, dels delegats que s'han afiliat més recentment. Així doncs, tot i que els plantejaments de l'actual direcció semblen compartits de manera ampliament majoritària, cal tenir present que entre els seus adherents també hi ha diversitat d'opinions i creences.

X CONGRÉS

JOVENTUT SOCIALISTA DE CATALUNYA

(Barcelona, 7-9 d'abril de 200)

Joan Rodríguez Teruel

1. Orígens, organització i context del Congrés.

1.1. Orígens de la JSC

El naixement de la JSC es produí en el context de la unificació del socialisme català. El juliol de 1978 els tres partits socialistes originaris (FC-PSOE, PSC-C i PSC-R) van celebrar el congrés d'unificació i van donar lloc al Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE). Pocs mesos després, a principis d'octubre, les seves organitzacions juvenils respectives (JSC, MJSC, del PSC-C, i MJSC, del PSC-R) decidien convergir en una única organització, que rebé el nom de Joventut Socialista de Catalunya. En el Protocol que s'aprovà en aquell congrés d'unitat, la JSC es definia com una organització de classe, nacional i sobirana. Establia un model de relacions amb l'organització juvenil socialista espanyola similar al que van acordar els partits: sobirania en els temes relatius a l'organització política catalana, sense trencar el marc acordat pels socialistes espanyols.

El model d'organització creat en aquella fusió copiava l'estructura del PSC, que es basava en tres nivells. L'agrupació representa el nivell local. Inicialment, les agrupacions podien constituir-se en fronts de lluita, però aquesta opció es va abandonar posteriorment. La federació és l'òrgan intermig que estructura la JSC en el nivell nacional, reunint territorialment les agrupacions segons la intensitat de

la seva presència (així, dintre del Barcelonès existeixen tres federacions mentre que totes les comarques gironines s'agrupen en una sola federació). El tercer nivell és el nacional. En ell, el Congrés és l'òrgan suprem de representació. El Consell Nacional es converteix en la instància màxima de direcció política entre congressos. En definitiva, la JSC reproduïx el disseny institucional del seu partit, sense crear instàncies particulars (fora de l'esmentat i abandonat front de lluita)⁴⁵.

La JSC té una quota de representació fixa a les Juventudes Socialistas Españolas i al Partit dels Socialistes de Catalunya. Aquests representants es renoven a cada congrés.

1.2 Context del Congrés

El congrés de la JSC tingué lloc a Barcelona entre els 7 i el 9 d'abril del 2000, un mes després de les eleccions de març i dos mesos abans del congrés del PSC. Per aquesta raó, el context del congrés venia marcat per les conseqüències del cicle electoral i els debats generats entorn els congressos del PSC i PSOE, que se celebrarien durant els mesos d'estiu següents.

Les eleccions autonòmiques d'octubre de 1999 van donar lloc a una situació molt ajustada entre CiU i el PSC. Malgrat que la coalició nacionalista havia tornat ha guanyar les eleccions al Parlament català, el partit socialista la va superar en vots a través de fórmules de coalició amb CpC i IC. D'aquesta manera, Pasqual Maragall es convertia en el líder de l'oposició, amb expectatives per arribar a la Presidència de la Generalitat en els propers comicis. Però aquest lideratge no es

⁴⁵ Per conèixer més sobre la unificació dels partits socialistes i sobre l'estructura de la nova

corresponia amb la seva posició formal dintre del partit, per la qual cosa es va obrir la discussió respecte al paper que el candidat socialista havia d'exercir dintre de l'organització⁴⁶.

La campanya de Margall va introduir canvis en el discurs de la candidatura socialista. L'obertura del PSC cap a IC (hereva de la tradició comunista i portadora d'un discurs basat en l'ecosocialisme) i la coalició amb CpC van moderar el discurs socialista propi del partit. En concret, la creació de CpC obeïa a la necessitat d'obrir-se cap a nous electors, menys identificats amb la idea de socialisme i propers als moviments de *nova esquerra*. Així, les idees predominants a CpC eren la necessitat del canvi per aprofundir en la democràcia, lluitar contra l'exclusió social i impulsar una opció catalanista per obtenir més autogovern⁴⁷. Aquest discurs, proper al que s'ha denominat *tercera via*, no sempre fou ben acollit entre la base socialista, portadora del discurs d'esquerreres més tradicional.

D'altra banda, la coalició amb CpC havia creat dubtes i recels en l'organització socialista, perquè suposava una delegació de poder del partit cap a individus externs, vinculats directament a la candidatura de Maragall. Des d'alguns sectors, aquesta col·laboració era percebuda com una perillosa fórmula que permetia als seus membres obtenir fàcilment una parcel·la de poder parlamentari sense caure sota el control del PSC. La JSC participava d'aquesta desconfiança, tot i que en aquestes eleccions havia obtingut un escó en el Parlament. Per la seva banda, CPC tenia dues plataformes de joves, Cat Progrès i Forum

organització, veure Colomé (1989).

⁴⁶ El fet que el candidat socialista tingués un paper institucional relevant dintre de l'organització era indiscutible. La discussió se centrava en quin havia de ser aquest paper: Primer Secretari o President?

Universitari, creades mesos abans de les eleccions i que, malgrat aquesta curta existència, també havien obtingut un representant parlamentari.

Mesos més tard, les eleccions generals de març de 2000 van significar un descens molt important de sufragis i escons per al PSOE, retrocés aguditzat per la majoria absoluta del PP. Aquests resultats precipitaren la dimissió del candidat i líder del PSOE, Joaquín Almunia, i la convocatòria d'un Congrés extraordinari, que obrí la carrera a la successió de la Secretaria General. La JSC havia estat la primera en apostar clarament per Josep Borrell en les eleccions primàries que es van celebrar per escollir candidat a la presidència del Govern espanyol el 1999, però en aquesta ocasió no va donar suport explícit a cap dels aspirants a dirigir el PSOE. Tot i això, les simpaties cap a Rosa Díez eren clares (única candidata oficial en l'època en què es celebrà el congrés de la JSC).

A Catalunya, malgrat haver-se mantingut com a partit més votat, el PSC també havia perdut suport electoral de forma sensible. Narcís Serra renuncià presentar-se a la reelecció com a Primer Secretari del PSC. El partit hauria de tenir un nou líder i Maragall semblava la persona en millor posició per aquesta tasca. El que no estava clar era la forma en què havia de ser-ho. Poc a poc, es va anar configurant l'opció dual: Josep Montilla com a Primer Secretari i Pasqual Maragall com a President. En aquesta situació, la JSC va intentar enfortir la seva posició respecte el partit, demanant més representació.

En conclusió, el Congrés de la JSC se celebrà en un context de canvi en el socialisme català. Aquesta renovació no afectava només a les persones

⁴⁷ Ciutadans pel Canvi, "Bases programàtiques", 2000

(substitució de Serra per Maragall i Montilla), sinó a l'organització (coalicions electorals amb CpC i IC, nou paper del President) i als discursos (impuls de la idea de *progressisme*). Davant d'aquest panorama, la JSC va aprofitar el seu congrés per continuar la renovació del seu discurs i per enfortir la seva petició d'augmentar la presència en els màxims òrgans del PSC.

1.3. L'enquesta als delegats

L'objectiu principal de la nostra anàlisi és mostrar el perfil dels delegats que participaren en aquest congrés⁴⁸. Aquest ens permetrà mostrar els elements de semblança i de diferència respecte els delegats del PSC, els joves d'altres organitzacions polítiques i, en general, els joves de Catalunya. Com que la comparació entre joves ja apareix comentada en una altra part d'aquest llibre, la valoració de les característiques dels delegats de la JSC incorporarà sovint una perspectiva comparada centrada en els delegats dels congressos del PSC. D'aquesta manera, sabrem com són els joves socialistes i com són de diferents respecte els *adults* del partit. Això posarà de manifest els contrastos derivats del canvi generacional entre joves i partit, però també obtindrem elements que ens ajudaran a interpretar la posició de la JSC en relació amb les tradicions que conformen el socialisme català.

⁴⁸ Van assistir 170 delegats al IX Congrés de la JSC, dels quals 161 van respondre l'enquesta (el 95 % sobre el total). Els delegats havien estat elegits en representació de les seves agrupacions. Cada agrupació va enviar un nombre de delegats proporcional al seu número d'afiliats, segons el cens establert mesos abans pel Consell Executiu nacional. Els estatuts de la JSC garanteixen que cada agrupació enviï un delegat com a mínim.

2. Anàlisi dels delegats al IXè Congrés de les JSC.

2.1. Principals característiques socio-demogràfiques dels delegats.

Entre els delegats que van respondre el nostre qüestionari, una mica menys de dos terços van ser homes (64%). Això significa que la representació de les dones és inferior a la seva proporció entre la població jove de Catalunya, però certament en la línia d'altres organitzacions polítiques juvenils. Tammateix, la representació femenina en els llocs de direcció de les JSC és equiparable en proporció a la seva presència entre el conjunt d'afiliades⁴⁹.

L'edat mitjanana dels delegats supera lleugerament els 23 anys. Malgrat això, el cúmul d'edats es perllonga entre els 15 i 31 anys⁵⁰. El major gruix de delegats tenien entre 20 i 25 anys, mostrant una certa renovació dels membres. Aquest promig d'edat ens indica que la majoria (el 78'3 %) dels delegats va néixer entre el 1974 i el 1980, l'epoca en què es produí el canvi de règim polític espanyol. Per tant, avui l'organització està nodrida pels *fills de la transició*, els quals es troben vitalment lluny dels referents més importants que llavors van marcar la trajectòria recent del socialisme català i espanyol⁵¹.

Pel que fa a l'origen dels delegats, el 93 % dels delegats va néixer a Catalunya. Només un de cada vint ha nascut fora de Catalunya. Aquesta dada

⁴⁹ Per tal de superar aquesta desigualtat, l'organització socialista s'ha fixat com a objectiu augmentar el número de dones a l'organització, tant de forma quantitativa (representació femenina entre els afiliats) com qualitativa (entre els dirigents de l'organització).

⁵⁰ Només hi ha un delegat de 31 anys. Es tracta d'una excepció, ja que els estatuts estableixen l'edat límit als 30 anys per poder continuar com a membre de les JSC.

⁵¹ En relació amb això, el nou Primer Secretari, Juan Manuel Jaime, va declarar durant la celebració del congrés que "Suresnes es una batallita històrica" (El País, 8 d'abril de 2000), en referència al XIII Congrés del PSOE, on Felipe González va ser escollit Secretari General. Amb aquesta irònica afirmació, s'exemplifica el canvi de mentalitats que s'ha produït entre la generació de polítics que ha governat durant les dues dècades passades i la nova generació que comença a dirigir les organitzacions polítiques a Catalunya.

evidencia la reducció dels afiliats provinents de la immigració interior, una fet que havia estat important entre les organitzacions catalanes d'esquerreres⁵². Els delegats que havien nascut a la resta d'Espanya van arribar a Catalunya majoritàriament entre 1975 i 1978.

La majoria dels delegats socialistes viuen a la província de Barcelona (quatre de cada cinc), mentre que un terç del total té la seva residència a la capital catalana. Aquesta concentració en l'àrea metropolitana mostra el caràcter urba de la seva militància, provinent dels nuclis amb major població de Catalunya. També, existeix una certa sobrerrepresentació d'aquest entorn respecte a la població de Catalunya (el 75% de la qual viu a la província barcelonina)⁵³.

El nivell d'estudis dels delegats ens presenta una organització amb membres d'elevada qualificació. Una quarta part tenen estudis universitaris acabats i el 42.2 % es troben realitzant estudis universitaris. A més, segons l'edat que tenen, hem de pensar que una quarta part del 32.3 % que declara tenir estudis primaris o secundaris encara es troba en edat pre-universitària. Això significa un avenç rellevant no només respecte al conjunt de la població, sinó respecte als partits catalans d'esquerreres⁵⁴. Probablement, aquest és un bon indicador del canvi al sistema educatiu dels darrers vint-i-cinc anys. L'ensenyament universitari s'ha estès entre àmplies capes de la població, especialment en aquelles on abans existien més dificultats per garantir els estudis

⁵² Sense anar més lluny, en el VIII Congrés del PSC (1996) el 30 % dels compromissaris enquestats havien nascut fora de Catalunya (Colomé, 1999: 21).

⁵³ Aquest biaix de concentració cap a Barcelona s'explica en part per la no assistència dels delegats socialistes provinents de les terres gironines, la qual cosa hauria reduït el pes de la militància metropolitana.

⁵⁴ Veure articles de Botella (1999), Colomer (1999) i Argelaguet i Maestro (1999). Els universitaris

de major grau. Però també ens assenyala un canvi del capital cultural (derivat de la seva formació universitària) respecte els delegats dels congressos del PSC.

Taula 1. Principals característiques socio-demogràfiques dels delegats de les JSC

VARIABLE	%
SEXE	
Homes	64
Dones	35.4
EDAT	
15-20	13.7
21-25	64
26-30	21.1
Edat mitjana	23.38
LLOC DE NEIXEMENT	
Catalunya	93.2
Barcelona (1)	78.3
Tarragona	11.2
Lleida	2.5
Girona	0
Resta d'Espanya	5
PROVINCIA DE RESIDÈNCIA	
Barcelona	87
Tarragona	11.2
Lleida	1.9
Girona	0
SITUACIÓ LABORAL	
Estudia	39.1
Treballa	37.3
Estudia i treballa	20.5
Aturat	2.5
ACTIVITAT LABORAL	
Càrrecs directius (públics i privats)	8.1
Tècnics i professionals	24.4
Administratius	53.5
Serveis	5.8
Obrers i pagesos	8.1
(n=86)	
NIVELL D'ESTUDIS	
Primaris	8.1
Secundaris	24.2
Universitaris en curs	42.2
Universitaris (acabats)	25.4
TITOLACIÓ UNIVERSITÀRIA	
Humanitats	9
Ciències Socials	45.5
Ciències experimentals i de la salut	9
Diplomatures	36.3
(n=33)	

Percentatges verticals per a cada variable. No es mostren els individus que no contesten, per la qual cosa les columnes no donen 100%. (1) Els percentatges de la província de naixement no són sobre cent sinó sobre 93.5.

solen representar el 50 % del conjunt dels respectius congressos.

Entre els que ja han acabat els seus estudis universitaris, el 36.3 % són diplomats i el 45.5 % han obtingut llicenciatures de Ciències Socials (majoritàriament, Ciències Polítiques, Economia i Dret). Aquest predomini respecte a les Humanitats (9 %) i les ciències experimentals, així com l'escassíssima presència d'enginyers, que només apareixen entre els diplomats, sembla mostrar una certa especialització dels delegats en aquelles carreres que, segons Weber, més ajuden a gestionar les organitzacions polítiques (o *empreses d'interessats* en llenguatge weberià) (Weber, 1992, 114).

La situació laboral dels delegats divideix l'organització en dos grans grups: els qui treballen (39.1 %) i els qui estudien (37.3), amb un 20.5 % de delegats que treballen i estudien al mateix temps. Aquest perfil mostra una organització amb un alt nombre de delegats en període de formació universitària, la qual cosa pot afectar el funcionament de l'organització: per exemple, la confecció d'activitats i campanyes haurà de tenir en compte els límits imposats pel calendari universitari.

Entre els que treballen, destaca el nombre de delegats que desenvolupen tasques en el sector terciari, amb una reduïda presència dels obrers i pagesos (que teòricament haurien d'estar més representats a les JSC, definida pels seus estatuts com *organització de classe*). De fet, aquests últims (8.1 %) es troben en la mateixa quantitat que els que poseeixen càrrecs directius (8.1 %), majoritàriament com a representants en càrrecs públics. En canvi, prop d'un 25 % treballen com a tècnics i professionals, mentres que la majoria ho fa en llocs d'administratius i de serveis. Hauríem de relacionar aquesta majoria d'ocupació d'administratius, tècnics i professionals amb l'elevada xifra de llicenciats i

diplomats, així com el gruix d'estudiants que treballen al mateix temps i que poden trobar més fàcilment feines secundàries en activitats de serveis de mitjanana jornada o caps de setmana.

2.2. Llengua, creences i identitats polítiques

Entre les organitzacions polítiques d'esquerres, l'afirmació de creences religioses ha tingut, tradicionalment, un pes inferior al que trobem entre la població general. Dintre del PSC, però, el nombre de militants que es declaren creients ha estat més important que en altres organitzacions catalanes d'esquerres (Sánchez, 1999), per aquesta influència de corrents cristians esmentada inicialment. Aquesta presència notòria de les creences religioses també es manifesta, tot i que de manera més reduïda, entre els delegats de les JSC: un de cada tres és catòlic, tot i que la immensa majoria es declara no practicant. Aquest component religiós apareix a la baixa respecte el partit, probablement a causa del canvi generacional, que ha comportat una pèrdua d'importància del fet religiós tradicional entre les cohorts més joves (Inglehart, 1998: 106). Però també pot indicar el predomini d'una de les dues tradicions del socialisme català, la més laica i estatista.

Taula 2. Llengua i religió dels delegats de les JSC

RELIGIÓ	%		
Catòlic practicant	1.9		
Catòlic no practicant	29.8		
Altres religions	3.7		
No creient	61.5		
LLENGUA HABITUAL...	... a casa	... al treball	... amb els amics
Català	26.1	34.8	23
Castellà	59.6	21.1	28.6
Les dues	13.7	33.5	47.8

Percentatges verticals per cada variable. No es mostren els individus que no contestaren, per aquesta raó les columnes no sumen el 100%.

Pel que fa als usos lingüístics dels delegats socialistes, cal destacar una certa inversió de la utilització de la llengua habitual en funció del seu àmbit d'ús social. Mentre que en el cercle familiar hi ha un comportament lingüístic més homogeni, això és, individus que només parlen català o castellà, en benefici d'aquest últim (parlat per gairebé dos de cada tres delegats), en l'àmbit laboral i, especialment, entre els amics augmenta el comportament bilingüe. D'aquesta manera, predomina el castellà com a llengua materna, mentre que l'ús exclusiu del català és més ampli al treball; en canvi, entre els amic prop de la meitat dels delegats utilitza ambdues llengües.

Si ens fixem en els individus que canvien de llengua segons l'àmbit d'ús, una ampla majoria dels delegats esdevenen socialment bilingües, mentre que són minoria els individus monolingües (només un de cada quatre utilitza la mateixa llengua en tots els àmbits): un 13 % utilitza sempre el castellà i un 11 % sempre el català. Aquesta situació de l'ús de les llengües s'explica probablement pel pes dels delegats de l'àrea metropolitana, on es concentra bona part de la població catalana d'origen castellanoparlant, i on està més estesa la pràctica bilingüe.

Fins aquí hem presentat alguns trets culturals dels delegats (religió, ús social de la llengua) que no pertanyen pròpiament al seu univers polític, però que poden incidir sobre les seves actituds polítiques. A continuació, analitzarem la identificació dels delegats en relació amb la realitat sociopolítica de Catalunya. D'una banda, utilitzarem l'escala esquerra/dreta (definida per una escala d'ú, màxima posició a l'esquerra, a set, màxima posició a la dreta), per conèixer la posició dels individus a l'espai polític, i, de l'altra, no oblidarem l'escala de

sentiment de pertinença, on es manifesta la posició respecte les identitats catalana i espanyola.

Tal com mostra la primera columna de la taula 3, hi ha una concentració de les respostes entorn a les caselles d'esquerres. Els delegats de la JSC se situen majoritàriament a la posició d'esquerra (posició dos), mentre que la quarta part escull una posició més centrada (posició tres) i una minoria opta per la posició més extrema de l'escala (posició ú). Excepte alguns individus que es situen a la posició de centre, els delegats es defineixen clarament d'esquerres. Per això, la mitjanana global del posicionament en aquesta escala és de 2.13, una identificació més a l'esquerra que la presentada pel conjunt de la població catalana.

Taula 3. Ubicació individual dels delegats en les escales d'esquerra/dreta i de pertinença

ESQUERRA-DRETA	%	SENTIMENT DE PERTINENÇA	%
Extrema-esquerra	15.5	Només espanyol	0
Esquerra	54.7	Més espanyol que català	5.6
Centre-esquerra	26.1	Tan espanyol com català	70.8
Centre	1.2	Més català que espanyol	14.9
Centre-dreta	0		
Dreta	0		
Extrema-dreta	0		
NC	2.5	NC	2.5
Posició mitjanana	2.13	Posició mitjanana	3.19
Desviació típica	0.68	Desviació típica	0.6

Percentatges verticals per a cada variable.

L'indicador de sentiment de pertinença mostra una elevada freqüència de respostes entre aquelles posicions que permeten identitats mixtes. Més del 70 % dels delegats se senten tan espanyols com catalans. Entre els que manifesten un predomini d'una de les identitats, es major l'opció dels que se senten més catalans que espanyols. Només una minoria s'identifica com exclusivament catalana,

mentre que ningú no se sent només espanyol. La mitjanana dels posicionaments és de 3.19 en una escala entre ú (només espanyol) i cinc (només català). Així, els delegats de la JSC se senten tan catalans com espanyols, amb una certa inclinació per la identificació catalana.

Tenen incidència la religió o la llengua de l'àmbit familiar sobre la identitat política dels delegats de la JSC? Les dades de la taula 4 apunten moderadament en aquest sentit. Els delegats que manifesten creença catòlica es troben més al centre-esquerra que els no creients. Igualment, els catòlics estan més a prop del centre de l'escala de pertinença (tan catalans com espanyols). D'altra banda, aquells que parlen català a casa es posicionen més a l'esquerra en l'escala d'identitat política i s'apropen més a l'opció "més català que espanyol", mentre que els que parlen castellà s'identifiquen més amb la posició central de l'escala de pertinença.

Taula 4. Identitats política i de pertinença segons religió i llengua a casa

ID. POLÍTICA	MITJ	(N)	dt	ID. NACIONAL	MITJ	(N)	Dt
Conjunt JSC	2.13	157	0.68	Conjunt JSC	3.19	154	0.60
Catòlics	2.29	48	0.77	Catòlics	3.10	49	0.62
No creients	2.08	98	0.64	No creients	3.19	94	0.55
Altres religions	1.83	6	0.41	Altres religions	3.33	6	0.82
Català	2.05	40	0.68	Català	3.51	39	0.72
Castellà	2.15	94	0.72	Castellà	3.05	92	0.54
Ambdues	2.23	22	0.53	Ambdues	3.18	22	0.39

Les xifres de la columna de l'esquerra de cada variable mostren els posicionaments mitjanans.

Les variables d'identitat política esquerra/dreta i de sentiment de pertinença ens serveixen per mostrar les principals línees del conflicte polític a Catalunya. Les podem prendre com a eixos d'un espai imaginari on es distribueixen els individus. Alguns autors han utilitzat aquest model per analitzar l'estructura de la competència política (Molas i Bartomeus, 1998). El resultat d'aquesta distribució

entre els delegats de la JSC apareix a la taula 5. Els resultats d'aquesta taula presenten estadístics amb una associació feble i una correlació baixa i ens situen les majors freqüències de casos sobre els sectors d'esquerra i centre-esquerra amb sentiment de pertinença dual. Hi ha menor posicionament a l'extrem de l'esquerra amb pertinença dual i entre els qui se senten més catalans amb identitat d'esquerra. Els delegats se situen, per tant, més a l'esquerra que la població general i es concentren més a la posició de pertinença dual. En canvi, no trobem individus que s'identifiquin només espanyols i són escasos els que es manifesten de centre (Molas i Bartomeus, 1998). Es tracta, doncs, d'un conjunt d'individus menys centrat en l'eix polític que en el de pertinença i que se sent d'esquerres i tan català com espanyol.

Taula 5. Distribució dels delgats als eixos esquerra-dreta i sentiment de pertinença

	EXT-ESQ	ESQUERRA	CENT-ESQ	CENTRE
Només espanyol	0	0	0	0
Més espanyol	2	1.3	2	0.7
Tan català com espanyol	8.6	44.7	19.7	0.7
Més català	3.3	7.2	5.3	0
Només català	2	2.6	0	0

No incloem les caselles corresponents a la identificació de dretes perquè no hi ha cap delegat situat en aquest espai.

3. El perfil participatiu dels delegats.

L'anàlisi de la participació política dels delegats del congrés ens dona informació important sobre el funcionament de l'organització i sobre la cultura política dels propis delegats. Per aquest motiu, les properes planes intentaran extreure algunes idees al respecte. En primer lloc, mostrarem la participació dels delegats dintre de la JSC amb la intenció de conèixer el pes real d'aquests en les instàncies de poder de l'organització, així com la dinàmica de renovació entre les

seves elits. Posteriorment, veurem la imbricació dels delegats en el teixit social, fora de la JSC, i comprovarem en quina mesura aquestes pautes associatives incideixen sobre la seva participació dintre de l'organització política.

3.1 Els delegats dintre de la seva organització

D'entrada, cal recordar que les organitzacions polítiques juvenils ofereixen una participació limitada en el temps, ja que estableixen un límit d'edat per als seus afiliats. La seva organització està sotmesa, per tant, a una dinàmica de renovació relativament contínua, entre la seva base i, especialment, entre els seus dirigents. En el cas més afortunat, un grup dirigent no pot mantenir-se més de sis o vuit anys en els òrgans de direcció per la qual cosa la renovació de les elits dintre de l'organització és més fluïda que en els partits polítics. L'entrada de nous membres necessàriament ha de ser constant i això pot traduir-se en un elevat grau de recanvi entre els membres dels òrgans representatius, com els diferents consells o el mateix congrés.

Si es fa una ullada sobre les dades de participació de la taula 6, es comprovarà efectivament que hi ha una alta renovació entre els delegats d'aquest congrés. Per a més del 60 % dels delegats (és a dir, tres de cada cinc), aquest ha estat el seu primer congrés de la JSC, i, dels que repeteixen experiència, la meitat ho fa per primera vegada. En total, només un de cada cinc, afirma haver assistit a dos o més congressos anteriorment. Per tant, en consonància amb el que dèiem inicialment, hi ha un recanvi intens dels membres que participen com a compromissaris de les bases, al mateix temps que es configura una certa elit de delegats que (aquests sí) poden haver assistit fins a set congressos anteriors (cas

d'un sol membre, ja que la majoria declaren haver assistit a entre tres i cinc celebracions).

Taula 6. Participació dels delegats en l'àmbit del partit

VARIABLE	%
<i>Any d'afiliació a la JSC</i>	
Abans de 1996	37.3
Entre 1996 i 1999	57.1
2000	5
<i>Participació en Congressos anteriors de la JSC</i>	37.3
Cap	61.5
Un	19.4
Dos	7.5
Tres	3.1
Quatre o més	4.4
<i>Responsabilitats a l'organització</i>	62.1
Comissió executiva nacional	4.3
Consell nacional	21.7
Comissió executiva de la federació	20.5
Consell de federació	19.9
Comissió executiva de l'agrupació	44.7
<i>Tenen càrrecs de representació pública</i>	10.6
Regidors	5.6
Consellers comarcals	0.6
Diputats al Parlament	0.6
Consells d'administració	5.6
Consellers de districte	1.9
Altres	0
<i>Tenen càrrecs a l'Administració Pública</i>	5.6
Local	5
Comarcal	0.6
Autonòmica	0.6
Altres nivells	0

Cada categoria mostra el percentatge d'individus que han respost afirmativament (excepte la variable *número de congressos als que s'ha assistit*, on els resultats representen una distribució en percentatges verticals; en aquest cas, no es mostren els individus que no contesten, per la qual cosa el total no donen 100%).

En congruència amb això, més de la meitat dels delegats han ingressat a l'organització en els darrers quatre anys. Crida l'atenció el fet que un 5 % dels delegats s'hagués afiliat el mateix any del congrés (per tant, amb només tres mesos de militància). Aquesta dada, juntament amb el 24 % de membres que ho van fer durant el 1999, ens indica que el *cursus honorum* necessari per arribar al

màxim òrgan de representació de la JSC és relativament curt. La limitació d'edat dels afiliats relativitza aquest fet⁵⁵.

La distribució territorial a les diferents capes temporals d'afiliació és bastant uniforme, si bé les comarques que més delegats de nova afiliació han enviat hi ha les de major població i les de major militància de la JSC (el Barcelonès, el Vallès i el Tarragonès), com és d'esperar.

Fins aquí, hem vist renovació i discontinuïtat en la majoria dels assistents al congrés. Això no impedeix un elevat percentatge de delegats amb responsabilitats internes (més del 60 %). La localització d'aquests membres en els diferents òrgans mostra una forta presència del nivell local (l'agrupació), mentre que una cinquena part aproximadament participa en òrgans intermitjos. La mateixa proporció ho fa en el Consell Nacional (màxim òrgan representatiu entre congressos). Segons això, el congrés de la JSC és un òrgan amb una representació equitativa dels diferents esglaons de la seva estructura.

Però com es distribueix el pes real d'aquesta participació? Entre els delegats que afirmen tenir responsabilitats internes a la JSC, podríem distingir tres grups diferents segons el tipus de responsabilitats. Un 38 % dels delegats amb càrrecs interns prové exclusivament de les executives d'agrupacions, l'òrgan de direcció bàsic de la JSC. Un 34 % comparteix la seva presència a les executives locals amb responsabilitats en òrgans intermitjos. Finalment, un 25 % manté responsabilitats exclusivament en òrgans intermitjos o nacionals.

⁵⁵ La reducció temporal d'aquesta *carrera* interna ens suggereix una de les característiques claus de les organitzacions polítiques juvenils: permetre els individus més joves la participació a una organització política de manera més flexible i senzilla, amb menys condicionants dels que es trobarien a l'interior del partit. No obstant, es tracta d'una conclusió que ha de ser extreta des de la

Taula 7. Índex d'acumulació de càrrecs dintre de l'organització

Sense responsabilitats	38.5
Sense acumulació de responsabilitats (un o dos càrrecs)	44.6
Amb acumulació de responsabilitats (tres o més)	16.9

(n=148)

Percentatges sobre els que han respost a la pregunta sobre responsabilitats dintre de la JSC

Per detectar el pes dels delegats amb més responsabilitats en el congrés, utilitzarem l'indicador sobre l'acumulació de càrrecs interns (taula 7). Prop de la meitat dels que van respondre, afirmen tenir alguna responsabilitat a l'organització. Tammateix, un 17 % del congrés acumula tres o més càrrecs interns. Aquest és el grup que ostenta més responsabilitats a l'interior de l'organització, habitualment l'Executiva i el Consell de Federació més un càrrec nacional i un altre a l'executiva de l'Agrupacio⁵⁶. És el que podem considerar el nucli dur de la JSC: són els que han participat en més congressos, es van afiliar entre 1993 i 1996 i tenen entre 3 i cinc càrrecs, estant sempre presents a les federacions i a nivell nacional.

Per conèixer l'acumulació de poder dintre de la JSC, cal completar l'anàlisi relacionant la participació dintre de l'organització amb la possessió de càrrecs de representació o a l'Administració Pública. Aquest conjunt de membres que hem considerat el nucli dur dels delegats, acumulen igualment la representació de l'organització a les institucions públiques? En el conjunt de delegats del congrés, només un 10 % tenen càrrecs de representació pública i un 5 % desenvolupen

necessària perspectiva comparada que no és present en aquest capítol.

⁵⁶ Entre els que acumulaven tres o més càrrecs, el 70% (19 delegats) tenien càrrecs en els tres nivells de l'organització (local, federal i nacional). En canvi, entre els que només tenen un o dos càrrecs, el 82% (56 delegats) només tenien responsabilitats a nivell local, federal o tots dos.

tasques a l'Administració Pública⁵⁷. Resulta comprensible que aquests percentatges augmentin entre els més actius a l'organització (entre els que *participen molt* a la JSC, un 33 % té càrrecs públics i un 15 % ostenta càrrecs a l'Administració Pública). Però, des del prisma oposat, només la meitat dels individus amb participació a les institucions es troben a la categoria dels més actius dintre de l'organització socialista. En definitiva, la coincidència de càrrecs organitzatius i càrrecs públics es dona en un escassíssim 2 % dels delegats del congrés, de manera que no podem postular aquesta coincidència com a fenomen característic de la JSC.

3.2 Els delegats fora de la seva organització

La pràctica participativa dels individus en associacions voluntàries no polítiques ajuda a conèixer el grau de recursos polítics estructurats de què disposen aquestes persones (Almond i Verba, 1963). Per associacions voluntàries no polítiques ens referim a aquelles organitzacions de lliure vinculació amb l'objectiu d'organitzar interessos o promoure activitats entre els seus afiliats, excloent l'objectiu d'aconseguir el poder polític (és a dir, els partits polítics). Les associacions voluntàries permeten als individus participar a la societat més enllà del seu àmbit familiar, sense haver d'assumir els costos de participar políticament. Com hem dit, aquesta participació els hi dona recursos polítics en la mesura en què els permet introduir-se en la representació d'interessos col·lectius, possiblement en la gestió d'una organització i, fins i tot, en la negociació amb els

⁵⁷ Aquesta participació institucional es redueix al nivell local i, en algun cas concret, provincial.

poders públics per tal d'assolir uns objectius concrets. Tot això comporta l'adquisició d'informació i capacitats que els fan més competents políticament. Per això resulta d'interès veure on participen els joves i quina relació hi ha entre aquest fet i la participació interna a la JSC.

Les associacions esportives són les més freqüentades, com succeeix a la resta de la població. En canvi, les associacions veïnals i les estudiantils, ja esmentades, presenten un nivell d'afiliació relativament baix, respecte el que podríem esperar d'una organització juvenil i d'esquerres. Crida l'atenció el fet que la participació en sindicats laborals és molt més elevada que en associacions estudiantils, tractant-se la JSC d'una organització de joves, on el 40 % només estudia.

Taula 8. Participació dels delegats en associacions voluntàries

Variable	%
Tipus de associacions(*)	
Esportives	26.7
Culturals	23.6
Solidàries	23.6
Sindicats (1)	23
Ecologistes	12.4
Veïnals	11.8
Estudiantils (1)	8.1
Cooperatives	5.6
Col.legis professionals	5
Religioses	3.1
Empresarials	1.2
Altres	3.7
Índex de participació cívica	
No participa	22.3
Participa poc (una o dues)	50.7
Participa molt (tres o més)	27
(n)	48

(*) Cada xifra mostra el % de compromissaris que declaren pertànyer a cada associació (n=161).

(1) La pertinença a sindicats estudiantils l'hem inclosa dintre de les associacions estudiantils.

Podem pensar dos motius: el nivell local és el més adequat per iniciar-se en la representació

El pes del sindicalisme és molt elevat: prop de la meitat dels delegats que treballen estan afiliats a un sindicat. A més, la participació sindical es canalitza majoritàriament a través de la UGT (nomès dos delegats estan afiliats a CCOO i un altre a la CGT). Tot i que aquesta participació sindical és inferior al que trobem al PSC (on el 43 % tenien afiliació sindical), és una dada rellevant en comparació a altres organitzacions juvenils. Els delegats amb participació sindical es manifesten més d'esquerres i més centrats en l'eix de pertinença⁵⁸.

Una vegada vist el tipus de participació, és moment per plantejar-se la intensitat d'aquest comportament. Utilitzarem l'*indicador de participació cívica* (taula 8), que classifica els individus en tres categories: individus que *no participen* en cap associació, altres que *participen poc*, en una o dues organitzacions, i els que *participen molt*, en tres o més⁵⁹. La meitat dels delegats que van respondre mostraven una participació baixa, mentre que un de cada quatre no participaven, la mateixa proporció que la dels individus amb una alta participació. Aquesta tendència a participar molt és més elevada entre homes que entre dones (29 % enfront a 23 %), entre els que estudien i treballen simultàniament (44 %) i entre els no creients (31.1 %).

política, però tampoc cal oblidar que el PSC no ha participat en el Govern autonòmic des de 1980.

⁵⁸ Escala política: amb afiliació sindical, 2.08; sense afiliació, 2.15. Escala de pertinença (amb afiliació, 3.08; sense afiliació, 3.22). Mitjananes calculades sobre 37 casos d'individus amb afiliació sindical.

⁵⁹ L'elecció dels límits per a cada categoria pretén distingir entre una participació baixa (malgrat que no es poc considerar com tal en comparació amb la participació de la població catalana, inferior a la dels delegats) i els que participen de forma considerable. A més, cal recordar que aquesta enquesta es realitza a membres que ja són membres d'una associació política, la JSC, encara que aquesta no està comptabilitzada en l'índex. Respecte a altres propostes per aquest índex, Almond i Verba (1963) distingien entre participació simple (una sola associació) i múltiple (dos o més):

Taula 9. Participació en el partit segons la participació cívica

	<i>Participació en associacions voluntàries no polítiques</i>			
	Total	No participa	Poc	Molt
Participen a la JSC	61.5	51.5	61.3	70
<i>Índex de Participació a la JSC</i>				
No participa	38.5	48.5	38.7	30
Poc	44.6	39.4	49.3	40
Molt	16.9	12.1	12	30
(n)	148	33	75	40

Percentatges verticals.

Existeix relació entre aquest major nivell de participació cívica i una major presència en òrgans de la JSC? Segons les dades de la taula 9, els que participen molt tenen més probabilitats d'exercir càrrecs a la JSC (set de cada deu en tenen) que els que participen poc o gens. D'altra banda, la participació cívica augmenta la probabilitat de tenir més acumulació de càrrecs interns de l'organització (prop d'un terç dels que participen molt tenen tres o més càrrecs dintre de la JSC). Però els estadístiques de correlació són febles i obliguen a relativitzar la relació entre la intensitat de la participació cívica i l'acumulació de responsabilitats⁶⁰.

4. Les opinions dels delegats respecte els partits polítics.

4.1. La simpatia cap els partits catalans

La valoració dels partits es realitza d'acord amb l'espectre ideològic que hem presentat anteriorment dels delegats del congrés: es valoren els partits d'esquerres, sempre a distància del PSC, i es castiguen els partits a la dreta del PSC. Aquesta valoració es basa en la dimensió esquerra-dreta, on els delgats

⁶⁰ Ambdues variables ofereixen una correlació de Pearson de 0.244, significativa al nivell 0.01 (unilateral).

assenyalen la llunyania que senten respecte als partits considerats de dretes. En canvi, no té una incidència important la dimensió més-menys catalanista dels partits. D'aquesta manera, el PSC rep una alta valoració; els partits catalans d'esquerra reben una valoració mitjanana. IC supera en més d'un punt els altres dos, ERC i EUiA que reben una valoració amb unes dècimes per sota del cinc i queden, per tant, *suspeses*. Finalment, els partits catalans de centre-dreta, CDC, UDC i PP reben una valoració molt baixa, per sota del dos.

Taula 10. Simpatia mostrada cap als partits catalans (entre 0 i 10)

	Mitjanana	Desviació típica	(n)
PSC	8.18	1.67	156
IC	5.65	2.10	153
ERC	4.37	2.05	154
EUiA	4.14	2.24	153
CDC	1.72	1.68	152
UDC	1.53	1.75	153
PP	0.71	1.38	155

Les valoracions del PSC i dels partits de centre-dreta presenta menys dispersió que les dels altres partits d'esquerres (segons l'indicador de la desviació típica). Això significa que hi ha menys acord en mostrar simpatia cap aquests partits. Segons això, els que se senten més catalans que espanyols o només catalans augmenten la valoració d'ERC i IC puja fins a més d'un punt respecte a la valoració mitjanana; també augmenten la valoració, però en menor mesura, d'UDC i CDC. Paradoxalment, els que només parlen català amb la família donen una puntuació més baixa a tots els partits.

4.2. La valoració dels líders

L'indicador de la valoració de líders es va presentar a través de tres preguntes, on demanàvem la puntuació (entre 0 i 10) que els delegats otorgaven, respectivament, als principals líders del PSC, a altres líders polítics catalans i a alguns dels polítics més representatius de la resta de partits espanyols.

Taula 11-a. Valoració dels principals líders polítics catalans (entre 0 i 10)

	Mitjana	Desviació típica	(n)
J. Borrell	8.21	1.33	158
J. Clos	7.32	1.34	158
C. Corbacho	6.37	1.78	156
M. de Madre	7.09	1.79	158
P. Maragall	6.97	2.26	158
J. Montilla	5.5	1.84	155
R. Obiols	4.9	1.99	158
N. Serra	3.28	2.16	158

Els delegats només aproven líders socialistes (PSC i PSOE) o representants dels partits catalans d'esquerra. En canvi, valora molt poc els líders nacionalistes catalans i vascos i, especialment, els líders del PP, que són els que reben puntuacions més baixes⁶¹. Les valoracions dels partits ajuden a comprendre les puntuacions otorgades als diferents líders polítics. Al igual que amb els partits, la valoració sembla interpretada a partir de la dimensió esquerra-dreta, incorporant el factor personal que, en cada cas, fa que la seva valoració augmenti o es redueixi en relació a la puntuació otorgada al seu partit. Segons això, els polítics d'esquerres no socialistes reben puntuacions mitjananes, mentres que els

⁶¹ Incloem alguns líders polítics espanyols, representants del PSOE, PP i IU. El congrés de la JSC es va realitzar a l'inici d'abril, just al començament del cicle de congressos dels partits catalans i espanyols durant l'any 2000. Això explica la inclusió de líders que han abandonat el seu càrrec de direcció al davant dels partits corresponents i l'absència dels nous dirigents (és el cas de Rodríguez Zapatero, Llamazares, Mas o Miralles).

socialistes reben, majoritàriament, puntuacions més altes i els líders de centredreta són valorats de forma molt crítica.

Taula 11-b. Valoració dels principals líders polítics catalans (entre 0 i 10)

	Mitjana	Desviació típica	(n)
J.Ll. Carod-Rovira	4.7	2.12	151
J.A. Duran Lleida	2.22	1.86	152
P. Esteve	1.95	1.62	148
A. Fernández Díaz	1.25	1.6	148
A. Luchetti	3.52	2.22	147
J. Puigcercós	3.36	2.28	142
J. Pujol	1.66	1.93	151
J. Piqué	0.86	1.30	152
R. Ribó	5.09	2.18	149
J. Saura	5.10	2.28	147

Els líders socialistes més valorats són aquells que tenen responsabilitats municipals en l'àrea metropolitana (Clos, De Madre, Corbacho), però també sembla incidir la seva proximitat al PSOE. De fet, el líder més valorat és Josep Borrell, polític amb molt suport entre la JSC. El futur President socialista en el moment del congrés, Pasqual Maragall, està millor valorat que Josep Montilla, nomenat Primer Secretari el juny següent. La renovació que personifica Rosa Díez i el carisme de l'ex-president Felipe González reben una valoració notable. En canvi, els altres líders del PSOE obtenen valoracions més moderades. Els més identificats amb la corrent espanyolista del PSOE (Bono i Rodríguez Ibarra) reben una puntuació suspesa, a l'igual que els representants dels sectors catalanistes (Obiols i Serra). Cal recordar que aquest últim era el Primer Secretari del PSC durant el Congrés de la JSC.

Els líders d'IC, EUiA i ERC obtenen valoracions en la línia de la simpatia demostrada pels delegats socialistes cap els seus partits respectius. D'altra banda,

el darrer candidat d'IU a la presidència del Govern espanyol, Frutos, rep una puntuació bastant més elevada que el seu predecessor, Julio Anguita. L'oposició d'aquest últim al govern socialista i als seus líders durant la dècada que dirigí la coalició d'esquerres contrastà amb l'actitud menys beligerant de Frutos durant la seva efímera etapa com a líder electoral d'IU.

Taula 11-c. Valoració dels principals líders polítics espanyols (entre 0 i 10)

	Mitjana	Desviació típica	(n)
J. Almunia	5.56	1.95	155
J. Anguita	2.59	2.01	156
X. Arzalluz	1.19	1.69	156
J.M. Aznar	0.79	1.35	155
J. Bono	4.82	2.06	156
M. Chaves	5.4	1.92	156
R. Díez	7.13	1.94	156
F. Frutos	5.23	1.99	156
F. González	6.44	2.16	156
A. Guerra	6.11	2.32	156
A. Otegui	1.97	2.16	152
R. Rato	1.41	1.74	154
J.C. Rodríguez Ibarra	4.15	2.33	155

La resta de líders, procedents del centre-dreta català i espanyol, són molt poc valorats. El cas d'Arnaldo Otegui, d'EH-HB, és diferent, perquè, tot i tractant-se d'un líder d'esquerra, la seva valoració es veu afectada per la seva posició al conflicte basc. Aquest motiu també pot afectar a Xabier Arzalluz, únic líder nacionalista que rep una valoració per sota d'Alberto Fernández Díaz. El President del Govern és el polític pitjor valorat pels congressistes socialistes.

Per acabar amb aquest indicador, assenyalarem que els delegats que es manifesten més catalans que espanyols o només catalans milloren notòriament les valoracions de Pasqual Maragall, Ribó i Saura, possiblement més en la línia de les

seves opinions polítiques. En canvi, els que tenen càrrecs públics augmenten la valoració de Josep Lluís Carod Rovira en més d'un punt.

5. La JSC, el PSC i el PSOE.

Al llarg del capítol, hem vist alguns elements de contrast i de semblança de la JSC respecte el PSC. Fins a quin punt les percepcions polítiques o de pertinença estableixen diferències substancials entre les joventuts i el partit? A partir de la comparació entre els resultats del Congrés de la JSC i el Congrés del PSC de 1996, trobem que, en la definició política en termes esquerra-dreta, les percepcions de les joventuts respecte el partit amplifiquen les distàncies reals, mentre que en la definició de pertinença aquestes percepcions sí es corresponen amb les ubicacions manifestades.

Els delegats de la JSC perceben el partit molt més ubicat en caselles de centre i centre-esquerra (el 70 % dels casos) del que declaren els propis compromissaris socialistes⁶². Tot i això, existeix una diferència patent entre les ubicacions dels joves i les dels delegats del partit, ja que aquests últims es manifesten més apropats al centre-esquerra. Resulta curiós que els compromissaris del PSC també percebien el partit més a la dreta⁶³, però no tant com ho perceben els joves.

⁶² Dades del Congrés del PSOE de 1996, recollides a Colomé (1999)

Taula 12. Escales d'ubicació política i de sentiment de pertinença

VARIABLE	Individual	Percepció PSC	PSC	PSOE
<i>Esquerra – dreta</i>				
Extrema-esquerra	15.5	2.5	0.8	0.6
Esquerra	54.7	14.3	49.2	11.2
Centre-esquerra	26.1	48.4	46.6	54.7
Centre	1.2	22.4	2.7	21.1
Centre-dreta	0	8.1	0.4	8.1
Dreta	0	1.9	0	1.2
Extrema-dreta	0	0.6	0	0.6
NC	2.5	1.9	0.4	2.5
Posició mitjanana	2.13	3.28	2.52	3.32
Desviació típica	0.68	1	--	0.9
<i>Sentiment de pertinença</i>				
Nomès espanyol	0	0	0.4	--
Més espanyol que català	5.6	3.1	3.1	--
Tan espanyol com català	70.8	53.4	55.7	--
Més català que espanyol	14.9	37.9	34.6	--
Nomès català	4.3	3.7	5.4	--
NC	4.3	1.9	0.8	--
Posició mitjanana	3.19	3.43	3.41	--
Desviació típica	0.6	0.62	--	--

Percentatges verticals per a cada variable. Les dades del PSC provenen de Colomé (1999).

Pel que fa al sentiment de pertinença, la percepció que els joves tenen del partit es correspon de forma molt aproximada amb la ubicació que declaren els compromissaris del PSC, més propers a definir-se més catalans que espanyols. En canvi, aquests compromissaris situen el partit en conjunt més centrat respecte a sí mateixos. Tot i que aquest indicador no equival a una gradació del sentiment de catalanisme, sí que podem interpretar aquestes diferències en aquest sentit: la JSC es percep de forma més centrada en la qüestió nacional, mentre que veu en el partit actituds més catalanistes, la qual cosa el fa ubicar-lo en posicions més properes a la pertinença catalana.

En conclusió, la JSC és una organització que es percep més d'esquerres i menys catalanista respecte el partit. Aquest posicionament polític pot ser un dels

⁶³ Els delegats del PSC situen el partit en una ubicació mitjanana de 2.87.

factors útils a l'hora d'interpretar les seves simpaties cap els altres partits (més apropiat a IC que ERC, per exemple) i les valoracions dels líders (bona puntuació dels líders del PSC menys nacionalistes).

Taula 13. Opinió sobre les relacions que el PSC hauria de mantenir amb el PSOE

	%	E/D	Pertinença	(n)
Mantenir els vincles actuals amb el PSOE	68.9	3.26	3.19	108
Ser una nova federació del PSOE	19.3	3.45	3.00	31
Trencar els seus vincles amb el PSOE	6.8	3.45	3.60	11

Segons aquesta definició ideològica, és comprensible que la JSC no plantegi problemes en el model de relacions entre PSC i PSOE. La majoria dels delegats, tal com mostra la taula 13, defensen el tipus de vincles establerts actualment entre els dos partits. Però una cinquena part veuria positivament la conversió del PSC en una federació més del partit espanyol. En canvi, els membres favorables al trencament dels vincles actuals són una clara minoria. Cal fer notar que aquest darrer sector, tot i que minoritari, representa més del 20 % del grup de delegats que més càrrecs acumulen en l'organització (situats, per tant, entre els més actius de l'organització) i es tendeixen més a definir-se de centre-esquerra i més catalans que espanyols.

Conclusions.

Els delegats de la JSC mostren diferències respecte el conjunt de població juvenil de Catalunya en la línia d'altres organitzacions polítiques de joves. Hi ha predomini dels homes, dels residents a la província de Barcelona i d'individus amb

estudis universitaris. D'igual forma, estan imfrarepresentats els obrers, els aturats i els que tenen nivell de formació secundària.

Si ens centrem en els contrastos amb els delegats del PSC, podem destacar diferències rellevants. D'una banda, alguns trets ens mostren elements de canvi social (secularització, major formació acadèmica), que assenyalen la modernització de la societat catalana. En canvi, altres elements tenen un significat més específic, que mostra la diferència de perfils entre joventuts i partit. Per entendre l'abast d'aquests contrastos cal situar-los en relació amb les tradicions que formen el socialisme català.

Un dels elements més complexos de la unificació dels partits socialistes a Catalunya fou la confluència de les dues cultures que s'havien desenvolupat dintre del socialisme català. Com explica Colomé, una té arrels en el cooperativisme, l'anarcosindicalisme, el catalanisme, el cristianisme social i rep influències del socialisme francès de caire autogestionari; l'altre, en canvi, prové de la tradició republicana, laica, obrerista i estatista, en la línia del socialisme espanyol (Colomé, 1989: 33). Existeixen elements que es puguin relacionar amb aquestes tradicions entre els delegats de la JSC?

Les opinions dels delegats sobre la seva ideologia, l'elevat grau d'afiliació sindical (a la UGT) (Colomé, 1989: 33), les valoracions respectes els dirigents, les dades associatives i el tipus de relació que desitgen amb el PSOE són elements que apunten cap al predomini de la tradició més propera al socialisme laïc, obrerista i estatista al què feiem referència. Això podria explicar perquè la JSC sembla una organització juvenil situada més a l'esquerra que el PSC i amb menor pes de les opcions més catalanistes. Sens dubte, no cal oblidar altres factors que

també poden incidir en aquesta qüestió. Tammateix, la hipòtesi de les tradicions pot resultar insuficient vint anys després per entendre la pluralitat existent dintre del socialisme català.

No obstant, caldria analitzar els elements de semblança i de contrast que apareixen entre la JSC i els sectors més renovadors i catalanistes del PSC, els quals trobarem en l'origen del moviment que donà lloc a Ciutadans pel Canvi. En particular, resultaria molt interessant la comparació dels projectes que representen la JSC i Cat Progrès, la plataforma juvenil en suport de la candidatura de Pasqual Maragall.

En definitiva, les dades que hem presentat en aquest capítol ens ajuden a fixar l'orientació i els límits del desig de renovació que va esgrimir el lema del Xè Congrés de la JSC ("Reivindicació, Renovació, Realitat").

XI CONGRÉS

JOVENTUT NACIONALISTA DE CATALUNYA: EL PERFIL DELS DELEGATS.

(Santa Susana 20-22 de novembre de 2000)

Astrid Barrio

Aquest treball analitza els resultats d'una enquesta que es passà als delegats de l'XIè congrés de la Joventut Nacionalista de Catalunya (JNC) celebrat els dies 20, 21 i 22 de novembre de 2000 a la localitat de Santa Susana (Maresme). L'objectiu bàsic que ens proposem és traçar el perfil social i ideològic del delegat de la JNC, però, alhora, des d'una perspectiva comparada, s'analitzarà en què s'assemblen i en què es diferencien els delegats de la joventut i els delegats de la seva organització mare, Convergència Democràtica de Catalunya (CDC). Per fer-ho es prendran com a referència les dades relatives al Xè congrés del partit celebrat el 1996 (Colominas, 1999).

L'existència d'organitzacions polítiques juvenils històricament es basa en la voluntat dels partits de masses d'enquadrar la seva militància en seccions especialitzades, però alhora respon a un intent dels partits de penetrar en un segment específic de la població, al qual, per les seves peculiaritats, s'hi ha d'accedir a través d'un llenguatge i d'unes actituds diferents. Així, més enllà de les diferències existents entre els perfils socials dels delegats del partit i de la joventut, derivades en bona mesura dels efectes "generació" i "cicle vital", tractarem d'esbrinar si a nivell ideològic la JNC es caracteritza per tenir uns posicionaments més radicals que els de CDC.

Així definir com són socialment i ideològica els delegats de la JNC i en quins punts convergeixen o divergeixen dels seus homòlegs del partit són les dues qüestions bàsiques a les que tractarem de donar resposta en les pàgines que segueixen.

1. La JNC: estructura i relacions orgàniques amb CDC

La JNC té el seu origen en l'Equip de Joves de CDC constituït el 1976 com una sectorial del partit i no és fins l'abril de 1980 que adopta la seva denominació actual en la perspectiva de construir una organització juvenil que aplegués tots els joves nacionalistes⁶⁴. Inicialment les joventuts són una sectorial més en el conjunt de l'estructura organitzativa de CDC i no és fins el 1980 que esdevenen una organització autònoma amb relacions permanents i estables amb CDC que la reconeix com a organització juvenil pròpia.

Estatutàriament CDC estableix que la JNC haurà de tenir un representant en tots els òrgans de direcció del partit. Es disposa doncs una plaça per la JNC als comitès executius locals, als d'agrupació, als de federació, al Comitè Executiu Intersectorial, a la Comissió Nacional de Política Municipal i a l'Institut de Formació. De la mateixa manera el Secretari General de la JNC és membre del Comitè Executiu Nacional de CDC i en el darrer congrés de CDC celebrat al novembre de 2000, el partit va decidir que la JNC comptaria amb vint consellers al Consell Nacional de CDC i que el President de les joventuts també formaria part

⁶⁴ Sobre els orígens i l'evolució de la JNC vegeu: Marcet, J. 1987 i Dalmau, D. 1994.

de l'executiva nacional del partit. El nombre de delegats de les joventuts al congrés de CDC és variable i en la darrer congrés hi van assistir 50 per via directe i prop de 200 via indirecta a través de l'estructura territorial i sectorial de CDC. La doble militància, tot i no ser obligatòria pel conjunt dels adherents de la JNC, és exigida per aquells que formen part dels òrgans de direcció de CDC.

Els estatuts de la JNC, seguint la mateixa estructura organitzativa que el partit, preveuen dues modalitats d'enquadrament dels militants: la territorial i la sectorial. A nivell territorial el nucli bàsic és el col·lectiu local que ha d'estar format per un mínim de tres militants. Els col·lectius s'organitzen per mitjà d'una assemblea local i el seu òrgan de direcció és el Comitè Executiu Local. El nivell jeràrquicament superior són les agrupacions comarcals i les de districte en el cas de la ciutat de Barcelona que també disposen de la seva assemblea i de la seva executiva. El tercer esglaó són les federacions que tenen per funció coordinar les agrupacions comarcals i de districte, i que també s'organitzen a partir d'una assemblea i que tenen com a òrgan dirigent el comitè executiu de federació. A nivell sectorial la JNC s'organitza en equips de treball que són coordinat per un dels seus membres.

Els òrgans de direcció de la JNC són el Congrés, el Consell Nacional i el Comitè Executiu Nacional. El Congrés, que es reuneix de manera ordinària cada dos anys és el màxim òrgan de direcció de la JNC. En ell es fixen les directrius polítiques de la formació i s'escull el Comitè Executiu Nacional, el Secretari General i el Secretari d'Organització en una mateixa llista, i el President en una altra votació. La direcció de la JNC en períodes intercongressuals recau és el Consell Nacional que s'ha de reunir com a mínim una vegada cada dos mesos.

Veiem doncs que al menys a nivell formal no hi ha diferències entre l'estructura organitzativa de les joventuts i el model clàssic d'organització dels partits polítics de masses. Tanmateix, si es té en compte que les joventuts no compleixen les mateixes funcions que els partits polítics, les dinàmiques internes de funcionament, molt probablement diferiran de les del partit.

2. L'IXè Congrés de la JNC

La Joventut Nacionalista de Catalunya celebrà el dies 20, 21 i 22 de novembre de 2000 a la localitat de Santa Susanna el seu XIè congrés. El reglament del congrés establí que tenien condició de delegats nats el secretari general, els membres del CEN, els consellers nacional de la JNC, els membres de la JNC que fossin consellers nacionals de CDC, els coordinadors de ponència, els caps de col·lectiu, els responsables dels equips de treball a nivell nacional, els coordinadors dels moviments federats i els membres del Comitè d'Arbitratge, Mediació i Disciplina. D'altra banda els diferents col·lectius escollien un delegat per cada cinc militants o per cada fracció superior a tres i els moviments federats i els equips de treball triaven un representant. Per poder ser escollit de delegat al congrés s'exigeix tenir una militància igual o superior als sis mesos i estar al corrent en el pagament de quotes.

En la perspectiva del congrés de CDC que s'havia de celebrar tres setmanes més tard que el de les joventuts, la JNC tracta en el seu congrés de fixar el seu posicionament en aquelles qüestions que previsiblement podien genera

més polèmica en el congrés del partit: la línia ideològica, la política d'aliances i les relacions amb UDC. En la primera ponència "Sobirania és progrés: el nostre camí cap a la independència" la JNC es defineix la seva postura respecte les dues primeres qüestions, i a la segona "Participació, organització i acció política", estableix el model de relació que vol amb UDC. Al marge d'aquestes, és presenten dues ponències més, "Equitat i justícia social davant els reptes de la globalització" o "Model de país, equilibri territorial, medi ambient i món rural". Totes elles fixen la línia ideològica, programàtica i d'acció de la JNC pel període intercongressual.

La JNC va realitzar en el seu congrés de 1996 una revisió del seu cos ideològic que la va portar a fer una aposta decidida per la sobirania, una línia en consonància amb l'adoptada pel partit des de la commemoració del seu vintè aniversari (1994) i que es materialitzà en el Xè congrés de la formació tingut el novembre de 1996 (Colominas, 1999). Però mentre que a la JNC no apareixen discrepàncies quant a discurs, a CDC es produeix una divisió entre els anomenats sobiranistes i altres sectors que es mostren partidaris d'un nacionalisme de tipus més moderat. Enmig d'aquest debat, la JNC expressa en el seu congrés XIè la voluntat de donar continuïtat a la línia ideològica sobiranista i així es manifesta tant en les ponències del congrés, com en el lema escollit "Sobirani@Progrés.ct. Un Espai de Llibertat".

La línia ideològica té importants connexions amb la política d'aliances a seguir, una qüestió oberta arran del tancament del cicle electoral. Les eleccions a Corts Generals de març de 2000 van cloure un cicle en el que es va posar de manifest un clar retrocés electoral de la coalició Convergència i Unió (CiU). A les eleccions al Parlament de Catalunya d'octubre de 2000 el Partit dels Socialistes de

Catalunya-Ciutadans pel Canvi (PSC-CpC) esdevé la força política més votada però CiU, com a conseqüència del sistema electoral, es manté com a força majoritària en el Parlament. Per aconseguir la investidura de Jordi Pujol com a President de la Generalitat es feia necessari el suport d'altres grups parlamentaris. La política d'aliances a adoptar generà divisions en el si de CDC perquè mentre que els sectors sobiranistes defensaven la necessitat d'arribar a acords amb Esquerra Republicana de Catalunya (ERC) els sectors moderats es mostraven partidaris de mantenir el suport del Partit Popular (PP).

En la perspectiva d'eleccions a Corts Generals que feien preveure una reedició dels resultats de 1996 que atorgarien a CiU la clau de la governabilitat a Espanya, CDC es decantà pel suport del PP. Tanmateix la majoria absoluta aconseguida pels populars el març de 2000 frustrà les expectatives dels nacionalistes catalans, que després de set anys deixaven de ser decisoris al govern de l'Estat. En aquesta conjuntura les joventuts, molt crítiques amb el PP defensaran, durant el congrés la necessitat d'intensificar les relacions amb ERC i de trencar les relacions amb els populars.

Les relacions amb UDC són una altra qüestió debatuda en el congrés de la JNC, una qüestió que tenia importants implicacions pel futur lideratge de la coalició CiU en la perspectiva de la retirada de Jordi Pujol⁶⁵. Les joventuts reclamant la

⁶⁵ Aquesta qüestió es va resoldre al gener de 2000 amb el nomenament d'Artur Mas com a Conseller en cap de la Generalitat. Aquest nomenament obrí una crisi dins la coalició CiU que provocà la renúncia de Josep A. Duran i Lleida com a Conseller de Governació. La crisi tractà de resoldre'm mitjançant la reformulació de les relacions entre ambdós partits que culminà amb l'elaboració d'un pacte de federació aprovat pels consells nacionals dels dos partits el 31 de març de 2000. Aquell mateix dia Jordi Pujol anuncià que no es tornaria a presentar a la reelecció. La qüestió del lideratge dins la coalició quedava així resolta.

preeminència de CDC dins la coalició i donant continuïtat a una vella reivindicació, aposten sense embuts per la fusió d'ambdues organitzacions.

L'XIè congrés de la JNC és fonamentalment un congrés de continuïtat tant a nivell ideològic, com a nivell de lideratge. El lema escollit pel congrés "Sobirani@ Progrés.ct. Un espai de Llibertat" posa de manifest la voluntat d'aprofundir en la línia inaugurada en el congrés de 1996 en el que, com hem assenyalat més amunt, la JNC es decantà per les posicions sobiranistes. La voluntat de continuïtat també es fa palesa a nivell de direcció i es concreta per mitjà de la recuperació de la figura del President que recau en la persona de Jordi Xuclà⁶⁶, que fins aleshores exercia de secretari general. De la mateixa manera el nou secretari general, Albert Batalla, així com el secretari general adjunt, Alexis Serra, ja formaven part de l'anterior comitè executiu de la JNC.

3. El perfil dels delegats

Aquest apartat, on s'analitzen els resultats de l'enquesta als delegats de la JNC⁶⁷ i es comparen els resultats amb els dels delegats al Xè congrés de CDC, està dividit en quatre parts. La primera està dedicada a les característiques socio-demogràfiques dels delegats de la JNC mentre que en la segona es descriuen els trets específics del militantisme i de l'associacionisme dels seus delegats. En

⁶⁶ La figura del president existí de manera ininterrompuda de 1982 a 1996, any en que fou eliminada fins a l'XI congrés.

⁶⁷ El número d'enquestes recollides va ser de 81. El nombre de delegats previst se situava entorn 500 segons fonts internes però el nombre màxim de vots emesos no sobrepassà els 250.

tercer lloc ens ocupem de l'anàlisi del perfil ideològic i per últim de les valoracions dels delegats respecte els partits polítics catalans i els seus dirigents.

3.1. Característiques socio-demogràfiques

Estructura demogràfica

El primer tret a destacar respecte del Congrés de la JNC és que és predominantment masculí: el 75.3% dels delegats són homes enfront el 24.7% de dones. L'escassa presència femenina és una de les característiques clàssiques de totes les organitzacions polítiques que els estudis més recents sobre elits polítiques segueixen confirmant (Sánchez, 1999; Uriarte i Elizondo:1997; Subileau, Ysmal i Rey:1999; Platone i Ranger: 2000). Tanmateix, tot i que el desequilibri es manté, molts d'aquests estudis han mostrat que en els darrers anys s'està produint una lleugera reducció de les diferències. En aquest sentit pot, ser il·lustratiu del canvi de pauta el fet que el percentatge de dones entre els delegats de les joventuts sigui lleugerament superior al del partit. Si aquesta tendència es mantingués, el pas dels joves delegats al partit, podria comportar un increment de dones en el partit, tot i que s'ha de tenir present que les pautes del militantisme femení i masculí són diferents⁶⁸ i que aquest fet és susceptible de dificultar el canvi.

⁶⁸ En aquest sentit Percheron assenyala: "Une comparaison hommes/femmes, non plus à l'échelle de l'ensemble des âges, mais à une période particulière, 35 ans et moins, illustre, plus précisément, les différences de calendrier. Chez les hommes se succèdent détachement à l'égard de la politique (15-22 ans), et, après quelques années de flottement, le militantisme (27-35); chez les femmes, après un moment très court de détachement (15-16 ans), s'observent une période de militantisme (17-26 ans) puis un temps où se mêlent militantisme, citoyenneté active et, déjà, détachement. Bref, les hommes entrent dans le jeu de la politique, et notamment du militantisme, pratiquement quand les femmes s'apprêtent à en sortir. L'installation dans l'âge adulte, le mariage, l'insertion professionnelle poussent les hommes à l'activité publique; le mariage, la maternité conduisent les

Pel que fa a l'edat dels delegats recordem que la JNC estableix en els seus estatuts que poden formar part de l'organització les persones d'edats compreses entre els 14 i els 30 anys, i que els menors de 14 podran gaudir de la condició d'adherits sense dret a vot. La mitja d'edat dels delegats del congrés és de 25 anys i per grups d'edat el més nombrós és el dels nascuts entre 1975 i 1980 que constitueix el 43% del total dels delegats i després se situa el dels majors de 25 anys que aplega al 34% dels delegats. El grup d'edat menys nombrós és el de menors de 20 anys que constitueix el 22.6% dels delegats i tot i que els estatuts fan possible l'assistència de menors d'edat al congrés no s'ha detectat cap cas. És destacable que el 6.2% dels delegats afirma haver nascut l'any 1969, i això vol dir que durant el congrés ja havien superat el límit d'edat establert en els estatuts. Aquesta circumstància es produeix perquè els estatuts contempen que en cas que un militant arribi als 30 anys durant el període intercongressual, aquest pot continuar a l'organització fins a la celebració del proper congrés.

Bona part dels delegats de la JNC han nascut després del franquisme i en aquest sentit la seva socialització política s'ha produït en una conjuntura radicalment oposada a la de les anteriors generacions de CDC socialitzades durant la dictadura o en plena transició a la democràcia. Les vivències dels joves, per tant, no s'assemblen a les dels seus predecessors i això pot comportar diferències en la percepció del joc polític, en els valors, en les preferències i en els repertoris d'acció col·lectiva. En funció del pes que tinguin les noves generacions

femmes au repli sur la sphère du privé", a "Age, moral et politique: ordre et désordre des âges" a Percheron, A. I R. Rémond (dir.) *Age et politique*, Paris, Economica, 1991.

en el partit, les diferències poden tenir conseqüències en les dinàmiques internes del partit.

Un indicador per esbrinar el pes de les joventuts dins CDC, encara que aproximat, pot ser considerar el grup d'edat més jove que assistí al congrés de CDC del 1996. Seguint l'estudi del professor Colominas (1999), el grup més jove dins el partit, que compren els delegats d'entre 18 i 34 anys, representa el 22.9% dels delegats. Encara que hem de prendre aquesta dada amb precaució perquè sobrepassa el límit d'edat de la JNC, es pot establir que gairebé un de cada cinc delegats de CDC pertany a la categoria de joves. Si considerem que molts d'aquest formen part de la JNC és versemblant considerar que les joventuts tenen una influència notable en el sí de l'organització, si més no a nivell formal. En aquest sentit podem plantejar la hipòtesi que les diferents generacions d'una formació, en les que la seva socialització política s'ha produït en circumstàncies molt diferents, com és el nostre cas, són susceptibles de tenir uns plantejaments diferents que condicionin el funcionament de l'organització⁶⁹. Alhora, però, no s'ha de perdre de vista que una de les tesis clàssiques de l'estasiologia és que un dels elements bàsics per comprendre les dinàmiques internes de les organitzacions són les característiques del moment fundacional del partit (Duverger; 1951; Panebianco: 1987). Així, si bé poden existir diferències de tipus cultural o simbòlic entre les diferents generacions d'un partit, es possible que les pròpies dinàmiques internes els contrarestin.

Lloc de naixement i de residència

⁶⁹ En aquest sentit és significatiu el discurs que pronuncià Jordi Pujol durant el congrés de la JNC.

CDC s'ha caracteritzat des dels seus orígens per ser un dels partits polítics catalans que ha tingut menys capacitat per atraure militants procedents de fora de Catalunya (Botella, Capo, Marcet: 1979; Botella, Marcet: 1981; Marcet: 1987; Colominas: 1999) i aquesta sembla ser una pauta de continuïtat entre joves i partit. Tanmateix, mentre que el partit compta amb un reduït percentatge de delegats nascuts fora de Catalunya, el 100% dels delegats de la JNC que han contestat l'enquesta ha nascut al Principat. Aquestes dades posen de manifest que a les joventuts, potser pel fet de tenir un discurs sobre el fet nacional més radical que el partit, els resulta més difícil accedir als joves procedents de la immigració.

La distribució dels delegats pel que fa al lloc de naixement evidencia un clar predomini dels nascuts a les comarques barcelonines (69.1%). En segon lloc se situen els nascuts a la demarcació de Girona (12.3%), després els lleidatans (11.1%) i en darrer lloc trobem als tarragonins que comptabilitzen el 7.4% dels assistents al congrés. Si ens centrem en els municipis observem que els barcelonins continuen sent majoria: un de cada tres delegats ha nascut a la Ciutat Comtal. La segona ciutat quant a nombre de delegats és Terrassa d'on provenen el 6.2% dels delegats, seguida de Lleida i de Mollerussa on han nascut el 3.7% dels delegats cadascuna.

Si analitzem el lloc de residència constatem que es manté la tendència anteriorment apuntada, tot i que en aquest cas el desequilibri territorial està menys accentuat. Barcelona continua sent la província que més delegats aporta (67.1 %), seguida de Girona (15.2%) i de Lleida (8.9%), i Tarragona segueix situant-se

Aquesta apostava obertament per un plantejament independentista a la qual cosa Pujol respongué

en darrer lloc amb una aportació del 6.3% dels delegats. Per municipis, tot i que Barcelona, és també en aquest cas, la ciutat que aporta més delegats, una cinquena part, el 26.8 dels delegats tenen fixada la seva residència en els municipis del cinturó de Barcelona. De la distribució dels delegats en funció del nombre d'habitants del municipi es deriva que aquests es concentren majoritàriament a zones urbans, la qual cosa conforma una organització millor implantada en l'àmbit urbà, especialment a ciutats grans com Barcelona i el seu cinturó, i amb majors dificultats per assentar-se en les zones rurals.

Nivell educatiu

Si tenim em compte que més de la meitat dels delegats de la JNC han conclòs estudis universitaris, bé siguin de grau mig, bé siguin de grau superior, i que un terç els està duent a terme, podem afirmar que el nivell educatiu del congrés de la JNC és molt alt. Encara que una part considerable dels congressistes no ha acabat els seus estudis, i és possible que d'entre aquests alguns no els concloguin, es pot afirmar que un de cada tres delegats ha passat per les aules universitàries. Aquesta dada és superior a la de CDC, que compta amb 56.1% de llicenciats o diplomats. Lògicament, la relació s'inverteix respecte els nivells d'estudis inferiors que en el partit arriben al 47.1% mentre que a la JNC només trobem un de cada cinc delegats. Aquestes dades no només posen de manifest que l'organització s'ha beneficiat de l'increment del nivell d'estudis en general sinó que el nivell d'instrucció continua essent una variable fonamental per explicar la politització i la competència política (Gaxie:1978).

Si ens aturem en els tipus d'estudis específics observem que més de la meitat dels militants amb estudis superiors han cursat carreres de l'àmbit de les ciències socials i jurídiques. Notem que són espacialment nombrosos els delegats que provenen d'estudis relacionats amb l'economia (19%) i que el 12.8% del total han cursat dret, la qual cosa dona vigència, gairebé un segle després, a l'observació feta per Weber, respecte la importància dels juristes en les democràcies. També són molt nombrosos els delegats que han cursat estudis tècnics com enginyeria o arquitectura (31.8%), i a major distància trobem els que proven de carreres de l'àmbit de les humanitats (6.4%) o de les ciències experimentals (3.4%).

Status social

La inserció laboral, un dels elements que contribueix a generar la percepció de competència política, es considera una de les variables que millor expliquen les condicions de la participació política (Muxel: 1991). D'acord amb això constatem que la inserció laboral dels delegats de la JNC és molt elevada: vuit de cada deu es declarava actiu, i d'entre aquests la meitat afirma compaginar la feina amb els estudis. Aquestes són unes dades molt similars a les dels delegats del congrés de CDC que compta amb un 90% d'actius.

Tot i que un de cada tres delegats de la JNC afirma estar estudiant, només el 14.8% es dedica exclusivament a aquesta activitat. Evidentment, per raons d'edat, el nombre d'estudiants és molt inferior a CDC que només compta entre les seves files amb un 2.5% d'estudiants. Finalment destaquem, pel que respecta al nombre d'aturats, que les dades són força similars entre partit i joventuts, el 4.2% a la JNC i el 2.5% a CDC.

Si analitzem les activitats laborals específiques dels delegats de la JNC trobem que més de la meitat realitza tasques de tipus administratiu, tècniques o de suport, que el 20 % s'insereix en la categoria de professionals o tècnics, que el 8.4% treballa en l'àmbit dels serveis, que el 4.2% es defineixen com a obrers industrials o de l'agricultura i que el 4.2% afirma ocupar càrrecs de tipus directiu. De tota manera s'ha de tenir en compte que dues cinquenes parts dels delegats afirma compaginar la feina i els estudis. És possible doncs que es tracti d'ocupacions a temps parcial, per la qual cosa, les dades anteriorment exposades no poden ser preses més que a títol orientatiu.

Univers cultural: llengua i religió

En referència a l'ús social de la llengua constatem que el català és la llengua més utilitzada pels delegats de la JNC en els tres àmbits sobre els quals se'ls interrogava: casa, feina o estudis i amics. Aquesta dada era previsible d'una banda pel caràcter nacionalista de la formació que fa de la llengua un dels principals elements identitaris, tot i que també pot influir, especialment en els nivells d'utilització del català fora de l'àmbit familiar, el fet que els seus membres hagin rebut la seva educació en un sistema lingüístic normalitzat.

És a nivell familiar on el català és la llengua més a bastament utilitzada: nou de cada deu delegats afirma utilitzar el català en aquest terreny, mentre que només el 3.7 % declara tenir el castellà com a llengua materna i el 4.9% es defineix com a bilingüe en les seves relacions familiars. L'àmbit de les relacions socials és el segon pel que fa a l'ús exclusiu del català amb un 85.2% dels casos. El nombre de bilingües augmenta en aquest cas fins a situar-se en el 12.3% mentre que els utilitzen exclusivament el castellà en les seves relacions socials

només representa l'1.2% dels delegats. El darrer àmbit pel que se'ls va interrogar era el de la feina i/o estudis. És en aquest cas en el que s'observa el percentatge més baix de delegats que utilitzin exclusivament el català, vuit de cada deu, una xifra tanmateix, que continua essent molt elevada. Per contra és aquí on trobem el percentatge més alt dels que utilitzen totes dues llengües, el 15%, mentre que els castellà segueix sent la llengua menys utilitzada també en aquest àmbit (3.7%).

TAULA 1. DADES SOCIODEMOGRAFQUES

SEXE			
Homes		75.3 (61)	
Dones		24.7 (20)	
ANY DE NAIXEMENT			
Majors de 25 anys		34.4 (28)	
Entre 20 i 25 anys		43.0 (35)	
Menors de 20 any		22.6 (18)	
ESTUDIS			
EGB/FPI		1.2 (1)	
BUP/FP2		18.5 (15)	
Estudis universitaris en curs		25.9 (21)	
Universitari grau mig		24.7 (20)	
Universitari grau superior		29.6 (24)	
SITUACIÓ LABORAL			
Actiu		42.0 (34)	
Estudiant i treballant		40.7 (33)	
Estudiant		14.8 (12)	
Aturat		2.5 (2)	
ÚS SOCIAL DE LA LLENGUA			
Casa	Català	Castellà	Les dues
	91.4 (74)	3.7 (3)	4.9 (4)
Feina/Estudis	80.3 (65)	3.7 (3)	14.8 (12)
Amics	85.5 (69)	1.2 (1)	12.3 (10)
RELIGIOSITAT			
Catòlic practicant		21.0 (17)	
Catòlic no practicant		46.9 (38)	
Altres religions		3.7 (3)	
No creient		27.2 (22)	
NC		1.2 (1)	
LLOC DE NAIXEMENT			
Barcelona		69.1 (56)	
Girona		12.3 (10)	
Lleida		11.1 (9)	
Tarragona		7.4 (6)	
LLOC DE RESIDÈNCIA			
Barcelona		67.1 (55)	
Girona		15.2 (13)	
Lleida		8.9 (7)	
Tarragona		6.3 (6)	

En el cas de CDC només disposem de dades referents a l'ús de llengua materna. En aquest punt no s'observen diferències significatives amb la joventut doncs el 87.1% dels delegats de CDC afirma utilitzar únicament el català. Les diferències amb la JNC s'aprecien en els delegats bilingües i castellanoparlants perquè a CDC s'inverteixen els termes respecte les joventuts: a CDC hi ha més castellanoparlants (8.1) que bilingües (4.2) mentre que a la JNC és al revés.

La religió ha estat una de les clivelles clàssiques entorn la qual s'ha articulat el conflicte polític en les societats occidentals (Rokkan). Espanya i Catalunya no han estat una excepció a aquesta regla i durant dos segles la religió ha estat un dels elements de mobilització política més importants, tot i que actualment, aquesta divisòria ha perdut força i a Catalunya no constitueix un element de divisió ni de disputa social o política (Maestro: 1998). CDC és un partit que compta amb un important substrat catòlic⁷⁰ que es posa de manifest en les pràctiques religioses dels seus delegats: gairebé el 85% dels seus delegats es declara catòlic, i d'aquests prop de la meitat es considera catòlic practicant. La creixent secularització de les noves generacions que segueixen considerant-se majoritàriament catòliques tot i que no practicants (Toharia) es percep entre els delegats de la JNC que mostren uns hàbits religiosos força diferents als dels delegats de CDC. El 67.9 dels delegats de la JNC es declaren catòlics, tot i que únicament dos de cada vuit es defineix com a catòlic practicant. I mentre que a la JNC trobem un 27.2% de delegats que es declaren no creients, a CDC en són la meitat. En darrer terme fem esment que en tots dos casos el nombre de persones

⁷⁰ Sobre aquest aspecte vegeu: Colomer, (1984), Marcet (1987) Balcells (1992), Barrio (2001).

que afirma tenir altres religions, que en cap cas s'especifiquen, és molt baix, tot i que és lleugerament superior a la JNC.

3.2. Participació política i associativa

Militància anterior

Tot i que les organitzacions polítiques juvenils es poden considerar una lloc privilegiat pel que fa a primeres experiències de participació política convencional, trobem que un de cada deu delegats havia militat en altres formacions polítiques abans de fer-ho a la JNC. Tanmateix, gairebé la meitat d'aquests, considera com a experiència política prèvia a la JNC la seva militància a CDC. La resta, per contra, prové de formacions de l'esquerra independentista com ara les Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya, les Joventuts Independentistes o Catalunya Lliure. En aquest sentit, es pot plantejar la hipòtesi que la JNC, havent radicalitzat el seu discurs nacional des del 1996, ha esdevingut una organització de referència en el fragmentat espai de l'independentisme⁷¹ atesa la seva capacitat d'absorbir militants d'organitzacions considerades més radicals tant pel que fa a la qüestió nacional com a la social.

Participació interna

Pel que respecta a l'any d'afiliació constatem en la taula 2 que la meitat dels delegats es va afiliar a la JNC a partir de l'any 1996, data que coincideix amb la reformulació ideològica i l'adopció de les tesis sobiranistes per part de la formació, una dada que en part permetria reforçar la hipòtesi que hem apuntat més amunt

⁷¹ Vegeu Molas, I. (2000)

respecte la capacitat de la JNC de convertir-se en una formació juvenil de referència en l'àmbit nacionalista. El segon grup més nombrós és el de delegats que s'afilià a l'organització entre 1991 i 1995, anys que coincideixen amb una etapa d'auge del nacionalisme juvenil en part esperonat per Jocs Olímpics del 1992. En darrer lloc destaquem que hi ha un percentatge elevat de nous militants: el 6.2% dels delegats es van afiliar a la JNC el mateix any de la celebració del congrés. La seva assistència s'explica perquè el reglament del congrés estableix que poden assistir al congrés aquells militants que comptin, almenys amb sis mesos de militància, o bé aquells que tot i no haver acomplert els sis mesos representin col·lectius, equips de treball o moviments federats constituïts durant els sis mesos previs al congrés. Finalment destaquem que els delegats de la JNC inicien la seva militància política relativament joves doncs l'edat mitja d'entrada a l'organització és de 21 anys.

TAULA 2. ANY D'AFILIACIÓ.

	%
1986-1990	5.6 (4)
1991-1995	44.4 (36)
1996-2000	50.0 (41)

Interrogats per la seva participació a anteriors congressos de la JNC trobem que el 60% dels assistents a l'XIè Congrés de la JNC ja havien estat delegats anteriorment, mentre que pel 40% aquesta era a la primera ocasió. Trobem doncs que l'índex de renovació dels delegats és força elevat. Gairebé la meitat dels que havien estat congressistes en anteriors ocasions, només havien assistit a un congrés, mentre que un terç dels delegats ha assistit prèviament a dos congressos. El 10.2% ha assistit a tres congressos i la resta, el 14.2 dels delegats han estat congressistes en més de tres ocasions.

Una dada important per conèixer la naturalesa dels delegats i també per avançar en el coneixement de l'estructura interna de l'organització és saber quina mena de militants assisteixen al congrés. Aquests poden ser militants de base o bé càrrecs dels diversos nivells de l'organització. Al congrés de la JNC trobem que gairebé sis de cada deu delegats té responsabilitats en el sí de l'organització. Això fa pensar que el congrés està integrat majoritàriament pels quadres dirigents i que la presència de les bases és més limitada. Tanmateix, si tenim en compte que el reglament del congrés preveu, com en la majoria d'organitzacions polítiques, que els càrrecs dirigents siguin delegats nats⁷² no resulta estrany aquesta sobrerrepresentació.

La majoria dels delegats que declara tenir responsabilitats internes, ocupen càrrecs a nivell de col·lectiu o d'agrupació comarcal que són els nivells inferiors de l'estructura organitzativa de la JNC, mentre que els que ocupen càrrecs als òrgans superiors de direcció com la Federació i el Comitè Executiu Nacional representen el 4.5% i el 4.9% dels delegats respectivament.

Vista la infrarepresentació femenina que s'ha detectat al congrés considerem que resulta interessant saber si les diferències es mantenen també en els nivells de direcció. Les dades revelen que només dos de cada deu delegats que tenen responsabilitats en l'organització són dones. Si com hem vist la distribució global per sexes era gairebé de tres homes per una dona, constatem que a nivell de direcció, les diferències entre sexes s'accentuen encara més.

⁷² El Secretari general, els membres del comitè executiu nacional, els membres del consell nacional de CDC, els consellers nacionals de CDC, els caps dels col·lectius, els responsables a nivell nacional dels equips de treball, i els membres del comitè d'arbitratges, mediació i dissolució

Poc més d'un de cada deu delegats que van assistir al congrés ocupa algun càrrec públic de representació. Majoritàriament es tracta de regidors tot i que també s'ha detectat la presència d'alcaldes, consellers comarcals i consellers municipals de districte. Són majoritàriament els delegats afiliats entre 1990 i 1995 els que ocupen els càrrecs públics (70%). Per contra no trobem entre els delegats més veterans ningú que declari ostentar un càrrec públic de representació, tot i que el seu President Jordi Xuclà, ostenta el càrrec de Senador. Alhora comprovem que vuit de cada deu militants que ostenta càrrecs de representació, té alhora algun tipus de responsabilitat en el partit. Finalment, pel que fa a sexes constatem que el 90% dels que ocupen càrrecs públics són homes, amb la qual cosa, també en aquest nivell es fa evident la subrepresentació femenina.

Als delegats també se'ls va demanar si ocupaven càrrecs de lliure designació a l'administració pública i el 12.5% va respondre en sentit afirmatiu. El afirma 9.9% ocupar llocs a l'administració local i el 5% a les administracions provincials o autonòmiques. En canvi no hi ha cap delegat de la JNC que ocupi càrrecs a l'administració comarcal, la central ni europea. Destaquem en aquest punt que tots els delegats que ocupen càrrecs de lliure designació són homes, i que alhora la meitat tenen responsabilitats en el sí de la JNC.

Participació en la vida associativa

L'enquesta incloïa un apartat referent a la militància en organitzacions extrapartisanes. Es tractava d'esbrinar fins a quin punt els joves polititzats també estan implicats en altres tipus d'associacions de la societat civil. Efectivament, el 90% dels delegats de la JNC forma part d'alguna altra associació a més de les joventuts. Aquesta dada ens permet afirmar que el nivell d'associacionisme, i per

tant d'implantació en organitzacions de la societat civil dels delegats de la JNC és bastant elevat.

Pel que fa tipus d'associacions trobem que les que apleguen a un major nombre de delegats són les culturals, (42%) , les esportives (40%), les juvenils (34%), les de solidaritat (23%) i els col·legis professionals (16%). Per contra les associacions que atrauen a menor nombre de delegats són les organitzacions empresarials amb un 5% de delegats, les associacions de veïns amb el 8.6%, als sindicats, les religioses i les ecologistes cadascuna d'elles amb un 9.9% de delegats. Si comparem aquestes dades amb les dels delegats de CDC trobem algunes coincidències en quant al tipus d'associacions preferides per ambdós col·lectius. Com en el cas de la JNC, els delegats de CDC mostren preferència per les associacions esportives, les culturals i els col·legis professionals.

TAULA 3. ASSOCIACIONISME

	%
Cap associació	10.8 (9)
Una associació	16.1 (13)
Dos o més associacions	73.1 (59)

Ja hem dit que el 90% dels delegats forma part d'alguna associació, però és significatiu l'elevat percentatge de delegats, com ens mostra la taula 3, que forma part de més d'una associació, unes dades que contrasten amb els nivells d'associacionisme del conjunt dels joves catalans que en general són més baixos⁷³. Es constata doncs, que els delegats tenen una cultura participativa més elevada que el conjunt de joves, un comportament que concorda amb la

⁷³ Segons l'Enquesta a la joventut catalana 1998, el 39.4% dels joves catalans d'edats compreses

tendència al plurimilitantisme que s'ha constatat entre els militants dels partits i dels sindicats⁷⁴.

Destaquem que d'aquells que formen part de dos o més associacions el gairebé tres quartes part ocupa càrrecs de responsabilitat dins la JNC, i que només el 5% de càrrecs no pertanyen a cap associació. Així, els càrrecs tendeixen a estar més implicats en el teixit associatiu que la resta de delegats, tot i que els nivells d'aquests darrers també són molt elevats.

3.3. Perfil ideològic

Posicionament a l'eix nacional

El primer tret a destacar de la taula 4 és que els delegats de la JNC se situen únicament en les posicions més català que espanyol i únicament català, una característica que no ens ha de sorprendre si atenem al caràcter nacionalista de la formació. Entre els delegats de CDC es manté la tendència a situar-se en les posicions més catalanistes, però mentre que a la JNC aquells que només se senten catalans representen el 94.5% dels delegats, a CDC aquest percentatge baixa fins al 60.4%. En canvi a CDC són més els que expressen un sentiment de pertinença dual, tot i que predomina la identitat catalana. Així mentre que aquest grup només representa el 5.1% dels delegats de la JNC en el cas de CDC se situa en el 34%.

entre els 15 o els 29 anys forma part d'algun tipus d'associacions.

⁷⁴ En aquest sentit Barthélemy (2001) afirma que « le militantisme associatif est fréquemment démultiplié et l'appartenance à une association est d'autant plus fréquent que l'on est en même temps membre d'un parti politique et syndiqué ».

Taula 4. Autoubicació a l'eix nacional

	Autoubicació delegats JNC	Autoubicació delegats CDC ¹	Autoubicació electors CiU 1996 ²	Autoubicació població ³
Únicament espanyol	0	0	1	10
Més espanyol que català	0	0	2	9
Tan espanyol com català	0	5.3	25	47
Més català que espanyol	5.1	34	43	24
Únicament català	94.9	60.4	29	11

* Font: Colominas, J. (1999)

** Votants CiU 1996. Font: 1999. *Sondeig d'Opinió Catalunya*, ICPS, Barcelona, 2000.

*** Font: 1999. *Sondeig d'Opinió Catalunya*, ICPS, Barcelona, 2000.

Si considerem les dades relatives als votants de CiU constatem que la diferència respecte el joves de CDC es fa més gran, tot i que també entre els electors hi ha un clar predomini de la identificació catalanistes. En darrer lloc on s'aprecia una distància més gran és respecte el conjunt de l'electorat on predomina el sentiment de pertinença dual.

Al marge del seu posicionament a nivell individual als delegats també se'ls va demanar que situessin a l'escala de identificació nacional a la JNC i a CDC. La taula X revela la tendència dels delegats a ubicar-se a individualment en posicions més extremes del que situen a que l'organització en la que militen, i que perceben les joventuts més radicals que el partit. Així mentre que la mitja del posicionament nacional dels delegats de la JNC és 4.9, la mitja de la JNC és de 4.8 i la de CDC és de 4.3.

Taula 5. Autoubicació, ubicació de la JNC i ubicació de CDC a l'eix nacional.

	Autoubicació	Ubicació JNC	Ubicació CDC
Únicament espanyol	0	0	1.3
Més espanyol que català	0	0	1.3
Tan espanyol com català	0	1.3	12.7
Més català que espanyol	5.1	10.1	35.4
Únicament català	94.9	88.6	49.4

A la vista d'aquestes dades podem extreure dues conclusions. La primera és que a els delegats, a nivell individual, se situen en posicions més extremes del que se situen els delegats de CDC, els votants de CiU i la població en general.

Aquesta dada coincideix amb la percepció subjectiva dels delegats que s'ubiquen a nivell individual en posicions més extremes d'on situen a la seva organització i a CDC. Aquest resultat ens permet afirmar que la JNC no només es percep com a més nacionalista sinó que de fet ho és. Alhora hem comprovat que els seus càrrecs dirigents són els que ocupen les posicions més extremes en el sí de l'organització, una característica que ja s'ha apreciat en alguns estudis sobre delegats de partits (Putnam: 1976).

Posicionament a l'eix esquerra-dreta

A la taula 6 observem que més de la meitat dels delegats de la JNC es consideren d'esquerra i de centre esquerra i que gairebé un de cada cinc es declara de centre. Per contra a la dreta només trobem el 12.3% i les posicions més extremes són molt minoritàries, encara que trobem el 2.5% de delegats que es consideren d'extrema dreta i el 6.2% que es defineix d'extrema esquerra.

Si comparem les dades amb les dels delegats de CDC veiem que al partit també predominen els que es defineixen d'esquerra, però a diferència de la JNC la majoria se situa al centre esquerra i són molt pocs els que es consideren pròpiament d'esquerra. En canvi hi ha més delegats de CDC que de la JNC que es consideren de centre i el percentatge dels que es defineixen de dreta és lleugerament superior. On la distància és major és respecte l'electorat de CiU, que majoritàriament se situa al centre. Tanmateix i a diferència del que observàvem en l'eix de posicionament nacional, la distribució de la JNC s'apropa molt a la distribució del conjunt de la població. Així si prenen com a punt de referència l'eix esquerra dreta podem afirmar que els delegats de la JNC s'assemblen més a la població en general que al seu l'electorat i que al partit del que formen part.

Com en el cas anterior les dades relatives a la posició en l'escala esquerra-dreta de la JNC evidencien que els delegats, majoritàriament, se situen més a l'esquerra del que situen a la seva pròpia organització i del que situen a CDC. Com ens mostra la taula 6 hi ha diferències respecte l'autoposicionament i la ubicació de la JNC, tot i que segueixen predominant les posicions d'esquerra. Mentre que a nivell individual més d'una quarta part es declara d'esquerra, només el 16% considera que la JNC és una organització d'esquerra, i si només una quarta part dels delegats es defineix de centre, la meitat dels delegats percep l'organització de centre-esquerra. Però on s'aprecien més diferències és respecte la ubicació de CDC que els delegats de la JNC situen majoritàriament a la dreta: mentre que només un 11% dels delegats de la JNC es defineix de centre dreta, el 44% considera que CDC ocupa aquesta posició.

Taula 6. Autoubicació a l'eix esquerra-dreta.

	Autoubicació delegats JNC	Autoubicació delegats CDC ¹	Autoubicació Electors 1996 ²	Autoubicació CiU Població ³
Extrema dreta	2.5	-	-	-
Dreta	1.2	0.5	3	4
Centre dreta	11.1	14.9	16	8
Centre	19.8	36.0	43	27
Centre Esquerra	28.4	44.8	24	18
Esquerra	28.4	2.9	9	30
Extrema Esquerra	6.2	-	-	-

1. Font: Colominas, J. (1999) 2. Votants CiU 1996. Font: 1999. Sondeig d'Opinió Catalunya, ICPS, Barcelona, 2000. 3. Font: 1999. Sondeig d'Opinió Catalunya, ICPS, Barcelona, 2000.

Les mitjanes ens permeten apreciar la distància entre el posicionament individual, la ubicació de la JNC i la de CDC. En el primer cas, la mitja se situa en el 3.15, els delegats situen la JNC en el 3.15 i a CDC en el 4.6. Així, si bé hi ha una lleugera diferència entre la pròpia posició i la de la JNC, respecte CDC aquesta és considerablement alta.

Taula 7. Autoubicació, ubicació de la JNC i ubicació de CDC a l'eix esquerra-dreta.

	Posició Individual	Posició JNC	Posició CDC
	%	%	%
Extrema dreta	2.5	0	2.5
Dreta	1.2	1.2	9.9
Centre dreta	11.1	7.4	44.4
Centre	19.8	19.8	35.8
Centre esquerra	28.4	50.6	2.5
Esquerra	28.4	16.0	0
Extrema esquerra	6.2	2.5	2.5

Aquestes dades, revelen, que de la mateixa manera que els joves se situen en posicions més nacionalistes que CDC, també s'ubiquen en posicions més extremes en l'eix esquerra-dreta. També en aquest cas la percepció subjectiva de la JNC es correspon amb les dades objectives. A nivell individual s'ubiquen més a l'esquerra que la JNC i que CDC, però també estan més a l'esquerra del que se situen els propis delegats de CDC i del que ho fan els seus electors. En canvi s'apropen molt a la distribució de l'electorat en l'eix esquerra dreta.

Taula 8. Eix nacional i eix esquerra-dreta

	Únicament espanyol	Més espanyol que català	Tan espanyol com català	Més català que espanyol	Únicament català
Extrema esquerra	0	0	0	0	6.3 (5)
Esquerra	0	0	0	0	29.1 (23)
Centre esquerra	0	0	0	2.5 (2)	26.6 (21)
Centre	0	0	0	0	20.3 (16)
Centre dreta	0	0	0	1.3 (1)	10.1 (8)
Dreta	0	0	0	0	0
Extrema dreta	0	0	0	1.3 (1)	2.5 (2)

En la taula 8, resultant del creuament de l'eix nacional i l'eix esquerra dreta, observem en primer lloc, que un nombre considerable de caselles queden buides i que allà on se concentren la majoria de casos és a les caselles únicament català i d'esquerra o centre esquerra. El 55.7% dels delegats es considera únicament català i es declara d'esquerra o de centre esquerra. El 20.3%, declarant-se

únicament català es considera de centre, i el 10.1% s'ubica al centre dreta. En definitiva podem concloure que els delegats de la JNC es defineixen com a únicament catalans i que se situen a l'esquerra.

3.4. Valoracions

En la darrera part de l'enquesta es demanava als delegats que puntuessin entre 0 i 10 els partits i els dirigents polítics catalans.

Taula 9. Valoració dels líders polítics catalans.

	Mitjana	Desviació Típica
Jordi Pujol	8.39	1.88
Pere Esteve	8.05	1.4
Artur Mas	6.96	2.25
Josep Lluís Carod-Rovira	6.20	2.01
Josep Anton Duran i Lleida	5.41	2.49
Joan Puigcercós	4.17	2.06
Joan Saura	2.67	2.19
Rafael Ribó	2.52	2.18
Pasqual Maragall	2.32	2.19
Josep Montilla	2.00	1.95
Antoni Luchetti	1.98	2.01
Josep Piqué	1.59	1.82
Alberto Fernández Díaz	0.76	1.23

Com ens mostra la taula 9 els líders millor puntuats per part de la JNC són els de CDC. En primer lloc trobem al màxim dirigent de l'organització Jordi Pujol seguit del aleshores Secretari General Pere Esteve, molt proper ideològicament a la JNC. En tercer lloc se situa Artur Mas, actual Secretari General del partit i Conseller en Cap de la Generalitat de Catalunya. Després d'aquest se situa Josep-Lluís Carod-Rovira, per qui les joventuts de JNC mostren una especial predilecció, per davant de Josep Antoni Duran Lleida, líder del seu soci de coalició. La resta de dirigents no arriben a l'aprovat essent els menys valorats de tots els dirigents del PP Alberto Fernández Díaz i Josep Piqué. La proximitat ideològica

veiem que té una important incidència en la valoració dels dirigents polítics. Carod-Rovira, dirigent del partit amb el que la JNC vol assolir pactes és un dels millor valorats, mentre que els líders del PP, amb qui la JNC vol trencar, són els menys puntuats.

Taula 10. Valoració dels partits polítics catalans

	Mitjana	Desviació Típica
ERC	7.02	1.64
UDC	4.94	2.46
IC	2.75	2.18
CpC	2.35	2.54
PSC	2.34	2.14
EuiA	2.32	2.11
PP	0.54	1.07

De la valoració dels partits, com observem a la taula 10, se'n desprenen unes conclusions molt similars a les anteriors. El partit més valorat, tenint en compte que no se'ls va demanar que avaluessin la seva pròpia organització, és Esquerra Republicana de Catalunya, partit al que les joventuts atorguen un 7.02 de mitja. Com hem assenyalat més amunt en relació a la valoració dels líders, aquests resultats concorden amb les preferències manifestades en el congrés pel que fa a la política d'aliances de CDC, i revelen també una clara sintonia dels delegats de la JNC amb la línia ideològica d'ERC. Com succeïa en el cas dels dirigents, el soci de coalició està menys valorat que ERC fins al punt que en aquest cas, no arriba ni tan sols a l'aprovat. El PP, per la seva banda, igual que ocorria amb els seus dirigents, i en concordança amb l'establert a les ponències del congrés de la JNC és el partit menys valorat.

Síntesi

De les dades que es desprenen de l'enquesta als delegats a l'XIè congrés de la JNC podem extreure el perfil del seu militant tipus. Es tracta d'un home d'uns 25 anys, nascut a Catalunya, que viu en un entorn urbà, que té estudis universitaris i que treballa. Utilitza el català en l'àmbit família, en l'entorn laboral i en les seves relacions social i és catòlic no practicant. La seva afiliació a la JNC és la seva primera experiència en una organització política, ocupa algun càrrec en els diversos nivells organitzatius de la formació i té un elevat grau d'implicació en el teixit associatiu. A nivell ideològic es considera únicament català i d'esquerres, i se situa en els dos eixos, l'esquerra-dreta i el nacional, en posicions més catalanistes i més d'esquerra del que situa a la seva pròpia organització i a CDC.

Ahora també podem determinar en què s'assembla i en que es diferencia el delegat de la JNC i el de CDC. En relació al perfil social, el delegat de la JNC, té molts punts en comú amb el delegat de CDC, mentre que a nivell ideològic, tot i que tots dos col·lectius es consideren majoritàriament d'esquerres i catalanistes hi ha diferències en el grau d'intensitat. Com succeeix al partit, els delegats de les joventuts són majoritàriament homes, encara que hi ha un major percentatge de dones. Ambdós grups tenen un elevat nivell d'estudis tot i que el percentatge universitaris és superior en el cas de la JNC i tots dos, són laboralment actius. Tant els delegats de la JNC com els de CDC són catalans, encara que, a les files del partit hi ha un reduït nombre de delegats procedents de fóra de Catalunya. Els dos grups resideixen majoritàriament en un entorn urbà tot i que en el cas de les joventuts els delegats estan més concentrats a la ciutat de Barcelona i al seu cinturó que els de CDC. La majoria de delegats de les joventuts i del partit es

consideren catòlics però mentre que a les joventuts el nombre dels practicants és baix, aquest augmenta en el partit. A nivell lingüístic, predominen als dos grups els delegats que tenen com a llengua materna el català, tot i que en el cas del partit el percentatge és més baix. Alhora, els delegats de tots dos col·lectius comparteixen uns elevats índexs d'associacionisme. Finalment pel que fa al perfil ideològic tant els delegats de la JNC com els de CDC es consideren majoritàriament d'esquerra i s'ubiquen en les posicions de predomini de la identitat catalana en l'eix nacional. Tanmateix, els joves s'ubiquen en tots dos eixos en posicions més extremes del que ho fan els seus homòlegs del partit.

En definitiva podem establir que els delegats del partit i els de les joventuts s'assemblen molt. Els perfils social tendeixen a convergir, mentre que a nivell ideològic les diferències es perceben mesurant les intensitats.

X CONGRÉS

NOVES GENERACIONS DE CATALUNYA

(18 de novembre de 2000)

Sílvia Fernández Tamayo

1. El context del Congrés.

El 18 de novembre de 2000 es va celebrar a L'Hospitalet de Llobregat el Xè Congrés de Noves Generacions de Catalunya (NGC), branca juvenil del Partit Popular de Catalunya (PP de Catalunya), sota el lema "El progrés del centre". Segons el Reglament del Congrés són compromissaris nats tots els membres de ple dret de la Junta Directiva corresponent i els membres de la Comissió Organitzadora del Congrés. Els compromissaris electes s'escullen de manera proporcional a l'afiliació. Els requisits per ser compromissari al Congrés són haver adquirit la condició plena d'afiliat, no estar suspès de militància i estar al corrent en el pagament de quotes.

El Xè Congrés de NGC es va celebrar una vegada tancat el cicle electoral i després del Congrés del PP de Catalunya i del Congrés provincial del PP a Barcelona. Tant la situació política general com la situació interna del partit, generada arran d'aquests dos Congressos, van marcar el Congrés de NGC.

El PP de Catalunya va aconseguir 12 escons en les eleccions al Parlament de Catalunya (17 d'octubre de 1999), 5 menys que en la legislatura anterior, però el fet que CiU no obtingués la majoria absoluta i hagués de recolzar-se en el PP de Catalunya per poder governar i que la unió dels diputats del PSC, IC i ERC sumi només un diputat menys que la unió de CiU amb el PP de Catalunya, va

donar a aquest partit una capacitat de decisió en la política catalana que no havia tingut fins a aquell moment.

D'altra banda, el PP va aconseguir la majoria absoluta a les Corts Generals en les eleccions del 12 de març de 2000. A diferència de la legislatura anterior el PP ja no necessitava el suport de CiU a Madrid per governar.

Aquesta situació va donar una força inesperada al PP català: podia influir en les decisions del govern de la Generalitat gràcies a la necessitat que CiU tenia dels seus vots al Parlament i això sense haver de donar cap contrapartida perquè el PP ja no necessitava a CiU. A nivell intern aquesta situació donava nous ànims i obria expectatives per la possibilitat que la seva capacitat de decisió donés "visibilitat" al PP de Catalunya i, en un futur proper, li permetés arribar a un nombre major de votants.

Aquestes noves perspectives van reobrir el debat intern entre els defensors d'una línia dura amb la política nacionalista de CiU i aquells que demanaven l'acostament cap a posicions més centrades i d'un catalanisme moderat que, juntament amb la possibilitat d'influència adquirida en la política catalana, obrís al partit a un electorat votant de CiU però més moderat en quant a les seves posicions nacionalistes.

L'enfrontament es va mantenir al Congrés del PP de Catalunya (16 i 17 de setembre de 2000) i finalment van triomfar els postulats més catalanistes defensats per Josep Piqué. Malgrat tot, va ser un triomf tancat en fals i l'enfrontament es va reobrir al Congrés provincial del PP a Barcelona (28 d'octubre de 2000). En aquest Congrés es van presentar tres candidatures i es va haver de negociar una única candidatura fins l'últim minut. Finalment, es va aconseguir una

candidatura encapçalada per Dolors Montserrat, Diputada al Parlament i representant de la línia més centrada i catalanista.

Tot això va influir de manera decisiva en el Congrés de NGC. Per una banda es va intentar aconseguir igualment una candidatura única però que fos consensuada amb temps suficient i que no provoqués recels entre els compromissaris. A més, la candidatura encapçalada per Àngel Alcolea es va fixar com a prioritat deixar clar que es pretenia un canvi respecte al que s'havia fet a NGC fins aquell moment, un canvi que revitalitzés l'organització i, sobre tot, que li permetés tenir major influència al si del PP de Catalunya, ja que en els darrers anys s'havia anat perdent pes progressivament.

La candidatura va aconseguir el recolzament del 87% dels vots emesos, però és important fer palés que més de la meitat dels compromissaris inscrits per al Congrés (un total de 249) no assistí i que en el moment de les votacions només es van emetre 101 vots. Aquesta forta abstenció va poder tenir dues causes: bé la desmotivació dels compromissaris pel fet que només es presentés una candidatura, bé un possible malestar intern entre un sector de la militància crític amb la candidatura presentada.

De les tres ponències presentades, la Social va ser polèmica pel seu caràcter avançat en matèries com l'homosexualitat, la despenalització de les drogues o l'avortament. Malgrat tot, es va aconseguir transaccionar les esmenes presentades i cap no va arribar finalment al Congrés. Tampoc la ponència de Reglament va haver d'ésser discutida al Congrés i únicament la Política va ser presentada a debat. Part de les esmenes presentades a aquesta última ponència

foren votades en comissió davant la impossibilitat d'arribar a un acord entre el ponent i els esmenants.

2. L'organització.

El model de vinculació de NGC al PP de Catalunya el trobem als Estatuts de Nuevas Generaciones perquè l'organització d'aquest partit i de la seva branca juvenil és estatal i hi ha uns únics Estatuts per a tota Espanya que poden ser desenvolupats per un Reglament d'organització interna en els nivells inferiors però que en cap cas podrà modificar o contravenir els Estatuts nacionals.

Així, segons aquests Estatuts, NGC és una organització constituïda al si del PP de Catalunya, amb òrgans electes propis, i amb la finalitat de promocionar la participació i interessos dels joves dins i fora del partit. L'organització juvenil té una independència d'actuació únicament formal ja que l'article 31.1 dels seus Estatuts senyala clarament que "Las decisiones tomadas por el Congreso Nacional [màxim òrgan de govern de Nuevas Generaciones] deberán ser refrendadas por el Comité Ejecutivo Nacional del Partido Popular"⁷⁵.

Pel que fa als òrgans de direcció, NGC està formada pel Congrés de Catalunya, la Junta Directiva i el Comitè Executiu. El Congrés és l'òrgan superior de representació dels militants i afiliats i l'encarregat de fixar l'estratègia política de l'organització. Se celebra cada tres anys mitjançant el sistema de compromissaris, no estant mai obert a l'assistència de tots els afiliats amb sistema assembleari. Els compromissaris són escollits en assemblea a les Juntes Locals i

⁷⁵ Estatutos de Nuevas Generaciones del Partido Popular, Junta Directiva Nacional, 12 de marzo

les Juntes de Districte (a la ciutat de Barcelona) i a cada junta se li assigna un nombre de compromissaris proporcional al seu nombre d'afiliats. Entre Congressos, el màxim òrgan de direcció és la Junta Directiva mentre que el Comitè Executiu és l'òrgan de govern i administració ordinari. Com a òrgans de direcció unipersonals trobem que els càrrecs màxims són el de President de NGC i el de Secretari General. A NGC el President no és un càrrec honorífic sinó que és qui realment dirigeix i representa a la formació. El Secretari General, en aquest cas, s'ocupa de la gestió administrativa i de velar pel compliment de les directrius adoptades pel President i els òrgans col·legiats.

Per sota d'aquesta estructura trobem els nivells provincial, comarcal i local o de districte la funció dels quals és coordinar l'activitat política de l'organització en els seus respectius nivells, però mantenint la dependència dels òrgans superiors i, en última instància, de NGC. Veiem, per tant, que, estatutàriament, som davant una organització estructurada de manera piramidal.

3. Principals característiques socio-demogràfiques dels delegats.

Les dades que presentem a continuació procedeixen dels qüestionaris que van respondre els compromissaris de NGC que assistiren al Xè Congrés regional. Com ja hem dit, assistiren menys de la meitat dels previstos i si ens atenim a les votacions, moment idoni para fer un recompte dels presents, participaren al Congrés 101 compromissaris. D'aquests, van respondre al qüestionari 54 persones, és a dir, el 53% dels presents.

La primera característica a destacar és que NGC és una organització fortament masculinitzada: el 74,1% dels que van respondre al qüestionari són homes mentre que el 24,1% són dones. L'escassa presència femenina és un fet característic de totes les organitzacions polítiques que els estudis més recents sobre elits polítiques continuen confirmant i la seva presència és encara menor en els òrgans de direcció (Uriarte i Elizondo, 1997). A més, segons aquests estudis, les dades d'afiliació partidista tant d'Espanya com del conjunt de països europeus mostren una major afiliació de dones als partits de dreta però a la vegada és en aquests partits on les dones tenen una menor presència en les cúpules dirigents. Aquesta infrarepresentació femenina ve confirmada pel fet que només el 24,1% dels assistents foren dones malgrat que dels poc més de 1.700 afiliats dels que disposa NGC (segons fonts internes), aproximadament un 32,3% són dones.

Pel que respecta a l'edat, la taula 1 mostra els delegats en funció del seu any de naixement.

Taula 1. Distribució per edat

	Total	%
18 a 24	21	38,7
25 a 30	30	55,7
més de 30	0	0
NC	3	5,6
Mitjana d'edat	24,8 anys	

La taula mostra un predomini clar dels joves entre 25 i 30 anys ja que aquesta franja d'edat concentra el 55,7% dels compromissaris. Entre els 20 i els 24 tenim a un terç dels compromissaris (33,1%), mentre que menors de 20 anys trobem únicament un 5,6%. Les xifres mostren una organització jove però no

adolescent⁷⁶ (tot i que els estatuts ho permeten, cap dels compromissaris que van respondre el qüestionari era menor d'edat) amb una mitjana d'edat de gairebé 25 anys i en la que hi ha un clar predomini d'un grup d'edat, el que va dels 25 als 30 anys. És important senyalar aquí que NGC és l'organització política juvenil amb un límit d'edat de pertinència màxima més baix de tot el panorama polític català. Malgrat això, es mantenen a NGC després de complir els 28 anys aquelles persones que en aquell moment formen part dels Comitès Executius Nacional, Autonòmics, Provincials o Insulars, fins el dia en què expira el mandat pel qual van ser escollits. Això explica la presència d'un 18,6% de majors de 28 anys. La limitació de l'edat de pertinència, què no existeix als partits polítics, és un instrument de renovació permanent dels afiliats a les joventuts.

Pel que respecta al lloc de naixement, el predomini dels nascuts a Catalunya és aclaparador, com es pot observar a la taula 2.

Taula 2. Distribució segons el lloc de naixement

	Total	%
Catalunya	44	81,6
Barcelona	36	66,7
Girona	3	5,6
Lleida	2	3,7
Tarragona	3	5,6
Restat d'Espanya	5	9,3
NC	5	9,3

Segons mostra la taula, 8 de cada 10 compromissaris han nascut a Catalunya. El 66,7% van néixer a la província de Barcelona mentre que a Lleida, Girona i Tarragona els hi correspon, respectivament, el 3,7%, el 5,6% i el 5,6%. El

⁷⁶ L'article 8 dels estatuts de Noves Generacions admet l'afiliació dels joves majors de 16 anys i menors de 28. L'article 10 admet exempcions en el cas de càrrecs orgànics o electes.

9,3% de compromissaris que han nascut fora de Catalunya es reparteixen de manera heterogènia pel conjunt d'Espanya, encara que predominantment al sud. Finalment, remarcar que dels nascuts a la província de Barcelona, el 46,3%, és a dir, pràcticament la meitat dels compromissaris, ho van fer a la ciutat de Barcelona.

Destacar que el lloc de residència manté el mateix esquema que el de naixement ja que les tres quartes parts dels compromissaris viuen a la província de Barcelona, el 3,8% resideix a Girona, el 5,6% ho fa a Lleida i el 9,3% viu a Tarragona. Entre els residents a la província de Barcelona, el 59,5% viu a la capital i és remarcable el clar pes del districte de l'Eixample, amb un 49,8% dels residents a Barcelona, seguit molt allunyadament pel de Sant Martí, amb un 19,9%, i la resta de districtes.

Aquestes xifres coincideixen amb les dades esgrimides per NGC ja que l'organització calcula que aproximadament el 70% de la seva afiliació es concentra a la ciutat de Barcelona i la seva àrea metropolitana.

Pel que fa a la distribució dels delegats segons el nivell d'estudis realitzats, es pot observar un clar pes dels universitaris ja sigui de grau mitjà, superior o tercer cicle o bé universitaris en curs. Sumant els tres grups s'obté més de les tres quartes parts dels compromissaris, tal com mostra la taula 3.

Com es pot veure, hi ha un equilibri entre els estudiants universitaris i els ja llicenciats i entre aquests predominen els llicenciats de grau superior. Pel contrari, el nombre de joves sense estudis o només amb estudis primaris és molt baix. Probablement, aquest és un bon indicador del canvi que ha experimentat el sistema educatiu en els darrers anys però, de tota manera, aquestes xifres estan

per sobre de la mitjana de la joventut de Catalunya i més aviat es corresponen amb el partit on s'ubiquen aquests joves, de centre-dreta i tradicionalment amb un major nombre de titulats universitaris.

Taula 3. Distribució segons els estudis realitzats

	Total	%
Estudis primaris o menys	2	3,8
EGB/FP1	4	7,4
BUP/FP2	5	9,3
Estudis universitaris en curs	17	31,5
Universitaris de grau mitjà	7	13
Universitaris de grau superior	18	33,3
Universitaris de tercer cicle	1	1,9

Pel que fa al tipus d' estudis superiors realitzats es tracta fonamentalment d'estudis del camp socio-jurídic. Així tenim un 14,8% de llicenciats en Dret, seguits d' un 7,4% de llicenciats en Administració i Direcció d'Empreses, un 3,7% de llicenciats en Ciències Polítiques i de l'Administració i un 1,9% de llicenciats en Ciències de la Informació i en Sociologia. En total sumen un 29,7% dels titulats. En front d' aquest percentatge, únicament el 5,6% dels llicenciats ha cursat titulacions tècniques o del camp de la salut i gairebé un 10% són titulats de grau mitjà, entre els quals hi ha un predomini de l'Arquitectura i l'Enginyeria Tècnica.

Taula 4. Distribució segons l'ocupació

	Total	%
Actiu per compte propi	7	13
Actiu per compte aliè	17	31,5
Actiu i estudiant	16	29,5
Estudiant	11	20,4
Aturat	3	5,6

Vist l'elevat nombre d'universitaris, tan llicenciats/diplomats com estudiants, que configuren aquesta organització política, s'imposa veure com això es trasllada

a l'àmbit professional i quina és la situació laboral d'aquests joves. La taula 4 mostra la situació laboral dels compromissaris. Com es pot observar, tenim un nombre important de compromissaris que només treballen, bé sigui per compte propi o, sobre tot, per compte aliè ja que junts comptabilitzen un total del 44,5% dels compromissaris que van respondre a l'enquesta. És important destacar també que gairebé una tercera part dels compromissaris compaginen treball i estudis i només una cinquena part del total es defineix com únicament estudiant. Finalment, un 5,6% diu estar en situació d'atur. És interessant veure aquí fins a quin punt aquesta mostra s'equipara amb la resta dels joves espanyols. Segons una recent enquesta del CIS elaborada per a l'Institut de la Joventut, els joves es distribueixen de la següent manera: un 33% és únicament estudiant, un 15% compagina treball i estudis, un 36% treballa i un 8% està a l'atur (INJUVE, 2000). S'extreu d'aquestes xifres que NGC està per sobre de la mitjana en quant al nombre de joves que treballen, així com d'aquells que compaginen treball i estudis, i per sota dels que es declaren com únicament estudiants o aturats. En conseqüència, el nombre d'actius en NGC és bastant superior a la mitjana espanyola.

Els joves de NGC s'allunyen de la mitjana respecte al nombre d'actius i també ho fan pel que respecta a la seva activitat professional concreta ja que, dels actius, el 46,8% són professionals liberals d'entre els quals destaca com a més nombrós, amb un 9,3%, el grup de gerents d'empresa sense assalariats. La resta es reparteix entre enginyers, advocats i agents financers, ja que entre aquests tres grups sumen un 21,8% del total d'actius, i d'altres professionals liberals. Aquestes xifres coincideixen bé amb la tipologia d'estudis realitzats ja que, com hem vist més amunt, el nombre de llicenciats en Dret i Administració i Direcció d'Empreses

era aclaparadorament superior a la resta. Als professionals liberals els segueixen els administratius, amb un 15,6% del total d'actius, i els encarregats d'obra amb un 9,3% (res estrany si recordem que havia un bon nombre d'enginyers tècnics entre aquells que es declaraven universitaris de grau mitjà). La resta del percentatge, en total un 37,5%, es reparteix de manera molt heterogènia entre cambrers, comptables o depenents de comerç, entre d'altres activitats que podrien ésser realitzades a temps parcial o complet per aquells que es declaraven estudiants universitaris i actius a la vegada. Finalment comentar que el 22% dels compromissaris que van respondre a l'enquesta no van explicar quin era el tipus d'activitat professional que realitzaven malgrat haver-se manifestat com actius.

4. La llengua, les creences i la identitat.

Malgrat l'aclaparador pes dels nascuts a Catalunya, vist més amunt, és rellevant observar que no hi ha un predomini dels catalanoparlants. La taula 5 mostra aquest fenomen així com la distribució en l'ús de la llengua en funció dels diferents àmbits socials.

Taula 5. Ús social de la llengua

	Família	Treball/Estudis	Amics
Català	22,2	22,2	16,7
Castellà	64,8	18,5	40,7
Ambdues	13	59,3	42,6

De la taula es desprèn que l'ús del castellà és majoritari en l'àmbit familiar ja que gairebé 7 de cada 10 compromissaris fan servir aquest idioma a casa davant menys d'una quarta part que fa servir el català i un 13% que diu utilitzar tots dos idiomes. La cosa canvia quan ens traslladem a l'àmbit del treball i/o els

estudis. Aquí l'ús exclusiu del català és superior al del castellà en gairebé 4 punts percentuals però 6 de cada 10 compromissaris asseguren fer servir ambdues llengües indistintament en aquest àmbit, pel que es pot dir que el bilingüisme és predominant. En l'àmbit de les amistats es torna a observar un clar predomini del castellà ja que el 40,7% dels compromissaris fan servir únicament aquest idioma i el 42,6% manté el bilingüisme amb els amics mentre que menys d'una cinquena part dels compromissaris utilitzen exclusivament el català. De totes aquestes xifres es desprèn que els compromissaris són fonamentalment castellanoparlants en les seves relacions personals (família i amics) però bilingües en les seves relacions professionals i/o estudiantils. Aquesta distribució lingüística probablement s'explica pel pes dels compromissaris de Barcelona i la seva àrea metropolitana, on es concentra bona part de la població catalana d'origen castellanoparlant i on està es practica més el bilingüisme.

Taula 6. Distribució segons la pràctica religiosa

	Total	%
Catòlic practicant	9	16,7
Catòlic no practicant	29	53,7
Altres religions	2	3,7
No creient	10	18,5
Nc	4	7,4

En matèria de religiositat, les xifres són significatives i probablement les esperades en una organització que malgrat no ser confessional si té una clara tradició catòlica. Si bé el 70,4% dels compromissaris es declaren catòlics, és aclaparadora la superioritat dels que es declaren no practicants enfront dels practicants. S'ha de destacar que més de la meitat dels compromissaris es

defineix com catòlic no practicant. És important mencionar també l'elevat percentatge, tenint en compte l'orientació ideològica de l'organització tractada, de no creients ja que la xifra s'aproxima a gairebé una cinquena part dels compromissaris. Finalment, esmentar que un 7,4% dels que van realitzar el qüestionari rebutjaren respondre a aquesta pregunta, essent aquest un dels majors nivells de no respostes registrades en tot el qüestionari. Això podria ser indicatiu d'una especial sensibilitat dels compromissaris respecte a aquesta qüestió.

Taula 7. Autoubicació dels compromissaris en relació a l'escala esquerra/dreta

	Total	%
1 Esquerra extrema	0	0
2 Esquerra	1	1,9
3 Centre-esquerra	3	5,6
4 Centre	10	18,5
5 Centre-dreta	23	42,6
6 Dreta	13	24,1
7 Dreta extrema	2	3,7
Nc	2	3,7

La distribució dels compromissaris de NGC en l'escala⁷⁷ esquerra-dreta mostra que el 85,2% dels compromissaris s' autoubica entre el centre i la dreta encara que el grup més nombrós és el que se situa al centredreta, amb la meitat dels que se situen en aquest bloc i també gairebé la meitat dels compromissaris que van respondre el qüestionari.

⁷⁷ L'escala d'ubicació ideològica esquerra/dreta proposada al qüestionari oscil·lava entre els valors 1 i 7, essent 1 l'extrema esquerra i 7 l'extrema dreta.

Pel que respecta al sentiment nacional⁷⁸, la taula 8 mostra com s'ubicaren els compromissaris:

Taula 8. Ubicació dels compromissaris en relació a l'escala de sentiment nacional

	Total	%
Únicament espanyol	3	5,6
Més espanyol que català	17	31,5
Tan espanyol com català	31	57,4
Més català que espanyol	2	3,7
Únicament català	0	0
Nc	1	1,9

Les xifres són sens dubte rellevants. Un 57,4% dels compromissaris es considera a ell mateix tan català com espanyol i un 31,5%, gairebé un terç de la mostra, se sent més espanyol que català. Un 5,6% es considera únicament espanyol. En front d'això, únicament el 3,7% se sent més català que espanyol i cap compromissari se sent únicament català.

Taula 9. Ubicació en l'eix esquerra/dreta i Sentiment nacional (en %)

Eix E/D	Extrema esquerra	Esquerra	Centre esquerra	Centre	Centre dreta	Dreta	Extrema dreta
Sentiment							
Només espanyol	0	0	0	0	1,9	1,9	1,9
Més esp. que cat.	0	0	0	5,8	17,3	9,6	0
Tan esp. como cat.	0	0	5,8	13,5	25	11,5	1,9
Més cat. que esp.	0	1,9	0	0	0	1,9	0
Només català	0	0	0	0	0	0	0

En aquest punt ens ha semblat interessant creuar les dades d'ubicació ideològica personal i sentiment nacional individual. El que ja havíem esmentat més amunt es veu a la figura amb tota claredat: el gruix dels compromissaris se situa al centre-dreta i es troba dividit entre els que se senten més espanyols que

⁷⁸ L'escala anava de 1 a 5, essent 1 únicament espanyol i 5 únicament català.

catalans i els que es defineixen tan catalans com espanyols. Les posicions del centre cap a l'esquerra i les del sentiment catalanista queden clarament desertes.

També és interessant veure respecte a la ubicació ideològica i el sentiment nacional si el sexe dels compromissaris influeix d'alguna manera. Del creuament entre aquestes tres variables hem obtingut que els homes se situen de mitjana al 4,82 i al 2,56 per a la ubicació ideològica i el sentiment nacional, respectivament, mentre que les dones se situen al 5,50 i al 2,69, en el mateix ordre. Com es pot veure, la diferència entre homes i dones pel que fa al sentiment nacional és molt petita mentre que, en el terreny ideològic, les dones es mostren més ubicades cap la dreta, quasi un punt percentual per sobre dels seus companys homes. Aquestes xifres semblen confirmar la idea, observada a un bon nombre d'estudis (Uriarte, 1997: 182-197), de que les dones són més conservadores com a conseqüència de la seva formació i socialització.

Finalment dir que també ens vàrem preguntar si el fet de tenir un càrrec públic o un càrrec intern a l'organització feia variar la ubicació ideològica i el sentiment nacional. A diferència de la variació que hem pogut observar en comparar a homes i dones, en comparar a aquells que sí tenen càrrecs amb els que no en tenen les diferències són molt escasses. De tota manera i encara que només sigui per unes dècimes, s'observa que aquells que no tenen càrrec estan lleugerament més desviats cap el centredreta i se senten més espanyols que catalans que aquells que sí tenen càrrec.

5. Perfil participatiu dels delegats i responsabilitats polítiques.

Per començar a veure el perfil polític dels compromissaris assistents al Xè Congrés de NGC és interessant examinar el seu "passat", és a dir, l'any en què es van afiliar, si van militar prèviament en una altra organització política i a quants congressos han assistit abans del que ens ocupa.

Taula 10. Distribució segons l'antiguitat de la militància

	Total	%
1990 a 1994	11	20,5
1995 a 1996	19	35,2
1997 a 1999	15	27,8
C	4	16,7

Pel que respecta a l'any d'afiliació, s'observa clarament que un 35,2% dels compromissaris que van respondre a l'enquesta es van afiliar els anys 95 i 96. Aquestes dades són molt rellevants ja que el major percentatge d'afiliació es va produir el 1995, any en què el clima polític a nivell estatal s'enraria cada vegada més, amb un PSOE esquitxat pels casos de corrupció i un Partido Popular amb possibilitats reals d'arribar al Govern de l'Estat, i 1996, any en què el PP va guanyar les eleccions al Parlament espanyol. A nivell de Catalunya també van ser anys significatius ja que en 1995 i sota la presidència d'Aleix Vidal-Quadras el PP va assolir un dels seus majors índex d'afiliació després d'aconseguir a les eleccions d'aquell mateix any al Parlament de Catalunya el seu major número de vots i d'escons assolits fins aquell moment. L'any 1996 i amb la substitució de Vidal-Quadras per Alberto Fernández Díaz al capdavant del partit, l'afiliació va continuar incrementant-se. El fet que el canvi de líder no originés una disminució

de l'afiliació reforça la idea de que va ser el context general espanyol el que va marcar l'augment de l'afiliació.

Entre 1990 i 1994 s'afiliaren el 20,5% dels compromissaris que van respondre el qüestionari, és a dir, una quarta part del total. Finalment, trobem un important número d'afiliats recents. Aquells que ingressaren a NGC amb posterioritat al triomf electoral del PP a nivell estatal sumen un 27,8%, dels quals pràcticament la meitat es van afiliar el 1999.

Totes aquestes xifres mostren que si bé el 35,2% dels compromissaris acumulen una experiència com a militants d'entre quatre i cinc anys, els afiliats més recents també tenen la possibilitat de participar als Congressos de l'organització⁷⁹. Es conjuguen així renovació i continuïtat.

Tenint en compte que el 27,8% dels compromissaris es van afiliar durant els últims 3 anys i que NGC celebra els seus Congressos precisament cada 3 anys, no resulta estrany que el 48% dels que van respondre el qüestionari afirmen no haver assistit a cap Congrés amb anterioritat. Encara que la xifra és certament superior, existeix la possibilitat de que aquells que es van afiliar en el 96 i 97 no assistissin al IXè Congrés, celebrat l'any 1997, per la seva inexperiència com a militants en aquelles dates, el que faria comprensible que per gairebé la meitat dels compromissaris aquest hagi estat el seu primer Congrés. Malgrat això, un 51,9% afirma haver assistit abans a d'altres congressos.

Aquest 51,9% que sí ha assistit a d'altres congressos es reparteix de la següent manera: un 5,6% no respon quan s'els pregunta a quants congressos han assistit

⁷⁹ Els Estatuts no fixen límits ni d'edat ni de temps d'afiliació a l'hora de participar en els

amb anterioritat mentre que el 25,9%% afirma haver assistit únicament a un Congrés de NGC abans del que és objecte d'aquest estudi. Un 13% afirma haver assistit a entre 2 i 3 congressos mentre que un 7,5% assegura haver assistit a més de 4 congressos prèviament. Si recordem que NGC celebra els seus congressos cada tres anys, l'assistència a 3 congressos suposa 9 anys i la data d'afiliació més antiga és l'any 1990. En conseqüència, cap dels compromissaris del Xè Congrés de NGC pot haver assistit a més de 3 congressos. Probablement els que van respondre que havien assistit a 4 o més es van confondre en respondre la pregunta⁸⁰ i comptabilitzaren la seva assistència a congressos provincials i potser, fins i tot, a algun nacional ja que Nuevas Generaciones va celebrar el seu últim Congrés el maig de 1997.

Respecte a la militància prèvia dels joves de NGC, el 90,7% afirma no haver militat mai a una altra organització política mentre que únicament un 7,4% manifesta una militància prèvia. Aquestes dades no són estranyes si tenim en compte que les joventuts dels partits són instruments d'iniciació política. De les quatre persones amb experiència política prèvia, una no va respondre quan se li va preguntar a quina organització va militar mentre que les altres tres van ser membres de la JNC, Col·lectiu de Joves Comunistes i CDC. No deixa de ser curiós el salt realitzat per aquestes tres persones des de la seva militància prèvia a l'actual a NGC però evidentment la dada més rellevant és que per a una aclaparadora majoria dels compromissaris aquesta és la seva primera experiència política.

Congressos.

Vista l'experiència política passada dels compromissaris ens podem preguntar ara per la seva situació actual. En primer lloc, interessa veure si aquests compromissaris configuren l' "elit" de NGC, és a dir, si els que assistien com a compromissaris són a la vegada aquells que ja tenen càrrecs de responsabilitat a l'organització o no. Les xifres mostren una igualtat ja que el 53,7% dels compromissaris va afirmar no tenir cap tipus de càrrec a NGC mentre que el 44,4% va respondre afirmativament. D'això es desprèn que una mica més de la meitat dels compromissaris sí formen part de la direcció de l'organització però a la vegada que el Congrés està obert a la militància de base. Respecte als càrrecs ocupats, la taula 11 mostra la distribució dels que van afirmar tenir un càrrec.

Taula 11. Distribució segons l'exercici de càrrecs interns

	Total	%
Comitè Ex. Nacional	0	0
Comitè Ex. Autonòmic	9	16,7
Comitè Ex. Provincial	7	13
Junta Comarcal	4	7,4
Junta Local	19	35,2

% sobre els que van respondre afirmativament

La taula requereix poques explicacions. Com es pot veure, la majoria dels compromissaris amb càrrec es concentren en el nivell comarcal i local ja que entre tots dos sumen el 42,6%, és a dir, gairebé la meitat dels compromissaris amb responsabilitat interna. En front d'aquestes xifres, el 16,7% pertany al màxim òrgan de NGC, el Comitè Executiu Autonòmic. Com es pot veure, a mesura que ens acostem a la cúpula dirigent la xifra de compromissaris que hi pertanyen es redueix. Però, malgrat aquesta tendència, no podem parlar d'una forma piramidal

⁸⁰ Aquí podria haver-hi un petit malentès propiciat pel fet que la pregunta era genèrica.

perquè encara que la base, el nivell local, és més ampla que la cúpula, els nivells intermitjos són més petits que el centre formal de decisió.

En aquest punt ens va semblar interessant preguntar-nos per la distribució dels càrrecs interns en funció del sexe dels compromissaris per veure si, com ja vam dir més amunt, les dones es troben infrarepresentades en la distribució dels càrrecs interns de la mateixa manera que ho estan respecte a la seva presència al Congrés. Del creuament entre les dades relatives al sexe i a la responsabilitat interna a l'organització vam obtenir que entre aquells que afirmaren tenir un càrrec de responsabilitat interna, el 79,2% són homes davant un 20,8% de dones amb càrrec. Si recordem que la presència d'homes al Congrés va ser del 74,1% i la de dones del 24,1%, comprovem que, efectivament, les dones estan encara més infrarepresentades als nivells de poder de l'organització.

Veiem també que, segons els seus Estatuts, NGC és una organització constituïda al si del PP de Catalunya amb l'objectiu de promocionar la participació dels joves a l'interior del partit així com de defensar els seus drets a nivell extern. Però, quina és la força real de NGC al PP de Catalunya? Això es pot observar en el nombre de càrrecs públics que militants de NGC ocupen en representació del PP de Catalunya. Dels compromissaris que van respondre el qüestionari un 85% no ostenta cap càrrec de representació mentre que un 15% sí ocupa algun càrrec públic. Això es tradueix en què un 5,6% dels compromissaris són regidors, un 9,3% són consellers municipals de districte i un 1,9% són consellers comarcals. No hi ha cap alcalde, diputat provincial, diputat al Parlament o al Congrés, diputat al Parlament Europeu o Senador entre els militants de NGC. És a dir, únicament a nivell local o de la ciutat de Barcelona els militants de NGC tenen presència i, a

més, aquesta és molt escassa. Es demostra que el pes de NGC al PP de Catalunya és veritablement petit.

A més d'interessar-nos per la participació dels joves de NGC a nivell intern també els vam preguntar per la seva participació en organitzacions de diferent tipus per veure quina és la seva vinculació amb l'entorn del partit i el món associatiu.

Taula 12. Distribució segons la participació associativa

	Total	%
Empresarial	2	3,7
Sindical	9	16,7
Associació de veïns	3	7
Associació religiosa	6	14
Associació cultural	9	20,9
Associació ecologista	0	0
Associació de solidaritat	6	14
Associació esportiva	15	34,9
Associació juvenil	7	16,3
Col·legi professional	8	18,6
Cooperativa	0	0
Altres	4	9,3

El percentatge total és superior a 100 per la possibilitat de pertànyer a més d'una associació

Les dades són clares a aquest respecte i es pot dir que el grau d'organització és molt baix. Pel que fa a la pertinència a una organització empresarial, només un 3,7% declara ser membre d'una organització d'aquest tipus mentre que un 92,6% no pertany a cap organització empresarial. Preguntats pel tipus d'organització a la que pertanyen, cap dels joves que declararen la seva pertinència va voler manifestar a quina organització s'enquadrava. És rellevant aquest baix nivell d'organització, sobre tot si tenim en compte que un 9,3% dels actius declaraven ser gerents d'empresa.

Respecte a l'afiliació sindical, les xifres canvien una mica, però no gaire. Així tenim que el 77,8% declara no pertànyer a cap sindicat mentre que el 16,7%, quasi una cinquena part, afirma estar sindicat. D'aquest 16,7%, gairebé la meitat pertany a CC.OO. i a U.G.T mentre que l'altra meitat pertany a sindicats sectorials minoritaris. Malgrat que el nivell de sindicalització és superior a la pertinència a organitzacions empresarials, si comparem aquestes dades amb el fet que el 31,5% dels compromissaris es declarava actiu per compte aliè i el 29,5% afirmava ser actiu i estudiant, podem constatar que el nivell de sindicalització és força baix.

De tota manera, aquestes dades queden matisades quan veiem que el 18,6% afirma pertànyer a un col·legi professional; la majoria dels actius són professionals liberals i majoritàriament advocats o enginyers, col·lectius aquests que compten amb els seus propis col·legis professionals com a forma d'organització.

Pel que fa a la seva participació en el món associatiu no vinculat al treball trobem que en primer lloc, cal mencionar l'alt nombre de compromissaris que no van respondre a aquesta pregunta, una cinquena part del total. En segon lloc, veiem que un significatiu 34,9% pertany a una associació esportiva, seguit a força distancia per un 20,9% que pertany a una associació cultural. Un 16,3% afirma pertànyer a organitzacions juvenils mentre que les associacions de solidaritat o ecologistes, que semblen "estar de moda" entre els joves actualment, tan sols aconseguixen congregar entre ambdues un 14% dels que van respondre a la pregunta. Destacar finalment que les associacions de tipus religió aconseguixen concentrar un 14% dels compromissaris, exactament el mateix nombre que les associacions de solidaritat.

És important veure en aquest punt si la participació està repartida de manera homogènia entre els compromissaris o si determinades persones són molt participatives mentre que d'altres no ho són gens. Per a obtenir aquesta dada s'ha sumat la participació de cada compromissari i posteriorment s'han obtingut els percentatges. Així tenim que del 79,6% dels compromissaris que van respondre a aquesta pregunta, un 23,3% afirma no pertànyer a cap de les associacions mencionades mentre que un 46,5% pertany únicament a una associació, pel que es pot considerar que pràcticament la meitat participen, però poc. A mesura que augmentem el número d'associacions, disminueix el percentatge de participació. En conseqüència, un 23% participa en 2 o 3 associacions mentre que únicament el 7% té una alta participació, essent membre de 4 o 5 associacions.

6. Perfil ideològic i opinions dels delegats respecte els partits polítics.

De la mateixa manera que vam demanar als compromissaris que s'ubiquessin en l'eix ideològic i nacional, els vam demanar que utilitzessin les mateixes escales per ubicar la seva organització i el seu partit. A la vegada, hem comparat aquestes dades amb l'autoubicació dels electors del PP (ICPS, 2000), per veure si els joves de NGC s'allunyen gaire dels votants en la seva autoubicació.

Els compromissaris situen a NGC i al PP de Catalunya al mateix bloc que s'autoubiquen, és a dir, entre el centre i la dreta. Malgrat això, se situen a ells mateixos més a la dreta que a la seva organització i al partit. Un 42,6% se situa al centredreta però el 38,9% i el 33,3% situen en aquest punt de l'escala a NGC i al PP de Catalunya, respectivament. Es destacable veure que el 3,7% s'autoubica i

situa a NGC a l'extrema dreta mentre que només el 1,9% situa el PP de Catalunya en aquesta posició.

Taula 11. Autoubicació dels compromissaris i de NGC i del PP de Catalunya en relació a l'escala esquerra/dreta (en %)

	Autoubicació	Ubicació NGC	Ubicació PP de Catalunya	Autoubicació Electors PP
1 Esquerra extrema	0	0	1,9	0
2 Esquerra	1,9	0	0	5
3 Centre-esquerra	5,6	7,4	1,9	7
4 Centre	18,5	33,3	33,3	43
5 Centre-dreta	42,6	38,9	33,3	21
6 Dreta	24,1	13	24,1	13
7 Dreta extrema	3,7	3,7	1,9	0
Nc	3,7	3,7	3,7	10

En front d'aquestes xifres podem veure que els votants del PP s'autoubiquen fonamentalment al centre. De fet, és interessant veure que les xifres d'autoubicació s'inverteixen: el 18,5% dels compromissaris se situen al centre mentre que el 43% dels votants se situen en aquesta posició; per contra, el 42,6% dels compromissaris s'ubiquen al centre-dreta mentre que només el 21% dels votants es veuen en aquesta posició. Fent la mitjana per als compromissaris, NGC, el PP de Catalunya i els electors obtenim que els compromissaris s'autoubiquen al 4,96, ubiquen a NGC al 4,71 i al PP de Catalunya al 4,82, mentre que els electors s'autoubiquen al 4,3. En conclusió, es pot dir que malgrat que les diferències són petites, la mitjana mostra els compromissaris situats més a la dreta que la seva organització juvenil i el seu partit i, sobre tot, més a la dreta que els votants del seu partit.

Taula 12. Ubicació dels compromissaris, de NGC i del PP de Catalunya en relació a l'escala de sentiment nacional (en %)

	Autubicació	Ubicació NGC	Ubicació PP de Catalunya	Autubicació Electors PP
Únicament espanyol	5,6	0	0	19
Més espanyol que català	31,5	13	27,8	11
Tan espanyol com català	57,4	77,8	64,8	54
Més català que espanyol	3,7	7,4	3,7	14
Únicament català	0	0	1,9	2
Nc	1,9	1,9	1,9	0

Pel que respecta al sentiment nacional, les xifres són sens dubte rellevants. Un 57,4% dels compromissaris es considera a ell mateix tan català com espanyol i un 31,5%, gairebé un terç de la mostra, se sent més espanyol que català. Cap compromissari se sent únicament català. Els compromissaris centren més a NGC i al PP de Catalunya del que s' autoubiquen. Així el 77,8% considera que NGC és tan catalana com espanyola i el 64,8% veu de la mateixa manera al PP de Catalunya. Ningú ubica ni a NGC ni al PP de Catalunya com únicament espanyol o únicament català. També és important destacar que a diferència del posicionament ideològic, aquí els joves de NGC coincideixen molt més amb els electors: un 57,4 dels compromissaris s'autoubiquen en la posició dual tan espanyol com català, mentre que aquesta posició és adoptada pel 54% dels electors, unes xifres molt properes. En canvi si el gruix restant dels compromissaris s'autoubica com més espanyol que català, gairebé la mateixa xifra de votants es reparteix equitativament entre aquesta ubicació i la de més català que espanyol. Fent la mitjana s'observa que els compromissaris s' autoubiquen al 2,60, ubiquen a NGC al 2,94 i al PP de Catalunya al 2,79, mentre que els electors s'ubiquen al 2,7. En conseqüència, perceben a NGC com més català que a ells mateixos o al PP de Catalunya i es troben molt a prop dels electors.

Per acabar l'estudi, es va demanar els compromissaris que valoressin entre 0 i 10 a tots els partits de l'arc parlamentari català així com a diversos líders d'aquests partits, incloent-se al qüestionari el PP de Catalunya i Alberto Fernández Díaz i Josep Piqué.

Tabla 14. Valoració de partits ⁸¹

	Mitjana	Desviació	Mínima	Màxima
PP de Catalunya	8,4	1,1	6	10
UDC	4,2	2,4	0	9
PSC	2,9	2	0	7
IC	1,7	1,7	0	6
EUiA	1,6	1,7	0	6
CpC	2,2	2,1	0	8
ERC	1	1,4	0	5

Pel que fa a la valoració de partits, destaca tant l'alta puntuació que s'otorga al PP de Catalunya com la baixíssima valoració que es té de la resta de formacions. És rellevant la puntuació que els compromissaris otorguen a UDC ja que, malgrat ser baixa, és la més alta després del PP de Catalunya, el que indica que els compromissaris de NGC senten una certa sintonia amb aquest partit.

Respecte a la valoració de líders, destacar diverses qüestions. En primer lloc, el fet que cap líder obté més d'un 7,5 de mitjana, ni tan sols Fernández Díaz o Piqué. En segon lloc, és important mencionar que Piqué obté quasi un punt més de mitjana que Fernández Díaz, el que mostra que els compromissaris de NGC s'han apuntat a les propostes de Piqué i que possiblement veurien amb bons ulls que aquest decidís encapçalar la llista del PP de Catalunya a les pròximes eleccions al Parlament de Catalunya. Finalment, Duran i Lleida i Pujol són els

⁸¹ Una errada en l'elaboració del qüestionari va motivar que no es preguntés per CDC.

polítics millor valorats per sota dels líders del PP de Catalunya i per sobre de la resta de líders, pel que novament veiem la simpatia que UDC, com el seu líder, desperta entre els compromissaris de NGC.

Taula 15. Valoració de líders

	Mitjana	Desviació	Mínima	Màxima
Josep Piqué	7,3	2,2	0	10
A. Fernández Díaz	6,5	1,8	1	10
J.A. Duran i Lleida	4,6	2,2	0	9
Jordi Pujol	4	2,5	0	10
Artur Mas	2,6	2,1	0	7
Pasqual Maragall	2,6	2,3	0	8
Pere Esteve	2,5	1,8	0	7
A. Lucchetti	2,3	1,9	0	6
Rafael Ribó	2,3	2,1	0	8
Josep Montilla	2,1	2	0	6
Joan Saura	2	1,9	0	7
Joan Puigcercós	1,4	1,7	0	6
J. Ll. Carod-Rovira	1,3	1,7	0	6

Per acabar, mencionar que hem creuat la valoració de líders i de partits amb els compromissaris amb càrrec de representació i càrrec intern a l'organització per comprovar si existia alguna diferència entre aquelles persones que tenien càrrec i les que no en tenen a l'hora de valorar a líders i partits. S'ha de dir que no s'ha obtingut un resultat rellevant de l'encreuament amb els partits ja que en alguns casos els compromissaris amb càrrec valoraven millor els partits i en d'altres pitjor que aquells que no tenien càrrec, sense seguir un patró fix de conducta al que es pugui donar alguna explicació. Pel que fa a la valoració de líders, sí s'observa una norma constant: els compromissaris amb càrrec, de representació o intern, puntuen més alt als líders que els compromissaris sense càrrec. Això és especialment rellevant a l'hora de valorar a Fernández Díaz i a Piqué: mentre que aquells que no tenen càrrec intern concedeixen a Fernández

Díaz un 6,50 i a Piqué un 6,89, els que sí tenen càrrec els puntuen amb un 6,65 i un 7,81, respectivament. Els compromissaris amb càrrec de representació puntuen amb un 7,71 i un 8,28 respectivament. Les diferències són importants sobre tot pel que respecta a Piqué ja que els compromissaris amb càrrec li otorguen una puntuació considerablement superior que aquells que no en tenen.

Conclusions.

Per concloure aquesta anàlisi és convenient recapitular i oferir una síntesi del que s'ha dit a les pàgines precedents, perquè en mig del marasme de taules i percentatges és fàcil perdre de vista el que era el nostre objectiu primigeni: obtenir un perfil del compromissari mig que va assistir al Xè Congrés de NGC i veure si els compromissaris formen l'elit de NGC i com és aquesta elit.

Sintetitzant molt, podem dir que el compromissari mitjà de NGC és un home entre 24 i 27 anys, nascut a Barcelona ciutat i castellanoparlant a casa però bilingüe a la resta de les seves relacions personals i professionals.

Respecte a la pràctica religiosa, el compromissari de NGC és catòlic encara que majoritàriament no practicant.

El seu nivell d'estudis és predominantment universitari, bé de grau mitjà o superior, i treballa per compte aliè al sector privat. El seu nivell d'organització, bé sigui empresarial o sindical, és molt baix i participa a alguna associació, fonamentalment una de tipus esportiu o cultural. En general, està poc interessat per les ONG's dedicades a l'ecologia o la solidaritat.

Respecte a la seva activitat política, dir que s'afilià entre 1995 i 1996, ha assistit a un altre Congrés amb anterioritat al que ens ocupa i no havia militat

abans en cap altra formació política. Té un càrrec de responsabilitat interna, fonamentalment al nivell comarcal o local i molt poques possibilitats d'aconseguir un càrrec de representació pública com a membre de NGC.

A nivell ideològic, s' autoubica entre el centredreta i la dreta, mentre que a la seva pròpia organització i al PP de Catalunya els situa més a prop del centre polític. Se sent tan espanyol com català o més espanyol que català encara que considera que NGC és bàsicament tan espanyola com catalana. Les seves simpaties es dirigeixen quasi en exclusivitat cap al seu propi partit polític de referència, el PP de Catalunya, i els seus líders, i valora millor a Josep Piqué que a Alberto Fernández Díaz. A la resta de formacions polítiques les valora molt poc amb l'excepció de UDC i el seu líder, Josep Antoni Duran i Lleida, que són els millor situats per darrera del PP de Catalunya.

Totes aquestes dades ens porten a concloure que, efectivament, els compromissaris de NGC formen l' elit dirigent de la seva organització política, una elit amb un alt nivell d'estudis i encara molt masculinitzada, el que sens dubte la diferencia clarament de les seves pròpies bases i de la resta dels joves catalans.

XVII CONGRÉS

JOVENTUTS D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

(Barcelona, desembre de 2000)

Raül Tormos

1. Antecedents, organització i context del Congrés.

1.1. Antecedents

Les *Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya* (JERC) són una organització política juvenil amb personalitat jurídica pròpia que es defineix com d'esquerra independentista. Els antecedents de les JERC es remunten als anys trenta quan diverses organitzacions de joves s'adhereixen a ERC en el moment de la seva creació l'any 1931⁸². Però les JERC com es coneixen actualment neixen a finals de 1976. Segons indica Marc Díaz (1997), alguns dels membres més joves d'ERC inicien la reconstrucció de l'espai polític juvenil proper al partit constituint una organització que adopta el nom de *Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya* (JERC). A partir de 1987, el moviment de la "Crida Nacional a ERC", del que formen part Àngel Colom i Josep Lluís Carod-Rovira, comença a aglutinar a força joves amb l'objectiu de refundar el partit. En aquell moment, les JERC reben un nombre elevat de militants nous. Aquell any es defineix com un moment de transició que culmina amb la celebració del Xè Congrés Nacional de les JERC (Barcelona, desembre de 1987) sota el lema "La Força Independentista del Futur".

⁸² La major part d'aquests joves s'adscriuen al sector d'Estat Català, un dels tres grups que s'uneixen per donar lloc a ERC. Des d'abril-juliol de 1931 les joventuts passen a anomenar-se *Joventuts d'Esquerra Republicana – Estat Català* (JEREC).

Joan Puigcercós surt escollit secretari general. El període comprés entre 1987 i 1989 suposa el punt de partida en la consolidació organitzativa de les JERC.

Les JERC donen suport a la candidatura de Colom per a la Secretaria General i al seu projecte polític independista. Com a conseqüència, entren en oposició amb la direcció d'ERC del moment. El triomf de la candidatura de Colom en el XVIè Congrés Nacional d'ERC (Lleida, novembre de 1989) suposa la substitució de la direcció autonomista de Joan Hortalà per una altra de caire independentista, més en la línia ideològica dels nous militants joves i dels membres de les JERC. Entre els anys 1989 i 1994, els dirigents d'ERC pretenen unificar l'independentisme i intenten descriminalitzar-lo. Les JERC actuen en la mateixa línia⁸³. El XVIIIè Congrés d'ERC (Vic, 1992) suposa el reconeixement de les JERC com a organització política juvenil amb personalitat jurídica pròpia. Un any més tard, es signa un protocol de relacions entre ERC i les JERC (gener de 1993) que reconeix les JERC com a organització juvenil vinculada a ERC però competent en temes de joventut (programes, campanyes, etc.).

Entre 1994 i 1996, la direcció nacional d'ERC inicia un allunyament respecte les JERC. Aquestes responen donant suport a la candidatura de Josep Lluís Carod-Rovira de cara al XXIè Congrés Nacional d'ERC (Vilafranca del Penedès, novembre de 1996). Àngel Colom i els seus seguidors acaben escindint-se i formant el Partit per la Independència. A partir d'aquell congrés sembla existir una

⁸³ El lema del XIè Congrés Nacional (Sitges, març de 1990) és "La Unitat Independentista". En aquest congrés es torna a escollir Puigcercós com a secretari general, s'estableixen els Països Catalans com a àmbit d'actuació de les JERC, i es propugna la unificació estudiantil de l'independentisme en un únic sindicat universitari: el Bloc d'Estudiants Independentistes, el BEI (Díaz, 1997). L'increment de la militància a ERC durant aquest període es trasllada a les JERC en una ampliació numèrica i territorial.

major voluntat de cooperació entre les JERC i la direcció d'ERC. Una mostra és l'aprovació de la ponència "Per unes JERC més fortes" presentada a l'esmentat congrés. El document estableix l'entrada directa de tots els membres del Comitè Executiu de les JERC al Consell Nacional d'ERC. Aquest congrés implica la disminució de la distància entre ERC i les JERC. L'antic secretari general de les JERC, Joan Puigcercós, és ara el Vicesecretari de Coordinació Interna i Serveis a ERC (un càrrec similar a la secretaria d'organització).

1.2. Estructura i organització

L'estructura organitzativa de les JERC està inspirada en la d'ERC. En aquest model organitzatiu hi ha quatre nivells: nacional, regional, comarcal, i local. Cada nivell compta amb dos tipus d'òrgans, els de representació de la militància i els de govern. La Secció Local és la unitat mínima de l'organització. Hi ha dos nivells intermitjos: el comarcal, i el regional; amb els seus respectius òrgans de representació i govern (Congressos, Consells, i Comitès). El tercer nivell és el nacional on es troben les màximes instàncies de l'organització: Congrés, Consell, i Comitè Executiu Nacionals. El Congrés Nacional s'encarrega de definir les línies d'actuació de l'entitat durant un període ordinari de dos anys. La particularitat d'aquesta organització política juvenil és que el Congrés és assembleari; hi poden assistir amb dret a veu i vot tots els afiliats. Aquesta característica és comuna també al partit de referència. El Consell Nacional s'encarrega de definir la línia política de l'organització en el període de temps que transcorre entre congressos. Els òrgans executius nacionals són el Comitè i la Permanent (formada per un nombre reduït de membres del Comitè Executiu Nacional).

Existeix un protocol de relacions entre les JERC i ERC. Les JERC són formalment una organització política autònoma que es relaciona voluntàriament amb un partit. Però s'ha de distingir entre relacions estatutàries i relacions polítiques, ja que sovint els documents escrits es converteixen en paper mullat en la política quotidiana i concreta. Dels assistents al Congrés d'ERC l'any 1996, el 42% són joves menors de 34 anys. Aquesta proporció és més elevada en comparació a la existent als altres partits catalans (gairebé el doble en alguns casos). Els joves a ERC tenen una representació més elevada que la que els correspondria proporcionalment al pes que tenen dins la població catalana total (Sondeig ICPS, 1999). Aquests trets confereixen a les JERC i als joves d'*Esquerra* en general un pes específic particular dins ERC.

Taula 1. Militants més joves de 34 anys

	% respecte al total dels assistents al congrés
CDC	23
UDC	22
PSC	23
PP	-
ERC	42
IC	21

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Jordi Sánchez (1999).

1.3. Context del congrés

El XVIIè Congrés de les JERC s'inscriu en un cicle de congressos per a la reforma dels estatuts de l'organització. En el congrés de Tarragona celebrat a l'abril de 1996, s'inicia un procés de reflexió sobre la dimensió organitzativa de les JERC. Es manifesta la idea que és necessari un cert canvi a l'estructura de l'organització i s'introdueixen les primeres reformes. L'any següent, en el congrés

de 1997, es continua el procés de reforma dels estatuts que té el seu moment àlgid al congrés de 1999 a Calella. En aquest congrés (l'últim abans de l'estudiat), es fa palesa la idea que l'estructura de les JERC s'assembla massa a la d'un partit polític, quan el més adequat seria una forma d'organització flexible i més pròpia d'una entitat juvenil. El resultat és l'aprovació per majoria qualificada d'uns nous estatuts que contemplen aquesta voluntat de flexibilització organitzativa. El congrés estudiat, el de l'any 2000, tanca el cicle de reforma estatutària. Es convoca per a revalidar els canvis organitzatius introduïts al congrés de l'any anterior. Després d'un any d'aplicació dels nous estatuts s'espera rebre informació sobre el seu funcionament pràctic per part dels diferents militants i organitzacions territorials amb la voluntat de modificar els aspectes que puguin resultar inconvenients.

Per tant, el congrés de 2000 té una importància política bastant limitada dins la vida de l'organització; s'ha d'entendre com un congrés menor. De fet, aquest extrem es comprova amb la mateixa assistència a l'acte. Si en el congrés de Calella assisteixen al voltant d'uns 200 afiliats, al congrés de Barcelona els congressistes són només 107. A més, es presenten poques esmenes. Hi ha una acceptació general dels estatuts i pràcticament no es contabilitzen vots en contra.

Com els congressos de les JERC són assemblearis, hi pot assistir amb dret a veu i vot tot afiliat a l'organització. En el congrés objecte d'estudi el total dels assistents és de 107. El nombre d'enquestes contestades és de 87. Per tant, el percentatge de resposta és 81%.

2. Característiques socio-demogràfiques.

Entre els assistents al congrés que responen l'enquesta hi ha un predomini dels homes amb un 64,4%, mentre que les dones totalitzen el 33,3%. La representació femenina és inferior a la seva proporció entre la població catalana, en la línia del que succeeix a d'altres organitzacions polítiques juvenils. No obstant, hi ha una proporció més elevada de dones a les JERC que la existent a ERC. Al XXIè Congrés d'ERC (Vilafranca, novembre de 1996) només responen l'enquesta un 19,1% d'un nombre total de 680 enquestats (Argelaguet, i Maestro, 1999). Al XIXè Congrés d'ERC celebrat a Barcelona la feminització és encara menor: un 18% de dones, que representen 120 persones d'un total de 669 (Argelaguet, Maestro, i Amorós, 1998). Les JERC es troben llavors més feminitzades que el partit, i per tant, són més similars a la resta d'organitzacions polítiques juvenils.

Taula 2. Distribució per sexe

	%	n
Homes	64,4	56
Dones	33,3	29
No contesta	2,3	2

L'interval d'edats dels assistents comprén des dels 14 fins als 30 anys. L'edat mitjana supera lleugerament els 22 anys. La franja d'edat compresa entre els 20 i els 25 anys és la majoritària (55,2%) com a la resta d'organitzacions, la qual cosa pot indicar que aquest és el cicle més actiu de la vida dels afiliats a les organitzacions juvenils. Hi ha un nombre abundant de gent molt jove. Un de cada quatre assistents té entre 14 i 19 anys, quelcom poc freqüent a la resta

d'organitzacions juvenils. Els majors de 26 anys constitueixen tan sols el 17,9% dels enquestats.

Taula 3. Distribució per edats

	%	n
Dels 14 als 19 anys	24,1	21
Dels 20 als 25 anys	55,2	48
26 anys i més	17,2	15
No contesta	3,4	3

La pràctica totalitat dels enquestats és nascuda a Catalunya (91%). Només quatre persones (5%) afirmen haver nascut fora. Entre els nascuts a Catalunya, el 70% és nat a la província de Barcelona. Dintre del grup dels nascuts a la província de Barcelona, el 54% va néixer a Barcelona ciutat. Hi ha poca gent nascuda a les ciutats del cinturó industrial, mentre que comparativament amb altres organitzacions hi ha més representació d'altres localitats catalanes. Els nascuts a Barcelona ciutat respecte del total són el 38%. Les localitats on ha nascut més gent després de Barcelona són Girona (8%), Sabadell (5%), i Vic (4%). Després de Barcelona, la província on ha nascut més gent és la de Girona. Un de cada deu assistents és nat en aquell territori. Després de Girona, la província on neix més gent és Tarragona (8%). A excepció de Barcelona, no hi ha una gran concentració de naixements en cap altre lloc concret de Catalunya.

Taula 4. Distribució segons lloc de naixement

	%
Catalunya	90,8
Barcelona	70,1
Girona	10,3
Lleida	3,4
Tarragona	8,0
Resta d'Espanya	4,6
No contesta	4,6

La procedència del pare és catalana en nou de cada deu enquestats, mentre la de la mare ho és en vuit de cada deu. Els enquestats amb els dos progenitors nascuts a Catalunya són el 78%. Els que tenen un dels seus pares nascut a Catalunya i l'altre fora són un 19%. Dins aquest grup, el més freqüent és el cas dels que tenen el pare nascut a Catalunya i la mare fora (14% del total). Només un de cada vint enquestats té ambdós pares nascuts fora de Catalunya. Aquesta situació no és la més habitual a la població catalana. Sol haver un nombre major de pares procedents de la immigració interna. Per tant, es podria afirmar que existeix un cert biax o diferència en l'origen familiar dels afiliats a aquesta organització política.

Taula 5. Procedència dels pares

	Pare		Mare	
	%	n	%	n
Catalunya	90,8	79	81,6	71
Fora de Catalunya	8,0	7	17,2	15
No contesta	1,1	1	1,1	1
Total	100%	87	100%	87

Taula 6. Procedència del pare per procedència de la mare

	Procedència de la mare			Total
	Fora de Catalunya	Catalunya	No contesta	
<i>Procedència del pare</i>				
Fora de Catalunya	3	4	-	7
Catalunya	12	67	-	79
No contesta	-	-	1	1
Total	15	71	1	87

Les tres quartes parts dels enquestats viu a la província de Barcelona (77%). Tan sols un 7% viu a Tarragona, i a Girona i Lleida un 3% respectivament. Per comarques, la major part dels assistents es concentra al Barcelonès (41%). Però si es posa en relació els enquestats que viuen a Barcelona ciutat amb els de la resta del Barcelonès, es comprova com el 92% viu a la capital, essent subrepresentats tots els altres municipis de la comarca. Gairebé un 69% dels assistents al congrés viu a Barcelona i l'àrea metropolitana. Un 12,5% resideix a les comarques on es troben les capitals de província (Tarragonès, Gironès i Segrià).

D'entre els que viuen a la ciutat de Barcelona (41% del total), la major part es troba a l'Eixample, les Corts, Gràcia, i Sants Montjuïc. Hi ha pocs enquestats de Sant Martí, tot i ser un districte força populós. Això mateix succeeix a Nou Barris, on no hi viu cap dels enquestats. El fet que hi hagi un component elevat de població provinent de fora de Catalunya a aquests districtes pot ser una explicació. Els districtes amb menor representació són Ciutat Vella, Sant Andreu, i Horta-Guinardó.

Taula 7. Distribució segons lloc de residència

	%
<i>Per províncies</i>	
Barcelona	77,0
Girona	3,4
Lleida	3,4
Tarragona	6,9
Fora de Catalunya	3,4
No contesta	5,7

El nivell d'estudis dels assistents al congrés és elevat. El 65% està realitzant estudis universitaris d'algun tipus o els ha realitzat ja. Si es té en consideració la joventut dels enquestats, és possible entendre que gairebé la meitat d'ells es trobin realitzant estudis universitaris en aquest moment. A més, com tres de cada deu està encara cursant estudis secundaris i es troben en edat pre-universitària, és possible que realitzin estudis universitaris en el futur. Entre els que ja han acabat els estudis universitaris (16%), un de cada tres ha realitzat una carrera de grau mig. Els qui han realitzat carreres superiors ho han fet majoritàriament en l'àmbit de les ciències socials (tres persones Dret, dues Ciències Polítiques, i dues Economia). Només una persona ha realitzat una llicenciatura en l'àmbit de les ciències pures (Química). Entre els que tenen estudis universitaris de grau mig les disciplines cursades són Magisteri, Treball Social, INEF, Fisioteràpia, Arquitectura Tècnica, i Enginyeria Tècnica Industrial, amb un cas cadascuna. No es pot parlar del predomini d'alguna de les carreres de grau mig.

Taula 8. Nivell d'estudis

	%	n
Estudis primaris	2,3	2
EGB/FP1	9,2	8
BUP/FP2	20,7	18
Universitaris en curs	49,4	43
Universitaris grau mig	5,7	5
Universitaris grau superior	10,3	9
No contesta	2,2	2

La major part dels enquestats es troba en situació laboral activa. Els qui treballen són un 57%. Si es té en consideració la proporció d'individus que estudia

i la seva joventut, és possible que un percentatge elevat dels assistents estudiï i treballi a l'hora.

Taula 9. Situació laboral

	%	n
Actiu per compte propi	21,8	19
Actiu per compte aliè	35,6	31
Estudiant	34,5	30
Aturat	4,6	4
No contesta	3,4	3

L'activitat més habitual dels enquestats que treballen és la de tècnic i administratiu amb un 42%. El següent grup en abundància és el de directius i professionals amb un 11 casos. Els treballadors de serveis són un 11%. Fins aquí queden computats els individus que treballen en el sector serveis, el majoritari amb una proporció de 77%. Els qui treballen a la indústria són un 22%, i els que ho fan a l'agricultura només un 2%.

Taula 10. Activitat laboral específica

	%	n
Directius i professionals	23,4	11
Tècnics i administratius	42,5	20
Treballadors de serveis	10,6	5
Obrers	21,7	10
Agricultors	2,1	1
No contesta	9,2	8
No pertinent	36,8	32

3. Llengua, creences i identitat política.

Els joves de les JERC es declaren en major mesura no creients (63,2%). El percentatge dels que es declaren catòlics és reduït (26,4%), i d'entre ells la major part es considera no practicant (18,4%). A les joventuts hi ha menys creients que al partit, probablement a causa del canvi generacional que comporta una pèrdua

d'importància del fet religiós tradicional entre les cohorts més joves (Inglehart, 1998). Al partit els no creients són el 55,7%, els catòlics no practicants són més nombrosos que a les JERC (el 29,5%), i els practicants menys (6,6%). Segons dades de 1993, a ERC els creients encara eren encara una proporció menor.

Taula 11. Religiositat a les JERC

	%	n
Catòlic practicant	8,0	7
Catòlic no practicant	18,4	16
Altres religions	3,4	3
No creient	63,2	55
No contesta	6,9	6

Taula 12. Religiositat a ERC

	1993 %	1996 %
Catòlic practicant	8,5	6,6
Catòlic no practicant	32,6	29,5
Altres religions	2,4	2,9
No creient	49,0	55,7
No contesta	5,1	5,3
Altres respostes	2,3	-
Total	100% (n=669)	100% (n=680)

El català és la llengua més utilitzada a casa, en un 86,2% dels casos. Els qui utilitzen les dues són molt pocs (6,9%), i menys encara els que només parlen en castellà (5,7%). La llengua habitual a la feina o als estudis també és el català, encara que en un percentatge lleugerament més baix (80,5%). La següent opció és les dues llengües (17,2%), i s'ha de destacar que no hi ha ningú que parli exclusivament en castellà en aquest context.

Taula 13. Ús de la llengua

	Família	Feina/estudis	Amics
Català	86,2%	80,5%	87,4%
Castellà	5,7	0,0	1,1
Les dues	6,9	17,2	9,2
No contesta	1,1	2,3	2,3

A continuació, s'analitza la identificació dels enquestats en relació amb la realitat política catalana. S'estudia la identificació en l'eix esquerra/dreta (definida per una escala d'un, màxima posició a l'esquerra, a set, màxima posició a la dreta), per a conèixer tres factors: l'autoubicació dels individus, la posició que atribueixen a la seva organització política juvenil, i la ubicació del partit de referència (ERC). A part de conèixer la dada concreta, es tracta de veure també si hi ha alguna diferència o contradicció entre les tres ubicacions. De la mateixa forma s'estudia l'escala de sentiment de pertinença nacional on es manifesta la posició respecte les identitats catalana i espanyola (escala d'un, només espanyol, a cinc, només català).

Taula 14. Identificació ideològica

	Individual	JERC	ERC
(1) Extrema esquerra	29,9% (26)	18,4% (16)	8,0% (7)
(2) Esquerra	50,6 (44)	64,4 (56)	32,2 (28)
(3) Centre-esquerra	14,9 (13)	14,9 (13)	52,9 (46)
(4) Centre	1,1 (1)	- (0)	3,4 (3)
(5) Centre-dreta	- (0)	- (0)	1,1 (1)
(6) Dreta	1,1 (1)	2,3 (2)	1,1 (1)
(7) Extrema dreta	- (0)	- (0)	- (0)
No contesta	- (0)	- (0)	1,1 (1)

Hi ha una concentració de les respostes en torn a les caselles d'esquerres. El 95% declara sentir-se d'esquerres. La posició majoritària és la d'esquerra (posició dos), mentre que tres de cada deu s'autubica a l'extrem esquerra (posició un), i una minoria opta per el centre-esquerra (posició tres). La posició mitjana és de 2,06. Aquesta dada coincideix gairebé amb la posició mitjana en que els enquestats situen la seva organització (les JERC). Però la distribució de les respostes no és la mateixa. Es tendeix a ubicar a les JERC en una posició més moderada que la pròpia. Només hi ha un 18,4% de delegats que la ubiquen a

l'extrem esquerra, front a 29,9% que s'autoubiquen en aquesta posició. S'escull en major proporció l'opció esquerra per a posicionar a les JERC (64,4%) front a la pròpia ubicació (50,6%). El contrast també és present amb respecte la ubicació que es fa d'ERC, el partit de referència. La mitjana és de 2,67. Se l'ubica a l'esquerra, però amb tendència al centre-esquerra, la qual cosa contrasta amb les altres ubicacions. La posició majoritaria és la de centre-esquerra amb un 52,9%, seguida de l'esquerra amb un 32,2%, i de forma marginal l'extrema-esquerra només amb un 8% dels casos. Per tant, es pot parlar de l'existència d'una gradació ideològica en la que es tendeix a percebre la posició ideològica de la organització juvenil com a més moderada que la pròpia, al temps que encara es veu més moderada la posició del partit.

Taula 15. Identificació nacional

	Individual	JERC	ERC
(1) Només espanyol	- (0)	- (0)	- (0)
(2) Més espanyol que català	- (0)	- (0)	- (0)
(3) Tan espanyol com català	- (0)	- (0)	- (0)
(4) Més català que espanyol	4,6% (4)	6,9% (6)	17,2% (15)
(5) Únicament català	95,4 (83)	93,1 (81)	81,6 (71)
No contesta	- (0)	- (0)	1,1 (1)

Taula 16. Estadístics de posicionament ideològic i nacional

	Mitjana	Mediana	Moda	Desv. Típ.
Posició ideològica individual	2,06	2	2	1,23
Posició ideològica de les JERC	2,06	2	2	0,84
Posició ideològica d'ERC	2,67	3	3	1,01
Posició nacional individual	4,95	5	5	0,21
Posició nacional de les JERC	4,93	5	5	0,25
Posició nacional d'ERC	4,86	5	5	0,51

De forma similar succeeix amb la identificació nacional però en menor mesura. En aquest cas, la pràctica totalitat dels individus es considera únicament català (95,4%). Només hi ha quatre enquestats que afirmen sentir-se més catalans

que espanyols. Les JERC aglutinen a joves que es consideren exclusivament catalans. Hi ha poca variació entre individus; en aquest aspecte és un grup molt homogeni. No hi ha gaires diferències entre la pròpia identitat nacional i la de les JERC. El 93,1% considera que les JERC són exclusivament catalanes. Es pot pensar que hi ha una concordança més gran entre joventuts i membres de la organització en l'aspecte nacional que en l'ideològic. Amb respecte el partit sí apareixen diferències encara que menors en comparació amb la identificació en l'eix esquerra-dreta. El nombre d'individus que col·loca al partit en la posició de més català que espanyol és més gran; són un 17,2%. El partit segueix sent percebut com a més moderat que les joventuts i que la pròpia posició dels enquestats. La ubicació nacional és més clara, com així ho és tradicionalment el discurs del partit, i hi ha menys dissonància entre les posicions dels tres actors estudiats, mentre respecte a la posició en l'eix esquerra-dreta la variació és una mica més marcada.

Taula 17. Ubicació ideològica individual/ Sentiment nacional individual (en %)

Sentiment/ideologia	Extrema esquerra	Esquerra	Centre esquerra	Centre	Centre dreta	Dreta	Extrema dreta
Només espanyol	0	0	0	0	0	0	0
Més espanyol que català	0	0	0	0	0	0	0
Tan espanyol com català	0	0	0	0	0	0	0
Més català que espanyol	2,3	2,3	0	0	0	0	0
Només català	27,6	48,3	14,9	1,1	1,1	0	0

Si es realitza un creuament entre la ubicació ideològica individual i el sentiment nacional individual és pot comprovar com el gruix dels assistents (75%) es considera només català i adopta posicions d'esquerra i extrema esquerra. Es

produeix una certa concentració ideològica en torn a aquestes caselles, quedant la resta gairebé buides.

El temes que més interessen als enquestats són els relacionats amb l'educació. Vuit de cada deu considera que hi està interessat. Això es pot explicar pel fet que els assistents al congrés són joves i la major part es troba o s'ha trobat fa poc immers dins el sistema educatiu. El nacionalisme dona també força rellevància a les polítiques educatives. A continuació, es troba el tema de la llengua. L'aspecte lingüístic juga un paper important en el programa polític del nacionalisme i l'independentisme català. Un dels *issues* tradicionals d'*Esquerra Republicana* és la llengua, considerada un dels signes d'identitat de la cultura catalana. És remarcable el fet que els dos temes més atractius estiguin relacionats amb aspectes culturals. L'àrea temàtica de joventut també és una de les més atractives per als joves de les JERC. L'ocupació és el següent tema en la llista. L'interés dels joves de les JERC pel tema de l'ocupació resumeix una preocupació generalitzada de la joventut catalana abocada a la precarietat laboral i l'atur.

Taula 18. Àrees temàtiques de major interès

	%	n
Educació	80,5	70
Llengua	66,7	58
Joventut	64,4	56
Ocupació	62,1	54
Medi ambient	59,8	52
Política econòmica	40,2	35
Altres	17,2	15
Seguretat	11,5	10

El següent tema d'interés és el medi ambient. Es pot afirmar que les qüestions mediambientals preocupen bastant als joves de les JERC⁸⁴. A més distància es troben les polítiques econòmiques, un àmbit temàtic més llunyà a l'esfera d'actuació dels joves. En últim lloc, i a molta distància, es troben les qüestions relacionades amb la seguretat. Es pot dir clarament que no interessen⁸⁵. En resum, les polítiques més atractives per als joves de les JERC són les relacionades amb aspectes culturals, les que els afecten més directament com a joves, i les que queden dins l'àmbit d'actuació d'una organització política juvenil.

4. Perfil participatiu.

4.1. Els militants dins la seva organització

La major part dels assistents al congrés s'ha incorporat a l'organització en data recent. El 60% s'afilia en el període comprés entre 1998 i 2000, sent l'any 1999 el més freqüent (24%). Si es té en consideració l'edat es pot comprovar com els assistents al congrés són joves i d'incorporació recent. Hi ha un altre grup d'afiliats superior al 4% l'any 1996, quan es renova la cúpula d'ERC. Si es sumen els incorporats l'any 1996 i el 1997 constitueixen un 15%. Hi ha també un conjunt d'individus que totalitza un 12,6% afiliats entre 1993 i 1995, potser fruit dels resultats electorals obtinguts per ERC l'any 1992. Els assistents al congrés que es van afiliar amb anterioritat als tres últims anys és de 29. Aquests "supervivents" són un 33% del total.

⁸⁴ Aquesta és una prioritat clarament postmaterialista que confirma una tendència existent a l'entorn d'ERC cap a les noves polítiques (*new politics*) (Müller-Rommel, 1994).

⁸⁵ Aquesta falta d'interés coincideix amb l'ordre de prioritats postmaterialista. Però en aquest cas pot haver altres factors explicatius.

Taula 19. Període d'afiliació

	%	n
1988-1992	6,2	5
1993-1995	13,6	11
1996-1997	16,0	13
1998-2000	64,2	52
No contesta	6,9	81

4.2. Els militants fora de la seva organització

Gairebé la totalitat dels afiliats que responen l'enquesta (89,7%) no ha participat mai en cap altra organització política. Aquest fet és comprensible tenint en consideració la joventut dels assistents. D'entre els que sí han militat (només vuit persones), tres ho van fer al partit polític de referència: ERC⁸⁶. La resta dels qui ha participat abans en organitzacions milità a formacions de caire nacionalista.

Taula 20. Militància anterior

	%	n
Si	9,2	8
No	89,7	78
No contesta	1,1	1

Cap dels enquestats afirma pertànyer a una organització empresarial. L'afiliació sindical és del 9,2%. Estan afiliats a un sindicat viut dels 87 assistents al congrés que responen l'enquesta. D'aquests vuit, hi ha dos individus que no contesten a quin sindicat en concret estan afiliats. El sindicat predominant és la Intersindical CSC (tres afiliats), seguida de l'UGT i la CGT (amb un afiliat cadascun). Ningú està afiliat a les CONC. Si es té en consideració que una

⁸⁶ És possible que aquests s'hagin afiliat a les JERC com a conseqüència de la seva militància prèvia a ERC. Però aquest és un extrem que s'hauria de comprovar.

proporció alta dels enquestats treballa, es pot pensar que l'afiliació sindical no és gaire elevada.

Taula 21. Pertinença a sindicats

	%	n
Si	9,2	8
No	77,0	67
No contesta	13,8	12

En conjunt, hi ha menys associacionisme a JERC l'any 2000 que a ERC a 1993. A JERC, les associacions que predominen són les de caràcter cultural. Aquest fet coincideix amb el que succeeix al partit a l'any 1993. És possible que hi hagi una preferència per aquest tipus d'associacionisme entre els nacionalistes catalans. Les associacions culturals solen estar relacionades amb la cultura catalana (llengua, tradicions, etc.).

Taula 22. Associacions a les que es pertany

	JERC 2000		ERC 1993	
	%	n		%
Cultural	34,5	30	Cultural	43,3
Solidaritat	20,7	18	Esportiva	30,9
Esportiva	19,5	17	Sindicats	21,1
Ecologista	11,5	10	Professional	16,6
Altres	10,3	9	Veïns	15,2
Sindicats	6,9	9	Altres	13,5
Veïns	4,6	4	Ecologista	12,4
Cooperativa	4,6	4	Cooperativa	4,9
Professional	4,6	4	Empresarial	4,0
Religiosa	3,4	3	Religiosa	2,4
			Feminista	1,6

Les següents organitzacions en importància són les relacionades amb temes de solidaritat. Aquí les joventuts es diferencien del partit. La següent posició ocupada per les associacions esportives és coincident a JERC i ERC. La diferència sorgeix respecte a les associacions ecologistes. Per davant d'elles, al

partit predominen els sindicats, les associacions professionals i de veïns. Aquestes últimes són més pròpies de la mitjana d'edat dels membres del partit. Mentre a les JERC les ecologistes estan en una posició més elevada respecte al conjunt de les associacions (encara que hi ha un percentatge menor d'afiliats comparat amb ERC). A les JERC, els sindicats, les associacions de veïns, les cooperatives, i els col·legis professionals estan en últim lloc a certa distància. Les associacions religioses són les que compten amb menys afiliats a ambdues organitzacions. L'afiliació sindical entre els joves és troba a les últimes posicions, la qual cosa contrasta amb el que succeeix al partit de referència.

Taula 23. Índex d'associacionisme

	%
No participa	23,0
Participa poc	31,0
Participa bastant	12,6
Participa molt	19,5
Casos perduts	13,8

L'índex d'associacionisme mostra que hi ha una proporció elevada de joves de les JERC que participa molt en el teixit associatiu. El 37,1% dels enquestats afirma pertànyer a dues o més associacions. Els que només participen a partir de la seva militància a les JERC (o a ERC) són dos de cada deu. Entre els qui sí participen, cal destacar que el percentatge dels qui participen molt (més de dues associacions) és més elevat que el dels qui participen bastant (a dues)⁸⁷.

⁸⁷Encara que el tant per cent dels qui no participen és similar entre homes i dones, els homes que participen ho fan en un grau major que les dones.

4.3. Participació interna

La major part dels assistents al congrés forma part dels òrgans de direcció de les JERC. El 66,5% dels enquestats té algun tipus de càrrec a l'organització. L'estructura organitzacional de les JERC tendeix a ser piramidal. Entre els enquestats hi ha una forta representació de la Direcció Nacional (18%). Els membres del Consell Nacional són els segons en abundància entre els enquestats. Després venen els nivells regional i comarcal, que sumats constitueixen el 43% dels enquestats amb càrrecs. En últim terme, els qui formen part de les executives de les seccions locals són el grup majoritari (45%)⁸⁸.

Taula 24. Càrrecs dins de l'organització

	%	n
Direcció nacional	18	10
Consell nacional	39	22
Direcció regional	32	18
Direcció comarcal	11	6
Direcció secció local	45	25

n=56

Taula 25. Índex d'acumulació de càrrecs

	%	n
Cap càrrec	34	30
Un càrrec	39	34
Dos càrrecs	23	20
Tres o més càrrecs	2	2
No contesta	1	1

n=56

Gairebé quatre de cada deu enquestats té al menys un càrrec a les JERC. Mentre el percentatge dels que en tenen dos és de 23%. Els individus que en

⁸⁸ On hi ha una menor representació de les dones amb respecte als homes és a la Direcció Nacional. Del total d'homes amb càrrecs, hi ha un 14% d'homes a la Direcció Nacional, envers només un 7% de dones.

tenen tres o més són molt pocs (només dos). Hi ha una relació inversa d'individus per nombre de càrrecs: a més nombre de càrrecs, menys casos⁸⁹.

Hi ha 26 persones amb càrrecs d'algun tipus al partit de referència⁹⁰. Això vol dir que tres de cada deu enquestats membres de les JERC tenen alguna responsabilitat a l'interior d'ERC.

4.4 Representació pública

Només hi ha sis enquestats que detenten càrrecs de representació pública. Representen el 7% del total. El tipus de càrrec públic més freqüent és el de regidor, quatre dels sis ho són. Dels restants, un és conseller comarcal, un altre participa en un consell d'administració, i un últim cas no respon. Tan sols hi ha dos assistents al congrés que afirmen tenir un càrrec a l'administració pública. Un es troba a l'àmbit local, i l'altre al comarcal.

⁸⁹ La proporció de dones que no tenen cap càrrec és superior a la dels homes. Alhora, hi ha un percentatge major d'homes que tenen un càrrec que de dones. A la resta de categories la relació està més equilibrada, i fins i tot és més favorable a les dones.

⁹⁰ Les dones de les JERC participen proporcionalment menys a ERC que els homes. Per grups d'edat, el més abundant és el de 20 a 25 anys amb 12 casos (50%), seguit pels de 26 o més anys. Però si es té en consideració el nombre de persones a cada grup d'edat, es pot comprovar que hi ha una sobrerrepresentació del grup de 26 o més anys (73% respecte al total de 26 anys o més). Entre els individus majors de 26 anys hi ha una proporció superior de gent que ocupa llocs més elevats de l'estructura organitzativa que dins el grup de 20 a 25 anys, i a més distància encara es troba del grup de 14 a 19 anys. Per tant, hi ha menys individus majors de 26 anys als diferents nivells de l'estructura, però els existents es troben distribuïts als llocs més alts. A més edat, més probabilitat de trobar-se en les parts superiors de l'organització. Tenint en compte dades anteriors, es pot pensar en una trajectoria temporal de la carrera política dins les dues organitzacions. El primer pas són els òrgans de les JERC, i a mesura que el militant es fa gran (i si sobreviu) acaba accedint a càrrecs dins ERC.

5. Opinions polítiques.

5.1. Simpatia pels partits catalans

El partit pel qual se sent més simpatia és el de referència: ERC. La mitjana és prou alta, i la major part de la gent el valora amb un nou en l'escala. Hi ha força homogenietat en la resposta, és a dir, existeix certa unanimitat en la valoració. La puntuació mínima no baixa del sis (més que un aprovat), la qual cosa indica una valoració favorable generalitzada i la inexistència de vots de càstig cap al propi partit. El partit millor valorat després del propi és IC, però a una certa distància que pot indicar la ben definida frontera entre ambdós. El valor majoritari i més freqüent en referir-se a IC és el sis, per sobre de l'aprovat. Hi ha una certa unanimitat en la valoració, no obstant els valors mínims indiquen que hi ha persones que senten envers aquest partit una oberta antipatia. En front a això, l'existència d'un valor màxim de deu i el fet que prop d'un 14% valori a IC amb una puntuació de set o més, reflecteix que hi ha un grup de membres de les JERC que simpatitza obertament amb aquesta força política. EUiA és la següent organització política en la llista de simpaties. El fet que aquest partit sigui aprovat pels membres de la JERC pot estar indicant que hi ha una simpatia per l'esquerra extrema.

Taula 26. Estadístics de simpaties per partits

	Mitjana	Mediana	Moda	Desv. Típ.	Màxim	Mínim	Casos vàlids
ERC	8,76	9	9	1,08	10	6	86
IC	5,86	6	6	1,60	10	2	86
EUiA	5,07	5	5	1,74	9	1	85
CpC	3,63	4	5	2,21	10	0	70
CDC	3,50	4	5	2,16	7	0	86
PSC	3,46	4	4	1,92	9	0	85
UDC	2,58	2	2	1,76	7	0	85
PP	0,14	0	0	0,58	4	0	85

La resta de partits suspenen. CpC, malgrat suspendre, és l'organització que ocupa la millor posició entre les simpaties dels assistents al congrés (quart lloc). Hi ha una menor homogeïtat en la resposta; la gent valora CpC de forma variada. El fet que hi hagi menys casos vàlids que a la resta indica que hi ha un cert desconeixement respecte a aquesta organització. El cinquè partit en simpaties és CDC; hi ha un nombre elevat d'individus que aproven el partit. Es produeix, però, un augment en la disparitat de les valoracions. No hi ha tanta homogeneïtat valorativa com a d'altres opcions. El PSC és el següent partit en el rànking. Els valors més freqüents són els de suspens, amb una major unanimitat en la resposta que el cas anterior. El percentatge dels que aproven al PSC és tan sols del 30%. UDC és valorada per darrera de PSC, malgrat ser un partit nacionalista. És possible que la raó radiqui en la seva aproximació a postures més moderades i dretanes. La unanimitat en la resposta és destacada, i el tant per cent dels que l'aproven és reduït (13,7%). L'últim lloc, com era previsible, queda reservat al Partit Popular. La puntuació mitjana és molt baixa; propera al zero. Hi ha un elevat nombre d'enquestats que el valoren amb la pitjor puntuació de l'escala (un 89,7%). A més, hi ha força coincidència en la resposta. Tothom tendeix a puntuar-lo molt malament. La nota màxima tan sols és un quatre.

Si s'analitzen els resultats de forma global es pot comprovar que només aproven tres partits minoritaris i un és el propi. Alhora aprova només l'esquerra a l'esquerra d'ERC, la qual cosa pot indicar una certa mala consciència, una necessitat d'autoafirmació. Aprova més l'esquerra que el nacionalisme. Es vol deixar clar que sobretot les JERC i ERC són d'esquerreres. La unanimitat en la

resposta es concentra als extrems. Això indica que hi ha un cert acord entre els membres respecte a qui donen un suport clar i a qui rebutgen taxativament.

5.2. Valoració de líders

Hi ha una coherència general entre la valoració dels partits polítics i la dels seus líders. La unanimitat en la resposta també es concentra als extrems: en referència als líders millor i pitjor valorats. Això indica que hi ha un cert acord entre els membres respecte amb qui simpatitzen de forma marcada i a qui rebutgen obertament. El polític més ben valorat és líder principal d'ERC, Josep Lluís Carod-Rovira. La puntuació més freqüent i majoritària és la de nou. A part, és un dels líders valorats amb un tipus de resposta més unànime, en aquest cas positiva. Tan sols hi ha un individu que suspen a Carod-Rovira. D'aquesta dada es podria inferir un acord, acceptació, o conformitat amb la coalició dominant que controla la direcció nacional del partit de referència. Els joves d'ERC estan molt satisfets amb el líder d'Esquerra. A continuació, es troba a curta distància Joan Puigcercós. El secretari d'organització és ben valorat, encara que menys que el líder principal de la formació. La puntuació més freqüent és el vuit. També hi ha una certa unanimitat en la resposta. El vot de càstig és reduït; tan sols un 2,2% dels enquestats el suspenen.

El següent en el rànking és Joan Saura, d'IC, a certa distància de l'anterior. Aquest polític és el tercer i últim en aprovar. En aquest cas la resposta dels enquestats no és tan homogènia com en els anteriors. El segueix Rafel Ribó, molt a prop del qual es troba l'antic líder d'EUiA, Alfred Luchetti. Pere Esteve és millor valorat que Jordi Pujol, qui està en el setè lloc d'una llista composta per un total

de 13 líders. A continuació es troba el president del PSC, Pasqual Maragall. Aquí es troba la primera diferència respecte a la ordenació de simpaties respecte els partits. Artur Mas, líder de CDC, és valorat per sota de Pasqual Maragall (un líder socialista).

Taula 27. Estadístics de simpaties per líders

	Mitjana	Mediana	Moda	Desv. Típ.	Màxim	Mínim	Casos vàlids
Carod-Rovira	8,41	9	9	1,41	10	3	85
Puigcercós	8,20	8	8	1,73	10	0	84
Saura	5,21	6	7	2,13	8	0	80
Ribó	4,42	5	5	2,34	10	0	83
Luchetti	4,32	4	5	1,86	8	0	81
Esteve	3,75	4	5	2,08	8	0	81
Pujol	3,46	4	5	2,30	9	0	85
Maragall	3,36	3	4	2,11	7	0	85
Mas	3,06	3	3	2,01	8	0	82
Montilla	2,96	3	0	2,14	8	0	74
Duran i Lleida	2,95	3	2	2,01	8	0	84
Piqué	0,58	0	0	1,24	6	0	84
Fdez. Díaz	0,31	0	0	0,81	5	0	84

Darrera d'Artur Mas apareix Josep Montilla, primer secretari dels socialistes catalans. En aquest cas, Montilla es troba a distància de Maragall, malgrat ser companys de partit. L'explicació pot trobar-se en que dins el PSC Montilla és considerat menys catalanista que Maragall. Com indica el nombre de casos vàlids (74, el que en té menys), Montilla és un líder encara poc conegut per la militància de les JERC. Josep Antoni Duran i Lleida, líder d'UDC, és el polític pitjor valorat d'entre els catalanistes. La pitjor valoració l'obtenen els líders del Partit Popular. Les puntuacions obtingudes són properes al zero en la major part dels casos, tant pel que fa referència a Josep Piqué com a Alberto Fernández Díaz. No obstant, hi ha una lleugera diferenciació entre la situació de Piqué i la de Fernández a l'ordre

de preferències dels assistents al congrés de les JERC. Fernández Díaz és posicionat en últim lloc amb més unanimitat que Piqué, com indiquen les desviacions típiques. Hi ha un major antagonisme respecte la figura de Fernández Díaz, potser considerat representant d'un espanyolisme més clar dins del Partit Popular.

Conclusions.

Els assistents al congrés de les JERC són majoritàriament homes amb una edat compresa entre els 20 i el 25 anys. Han nascut a la província de Barcelona on també hi viuen, i són de pares catalans. El seu nivell d'estudis és elevat, i hi ha un gran nombre que es troba realitzant estudis universitaris. Gairebé la meitat dels enquestats treballen ja sigui per compte propi o d'altri, la major part en tasques tècniques i administratives.

La majoria no són creients, de forma més acusada encara que en el partit de referència. El català és la llengua utilitzada de forma majoritària amb la família, a la feina o als estudis i amb els amics. Es posicionen a l'esquerra de l'espectre ideològic, amb tendència a l'extrema esquerra. Respecte a la identificació nacional, la major part es considera només català. Els temes que acaparen un interès més gran són els relacionats amb l'educació, la llengua, la joventut, i l'ocupació.

La majoria dels assistents va afiliar-se entre 1998 i 2000. Molt poca gent havia militat anteriorment a cap altra organització política. Només un petit percentatge pertanyen a algun sindicat. Les associacions més freqüents són les

culturals, les de solidaritat i les esportives. La major part participa al menys a una associació (73%).

Més de la meitat dels assistents al congrés (64%) té algun càrrec intern, i un 25% n'acumula més d'un. Pràcticament no hi ha càrrecs de representació pública. Les simpaties cap als partits es concentren en el propi i els que estan a la seva esquerra. En termes generals, la valoració dels líders està relacionada amb la que es fa dels partits. Les excepcions es produeixen en referència a postures nacionalistes diferenciades (percebudes o reals) que adopten alguns líders d'aquests partits. Es tendeix a valorar pitjor als líders considerats menys catalanistes.

V ASSEMBLEA DE JOVES AMB INICIATIVA

I CONGRÉS DE JOVES COMUNISTES

Diferències i similituds

Mireia Rovira Adalid i Manel Tornadijo Pérez

Introducció.

1.- Història de les dues organitzacions.

Joves amb Iniciativa neix l'any 1990 com a joventuts d'Iniciativa per Catalunya. Aquesta formació l'any 1997 patí una escissió, donant com a resultat el naixement del PSUC viu. El mateix procés es donà a la joventut i com a resultat de l'escissió naixeren les joventuts del PSUC viu: Joves Comunistes. JC va ser constituïda com a joventut política al setembre de 1997, celebrant la seva I Assemblea Fundacional al desembre del mateix any. Posteriorment, junt amb altres organitzacions, el PSUC viu creà l'abril del 1998 Esquerra Unida i Alternativa⁹¹.

Així, amb l'escissió s'exemplificaren dues opcions: una opció d'esquerra clàssica o tradicional (EUiA) i una altra d'esquerra més moderna que com diu Joan Botella no té una cultura política d'arrels comunistes; *"IC-V és quelcom de diferent respecte de la tradició del PSUC i de la tradició comunista en general, i que l'aproxima sensiblement al conjunt de les noves esquerres i dels moviments de "new politics" sorgits a Europa des dels anys 80"* (Botella, 1999: 56). Després de l'escissió, les dues organitzacions encaraven un procés de definició i consolidació

⁹¹ Cal destacar que segons els estatuts, els militants de JC ho són a la vegada del PSUC viu i d'EUiA. És a dir, els Joves Comunistes són les joventuts del PSUC viu, però també formen part de l'àrea de joves d'EUiA. Això justifica que al qüestionari també férem preguntes referents a EUiA.

d'un espai polític i social propi que reflectís aquestes diferències. Per tant, a partir de l'any 1997 s'obre una nova etapa política dins de l'espai de l'esquerra radical⁹².

A nivell de les joventuts es dibuixa el mateix escenari. Les dues organitzacions volen definir un missatge polític propi que les diferenciï entre elles. Joves amb Iniciativa aprofundeix en el seu missatge ecosocialista, mentre Joves Comunistes en canvi, aposten per consolidar un missatge d'esquerra més clàssica, comunista.

2.- Context polític dels congressos.

Joves amb Iniciativa va celebrar la seva 5ena Assemblea els dies 21 i 22 d'octubre del 2000. Aquesta va estar marcada per la marxa de Joan Herrera, que va ser l'encarregat de reconduir l'organització després de l'escissió amb Joves Comunistes, i també va estar marcada pel tancament del cicle electoral. Aquest no va ser gaire favorable pels interessos d'IC-V. Va haver-hi un retrocés electoral a tots els comicis, però es van complir uns objectius mínims: va aconseguir mantenir la representació al Congrés dels Diputats i també IC-V compta amb un grup parlamentari propi al Parlament de Catalunya. Les eleccions locals tampoc van ser gaire favorables i la formació va perdre ajuntaments tan importants com el de Sabadell. I per últim, a les eleccions europees IC-V va perdre l'únic representant que tenia al Parlament Europeu. Emperò, el cicle electoral havia permès a IC-V mantenir la seva posició en la vida política catalana i espanyola.

⁹² Una nova situació de competència política entre les dues organitzacions.

Després del tancament del cicle electoral⁹³, a Joves amb Iniciativa es plantejava un recanvi generacional en la direcció i un aprofundiment del discurs ecosocialista. Per una banda la marxa de Joan Herrera com a Coordinador General i l'entrada de Sergi de Maya⁹⁴ com el seu substitut marcava el canvi de generació en la direcció sota un clima de consens i continuïtat. Per l'altra, el canvi de nom (Joves d'Esquerra Verda- Joves amb Iniciativa) s'emmarcà en la voluntat d'aprofundir en el discurs ecosocialista.

Joves Comunistes va celebrar el seu primer Congrés els dies 16 i 17 de desembre a la Pobla de Claramunt, on va ser escollit el nou Comitè Central, encapçalat pel nou Secretari General, Jordi Alonso. Va ésser també un congrés marcat pel tancament del cicle electoral, que havia portat uns resultats menys importants dels esperats a la coalició d'Esquerra Unida i Alternativa. Aquest cicle electoral poc favorable, va fer que l'Assemblea d'EUiA⁹⁵ fos conflictiva. El conflicte s'exemplificà en la lluita entre els dos partits majoritaris dins la coalició (el Partit del Comunistes de Catalunya i el PSUC viu). Finalment el PCC va obtenir la Coordinació General d'Esquerra Unida i Alternativa.

Aquests dos elements van condicionar el Congrés dels Joves Comunistes. Hi havia un cert pessimisme per la pèrdua del control de la coalició i també pels resultats electorals poc favorables.

En aquest congrés també es plantejava un canvi en la direcció de l'organització. Joves Comunistes volien començar una nova etapa, amb una nova estratègia política i per tant era necessari un recanvi en la direcció. Els militants

⁹³ Al març del 2000 amb les eleccions generals.

que havien protagonitzat l'escissió l'any 1997 deixaven pas als militants que no l'havien viscuda; era no obstant, un canvi amb consens. La nova línia política es centrava, principalment en l'actuació i col·laboració amb els moviments socials i estudiantils per tal d'enfortir l'organització.

Per últim, en referència a l'elecció dels delegats, tant a l'Assemblea de JIC com al congrés de JC hi podien assistir tots els afiliats.

En definitiva, les dues organitzacions encaren un període de consolidació de les seves bases polítiques i organitzatives i es troben en un moment de definició i d'estabilització dels seus espais polítics i socials.

3.- El perfil sòcio-demogràfic, cultural i laboral.

Una de les temàtiques que més preocupa a les organitzacions d'esquerres és fomentar la incorporació i la participació de les dones en l'estructura. D'aquesta manera es fa palès als documents de Joves amb Iniciativa al fixar com un dels objectius aconseguir la paritat entre sexes als òrgans de direcció de l'organització. En aquest sentit trobem una distribució entre sexes com la d'aquesta organització: 57.7% d'homes i 42.3% de dones.

Taula 1. Sexe (% verticals)

	n	%JIC	n	%JC
Home	30	57,7	22	73,3
Dona	22	42,3	8	26,7

⁹⁴ que va ser escollit Coordinador General sense cap vot en contra.

⁹⁵ Celebrada l'octubre de l'any 2000.

El percentatge de dones que van participar a l'Assemblea és el més elevat d'entre tots els congressos de joventuts. Tot i que no podem extrapolar aquesta observació a tot el conjunt de l'organització, el fet de què l'Assemblea fos oberta a tots els afiliats fa pensar que aquest percentatge de dones s'aproxima al percentatge real de l'organització. El fet de què la dona tingui una presència quasi paritària amb l'home dóna indicis de que JIC és una organització propera als moviments de "new politics". Pel que fa a Joves Comunistes la presència d'homes és molt superior (73.3%) que la de dones (26.7%).

Taula 2. Edat (% verticals)

	n	%JIC	n	%JC
De 14 a 19 anys	6	11,5	2	6,7
De 20 a 25 anys	28	53,8	18	60
Majors de 26 anys	17	32,7	8	26,6
Nc	1	1,9	2	6,7
	JIC		JC	
Mitjana	23,5		23,8	
Desviació típica	4,6		2,6	

En quant a l'edat dels delegats, tant en el cas de Joves amb Iniciativa com a Joves Comunistes més de la meitat dels enquestats tenen entre 20 i 25 anys (53,8% per a JIC, i 60% per JC). Pel que fa als menors de 18 anys, només n'hi ha a JIC i són tres persones. Es pot dir, per tant, que són organitzacions força joves, amb una mitjana d'edat de 23,5 anys a JIC i 23,8 a JC. Tot i això, el grup de majors de 26 anys representa el 32.7% a JIC i de 26.7% a JC⁹⁶.

⁹⁶ Cal dir, però, que en el marc tant de l'Assemblea com del Congrés una part important d'aquest grup de majors de 26 anys es va acomiadar de la joventut per passar a formar part del partit

Taula 3. Lloc de naixement (% verticals)

	n	%JIC	n	%JC
Catalunya	44	84,6	27	90
Resta d'Espanya	7	13,5	2	6,6
Estranger	1	1,9	1	3,3

Totes dues organitzacions són molt semblants en quant al lloc de naixement. La gran majoria són nascuts a Catalunya, representen el 84,6% en el cas de JIC i el 90% per a JC⁹⁷.

Taula 4. Lloc de residència (% verticals)

	n	%JIC	n	%JC
Barcelona ciutat	20	38,5	9	30
Resta Barcelonès	6	11,5	4	13,3
Baix Llobregat	4	7,7	7	23,3
V. Occidental i Oriental	5	9,6	9	30
Maresme	7	13,5	0	0
Tarragona	4	7,7	0	0
Altres	4	7,7	0	0
Nc	2	3,8	1	3,3

Si observem el lloc de residència ens podem aproximar a la distribució geogràfica de les organitzacions, que està amplament localitzada en la província de Barcelona, i en menor mesura pel cas de JIC a la de Tarragona.

Tant els congressistes de JIC com els de JC tenen majoritàriament com a lloc de residència un municipi de la província de Barcelona. En el cas de JC el 100% i en el cas de JIC més del 85%. D'entre aquests, entorn el 30-35% per ambdós casos viuen a la ciutat de Barcelona. El segon nucli més nombrós

respectiu, d'Iniciativa per Catalunya-Verds o del PSUC viu.

⁹⁷ Tant en el cas de JIC com a JC existeix un gran desequilibri territorial, ja que la gran majoria dels assistents són nascuts a la província de Barcelona, exactament el 90,9% per a JIC i la totalitat (100%) per a JC. Tan sols un 9,1 % a JIC ha nascut a la província de Tarragona.

(després del Barcelonès) pel cas de JIC és al Maresme, amb un 13,5%, i pel cas de JC el Vallés Occidental i l'Oriental, on resideixen un 30% dels casos. En canvi a aquestes dues comarques hi viuen un 9,6% dels enquestats de JIC. Un 23,3 % de JC viu a localitats del Baix Llobregat mentre que només ho fa un 7,7% de JIC. Per últim dir que només a JIC i amb un 7,7% els enquestats viuen a les comarques tarragonines. Aquestes xifres ens aproximen al mapa d'ambdues organitzacions: la gran majoria dels enquestats (la totalitat pel cas de JC) es situen a Barcelona i rodalies, és a dir, a l'anomenat 'cinturó vermell', mentre que només un 7,7% es situen a la província de Tarragona, o a altres poblacions del Bages, o d'Osona pel cas de JIC.

Taula 5. Situació laboral (% verticals)

	n	%JIC	n	%JC
Actiu compte propi	1	1,9	0	0
Actiu compte aliè	21	40,4	16	53,3
Només estudiant	8	15,4	6	20
Aturat	2	3,8	3	10
Estudiant i treballant	20	38,5	4	13,3

La taula 5 reflecteix la situació laboral dels entrevistats. En ambdós casos les xifres dels que diuen estar treballant són força elevades. Pel cas de JIC si sumem els que diuen estar treballant i els que estan estudiant i treballant alhora, trobem un 81%. En el cas de JC aquests representen un 66,6%. Els que només estudien són un 15,4% per JIC i un 20% per a JC.

Taula 6. Activitat laboral (% verticals)

	n	%JIC	n	%JC
Càrrecs directius	4	8,9	1	4,3
Professionals	7	15,6	4	17,4
Administratius/tècnics	15	33,3	12	52
Serveis	4	8,9	0	0
Obrers/treballadors camp	4	8,9	3	13
Nc	11	24,4	3	13

Les distribucions de les tasques que realitzen els enquestats ocupats en ambdues organitzacions són molt semblants. Majoritàriament realitzen tasques administratives o treballen com a tècnics (33,3% per a JIC i 52% per a JC); seguidament, el 15,6% dels ocupats a JIC i el 17,4% per a JC diuen fer-ho com a professionals. El percentatge dels que treballen com a obrers és tan sols un 8,9% per a JIC i un 13% (percentatge una mica més elevat) per a JC. Aquestes dades contrasten amb el fet que seria fàcil esperar que una bona part fossin obrers, seguint la tradició de la que provenen tant JIC com JC, però això pot no ésser així ja que els membres d'aquestes organitzacions pertanyen a una societat que ha patit una forta desindustrialització.

Taula 7. Nivell d'estudis (% verticals)

	n	%JIC	n	%JC
Estudis primaris	1	1,9	1	3,3
EGB/FP1	3	5,8	1	3,3
BUP/FP2	6	11,5	2	6,7
Estudis universitaris en curs	12	23,1	8	26,7
Universitaris	27	51,9	17	56,6
Tercer cicle	2	3,8	1	3,3
Nc	1	1,9	0	0

En quant al perfil educatiu, més de la meitat dels enquestats d'ambdues organitzacions tenen estudis universitaris, éssent aquesta xifra una mica més alta pel cas de JC (56,6%). I si hi sumem els que actualment estan realitzant estudis universitaris, la xifra s'eleva fins al 78,8% dels entrevistats per a JIC i 86,6% per a JC, la qual cosa porta a dir que les dues són organitzacions on la gran majoria dels seus membres han realitzat o realitzen estudis universitaris⁹⁸.

⁹⁸ Això és possible que condicioni els cicles de funcionament de l'organització (per exemple a causa dels exàmens o les vacances). D'altra banda, també és una dada que pot sorprendre en la

Taula 8. Carreres universitàries (% verticals)

	n	%JIC	n	%JC
Humanitats	7	20,7	1	5,9
Ciències socials i jurídiques	9	31	8	47,1
Ciències econòmiques	0	0	1	5,9
Ciències de la salut	2	3,4	0	0
Ciències experimentals	2	3,4	0	0
Ensenyances tècniques	3	6,9	3	17,6
Nc	7	20,7	4	23,5

Les carreres més estudiades en ambdues organitzacions són les que s'engloben en les ciències socials i jurídiques (31% per a JIC i 47,1% per a JC). Seguidament entre els entrevistats de JIC es situen les d'humanitats (20,7%) i les de ciències de l'educació (13,2%), i pel cas de JC els ensenyaments tècnics (17,6%).

Taula 9. Religiositat (% verticals)

	n	%JIC	n	%JC
Catòlic practicant	2	3,8	1	3,3
Catòlic no practicant	5	9,6	5	16,7
Altres religions	2	3,8	0	0
No creient	41	78,8	24	80

Totes dues organitzacions són molt semblants en quant a la pràctica religiosa, tal com mostra la taula 9. Tant JIC com JC es declaren organitzacions laiques, i en aquest sentit, els percentatges de no creients és del 78,8% a JIC i el 80% per a JC. Tot i això trobem un 13,4% de catòlics a JIC i un 20% a JC.

mesura en què en joventuts d'esquerreres, com les que ens ocupen, amb tradició obrerista caldria potser esperar un major nombre de joves treballadors amb nivells de qualificació més baixos. Això podria ser així, però no hem d'oblidar que les generacions que formen part de les joventuts dels partits han experimentat una gran expansió de l'educació, fet que en certa mesura pot explicar

Taula 10. Ús social de la llengua (% verticals)

	Família				Feina				Amics			
	n	%JIC	n	%JC	n	%JIC	n	%JC	n	%JIC	n	%JC
Català	25	48,1	3	10	25	48,1	5	16,7	17	32,7	1	3,3
Castellà	20	38,5	23	76,7	2	3,8	8	26,7	5	9,6	11	36,7
Ambdues	5	9,6	4	13,3	25	48,1	16	53,3	30	55,8	17	56,7
Nc	2	3,8	0	0	0	0	1	3,3	1	1,9	1	3,3

Existeixen diferències entre ambdues organitzacions pel que fa a l'ús de la llengua. Joves Comunistes és una organització on l'ús que es fa del castellà és més elevat que a Joves amb Iniciativa. Pel que fa a la llengua amb la família, el català és la més usada pels enquestats de JIC amb un 48,1%, mentre que els que parlen el castellà a la llar representen un 38,%. Pel cas de JC els percentatges s'inverteixen: la llengua més usada al nucli familiar és el castellà en un 76,7% dels casos, mentre que el català ho és tan sols en un 10%. El bilingüisme augmenta, però, quan passem a l'àmbit laboral o al de les amistats. Tot i això, dels que no escullen el bilingüisme com a primera opció, en el cas de JIC escullen el català com a llengua més usada a ambdós àmbits (48,1% a la feina i 32,7% amb els amics), mentre que en el cas de Joves Comunistes, escullen el castellà en un 26,7% de casos a la feina i un 36,7% de casos amb les amistats.

4.- Perfil participatiu i social.

En aquest apartat, farem una descripció de la participació tant interna com externa d'ambdues organitzacions.

En primer lloc, ens centrarem en la participació externa. Així, pel que fa a la pertinença als sindicats trobem que no hi ha gaires diferències entre les dues

aquest alt nivell formatiu entre els assistents a l'Assemblea de JIC i al Congrés de JC.

organitzacions. En ambdues un 30% dels afiliats afirmen estar sindicats. En el cas de JIC tots afirmen pertànyer a CCOO i en el cas de JC un 77,8% pertany a CCOO i un 22,2 % a la CGT.

Taula 11. Pertinença a sindicats (% vertical)

	N	%JIC	n	%JC
No	34	65,4	21	70
Si	15	28,8	9	30
Nc	3	5,8	0	0

Aquest fet és destacable precisament per la similitud. Les dues organitzacions tenen el mateix referent sindical, i això sembla interessant, ja que aquests militants s'han socialitzat en un moment històric on ja no hi havia la connexió tradicional entre sindicat i partit⁹⁹; per tant es podria esperar una afiliació sindical més dispersa i no tan concentrada. Veiem com es reproduïxen aquestes formes clàssiques de participació política de l'esquerra tradicional que estan molt lligades a la seva cultura política¹⁰⁰.

Pel que fa al gènere, trobem que els homes participen en els sindicats més que les dones. Aquesta és una dinàmica que es repeteix en les dues organitzacions i amb valors molt similars¹⁰¹.

Taula 12. Índex d'associacionisme (% verticals)

	n	%JIC	n	%JC
No participa	8	16,3	1	3,8
Participa poc	15	30,6	8	30,8
Participa molt (dos o més)	26	53,1	1	65,4

⁹⁹ El referent sindical tant del PSUC com del PCE ha sigut sempre CCOO.

¹⁰⁰ Entenent cultura política tal com la defineixen Almond i Verba (1963)

¹⁰¹ En el cas de JIC, un 51,7% d'homes estan afiliats a un sindicat i en el cas de JC és un 59,1%. Pel que fa a les dones, un 30% estan afiliades en el cas de JIC i un 37,5% en el cas de JC.

Pel que fa a l'associacionisme, trobem que els afiliats en les dues organitzacions participen molt. Aquesta però és una mica més alta a JC. Així i tot, trobem també un 30% d'afiliats en ambdues organitzacions que participen poc. Si tenim en compte que la participació ciutadana està lligada als valors culturals, estem davant de dues organitzacions amb uns valors culturals molt participatius¹⁰².

Dins de JIC les associacions que tenen més presència, són les organitzacions de solidaritat amb un 38,5%, seguides de les organitzacions de tipus cultural i de joves amb un 32,7% cadascuna. A continuació, destaca la participació en organitzacions ecologistes amb un 25% i en organitzacions de tipus estudiantil amb un 17,3%. La resta de participació es concentra en altres organitzacions amb percentatges del 10% o menys.

En el cas de JC, trobem que les organitzacions de solidaritat són les més presents entre els afiliats; així, un 46,7% dels enquestats afirma pertànyer a una organització de solidaritat. Seguidament trobem les organitzacions culturals i de joves amb un 26,7%, i per últim, trobem amb un 16% les organitzacions de veïns i esportives respectivament. Si ens fixem, veurem que els resultats són molt similars entre les dues organitzacions. L'única diferència important és el grau de participació en associacions ecologistes, en el cas de JIC estem parlant d'un 25% i en el cas de JC només d'un 6,7 %. Sembla per tant, que hi ha una major sensibilitat ecologista a Joves amb Iniciativa que a JC.

¹⁰² Entenent la relació entre valors culturals i participació ciutadana segons ho fan Almond i Verba (1963).

Fent un anàlisi de l'associacionisme per sexes, hem vist com els homes participen més que les dones en general a ambdues organitzacions¹⁰³. En canvi, entre les dones, les de JC participen més que les de JIC en el món associatiu¹⁰⁴.

Pel que fa al grau de participació en el món associatiu que tenen els càrrecs interns de les dues organitzacions, trobem que la participació també és molt elevada a tots els nivells de responsabilitat de les dues organitzacions. Veiem una altra vegada com ambdues joventuts tenen una cultura molt participativa.

Taula 13. Any d'afiliació a Joves amb Iniciativa (% verticals)

	n	%JIC
1990-1996	26	50
1997-2000	24	46,2
Nc	2	3,8

Ara ens centrarem en l'anàlisi de la participació interna dels militants de les dues organitzacions. La taula 13 mostra dues categories corresponents a l'afiliació abans de l'escissió (del 1990-1996) i després d'aquesta (1997-2000). Per aquest motiu el tall es fa l'any 1997, moment en què es va produir l'escissió. D'aquesta manera es veu com va afectar aquesta a JIC. Com mostra la taula, prop de la meitat dels afiliats arriben a Joves amb Iniciativa després de la ruptura¹⁰⁵. És a dir, quasi la meitat dels afiliats ho són recentment. Aquest fet pot determinar una

¹⁰³ En el cas de JIC un 77,8% d'homes participen en altres associacions a més de la pròpia joventut i en el cas de JC un 84,2%.

¹⁰⁴ En el cas de les dones, a JC un 71,4% participen en altres associacions a més de la pròpia organització juvenil i en el cas de JIC és un 52,6%.

¹⁰⁵ Pel cas de JC no vàrem preguntar l'any d'afiliació ja que es tracta d'una organització de recent creació.

renovació d'elits important, tot i que no hem d'oblidar que estem parlant d'una organització juvenil i l'edat és un dels elements claus en la renovació d'aquestes¹⁰⁶.

Taula 14. Militància anterior en altres organitzacions (% verticals)

	n JIC	%JIC	N JC	%JC
Si	7	13,5	17	56,7
No	45	86,5	12	40
Nc	0	0	1	3,3

Aquesta recent entrada a JIC de la majoria dels militants, es complementa amb una mínima experiència anterior en altres organitzacions polítiques. En canvi, en el cas dels Joves Comunistes, els enquestats que tenen experiència política anterior suposen un 56,7%. D'aquests la gran majoria, un 83%, venen d'IC o de JIC. Així s'observa com JC es nodreix en gran mesura d'antics afiliats a JIC.

Taula 15. Càrrecs que ocupen els militants de les dues organitzacions (%Si)

	n JIC	%JIC	n JC	%JC
Càrrec electe	1	1,9	1	3,3
Càrrec a l'administració	3	5,8	1	3,3
Càrrec partit	30	57,7	16	53,4

En referència als diferents càrrecs que ocupen els militants en ambdues organitzacions, aquests bàsicament són càrrecs dins la pròpia organització. Els percentatges en els dos casos són molt similars: una mica per sobre del 50%. Pel que fa als càrrecs electes¹⁰⁷ i càrrecs en l'administració veiem com la seva presència és mínima en les dues organitzacions. Això en principi és lògic ja que són organitzacions juvenils, és a dir, no entren a competir directament en el "joc

¹⁰⁶ Ja que la vida política d'una persona a les joventuts de qualsevol partit és relativament curta degut a què a una certa edat es fa el salt cap al partit.

¹⁰⁷ Només tenen un càrrec electe cadascuna de les organitzacions i és a nivell municipal.

electoral", i a més a més els seus partits de referència també tenen una representació petita.

Taula 16. Responsabilitat a cada nivell de l'organització (% Si)

	n JIC	%JIC	n JC	%JC	
Grup Coordinador	13	25	8	26,7	Permanent
Consell Nacional	24	46,2	15	50	Comitè Central
Nivell local	17	32,7	3	10	Nivell local

La distribució dels càrrecs interns en les dues organitzacions es concentra al Consell Nacional (per a JIC) i al Comitè Central (per a JC), que són els òrgans de direcció entre congressos per a cada organització. Amb una representació més petita trobem tant el Grup Coordinador com la Permanent, que són els òrgans executius que porten el dia a dia de les organitzacions, i que executen els acords de l'òrgan central (C. Nacional i C. Central). És a nivell local, on podem trobar la major diferència. En el cas de JIC un 32,7 % d'enquestats afirmen tenir càrrecs a nivell local i en canvi, en el cas de JC aquest percentatge baixa fins el 10%. Pel que fa a la distribució dels càrrecs interns segons el sexe es constata que un 40% estan ocupats per dones a JIC i un 25% en el cas de JC.

Taula 17. Relació entre l'any d'afiliació i responsabilitat dins de JIC

Any d'afiliació	N	Responsabilitats dins de JIC			
		No	Si		
		%	n	%	
1990-1996	7	35	19	65,5	
1997-2000	13	65	10	34,5	

Per últim analitzarem la renovació dels càrrecs dins de JIC¹⁰⁸. Aproximadament un terç dels que en tenen a JIC es va afiliar després de la ruptura de 1997. Aquesta proporció pot semblar molt alta -comparada amb la dels partits-, però com ja s'ha comentat amb anterioritat, a les organitzacions juvenils l'edat és un factor important en la renovació de responsabilitats.

S'ha pogut constatar en aquest apartat, que els mecanismes de participació que utilitzen les dues organitzacions i el grau de participació són molt similars. Tenen una participació tant interna com externa elevada i activa.

5.- El perfil polític.

A Catalunya existeixen dos eixos polítics, per una banda l'eix esquerra-dreta, i per l'altra l'eix de pertinença nacional. En primer lloc a l'enquesta eren preguntats per l'autoubicació en l'escala esquerra-dreta, on l'1 significa el més a l'esquerra possible, i el 7 el més a la dreta. De la mateixa manera, els hi demanàvem que ubiquessin a les respectives joventuts (Joves amb Iniciativa i Joves Comunistes) així com els partits de referència (Iniciativa per Catalunya-Verds, el PSUC viu i també Esquerra Unida i alternativa en el cas de JC). Pel que fa a l'autoubicació a l'eix esquerra-dreta existeix diferència en la distribució entre els dos casos. A JIC, més de la meitat (un 61,5%) es situa al valor 2, és a dir, a l'esquerra, mentre que per a Joves Comunistes la majoria (un 66,7%) es situa a l'1, extrema esquerra.

¹⁰⁸ Aquest exercici, no el podem fer en el cas de JC, per la recent creació d'aquesta organització.

Per al segon gran grup s'inverteixen les posicions; per JIC el 34,6% es situa a l'extrema esquerra, en canvi per a JC el 33,3% escull el valor 2, esquerra. Per tant els entrevistats al Congrés de JC es senten més a l'esquerra que els de JIC¹⁰⁹. Si realitzem aquesta comparació observant les mitjanes constatem un 1,66 per a JIC i un valor més a l'esquerra, 1,36 per a JC¹¹⁰.

Taula 18.1 Ubicació en l'eix esquerra-dreta (autoubicació, ubicació de les joventuts i dels partits de referència) (%verticals)

	Autoubicació personal				Ubicació de la joventut				Ubicació del partit					
	n	%JIC	n	%JC	n	%JIC	n	%JC	n	%IC-V	n	%PSUC viu	n	%EUiA
Ext. Esq.	18	34,6	20	66,7	17	32,7	15	50	13	25	7	23,3	4	13,3
Esquerra	32	61,5	10	33,3	23	44,2	12	40	27	51,9	15	50	10	33,3
Cent. Esq	1	1,9	0	0	2	3,8	2	6,7	9	17,3	7	23,3	12	40
Centre	0	0	0	0	7	13,5	1	3,3	2	3,8	1	3,3	4	13,3
Cent. Dreta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dreta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ext. Dreta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nc	1	1,9	0	0	3	5,8	0	0	1	1,9	0	0	0	0

Taula 18.2. Comparació de les mitjanes en l'eix esquerra-dreta.

	Comparació de mitjanes en l'eix esquerra-dreta							
	Autoubicació personal		Ubicació joventuts		Ubicació partit			
	JIC	JC	JIC	JC	IC-V	PSUCviu	EUiA	
Mitjana	1,66	1,36	1,97	1,7	2	2,16	2,5	
Desv. tip	0,5	0,5	0,9	0,8	2,9	0,8	0,8	

Pel que fa referència a la ubicació de les joventuts, en el cas de Joves amb Iniciativa un 44,2% dels assistents la situa al valor 2 (esquerra) coincidint amb l'autoubicació. De la mateixa manera el segon gruix la col·loca al valor 1 (extrema esquerra). Existeixen casos que situen a JIC tant al centre-esquerra (3,8%) com al centre (13,5%). Pel cas de Joves Comunistes es manté la mateixa distribució que

¹⁰⁹ Existeix diferència entre la mitjana ideològica de les dones i la dels homes en ambdues organitzacions. Les dones es situen més a l'esquerra que els homes: a JIC al 1,5 mentre que els homes es situen al 1,7. A JC les dones ho fan al 1,2 mentre que els homes al 1,4.

a les ubicacions personals; la meitat dels assistents situa a l'organització juvenil a l'extrema esquerra (50%), i un 40% ho fa al valor 2, esquerra. També existeixen casos que situen JC als valors centre-esquerra i centre. Si observem les mitjanes de les ubicacions de les joventuts detectem que també en aquest cas de Joves Comunistes (1,7) està unes dècimes més a l'esquerra que la de Joves amb Iniciativa (1,97).

Per que fa als partits de referència, el 25% dels enquestats a Joves amb Iniciativa situen IC-V a l'extrema esquerra, la majoria (51%) a l'esquerra, un 17,3% al centre-esquerra, i un 3,8% al centre. Els percentatges pel cas de la ubicació del PSUC viu són bastant similars als d'IC-V. La majoria dels entrevistats a JC situa el seu partit al valor 2 (50%), el 23,3% ho fa a l'extrema esquerra, i el mateix percentatge el situa al centre-esquerra. A més a més, en el cas de Joves Comunistes també se'ls hi va preguntar per Esquerra Unida i Alternativa. En aquest cas les distribucions són diferents. El percentatge major no la situa a l'esquerra sinó al centre-esquerra en un 40% dels casos. Seguidament un 33,3% situa EUiA en el valor esquerra i un 13,% la situen tant a l'extrema esquerra com al centre. Aquestes ubicacions tan "centrades" poden ser interpretades com una manera de desmarcar per l'esquerra al partit de referència (el PSUC viu) tenint en compte el context després de la II Assemblea d'EUiA¹¹⁰.

Els entrevistats de Joves amb Iniciativa situen a l'organització juvenil al 1,97 de mitjana, bastant allunyat de la mitjana individual, però molt proper al 2

¹¹⁰ La distribució de l'autoubicació es troba concentrada, no hi ha dispersió, la desviació estàndard és de 0,5 en ambdós casos.

¹¹¹ Cal recordar que uns mesos abans es celebrà la II Assemblea d'EUiA, on el PSUC viu va perdre la Coordinació General, quedant aquesta en mans del Partit dels Comunistes de Catalunya, l'altre

d'Iniciativa per Catalunya-Verds. Aquest és un fet important, ja que aquesta proximitat (quasi igualtat) mostra que no hi ha fractura entre Joves amb Iniciativa i el partit¹¹². Joves Comunistes, en canvi, marquen una diferència entre la mitjana de l'organització juvenil (1,7) i la del partit (2,16)¹¹³.

Taula 19.1 Ubicació en l'escala de pertinença nacional (autoubicació, ubicació de les joventuts i dels partits de referència) (%verticals)

Joventuts i dels partits de referència) (%verticals)														
	Autoubicació personal				Ubicació de la joventut				Ubicació del partit					
	n	%JIC	n	%JC	n	%JIC	n	%JC	n	%IC-V	n	%PSUC viu	n	%EUiA
Espanyol	0	0	1	3,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Esp>Cat	0	0	2	6,7	0	1,9	2	6,7	1	1,9	3	10	0	0
Esp=Cat	14	26,9	16	53,3	15	28,8	17	56,7	14	26,9	18	60	16	53,3
Cat>Esp	23	44,2	5	16,7	33	63,5	7	23,3	32	61,5	6	20	11	36,7
Català	10	19,2	2	6,7	1	1,9	1	3,3	3	5,8	0	0	1	3,3
Nc	5	9,6	4	13,3	1	3,8	3	10	2	3,8	3	10	2	6,7

Taula 19.2 Comparació de mitjanes en l'eix nacional.

	Comparació de mitjanes en l'eix de pertinença nacional						
	Autoubicació personal		Ubicació joventuts		Ubicació partit		
	JIC	JC	JIC	JC	IC-V	PSUC viu	EUiA
Mitjana	3,91	3,83	3,74	3,73	3,68	3,6	3,7
Desv. tip	0,7	1,8	0,6	1,5	0,5	1,5	1,2

A l'enquesta també vam incloure una pregunta d'autoubicació a l'escala d'identitat nacional, així com la ubicació de l'organització juvenil i el partit. Si bé és cert que comparant les mitjanes sembla que no hi hagi grans diferències, observant les distribucions es veu que les ubicacions de Joves Comunistes estan més inclinades cap als valors 2 (més espanyol que català) i 3 (tant català com

gran partit dins EUiA.

¹¹² Una possible interpretació per a aquest fet pot ser que els col·lectius que divergien amb la línia política tant del partit com de la joventut es van escindir. De la mateixa manera, els enquestats no s'autoubiquen el més a l'esquerra possible, ja que aquells que potencialment podien estar-ho (els comunistes) es van escindir per a crear Joves Comunistes.

¹¹³ Aquesta diferència pot ser deguda a un vot de càstig cap al partit a causa del paper d'aquest dins d'EUiA.

espanyol), mentre Joves amb Iniciativa tendeix més cap als valors 4 (més català que espanyol) i 3 (tant català com espanyol).

Aproximadament la meitat dels enquestats de JIC escull la opció 'més català que espanyol' tant per l'autoubicació com per la ubicació de la joventut i d'IC-V (taula 24). En canvi, en el cas de Joves Comunistes, escullen com a opció majoritària el valor 'tan espanyol com català'. Les segones opcions més escollides s'inverteixen, és a dir, pel cas de JIC és el valor 3 'tan espanyol com català' i per JC 'més català que espanyol'. En ambdós casos els percentatges estan entorn el 20% (excepte en la ubicació d'EUiA, que és del 36,7%).

En el cas de JIC un 19,2% diu sentir-se només català, mentre que per a JC aquesta xifra és molt més baixa, només el 6,7%.

Taula 20. Distribució en l'escala nacional i en l'eix esquerra dreta JIC (% totals)

	extrema esquerra		esquerra		centre esquerra	
	n	%	n	%	n	%
Tant esp. com cat.	6	13	8	17	0	0
Més cat. que esp.	5	10,6	17	37	0	0
Només català	5	10,9	4	8,7	1	2,2

Taula 21. Distribució en l'escala nacional i en l'eix esquerra dreta JC (% totals)

	extrema esquerra		esquerra	
	n	%	n	%
Només espanyol	1	3,3	0	0
Més esp. que cat.	2	6,7	0	0
Tant esp. com cat.	8	26,7	8	26,7
Més cat. que esp.	4	13,3	17	3,3
Només català	2	6,7	0	0

També podem veure els mapes de com s'ubiquen tant a l'eix esquerra-dreta com a l'escala nacional els assistents a l'Assemblea de JIC i al Congrés de JC. Tot i que els indicadors estadístics d'associació entre aquestes dues variables donen valors baixos, les taules ens serveixen per veure que els enquestats es situen en

el cas de JIC en gran part en el valor 2 de l'escala ideològica (és a dir, a 'l'esquerra'), i en el valor 4 de l'escala nacional ('tant espanyol com català'). I en el cas de JC en igual proporció als valors 1 i 2 ('extrema-esquerra' i 'esquerra'), i al valor 3 ('tant espanyol com català'). Per tant, podem concloure que JIC es configura com una força d'esquerra, mentre que Joves Comunistes està entre l'esquerra i l'extrema-esquerra. I en quant al sentiment nacional, JIC tendeix a posicions més catalanistes que JC.

Taula 22. Polítiques o temàtiques més importants (%)

	n JIC	%JIC	n JC	%JC
Educació	30	61,2	15	50
Ocupació	26	44,2	12	40
Política econòmica	22	42,3	17	56,7
Medi ambient	17	30,7	2	6,7
Sanitat	11	21,2	7	23,3
Llengua	7	13,5	0	0
Seguretat	5	9,6	0	0
Aïtres	12	23,1	2	6,7

A l'enquesta també van ser preguntats per les polítiques o temàtiques a les quals donaven més importància, d'entre una llista. En primer lloc, una de les polítiques més destacades en ambdues organitzacions és l'educació (61,2% per a JIC i 50% per a JC), fet que pot venir donat perquè molts dels entrevistats estan en edat d'estudiar o fa poc que han acabat els estudis. Seguidament les polítiques que reben més interès són la política econòmica i l'ocupació, tot i que amb matisos. Per a Joves amb Iniciativa l'ocupació és escollida com a tema important per un 44,2% dels entrevistats, mentre que pels enquestats de JC ho és en un 40%. Sobta el fet de què a JIC aquestes dues polítiques o temàtiques siguin de les més importants per sobre, fins i tot, del medi ambient. Aquest fet assenyala que tot

i que ja no es declaren una força comunista, encara donen importància als valors materialistes.

Existeix diferència en el percentatge pel que fa al medi ambient. Mentre que a JIC obté el 30,7% dels vots a JC només obté el 6,7%. S'observa per tant, una diferència de quasi 30 punts percentuals.

Taula 23. Valoració dels partits polítics catalans

	JIC		JC		
	Mitjana	Desv. típ.	Mitjana	Desv. típ.	
IC-V	9	0,9	8,2	1,5	EUiA
EUiA	4,8	2,4	2,7	2,6	IC-V
ERC	3,7	2,1	2,1	1,9	ERC
PSC	3,6	1,9	1,6	1,8	PSC
CDC	1,4	1,9	0,4	0,9	CDC
UDC	1,1	1,6	0,3	1	UDC
PP	0,3	0,6	0	0,3	PP

Taula 24. Valoració dels líders dels partits catalans

	JIC		JC		
	Mitjana	Dev. típ.	Mitjana	Des. típ.	
J. Saura	8,2	1,4	8,4	1,3	J. Botey
R. Ribó	6,8	1,7	7,6	1,5	A. Lucchetti
J.Ll. Carod-Rovira	3,9	2	5,2	1,9	J. Miralles
P. Maragall	3,9	2	2,5	2,3	J. Ll. Carod-Rovira
A. Lucchetti	3	2,4	1,6	1,8	J. Saura
J. Puigcercós	3	2,2	1,3	1,7	R. Ribó
J. Montilla	2,2	2,2	1,2	1,8	P. Maragall
J.A. Duran i Lleida	1,5	1,9	1,1	1,6	J. Puigcercós
P. Esteve	1,3	1,7	1	1,4	J. Montilla
J. Pujol	1,3	2	0,6	1,4	J. Pujol
J. Piqué	0,8	1,4	0,4	0,8	J.A. Duran i Lleida
A. Fernández Díaz	0,5	1,3	0,4	0,8	P. Esteve
J. Botey	-	-	0,1	0,4	J. Piqué
J. Miralles	-	-	0,1	0,3	A. Fernández Ddiaz

En quant a la valoració dels partits polítics catalans i dels seus líders, a primer cop d'ull podem destacar dos aspectes. En primer lloc la radicalitat en les puntuacions de Joves Comunistes, en contrast amb les puntuacions atorgades per Joves amb Iniciativa. Cal remarcar, però que entre les puntuacions al partits per a

JIC només aprova el seu partit (IC-V amb un 9 de mitjana), i per a JC només el seu referent (EUiA amb un 8,2)¹¹⁴. Per aquest motiu trobem al llarg de tot l'anàlisi que existeix un clima de consens, tant dins Joves amb Iniciativa, com entre la joventut i el partit.

En segon lloc, una altra dada que crida l'atenció és l'alta puntuació que rep Esquerra Unida i Alternativa per part dels enquestats a JIC (4,8, quasi aprovat) comparada amb la puntuació que atorguen els Joves Comunistes a IC-V (2,4)¹¹⁵.

Si mirem les puntuacions als líders dels partits veiem en primer lloc que Joan Saura rep una puntuació sensiblement més elevada que Ribó entre els entrevistats de JIC. Pel cas de JC els líders de la formació política d'EUiA són els que surten millor parats. En primer lloc trobem a Jaume Botey amb un 8,4 de mitjana, seguit d'Antoni Lucchetti amb un 7,6. Tanmateix, Jordi Miralles, Coordinador General escollit a la II Assemblea d'EUiA celebrada uns mesos abans del Congrés de JC, rep una puntuació de 5,2¹¹⁶.

¹¹⁴ L'alta puntuació que rep IC-V per part de la seva joventut pot interpretar-se com que no existeix fractura entre els joves i el partit, és a dir, no existeix vot de càstig. Fins a cert punt, aquest fet pot ser normal, siensem que fa relativament poc temps que hi ha haver l'escissió. Per tant podríem dir que aquells sectors potencialment conflictius van abandonar IC-V.

¹¹⁵ Una hipòtesi que ens pot donar la clau per explicar el resultat de JIC és que entre els entrevistats hi ha un gran nombre d'afiliats posteriors a l'escissió, i que per tant, no han viscut tot el procés d'aquesta. De fet la puntuació que li otorguem a EUiA els afiliats abans i després de l'escissió és substancialment diferent. Mentre que els afiliats amb anterioritat a la ruptura puntuen EUiA amb un 3,9, els nous afiliats eleven la puntuació a un 5,7. I de fet, si fem la mateixa operació, però amb la puntuació als líders polítics, en concret a Antoni Lucchetti (EUiA) els resultats es repeteixen encara més accentuats: 2,5 li otorguem els afiliats abans de l'escissió i un 3,9 els afiliats després del 1997. En canvi, si realitzen l'exercici a l'inrevés, és a dir, comparant les puntuacions que atorguem els exafiliats a JIC que hi ha a Joves Comunistes amb les puntuacions d'aquells que no van militar a JIC, la tendència s'inverteix. Així, mentre la puntuació mitjana a IC dels antics afiliats a JIC és d'un 2,94, els que no hi han militat li otorguen una mitjana més baixa un 2,5. I de la mateixa forma, la puntuació de Ribó és més baixa quan els que puntuen són els que no van tenir l'experiència d'estar afiliats a JIC. I en canvi els que van ser membres de JIC ho fan amb un 1,58.

¹¹⁶ La raó pot estar en què no pertany al PSUC viu, sinó al PCC, l'altre partit majoritari dins EUiA.

Pel que fa a la resta de líders, en el cas de JIC els següents millor puntuats són els líders d'esquerres J.L.Carod-Rovira i P. Maragall (tot i que no aproven) amb un 3,9, i Antoni Lucchetti amb un 3. En el cas de JC les puntuacions són ben diferents, com ja hem anotat amb anterioritat, la resta de puntuacions són molt baixes (per sota del 3), on destaquen l'1,6 de Joan Saura i l'1,3 de Rafael Ribó.

Conclusions.

Hem tractat dues joventuts que tenen un perfil demogràfic, cultural, participatiu i polític similar, però on també hi ha diferències que marquen les distàncies entre les dues organitzacions. Les diferències destacables en el perfil cultural es troben en l'ús de la llengua; en el perfil participatiu estan a la importància de l'ecologisme; i per últim, en el perfil polític estan en l'eix ideològic, l'eix nacional i en la valoració a líders i partits polítics.

Pel que fa a la presència de la llengua a casa, hem vist com el 48% dels enquestats a JIC parlen català a casa, dada que s'inverteix en el cas de JC, on un 75% parla castellà. Això pot tenir conseqüències en les percepcions sobre la qüestió nacional dels militants de les dues organitzacions.

Pel que fa al perfil participatiu i social només s'observa una diferència destacable i és la de l'ecologisme, on es veu clarament com hi ha una sensibilitat més gran a JIC. Això es reflecteix, per exemple, en el grau de participació en associacions ecologistes, hi ha una distància de 20 punts percentuals entre les dues organitzacions. De la mateixa manera la importància que li dóna JIC al tema de l'ecologisme supera en 30 punts percentuals la que li dóna JC.

En el perfil polític, trobem les diferències en l'autoubicació en l'eix ideològic, on hi ha una distància entre les mitjanes d'autoubicació de 0,3 punts sobre 7. La distància és destacable ja que l'autoubicació en les dues organitzacions es mou entre la posició 1 i la 2. Per tant, creiem que aquí hi ha una diferència que pot marcar un espai polític i social diferent per les dues organitzacions. Pel que fa a l'eix nacional, la diferència es troba en les distribucions. En el cas de JC predomina el sentiment dual (tant català com espanyol) mentre que a JIC destaca un sentiment una mica més catalanista.

També existeixen diferències en la valoració als líders i als partits polítics. Hi ha una major 'radicalitat' en les valoracions dels líders i partits dins de JC, tot i que aquesta característica també existeix dins de JIC però amb menor mesura. De fet, JIC al igual que JC tampoc aprova cap partit ni cap líder polític excepte el respectiu.

Aquestes són en principi les diferències més importants després de l'anàlisi. En definitiva, ens trobem amb dues organitzacions molt similars, i els trets diferencials que existeixen no marquen distàncies gaire grans entre els delegats de les dues joventuts.

Per últim com hem vist, el nostre anàlisi es tracta sobre l'estudi de valors culturals i polítics. Per tant, si féssim un estudi sobre les causes de l'escissió en les joventuts, podríem descartar en principi, les variables culturals i polítiques que apareixen en el nostre estudi. Sembla que no ens poden donar respostes contundents sobre les causes de l'escissió.

PERFILS I PERCEPCIONS DELS MILITANTS DE LES ORGANITZACIONS POLITIQUES JUVENILS CATALANES.

Òscar Barberà, Astrid Barrio, Joan Rodríguez.

Introducció.

Al llarg dels capítols precedents s'han analitzat els delegats de cadascuna de les organitzacions polítiques juvenils. Un cop vistes les característiques específiques de cadascuna de les joventuts, és moment de veure en què convergeixen i en què divergeixen els delegats de les diverses formacions. Els factors que poden tenir incidència en l'homogeneïtat o l'heterogeneïtat de les característiques dels militants de les organitzacions polítiques juvenils són diverses. L'especificitat dels recursos que comporta la participació política tendeix unificar les característiques socials dels diferents delegats mentre que el posicionament de les diferents organitzacions en els eixos¹¹⁷ que estructuren la competència política a Catalunya, l'eix esquerra-dreta i l'eix nacional¹¹⁸, així com les característiques pròpies de la cultura partidista i el funcionament de cada organització, tendeixen a generar diferències entre elles.

A partir del mètode comparat tractarem d'esbrinar quin és el pes de cadascun d'aquest factors per determinar les diferències i similituds entre els delegats les diverses organitzacions juvenils catalanes. Per vertebrar la comparació entre les diferents organitzacions juvenils entrevistades (JC, JIC,

¹¹⁷ Aquesta és una tendència, compartida pel conjunt de elits polítiques europees (Ysmal, 1985), també s'ha vist confirmada pel cas català (Botella, 1990).

¹¹⁸ Sobre els eixos de competència a Catalunya vegeu els treballs de Molas i Bartomeus (1998 i 1999).

JERC, JSC, JNC, UdJ, NG), analitzarem tres grans dimensions: el perfil socio-demogràfic, el perfil ideològic i el perfil participatiu. Alhora, en la segona part de l'article i en base a dos tipus d'indicadors, el posicionament dels delegats en els eixos nacional i esquerra-dreta i les valoracions que fan dels diferents partits polítics catalans i dels seus dirigents tractarem d'analitzar com les opinions dels joves permeten entendre el mapa de relacions entre les diferents organitzacions polítiques a Catalunya.

1. Els perfils dels militants juvenils.

1.1. La dimensió social.

Com és habitual en les organitzacions polítiques, les joventuts dels partits no escapen a la tendència de tenir un aclaparador predomini d'homes entre els seus membres. A excepció de Joves amb Iniciativa, formació en la el nombre de dones s'aproxima a la paritat, no s'aprecien diferències significatives entre la resta de joventuts. La presència femenina entre els delegats de les diferents associacions juvenils oscil·la entre el 25 i el 30% i les petites diferències que s'observen entre elles coincideixen amb la ubicació de cadascuna de les organitzacions en l'eix esquerra-dreta. Els percentatges no varien en excés, però la tendència que es constata és que a les joventuts d'esquerreres el nombre de dones entre els delegats és lleugerament superior a les de dretes.

La mitjana d'edat dels delegats de les diverses organitzacions juvenils és de 24 anys, però com en el cas anterior trobem algunes diferències entre les joventuts de dreta i les d'esquerra: mentre que a les primeres la mitjana es superior als 25 anys, a les segones se situa en 23 anys. Així doncs, els joves que

participen en les organitzacions d'esquerres són, en conjunt, una mica més joves que els que ho fan en les de dretes¹¹⁹. L'organització que té una mitjana d'edat més jove, són les JERC, amb 21 anys i la que la té més gran és la UdJ amb 26 anys.

Malgrat que s'apreciïn diferències en funció del color polític de cadascuna de les joventuts, hi ha característiques comunes a totes elles. En la majoria de casos la franja d'edat que aplega major nombre de delegats, és la que va dels 18 als 24 anys. El cas més destacable és el de les JERC, organització en la que pràcticament vuit de cada deu congressistes tenen menys de vint-i-cinc anys. Les excepcions per contra, són la UdJ i NG, en les que la categoria més nombrosa és la dels 25 als 30 anys.

Taula 1. Distribució segons el sexe i l'edat

VARIABLE	% JC	% JIC	% JERC	% JSC	% JNC	% UDJ	% NG
1. SEXE							
Home	73,3	57,7	64,4	64	75,3	68,1	74,1
Dona	26,7	42,3	33,3	35,4	24,7	31,9	24,1
NC	0	0	2,3	0,6	0	0	1,9
2. EDAT							
Menys de 24	50	48	82,1	64,6	65,6	34,7	39,1
25 a 30	43,3	44,2	17,8	33,6	34,4	59,7	55,7
més de 30	0	0	0	0,6	-	5,6	0
NC	6,7	1,9	3,4	1,2	0	0	5,6
Mitjana	24	24	21	23	25	26	25
Desviació	2,7	4,6	3,4	3,0	3,4	3,1	3,0
(n)	30	52	87	161	81	72	54

Aquestes dades, tot i que no disposem d'estudis empírics que ens permetin comprovar-ho, ens permeten plantejar la hipòtesi d'un relatiu retardament del militantisme juvenil respecte a d'altres períodes històrics¹²⁰. El pes dels grups de

¹¹⁹ Cal dir que hi ha altres possibles explicacions per aquestes diferències i que tenen a veure amb la continuïtat o no dels dirigents juvenils de més edat.

¹²⁰ Si tenim en compte que molts dels partits polítics, d'esquerra, extrema esquerra, i

joves amb edats per sobre dels 25 anys és en tots els partits (tret de les JERC) per sobre del 30% dels congressistes. A més, les mitjanes d'edat de totes les organitzacions (entorn als 23-24 anys) s'allunyen força de la imatge que els que participen en la política juvenil són adolescents o *teenagers* (en el sentit anglès). Una possible explicació d'aquest fenomen podria ser la prolongació de l'etapa de l'adolescència i de la joventut que podria anar en paral·lel a determinats fenòmens socials com ara l'edat d'emancipació dels pares¹²¹. És possible plantejar que els mateixos condicionants econòmics que ajornen aquestes opcions vitals, influeixin també en el progressiu retard de la incorporació dels joves a la política

En relació a l'origen geogràfic dels congressistes observem que la pràctica totalitat ha nascut a Catalunya, una dada que aniria en consonància amb la davallada dels fluxos immigratoris enregistrats les darreres dècades a Catalunya¹²². Tanmateix, tot i l'escassa presència d'immigrants entre les joventuts de tots els partits sí que s'aprecien algunes diferències entre organitzacions. Hi ha associacions com la JNC o UDJ en les que la xifra de catalans s'aproxima molt al 100%, mentre que a d'altres com NNGG, aquesta se situa entorn al 80%. Més enllà de les consideracions derivades de la qüestió nacional, que poden incentivar o desincentivar l'accés d'immigrants a les joventuts, el cert és que tradicionalment la capacitat d'atracció d'immigrants, dels diferents partits polítics catalans ha estat diferent, i aquesta sembla ser una tendència que es manté en les joventuts. En

independentistes, comptaven durant la transició i la consolidació democràtica, amb seccions especialitzades als Instituts d'Educació Secundària fa previsible que l'edat dels joves polititzats en aquest període fos inferior a l'actual.

¹²¹ Algunes dades sobre aquestes qüestions a Gabise (1999).

¹²² El qüestionari no incloïa l'origen dels pares. D'altra banda, no hem registrat casos de nova immigració (africana, etc.) en cap partit.

general les formacions d'esquerra el nombre d'immigrants ha estat superior al de les nacionalistes (Pitarch, et. alt. 1980; Pitarch i Subirats, 1982; Botella, 1990).

D'entre els delegats nascuts a Catalunya, observem una notòria sobrerrepresentació de la província de Barcelona, tot i que les joventuts dels partits nacionalistes (JERC, JNC, UdJ), aquesta desproporció està molt més atenuada.

El lloc de residència dels delegats és un indicador útil, per aproximar-nos, encara que sigui de manera indirecta¹²³, al pes que tenen els diferents territoris en les organitzacions. En aquest sentit s'aprecien dues grans tendències. La primera és la d'aquelles joventuts en les que la província de Barcelona constitueix pràcticament l'únic punt d'implantació i en les que la presència de delegats de la resta de províncies té un pes molt marginal. Aquest és el cas de les organitzacions d'esquerres (tret de les JERC), en les la xifra de delegats que viuen a Barcelona oscil·la entorn al 90%, és a dir molt per sobre del pes demogràfic que té aquesta província sobre la resta del territori. La segona és la d'aquelles joventuts en les que la presència de les diferents províncies dins de l'organització és propera al seu pes demogràfic. En aquestes formacions, les nacionalistes (JERC, JNC, UdJ) i NG el pes dels delegats de Barcelona se situa entorn el 70% mentre que el pes de les altres províncies varia en funció de cada organització juvenil. D'entre aquestes organitzacions, la UdJ representa el cas extrem: Barcelona està infrarepresentada i la resta de províncies tenen un pes més elevat que el que li correspondria en funció del seu pes demogràfic. Aquests resultats semblen apuntar a què la

¹²³ Cal tenir present que les xifres d'assistència als congressos varien en funció de la població en

capacitat d'implantació territorial de les formacions nacionalistes és superior a la de la resta.

Taula 2. Distribució segons els llocs de naixement i residència.

VARIABLE	% JC	% JIC	% JERC	% JSC	% JNC	% UDJ	% NG
1. LLOC DE NAIXEMENT							
Catalunya	90	84,6	90,8	91,9	100	98,6	81,6
Barcelona	100	90,9	75,9	85,1	69,1	43,7	81,8
Girona	0	0	11,4	0	12,3	18,3	6,8
Lleida	0	0	3,8	2,7	11,1	22,5	4,5
Tarragona	0	9,1	8,9	12,2	7,4	15,4	6,8
n ¹	27	44	79	148	81	71	44
Resta d'Espanya	6,7	13,5	4,6	6,2	0	1,4	9,5
Estranger	3,3	1,9	4,6	0	0	0	0
NC	0	0	3,4	1,9	0	0	9,3
2. LLOC DE RESIDÈNCIA							
Barcelona	100	88,5	77	87,0	67,1	51,4	74,1
Girona	0	0	3,4	0	15,2	11,1	3,7
Lleida	0	0	3,4	1,9	8,9	18,0	5,6
Tarragona	0	7,7	6,9	11,2	6,3	13,9	9,3
NC	0	3,8	5,7 ²	0	0	5,6	7,4
(n)	30	52	87	161	81	72	54

1. Percentatges sobre el total de nascuts a Catalunya, no sobre el total de la mostra.

2. No inclou els que viuen fora d'Espanya.

Pel que fa al nivell educatiu, constatem que la majoria dels congressistes de les diferents associacions juvenils afirmen tenir un nivell de formació alt o molt alt (estudis universitaris en curs o ja acabats) un característica que podria explicar-se per l'edat dels delegats, que, en la majoria dels casos, ja els permet haver conclòs els estudis universitaris. Alhora, l'elevada instrucció podria ser una mostra de la importància que juguen els recursos, en aquest cas l'educació, per explicar la participació política dels joves (Recchi, 1998).

Els percentatges d'universitaris entre els delegats se situen entorn el 80% a excepció de les JERC i la JSC que són més baixos. Aquesta diferència, però,

que es celebren, de la importància del congrés, etc.

podria explicar-se, en part, perquè aquestes dues organitzacions són, també, les que tenen el percentatge més alt de militants en la franja d'edat més jove (de 18 a 24).

Taula 3. Distribució segons el nivell d'estudis i l'activitat.

VARIABLE	% JC	% JIC	% JERC	% JSC	% JNC	% UDJ	% NG
1. NIVELL D'ESTUDIS							
Primaris	3,3	1,9	2,3	0,6	0	0	3,8
EGB / FP1	3,4	5,8	9,2	7,5	1,2	5,5	7,4
BUP / FP2	6,7	11,5	20,7	24,2	18,5	9,7	9,3
Universitaris en curs	26,7	23,1	49,4	42,2	25,9	34,7	31,5
Universitaris grau mig	13,3	17,3	5,7	9,9	24,7	18,1	13
Universitaris grau superior	46,6	34,6	10,3	15,5	29,6	30,6	33,3
NC	0	1,9	2,2	0	0	1,4	0
2. ACTIVITAT							
Actius	56,7	42,3	57,4	37,3	42,0	68,1	44,5
Actiu i estudiant	13,3	38,5	- ¹	20,5	40,7	5,6	29,6
Estudiant	20	15,4	34,5	39,1	14,8	25,0	20,4
Aturat	10	3,8	4,6	2,5	2,5	1,4	5,6
NC	0	0	3,4	0,6	0	0	0
(n)	30	52	87	161	81	72	54

1. Dades no disponibles.

A Catalunya s'ha observat que una de les divisòries claus entre les elits polítiques de dreta, centre i esquerra era el nivell d'instrucció (Botella, 1990). Entre les joventuts però, no s'aprecien diferències entre els delegats de les joventuts de l'esquerra i les de dreta, amb la qual cosa es podria establir la hipòtesi que en els futurs anys, si la tendència es manté, aquesta divisòria podria tendir a esvair-se¹²⁴.

Pel que fa a la situació laboral dels delegats de les joventuts observem que totes les organitzacions compten amb elevats percentatges de congressistes actius.

¹²⁴ És possible que la divisòria passi ara per uns altres pràmetres com, per exemple, la qualitat d'aquest ensenyament i, lligat a aquesta qüestió, el finançament dels centres on s'estudia. Aquesta hauria de ser, doncs, una dada a tenir present en les futures recerques.

En les JC (57%), les JERC (57%) i en la UdJ (68%), aquest percentatge representa més de la meitat dels enquestats, mentre que a la resta, a excepció de la JSC aquesta és la categoria en la que hi ha més respostes. Alhora trobem uns alts percentatges de delegats que afirmen compaginar la feina amb els estudis, especialment elevats en els casos de les JIC, de la JNC i de NG. La JSC per la seva banda, és l'organització amb menor percentatge d'actius i de delegats que treballa i estudia, i és la que compta amb major nombre de delegats que únicament estudia. Finalment destaquem que en tots els casos el nivell d'atur està per sota del 6%, excepte en el cas de JC que arriba al 10%. En aquesta variable, sembla que la influència de les clivelles esquerra-dreta i nacionalista no tenen influència a l'hora de determinar la situació laboral dels congressistes de les organitzacions polítiques juvenils.

La manifestació sobre els usos lingüístics marquen diferències, especialment entre les associacions que es proclamen nacionalistes i aquelles que no ho fan¹²⁵, fet que no sorprèn atesa la importància de la llengua en la conformació de la identitat nacional catalana. En el cas de la JNC, les JERC i la UdJ, els que diuen parlar el català a casa, amb els amics i a la feina supera el 80% dels congressistes. Constatem però que, en aquestes organitzacions, les xifres dels que diuen parlar el català en els tres àmbits baixen a mesura que ens allunyem de l'àmbit domèstic i ens acostem al laboral¹²⁶. En el cas dels altres partits (JC, JIC, JSC, NG) la situació és més complexa. En general, observem que els delegats d'aquestes formacions afirmen utilitzar predominantment el castellà a casa. Les

¹²⁵ D'això també n'hem parlat en el capítol dels joves amb els partits.

xifres varien des del 60% de la JSC al 77% de JC¹²⁷. Ara bé, un cop deixem l'àmbit domèstic, el grup més nombrós (aproximadament, la meitat dels congressistes de cada organització) diu fer servir totes dues llengües tant amb els amics com a la feina.

Taula 4. Distribucions segons l'ús social de la llengua.

VARIABLE	% JC	% JIC	% JERC	% JSC	% JNC	% UDJ	% NG
1. A CASA							
Català	10	48,1	86,2	26,1	91,4	80,6	22,2
Castellà	76,7	38,5	5,7	59,6	3,7	4,2	64,8
Les dues	13,3	9,6	6,9	13,7	4,9	15,3	13
NC	0	3,8	1,1	0,6	0	0	0
2. AMB ELS AMICS							
Català	16,7	32,7	87,4	23	85,5	79,2	16,7
Castellà	26,7	9,6	1,1	28,6	1,2	0	40,7
Les dues	53,3	55,8	9,2	47,8	12,3	20,8	42,6
NC	3,3	1,9	2,3	0,6	1,2	0	0
3. A LA FEINA							
Català	3,3	48,1	80,5	34,8	80,2	75	22,2
Castellà	36,7	3,8	0	21,1	3,7	5,6	18,5
Les dues	56,7	48,1	17,2	33,5	14,8	16,7	59,3
NC	3,3	0	2,3	10,6	1,2	2,8	0
(n)	30	52	87	161	81	72	54

La declaració sobre la ubicació en l'eix esquerra-dreta comporta diferències prou clares en la pràctica i les creences religioses de les organitzacions juvenils. Mentre la gran majoria dels congressistes de les joventuts d'esquerres diuen considerar-se no creients, la majoria dels enquestats en les de dretes afirmen sentir-se catòlics no practicants. A l'esquerra, les xifres van en descens des del 83% que es defineix com a no creients de JC fins al 62% de la JSC. A la dreta, les xifres van en augment des del 47% de la JNC fins al 54% de NG¹²⁸.

¹²⁶ Per exemple, del 90% al 80% en el cas de la JNC; del 85% al 80 en la UdJ, etc.

¹²⁷ JIC és un cas excepcional doncs el grup més nombrós és catalanoparlant a casa (48%).

¹²⁸ De totes maneres, el grup amb més catòlics practicants és la UdJ.

Taula 5. Distribució segons la pràctica religiosa.

VARIABLE	% JC	% JIC	% JERC	% JSC	% JNC	% UDJ	% NG
PRÀCTICA RELIGIOSA							
Catòlic practicant	3,3	3,8	8,0	1'9	21	34,7	16,7
Catòlic no practicant	13,4	9,6	18,4	29,8	46,9	51,4	53,7
Altres Religions	0	3,8	3,4	3,7	3,7	0	3,7
No Creient	83,3	78,8	63,2	61,5	27,2	12,5	18,5
NC	0	3,8	6,9	3,1	1,2	1,4	7,4
(n)	30	52	87	161	81	72	54

Cal constatar la inexistència de subcultures (catòlica i no catòlica) entre els congressistes de les organitzacions juvenils catalanes¹²⁹. En les formacions d'esquerres trobem un percentatge que es manifesta catòlic (practicant o no practicant) que supera en tots els casos el 10% dels congressistes. Pel cas de la JSC (on la xifra és més alta), aquest percentatge s'acosta al 30% dels enquestats. I, alhora, entre les organitzacions de dretes també trobem un percentatge de congressistes que supera el 10% que diuen considerar-se no creients. Pel cas de la JNC (on és més alta entre els partits situats a la dreta), aquesta xifra també s'acosta al 30% dels adherents.

1.2. La dinàmica organitzativa.

Una de les funcions per les que semblen destinades les joventuts és la de ser espais d'iniciació a la política de partit. D'acord amb aquesta hipòtesi, més del 80% dels congressistes de les diverses organitzacions juvenils afirma no haver militat prèviament en cap altra organització política. Les JC són una excepció que s'explica probablement pel fet de la recent escissió del seu partit (EUiA) d'Iniciativa

¹²⁹ Els estudis sobre les subcultures lligades a la religió provenen del treball sobre el comportament polític italià. Les nostres dades són congruents amb les d'altres treballs sobre religió i política entre els electors i les elits polítiques espanyoles (Linz, 1986; Gunther, Sani, Shabad,

per Catalunya. Tanmateix, els percentatges d'adherents que diuen haver estat afiliats a una altra organització representen, segons les joventuts, entre un cinc i un quinze per cent dels congressistes. Aquestes dades matisarien, doncs, la tesi que la iniciació política es produeixi sempre en el mateix partit. D'altra banda, la relativa estabilitat del sistema de partits català dels darrers anys fa encara més ressenyable aquesta mobilitat. En els casos on la xifra és més alta (JC, JIC, JERC, JNC), l'explicació pot atribuir-se a la mobilitat de l'espai comunista i independentista, tradicionalment més inestable, s'ha accentuat a partir de la caiguda del mur de Berlín.

L'edat d'entrada dels delegats a les seves respectives organitzacions varia d'una joventut a l'altra. En general observem que els congressistes de les joventuts d'esquerreres entren en les organitzacions més aviat (19-20 anys) del que ho fan els seus homòlegs de dretes (21-22 anys). A més, tot i ser (com hem vist en la taula 1.2) més joves que els delegats dretes, també porten més anys afiliats a la seva organització (taula 14.3): mentre que els congressistes de les organitzacions d'esquerreres porten, en general, més de cinc anys afiliats, els delegats de les joventuts la categoria majoritària és la que situa els anys de militància entre zero i quatre¹³⁰.

1986; Montero, 1986; 1994).

¹³⁰ NG són una excepció a aquesta regla: el 56% dels seus congressistes diu portar més de cinc anys en les joventuts.

Taula 6. Participació política anterior

VARIABLE	% JC	% JIC	% JERC	% JSC	% JNC	% UDJ	% NG
1. AFILIACIONS ANTERIORS							
SI	56,7	13,5	9,2	6,8	9,9	5,6	7,4
NO	40	86,5	89,7	92,5	88,9	94,4	90,7
NC	3,3	0	1,1	0,6	1,2	0	1,9
2. MITJANA D'EDAT AL AFILIAR-SE	- ¹	20	19	19	21	22	21
3. ANYS AFILIACIÓ AL PARTIT							
De 0 a 4 anys (00 a 97)	-	42	27,7	46,6	50,6	55,6	37,0
Més de 5 anys	-	53,8	65,4	52,8	39,3	44,4	55,6
NC	-	4,2	6,4	0,6	11,1	0	7,4
4. CONGRESSOS ANTERIORS							
0	-	30,8	-	61,5	39,5	51,4	48,1
1	-	28,8	-	19,9	29,6	34,2	25,9
2 o més	-	34,6	-	14,9	29,6	42	20,5
NC	-	5,8	-	3,7	1,2	22,9	5,6
(n)	30	52	87	161	81	72	54

¹ Sense dades

Aquestes dades dibuixarien, per tant, dos tipus d'itineraris diferenciats de militància juvenil en funció de la ideologia de les organitzacions: els joves de les organitzacions d'esquerreres, tot i ser més joves que els seus homòlegs de dretes, entren abans en la política partidista i porten més anys afiliats; els de les organitzacions de dretes, per contra entren a militar més tard, i també militen menys anys. Aquestes diferències podrien explicar-se en part, per la importància que l'esquerra dóna a les idees de participació que poden incentivar la incorporació més prematura dels joves, i també pot estar lligada l'existència de diferències en els centres d'extracció i de reclutament del personal.

Comparant els anys de militància dels congressistes en les joventuts i la xifra de delegats pels quals aquests és el primer congrés podem obtenir certa informació sobre la velocitat amb què avancen les carreres polítiques (*cursus honorum*) en cada organització juvenil, si més no en un dels seus primers

esglaons¹³¹: aquell que consisteix en passar de ser únicament militant de base a ser delegat congressual. Fonamentalment, trobem dues situacions diferents: la d'aquelles formacions en les que el pas és lent i la d'aquelles en què es fa més ràpid. Les primeres són aquelles en què la quantitat de congressistes que no ha assistit mai abans a un altre congrés supera la dels afiliats que van entrar al partit fa menys de cinc anys. És a dir, que hi ha congressistes que duen més de cinc anys al partit i pels que aquest és el seu primer congrés: és el cas de la JSC i de NG. D'altra banda, les organitzacions que considerem de amb cicle ràpid són aquelles en les que la xifra d'assistents pels quals aquest és el seu primer congrés és inferior a la dels que duen en el partit menys de cinc anys. En aquesta situació trobem les JIC, la JNC i la UdJ. Les raons que poden explicar aquests fenòmens semblen tenir a veure amb les dinàmiques internes pròpies de cada organització, com ara el nombre d'afiliats que té cada organització o els requisits estatutaris per ser nomenat delegat al congrés. En canvi no s'aprecien diferències en funció de la posició de les formacions en els dos eixos de competència política.

A diferència dels partits en què el repertori d'incentius és elevat (Gaxie, 1976), en les joventuts, més enllà d'incentius de tipus simbòlic, la distribució de càrrecs polítics és un dels principals incentius que poden proporcionar les organitzacions juvenils als seus adherents. Els tres principals tipus de càrrecs disponibles són, els càrrecs d'elecció, els de responsabilitat dins de l'administració i els orgànics (dins de les joventuts). Ara bé la provisió de càrrecs en les joventuts

¹³¹ És clar, tanmateix, que aquesta no és l'única (i potser tampoc la principal) carrera que es segueix. Conèixer com es produeixen aquests primers passos, tant a nivell formal com informals podria ser el subjecte de posteriors investigacions.

és força desigual: mentre els càrrecs institucionals i de designació són molt escassos, els orgànics són més nombrosos.

L'èxit electoral del partit sembla tenir una certa incidència en la distribució dels càrrecs electes de les diferents joventuts. Si s'accepta que una part de l'èxit electoral deriva de la ubicació dels partits en els eixos de competència i, en especial, de la seva moderació ideològica, també és possible afirmar que la ideologia és present, per bé que de manera indirecta, en la distribució dels càrrecs electes. Ara bé, cal remarcar que són els partits i no les organitzacions juvenils els que condicionen aquestes característiques dels militants més joves. Dit això, els resultats mostren que les organitzacions situades més als extrems, que coincideixen amb les que obtenen uns resultats electorals més baixos en totes les conteses (JC, JIC, JERC), no disposen pràcticament de congressistes amb càrrecs electes; en canvi, les organitzacions juvenils d'aquells partits que estan en les posicions més centrades, que són les que recullen major suport electoral, si que disposen d'una certa representació (entorn al 10%). La gran majoria d'aquests càrrecs són de tipus municipal (regidors, consellers de districte), i només una minoria té càrrecs superiors a aquest àmbit. En canvi, les dades que hem recollit en aquest cicle de congressos ens mostren que en el cursus honorum dels joves no hi figuren els càrrecs dins de l'administració. Els dos únics casos que registren una certa presència de congressistes són JIC i la JNC. En la resta aquesta quantitat és pràcticament nul·la.

Si els càrrecs electes i els de l'administració són molt minoritaris, es pot formular la hipòtesi que els càrrecs interns són els principals incentius de les organitzacions juvenils; una hipòtesi que es reforça en analitzar els percentatges

de delegats al congrés que tenen càrrec orgànic. Totes les formacions, excepte NG, tenen en comú que més de la meitat dels enquestats ocupen algun càrrec a nivell intern: les xifres oscil·len entre el 53% de JC fins el 76% de la UdJ. Atès que no s'aprecien diferències entre les organitzacions d'esquerra i les de dreta, els resultats apunten a què no hi ha cap relació entre el pes que tenen els congressistes amb càrrec amb l'adscripció ideològica de les organitzacions juvenils. En aquest cas sembla que són els models organitzatius de cada formació, definits per via estatutària, així com el nombre d'adherents de cada organització, les que sembla que podrien tenir-hi més incidència.

Taula 7. Participació política actual.

VARIABLE	% JC	% JIC	% JERC	% JSC	% JNC	% UDJ	% NG
1. CÀRREC REPRESENTACIÓ							
Si	3,3	1,9	7,0	10,6	12,3	13,9	14,8
No	93,4	96,2	93,0	88,8	87,7	84,7	85,2
NC	3,3	1,9	0	0,6	?	1,4	0
2. CÀRREC ADMINISTRACIÓ							
Si	3,3	5,8	2,3	- ¹	12,3	2,8	0
No	93,4	88,5	97,7	-	85,2	97,2	100
NC	3,3	5,8	0	-	2,5	0	0
3. CÀRREC ORGÀNIC							
Si	53,4	57,7	66,5	62,1	58,0	76,4	44,4
No	43,3	40,4	33,5	37,3	39,5	23,6	53,7
NC	3,3	1,9	0	0,6	2,5	0	1,9
4. ÍNDEX CÀRREC (ORG)							
Cap	44,8	41,2	34,5	40,5	41,8	25,0	51,9
Pocs (1 o 2)	48,3	49	23,0	33,1	58,2	38,9	38,9
Molts (3 o més)	6,9	9,8	2,2	26,4	0	36,1	9,2
5. TIPUS DE CÀRREC (ORG)							
Central	50	61,5	57,1	24,2	4,9 ²	44,4	16,7
Territorial	10	-	42,8	30,4	29,1	55,6	20,4
Local	-	32,7	44,6	44,7	39,5	48,6	35,2
(n)	30	52	87	161	81	72	54

1. Sense dades

2. Només membres de l'executiva.

Una de les tesis fonamentals aportades pels estudis clàssics sobre l'elitisme (Michels, Mosca) és l'acumulació de poder en el sí de les organitzacions per part d'una minoria organitzada. Tot i que teories posteriors han matisat aquesta tesi¹³², el cert és que el concepte d'elit continua estant associat a la concentració del poder. Si dins de les joventuts els principals incentius estan lligats a la distribució de càrrecs orgànics, l'anàlisi de com aquests estan distribuïts pot donar llum sobre com està repartit el poder en les joventuts. En altres paraules, conèixer la concentració de càrrecs dins les organitzacions permet avançar en el coneixement del pes de l'elit dins d'aquestes organitzacions i ha de servir per esbrinar en quines organitzacions i en quants dels seus membres es produeix un fenomen de *cumul des mandats*.

L'índex acumulat de càrrecs orgànics mostra que, en general, no hi ha diferències derivades de la ideologia a la que pertanyen les diferents joventuts¹³³. En algunes organitzacions (JC, JIC, JERC, NG), la xifra dels delegats que afirmen tenir més de tres càrrecs està per sota del 10%. En aquestes joventuts es confirmaria la hipòtesi segons la qual un grup molt reduït acumula bona part del poder dins de l'organització. De tota manera, hi ha organitzacions com la JSC o com la UdJ, en que el percentatge dels que acumulen càrrecs és molt ample i se

¹³² Vegeu, per exemple, el concepte d'elits estratègiques desenvolupat per S. Keller (Uriarte, 1999: 254 i ss).

¹³³ L'índex s'ha elaborat a sumant el número de càrrecs orgànics que declarava cada individu en l'enquesta. En general, el número de càrrecs que hi figuraven eren fins a cinc: 1) Executiu Local, 2) Executiu Comarcal, 3) Executiu Intercomarcal (aprox. provincial), 4) Consell Nacional, 5) Executiu nacional. Noti's que tenir tres o més càrrecs fa molt difícil pertànyer només al nivell municipal (3) o només al nivell nacional (2). És cert, de totes maneres, que malgrat les equivalències que hem plantejat en el qüestionari aquestes poden estar condicionades pel número de càrrecs que hi ha en l'organització i el número d'afiliats/militants per càrrec que corresponen.

situa entorn el 30% dels delegats. A la JNC, en canvi, ningú declara ostentar més de tres càrrecs interns¹³⁴.

Una de les maneres tradicionals d'aproximar-se a l'estudi de elits és el mètode posicional que consisteix a donar per suposat que el poder l'ostenten els individus que ocupen els càrrecs i que s'associa a la idea d'estratificació del poder (Putnam, 1976)¹³⁵. Seguint aquesta lògica en el cas dels partits polítics es consideren membres de l'elit aquelles persones que pertanyen als òrgans de direcció nacional com l'executiva i/o el consell nacional. El resultat d'aplicar aquests models d'estratificació als partits polítics condueix a concebre les organitzacions com estructures piramidals en les que a la cúpula hi ha una elit molt reduïda i poderosa. Per sota d'aquesta hi ha diversos nivells en el cada cop més poblats i alhora amb menys poder i menys capacitat d'influència. Els congressos de les organitzacions juvenils, on es reuneixen representants de la base, dels diferents òrgans de poder intermitjos i de l'elit pot ser un bon laboratori per tractar de testar la hipòtesi de l'estructura piramidal, encara que els mecanismes de designació dels delegats poden introduir elements distorsionadors.

La taula 15.5 reuneix els congressistes de les joventuts segons els tipus de càrrecs que aquests declaren tenir¹³⁶. Per tal de no presentar categories molt fragmentades hem dividit les organitzacions en tres nivells: els càrrecs locals són tots aquells congressistes que diuen pertànyer a l'executiva de l'òrgan local; els càrrecs intermitjos són tots aquells que pertanyen a les executives que estan entre

¹³⁴ És possible que això sigui degut a que en el qüestionari només van contar-se els càrrecs executius, excloent-se el Consell Nacional, l'òrgan de representació de la direcció.

¹³⁵ Per una discussió sobre l'actualitat del mètode vegeu el treball d'E. Uriarte (1999).

¹³⁶ Comentari sobre que no suma 100 perquè poden acumular-se.

el nivell local i el nacional (comarcal, intercomarcal o provincial...); finalment, els càrrecs centrals són els de direcció a nivell nacional (executiu i consell nacional).

Els nostres resultats mostren que l'estratificació de les organitzacions en funció del tipus de càrrec no confirma la hipòtesi segons la qual són organitzacions de forma piramidal. Així és, com a mínim, en el cas de les joventuts catalanes. A grans trets, els resultats mostren tres models organitzatius en funció de les proporcions entre els diferents nivells jeràquics. El primer seria el d'aquelles organitzacions (JIC, JC¹³⁷) en les que el nivell local i el central s'aproximen al 50% dels delegats i el nivell territorial té molt poc pes (per sota del 10%). Més que una piràmide, aquestes organitzacions s'assemblen a la figura d'un rellotge de sorra. El segon model seria el d'aquelles organitzacions (JERC, UdJ) en les els tres nivells s'aproximen al 50% dels congressistes. En aquest cas, la figura que es dibuixa és la d'un poliedre rectangular. En darrer lloc trobem aquelles associacions (JSC, NG, JNC¹³⁸) que s'aproximen a la figura ideal de la piràmide: el nivell local s'acosta al 50%, el territorial ronda el 30% i els càrrecs centrals són per sota del 20%.

1.3. Les joventuts en el teixit associatiu.

La connexió de les elits polítiques amb l'entorn social és una de les qüestions més importants i, en general, menys documentades de la vida política. Encara que l'estudi aprofundit d'aquestes interaccions escapa llargament del nostre treball si analitzem el número d'associacions (independentment del tipus) a

¹³⁷ Ens falten dades del nivell local.

les que diuen pertànyer els congressistes de les joventuts podem entreveure de quin ordre són les connexions socials que aquests posseeixen¹³⁹.

Taula 8. Associacionisme.

VARIABLE	% JC	% JIC	% JERC	% JSC	% JNC	% UDJ	% NG
1. ÍNDEX ASS.							
Gens (0)	3,8	16,3	23,0	22,3	10,8	8,3	23,3
Poc (1)	15,4	30,6	31,0	29,1	16,6	36,1	46,5
Molt (2 o més)	80,8	53,1	32,1	48,6	73,1	44,4	30,3
2. ASSOCIACIONISME							
Empresarial	3,3	0	0	1,2	5	5,6	3,8
Sindical	53,3	40,4	16,1	23	9,9	11,1	17,6
Veïnal	16,7	11,5	4,6	11,8	8,6	9,7	7
Religiós	3,3	3,8	3,4	3,1	9,9	11,1	14
Cultural	26,7	32,7	34,5	23,6	42,0	47,2	20,9
Ecologista	6,7	25	11,5	12,4	9,9	4,2	0
Solidari	46,7	38,5	20,7	23,6	23	13,9	14
Esportiu	16,7	13,5	19,5	26,7	40	31,9	34,9
Professional	10	13,5	4,6	5	16	16,7	18,6
Cooperatiu	10	7,7	4,6	5,6	?	2,8	0
Estudiantil	26,7	15,4	-	11,2	?	4,2	-
(n)	30	52	87	161	81	72	54

Constatem que l'índex d'associacionisme revela que en general, la categoria més nombrosa en quasi totes les organitzacions (excepte NG) és la d'aquells individus que, a banda de la seva adhesió a l'organització política juvenil, afirma pertànyer a dos o més organitzacions. Les dades ens permeten establir dos tipus de perfils diferenciats. Les d'aquelles joventuts (JC, JNC) en que la xifra dels que estan associats a moltes organitzacions està entorn a les tres quartes parts dels congressistes, i les d'aquelles en les que els percentatges de delegats membres de dos o més associacions es redueix i se situa entorn del 40-50%. Encara que Birnbaum (1978) va establir que el capital associatiu tendia a

¹³⁸ En aquest cas només s'ha comptat l'executiva i no el Consell Nacional.

¹³⁹ Sobre les implicacions de la participació en la cultura política vegeu Almond i Verba (1963). Almond i Verba crearen un índex de participació en associacions semblant al que nosaltres utilitzem.

ser més elevat entre els adherents de les organitzacions d'esquerra, no trobem pel que fa a les joventuts dels partits diferències entre les organitzacions d'esquerra i les de dretes.

Tanmateix, la influència de la ideologia, sí que es deixa sentir, encara que molt vagament, en analitzar els tipus d'associacions concretes a les que pertanyen els delegats de les diferents organitzacions. La connexió amb els sindicats continua essent més present entre els congressistes de les joventuts d'esquerreres (les JERC són una excepció) que entre els delegats de formacions de dreta. Més enllà d'aquest cas, totes les joventuts tenen en comú que els principals tipus d'associacions als que diuen pertànyer els congressistes són les de caràcter cultural, esportiu i de solidaritat. En el cas de les associacions de caràcter cultural la pertinença està molt estesa entre les joventuts nacionalistes (CDC, UDC, no tant a les JERC), mentre que l'associacionisme esportiu, és més nombrós en les organitzacions juvenils de dretes. Finalment, la presència en associacions de solidaritat tendeix a estar més estesa entre els organitzacions d'esquerreres¹⁴⁰.

1.4. El perfil ideològic

El perfil ideològic, mesurat a partir del posicionament dels delegats joves en l'eix esquerra-dreta i en l'eix nacional, és, evidentment, l'aspecte en el que les joventuts dels diferents partits presenten característiques més allunyades. En conjunt però, aquestes organitzacions que reproduïxen la distribució ideològica

¹⁴⁰ En alguns treballs comença a parlar-se que la pertinença a associacions que rehavindiquen interessos menys lligats a la classe social o al lleure, (cas de l'ecologisme, les organitzacions de solidaritat...). Tot plegat podria vincular-se amb l'aparició de grups de persones que encaixarien en el que Inglehart ha definit com valors post-materialistes (Inglehart, 1991).

del conjunt dels catalans, comparteixen una mateixa tendència, que és la de situar-se en posicions més d'esquerres i més catalanistes. En analitzar cadascun dels eixos de competència política trobarem que es configuren uns grans espais ideològics que uneixen o separen les diferents joventuts en funció de quin sigui l'eix contemplat.

Les ubicacions dels delegats en l'escala esquerra-dreta permet definir tres grups de joventuts en funció d'aquella casella en la que cadascuna de les formacions té més delegats: els que tenen el gruix del seus delegats situats a l'esquerra (JC, JIC, JERC, JSC i JNC), la UDJ que concentra gairebé la meitat dels seus delegats en la posició central i NNGG, joventuts que compta amb el 42.6% dels delegats a la posició de centre-dreta. Dins l'espai d'esquerra, JC és la única organització en la que el 100% dels seus delegats se situa a les caselles d'extrema-esquerra i d'esquerra, tot i que JIC s'aproxima molt a aquest percentatge. A la resta d'organitzacions d'aquest grup, si bé predominen els autoposicionaments a l'esquerra els delegats es troben repartits entre les diferents opcions. D'entre els delegats de la UDJ, malgrat que el grup més nombrós és el que es defineix de centre, hi ha més delegats que s'ubiquen en les posicions d'esquerres que no en les de dreta. Observem doncs, que les joventuts que més s'allunyen d'aquesta distribució són NNGG, en les que només el 7.5% dels delegats se situa a l'esquerra mentre que el 70% s'ubica a la dreta.

Taula 9. Autoubicació dels delegats en l'eix esquerra-dreta.

VARIABLE	% JC	% JIC	% JERC	% JSC	% JNC	% UDJ	% NG
AUTOUBICACIÓ E/D							
Extrema esquerra	63,3	34,6	29,9	15,5	6,2	4,2	0
Esquerra	36,7	61,5	50,6	54,7	28,4	5,6	1,9
Centre esquerra	0	1,9	14,9	26,1	28,4	28,2	5,6
Centre	0	0	1,1	1,2	19,8	46,5	18,5
Centre dreta	0	0	0	0	11,1	11,3	42,6
Dreta	0	0	1,1	0	1,2	2,8	24,1
Extrema dreta	0	0	0	0	2,5	1,4	3,7
NC	0	1,9	0	2,5	2,5	1,4*	3,7
Mitjana	1,33	1,67	1,92	2,13	3,15	3,69	4,96
Desviació	0,48	0,52	0,8	0,7	1,3	1,1	1,0
(n)	30	52	87	161	81	72	54

En relació a la ubicació dels delegats en l'escala de sentiment de pertinença, també constatem que es defineixen tres tipus de formacions. En primer lloc, el de les joventuts que es defineixen de forma majoritària com a exclusivament catalanes i que òbviament coincideixen amb les nacionalistes catalanes, les JERC, JNC i UdJ. En segon lloc trobem a Joves amb Iniciativa que concentra el grup més nombrós dels seus delegats a la posició de més català que espanyol, i en darrer lloc estan aquelles organitzacions en les que en les la casella més poblada és la dels que es consideren tant catalans com espanyols: JC, JSC i NNGG. Dins d'aquest grup, però, no s'aprecia una tendència homogènia perquè mentre que JC és la formació que presenta la distribució més aproximada a una corba normal, el PSC té el 70% dels delegats a la casella central i la resta majoritàriament en posicions de predomini de la identitat catalana. NNGG, com en el cas de l'eix esquerra-dreta, té una distribució més allunyada de la resta d'organitzacions perquè i tot i tenir més de la meitat dels delegats en la casella

central, la resta es decanta cap les posicions de predomini de la identitat espanyola.

Taula 10. Autoubicació dels delegats en l'eix nacional.

VARIABLE	% JC	% JIC	% JERC	% JSC	% JNC	% UDJ	% NG
AUTOUBICACIÓ CAT/ESP							
Només espanyol	3,3	0	0	0	0	0	5,6
Més espanyol que català	6,7	0	0	5,6	0	0	31,5
Tan espanyol com català	53,3	26,9	0	70,8	0	8,3	57,4
Més català que espanyol	16,7	44,2	4,6	14,9	4,9	27,8	3,7
Només català	6,7	19,2	95,4	4,3	92,6	63,9	0
NC	13,3	9,6	0	4,3	2,5	0	1,9
Mitjana	3,2	3,91	4,95	3,19	4,95	4,6	2,60
Desviació	0,9	0,72	0,2	0,6	0,2	0,7	0,7
(n)	30	52	87	161	81	72	54

2. Ideologia i percepcions.

Com acabem veure, l'autoposicionament ideològic dels delegats de les diverses organitzacions, és d'entre totes les variables contemplades en l'apartat anterior la que marca més diferències entre organitzacions. Alhora, en analitzar els perfils social i participatiu, hem comprovat que en alguns casos, les divisions ideològiques contribueixen a explicar algunes de les característiques de les diferents joventuts com són la religiositat, els usos socials de la llengua o bé la pertinença a determinades associacions. Igualment, però, les definicions ideològiques són una variable a tenir en compte per comprendre, d'una banda, les relacions de les joventuts amb els seus propis partits i d'altra per esbrinar les possibles simpaties i relacions que es poden establir entre les diverses organitzacions polítiques de joves. Essent així, a través de les ubicacions ideològiques i de les valoracions que fan els delegats de les altres forces

polítiques i dels seus líders es pot tractar de fer un esboç del mapa de relacions entre les diferents organitzacions polítiques a Catalunya.

2.1. Percepcions sobre els propis partits polítics

Hem vist més amunt la distribució dels delegats en els eixos esquerra-dreta i en l'eix nacional, i ara ens interessa veure com a nivell ideològic se senten de propers o de llunyans respecte dels seus partits de referència. Per mesurar aquesta distància restarem de les mitjanes d'autoubicació dels delegats en els dos eixos (esquerra-dreta i sentiment de pertinença), de la posició mitjana en la que els delegats de les joventuts ubiquen als seus partits de referència.

Taula 11. Comparació entre les mitjanes d'autoubicació i d'ubicació dels partits de referència.

PARTITS	EIX ESQUERRA DRETA			EIX NACIONAL		
	Autoubicació (A)	Ubicació Partit (U)	A-U	Autoubicació (A)	Ubicació Partit (U)	A-U
JC	1,33	2,43	-1,10	3,2	3,46	-0,26
JIC	1,66	1,98	-0,32	3,91	3,74	0,17
JERC	2,06	2,67	-0,61	4,95	4,86	0,09
JSC	2,13	3,28	-1,15	3,19	3,43	-0,24
JNC	3,15	4,6	-1,45	4,95	4,3	0,65
UDJ	3,7	4,35	-0,65	4,6	4,22	0,38
NG	4,96	4,83	0,13	2,6	2,79	-0,19

En l'escala esquerra-dreta 1 és extrema esquerra i 7 és extrema dreta.

En l'eix nacional 1 és únicament espanyol i 5 únicament català.

Veiem que, en termes generals, les joventuts s'ubiquen més a l'esquerra i en posicions més catalanistes del que ubiquen als respectius partits. En l'eix esquerra-dreta aquesta tendència es compleix en tots els casos excepte en el de NG, que té una mitjana lleugerament més a la dreta del que situa al PP (-0,19 punts). En l'eix nacional, però aquesta regla presenta excepcions més nombroses: tant JC (-0,26 punts) com la JSC (-0,24 punts) i NG (-0,19 punts) estan en posicions més centrades del que ubiquen als respectius partits.

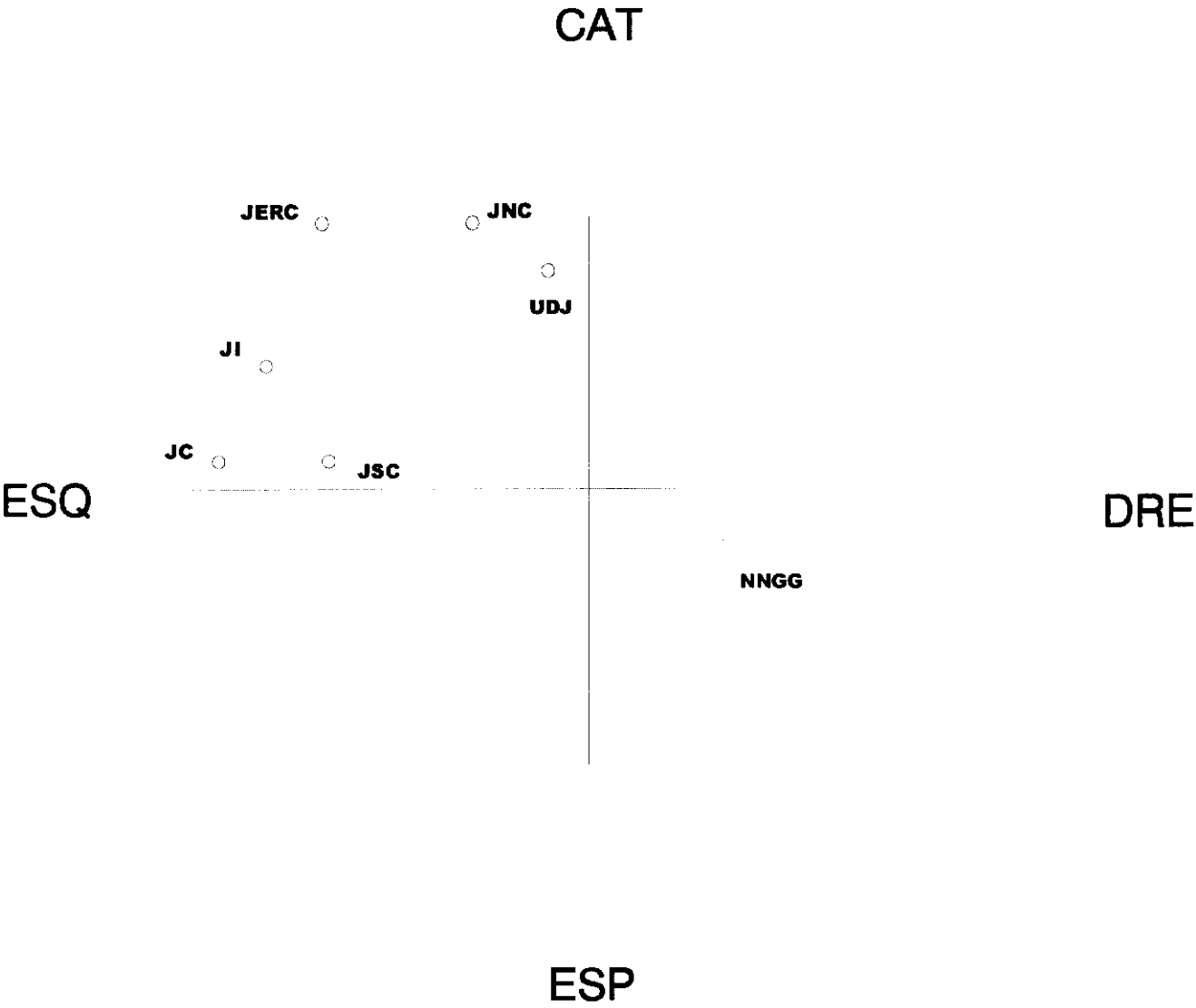
Alhora podem observar que és en l'eix esquerra-dreta en el que s'aprecien més diferències entre la ubicació pròpia i la ubicació del partit de referència. JC, la JSC i la JNC se situen un punt més a l'esquerra del que situen el partit. Per contra a l'eix nacional les distàncies en cap cas arriben a un punt. No obstant cal matisar aquesta afirmació perquè cal tenir en compte que l'eix esquerra-dreta té més posicions que l'escala que mesura la identitat nacional.

La mateixa taula 11 ens dona les coordenades per dibuixar el **gràfic 1** que ens permet veure de manera agrupada les distàncies entre la ubicació dels joves i les percepcions dels partits.

GRAFIC 1. PER EIXOS AMB PARTITS

El gràfic 1 il·lustra les diferències que en línies generals existeixen entre les l'autoubicació dels joventuts i la ubicació del seus partits. Com hem assenyalar els joves s'ubiquen més a l'esquerra i en posicions més catalanistes del que ho fan les elits dels seus respectius partits, una dada que concorda amb una de les conclusions de la recerca sobre els congressistes dels partits polítics de l'any 1996

Gráfico 1

segons la qual aquests s'ubicaven en posicions més a l'esquerra i de predomini d'identitat catalana que els propis votants (Sánchez, 1999)¹⁴¹.

2.2. Les definicions ideològiques: proximitat i llunyania entre organitzacions

La ubicació de les organitzacions juvenils en els dos principals eixos de competència política de Catalunya, reflexa la distribució ideològica dels catalans, tot i que de manera esbiaixada cap a l'esquerra i el catalanisme. Més amunt també hem indicat que en els dos eixos es configuraven diferents tipus de joventuts definides en funció de quina era la casella en la que cadascuna de les organitzacions concentrava un percentatge de delegats més elevat. Ara però, el que ens interessa és conèixer quina és la proximitat o la llunyania entre les diferents organitzacions. Per fer-ho s'ha calculat la distància que hi ha entre la mitjana d'una organització en els eixos esquerra-dreta i nacional i la mitjana de l'organització més propera.

En relació a l'escala esquerra-dreta segons aquest ordenament, com ens mostra la taula 12.1, es poden establir tres grups de formacions. Les que se situen en posicions d'extrema esquerra o l'esquerra (JC, JIC, JERC, JSC), les que s'ubiquen al centre esquerra (JNC i UDJ) i les que ocupen el centre (NNGG). En el primer grup trobem que la distància màxima, la que va de JC a la JSC és d'un punt, la mateixa distància que separa la JSC de la formació més propera del grup de centre-esquerra, la JNC. La UDJ, l'altra formació d'aquest espai, està mig punt

¹⁴¹ Les dades de la nostra recerca i la dels partits polítics són força congruents amb les aportades pels estudis espanyols sobre les relacions entre els electorats i els partits polítics. Segons aquests treballs, els electors s'ubiquen en posicions més centrades del que ubiquen als seus respectius partits polítics. Sobre aquestes qüestions vegeu els treballs de Montero i Sani (1986), Montero i

més a la dreta que la JNC, mentre que de NNGG la separa més d'un punt. Veiem doncs que en els dos casos les distàncies entre espais són superiors a un punt. I al mateix temps apreciem que totes les organitzacions se situen en posicions d'esquerra, a excepció de NNGG, que si bé ocupa la posició central, està escorada a la dreta.

Taula 12.1. Ordenació de les joventuts segons la ubicació dels delegats. (Esquerra-Dreta)

EIX	JC	JIC	JERC	JSC	JNC	UDJ	NG	
ESQUERRA	1,33	1,67	1,92	2,13	3,15	3,69	4,96	DRETA
Distància ¹	(0,34)	(0,25)	(0,21)	(1,02)	(0,54)	(1,27)		

1. Distància amb l'organització més propera.

Pel que fa a l'ordenament dels partits en l'escala de sentiment de pertinença (Taula 12.2) també trobem que es configuren tres espais. La d'aquells que s'apropen molt a la identitat exclusivament catalana, JNC i JERC, i a més distància la UDJ, les que se situen en la posició de tan espanyol com català (JSC, JIC, JC) i NNGG, que com en el cas anterior no comparteix espai amb ningú i que és l'única que es defineix com més espanyola que catalana. A diferència del cas anterior, les distàncies aquí entre grups són inferiors a un punt i també són més petites les distàncies entre les joventuts d'un mateix grup, però com ja hem assenyalat més amunt, cal no oblidar que la magnitud de les escales és diferent.

Taula 12.2. Ordenació de les joventuts segons la ubicació dels delegats. (Espanyol-Català)

EIX	NG	JSC	JC	JIC	UDJ	JNC	JERC	
ESpanyOL	2,6	3,19	3,2	3,91	4,6	4,95	4,95	CATALÀ
Distància ¹	(0,59)	(0,01)	(0,71)	(0,69)	(0,35)	(0)		

1. Distància amb la organització més propera.

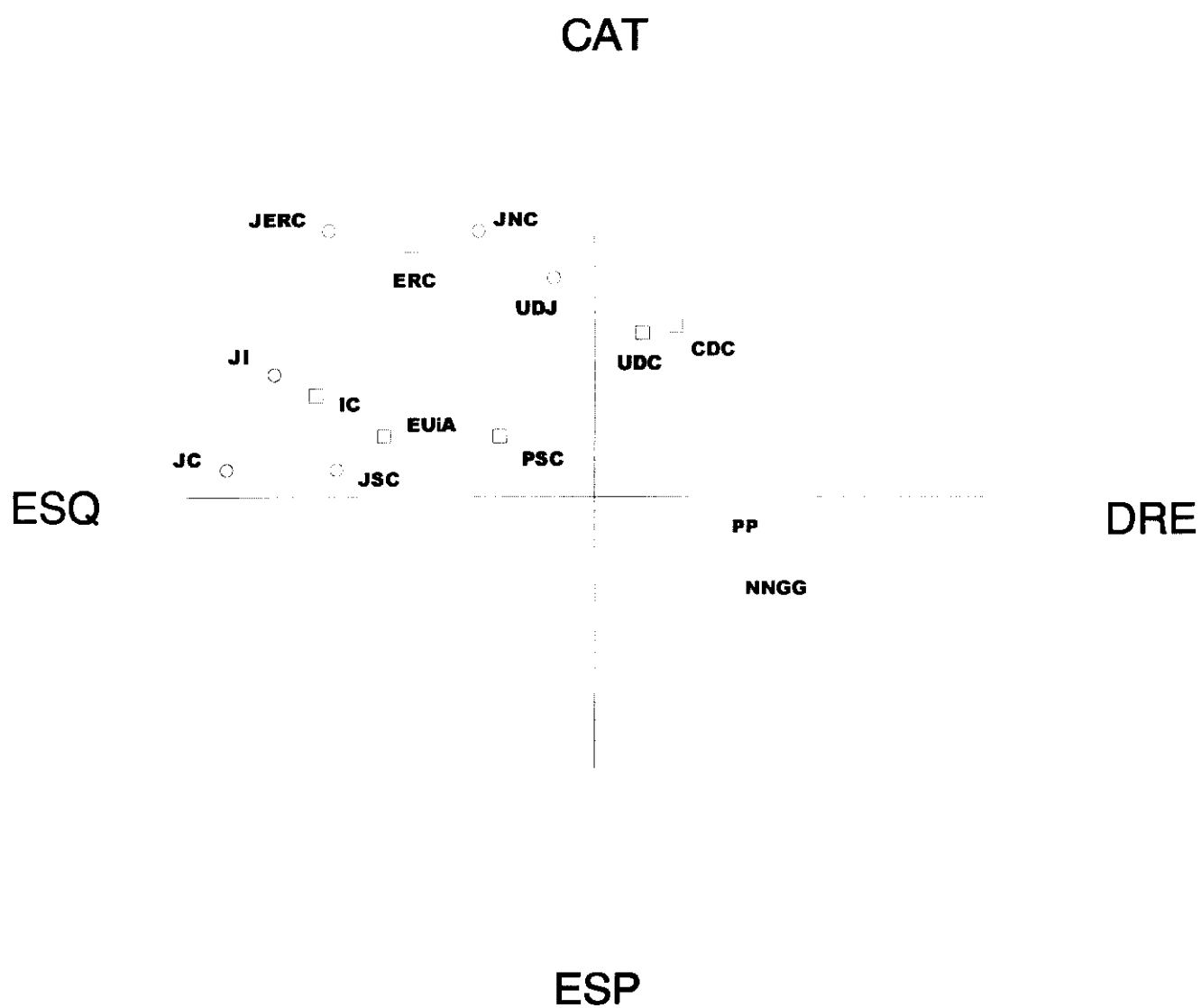
Aquest eix modifica l'ordenació d'organitzacions que s'havia obtingut en l'eix esquerra-dreta. Ara organitzacions tan allunyades en l'espectre esquerre/dreta com NG respecte JSC i JC es veuen substancialment apropades, mentre les JERC s'allunyen de la resta d'organitzacions d'esquerreres. No obstant, es redueix la polarització entres les diferents forces: si abans la distància entre les dues organitzacions més allunyades era de 3.63 (entre JC i NG), ara aquesta diferència es redueix fins al 2.35 (entre JERC i NG). Però tenint en compte que l'eix esquerra/dreta té més posicions que l'eix de pertinença, si ponderéssim ambdues distàncies per a un eix de deu posicions, la distància màxima en l'eix esquerra/dreta seria de 5.18 i la de l'eix de pertinença seria de 4.7.

A partir d'aquests dos eixos, podem crear un pla de dues dimensions, sobre el qual es dibuixen les organitzacions juvenils, segons les mitjanes de les seves ubicacions. D'aquesta manera, les ordenacions que hem fet per a cada indicador es superposen i mostren la distribució sobre un pla ideològic imaginari.

GRAFIC 2. EN 2 COORDENADES

El gràfic 2 ens mostra que el conjunt de les organitzacions polítiques de joves s'ubica en el quadrant d'esquerra amb predomini de la identitat catalana, a excepció de NG, que se situa en el quadrant de dreta i de pertinença espanyola. La JSC, JI i JC es mostren bastant properes a l'eix d'esquerra mentre que la JNC i

Gràfic 2

UDJ estan molt properes a l'eix de pertinença. En canvi, les JERC queden a mitja distància entre els dos grups mentre que NG queda desplaçada d'aquests concentracions.

Aquesta ubicació bidimensional, com mostra la taula 13 permet calcular la distància en el plànol entre les diferents organitzacions, un càlcul que permet mesurar l'anterior agrupació d'organitzacions.

Taula 14. Ordenació de les distàncies entre partits en els dos eixos (E/D i C/E)¹

PROPERES¹	Distància	MITJANES	Distància	LLUNYANES	Distància
UdJ – JNC	0,43	JSC – NNGG	1,66	UdJ – NNGG	2,06
JI – JC	0,84	JSC – UdJ	1,77	JSC – JNC	2,2
JSC – JC	0,85	JERC – JC	1,76	JNC – NNGG	2,36
JERC – JI	1,22	JERC – UdJ	1,78	JC – UdJ	2,38
JSC – JI	1,49	JERC – JSC	1,88	JI – UdJ	2,47
		JERC – JNC	1,99	JC – NNGG	2,47
				JC – JNC	2,79
				JI – JNC	2,82
				JI – NNGG	3,14
				JERC – NNGG	3,23

1. Les xifres indiquen la distància entre la ubicació de cada organització en els eixos esquerra/dreta i sentiment de pertinença a partir de l'autoidentificació dels seus delegats. Les distàncies properes van de 0 a 1,5 punts; les mitjanes de 1,5 a 2,0 punts i les llunyanes de 2,0 a 3,2 punts.

Aquest indicador de distància ideològica confirma la impressió sobre les agrupacions espaials de partits. Mostra relacions de proximitat entre JC, JI i JSC, per un costat, i entre la JNC i UDJ, per l'altra. Les JERC, per la seva banda, no s'inscriuen en cap dels dos grups definits i mantenen una posició intermitja respecte ambdós grups, mentre que NNGG està allunyat de totes les organitzacions.

2.3. *Percepcions respecte els partits i els dirigents dels sistema de partits català*

Després d'haver vist que existeixen unes proximitats ideològiques entre algunes joventuts, es versemblant suposar que aquestes relacions de proximitat o de llunyania tinguin la seva traducció en les valoracions que fan les joventuts dels altres partits i dels seus dirigents. Així si els delegats es defineixen en termes d'esquerra/dreta i de catalans/espanyols, és molt probable que les seves simpaties respecte les altres organitzacions es realitzin, en bona mesura, a partir de la seva percepció d'on se situen els diferents partits en relació amb els eixos d'identitat ideològica¹⁴².

De les valoracions que fan els delegats sobre els partits catalans es poden treure tres conclusions principals: una valoració molt elevada per als partits de referència, una valoració moderadament a la baixa per als partits ideològicament més propers i una valoració molt baixa (que mai supera el tres) dels partits percebuts com a més llunyans.

Les valoracions que fan els delegats dels diferents líders polítics catalans ratifiquen, amb petites variacions, els resultats que indiquen la simpatia pels partits. En alguns casos, el lideratge serveix per allunyar relacions que són properes com és el cas de la valoració de Luchetti per part dels delegats de les JIC i de les JERC, o de Ribó per part dels de les JERC. En altres ocasions, els líders serveixen per a acostar partits pels que no se sent excessiva simpatia. Aquest és el cas de la valoració de Luchetti i de Carod-Rovira per part de la JSC, i

¹⁴² Aquesta hipòtesi ha de tenir present dos supòsits. Primer, suposem que la simpatia respecte els partits serà molt semblant a la que tenen amb les organitzacions de joves corresponents. Segon, hem d'esperar que les simpaties pels altres partits estiguin afectades per un cert grau de *partidisme*, de manera que els delegats tendiran a valorar notablement el propi partit, mentres que

de Duran i Lleida per NG. Llevat d'aquests casos, la tendència en les valoracions dels dirigents segueix bastant fidelment la simpatia del partit.

La coincidència entre distàncies ideològiques i percepcions de simpatia entre organitzacions apareix com un element important a tenir en compte per comprendre les preferències estratègiques d'aquestes en les seves relacions envers les altres formacions perquè segons afirma Dunleavy, les posicions ideològiques dels militants són un dels factors que condicionen les possibilitats estratègiques dels seus líders¹⁴³.

Taula 14. Simpatia pels partits i pels líders (mitjanes per columna)¹.

VARIABLE	Jov'99	JC	JIC	JERC	JSC	JNC	UDJ	NG
1. SIMPATIA PARTITS								
EUJA	-					2,3	2,2	1,7
IC	-	2,8				2,8	2,5	1,7
ERC	-	2,1						1,0
PSC	-	1,6				2,4	1,7	2,9
CDC	-	0,4	1,4		1,7			-
UDC	-	0,4	1,2	2,6	1,5			
PP	-	0,1	0,3	0,1	0,7	0,6	1,3	
2. VALORACIÓ DE LÍDERS								
Luchetti			3,1			2,0	-	2,4
Ribó		1,4				2,5	-	2,4
Saura	-	1,5				2,7	-	2,1
Carod Rovira		2,5					-	1,3
Puigcercós	-	1,3	3,0				-	1,5
Maragall		1,2					-	2,6
Montilla	-	1,0	2,2	3,0		2,0	-	2,1
Pujol		0,5	1,4		1,7			
Esteve	-	0,4	1,4		2,0			2,6
Mas	-	-	-	3,0	-			2,6
Duran Lleida		0,4	1,5	3,0	2,2			
Piqué		0,1	0,9	0,6	0,9	1,6	-	
Fernández Díaz	3,0	0,1	0,6	0,3	1,3	0,8	-	

1. Amb negreta aquelles valoracions que superen la meitat de la puntuació màxima que dona una juvenut a un partit o líder que no sigui pròpi. En el cas dels partits és 3,5; en el dels líders és 3,3.

2. Valoració màxima a un partit diferent del qui valora.

3. Valoració màxima a un líder d'un partit diferent del qui valora.

valoraran sensiblement per sota la resta de partits (encara que establint diferències entre els més propers i la resta).

¹⁴³ Dunleavy, P. (1990): *Democracy, Bureaucracy and Public Choice: economic explanations in political science*, Hemel Hempstead, Harvester Wheatsheaf, pp. 134-135

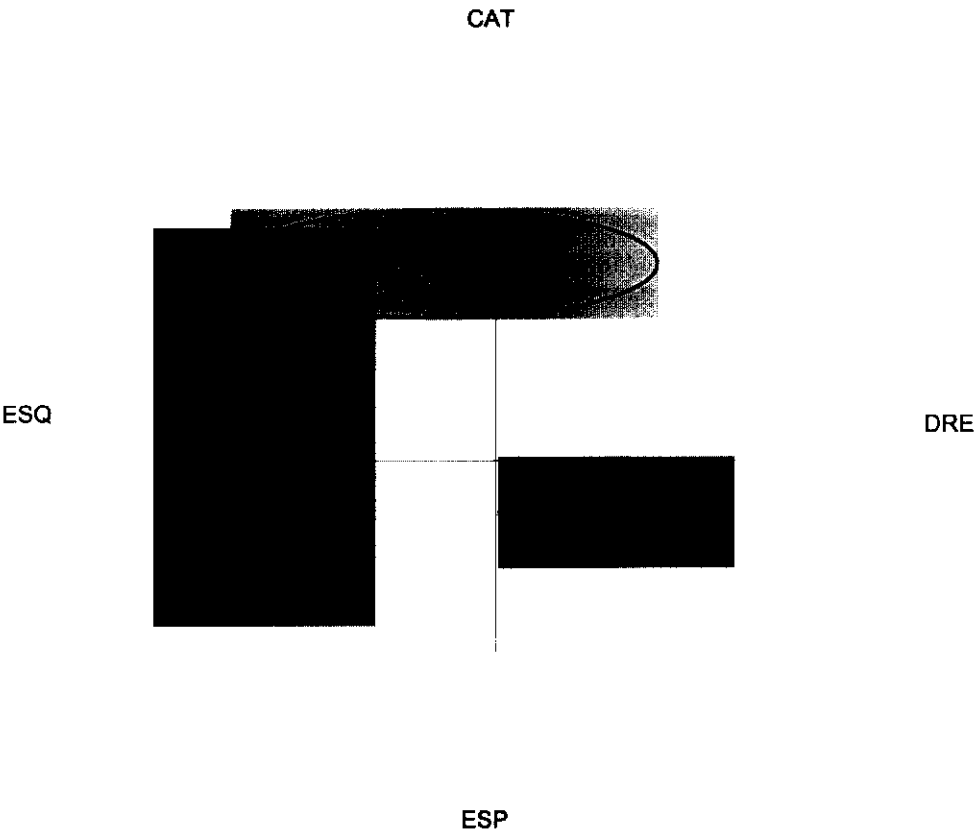
Tal com hem mostrat anteriorment, les identitats polítiques i les simpaties dels delegats donen lloc a una distribució dels partits en el pla ideològic que conforma tres grans espais, com es pot veure en la figura 3. Aquesta mostra l'autoubicació de les joventuts a partir de les mitjanes en els dos eixos de competència política i, a més, les mitjanes de simpatia expressada per de cadascuna de les organitzacions juvenils vers els diferents partits¹⁴⁴.

GRAFIC 3. relacions entre organitzacions juvenils.

A partir de les simpaties observades podem dibuixar tres grans espais: el nacionalista que relaciona la JNC, UdJ i les JERC; el d'esquerra on s'ubiquen les JERC, JC, JIC i la JSC; i la dreta on se situa NG sense cap connexió amb la resta d'organitzacions. En aquesta perspectiva, les JERC ocupen una posició d'ambivalència entre els dos principals espais (l'esquerra i el centre-dreta nacionalista). Des d'aquesta perspectiva, el mapa polític per a les joventuts polítiques que en resulta es distribueix en diversos espais que es perfilen de forma semblant al mapa català partits (Molas i Bartomeus, 1999): el centre-dreta

¹⁴⁴ En el gràfic només s'expressa les relacions de simpatia superiors o iguals a 5. Així mateix, per expressar les simpaties el gràfic utilitza en comptes de la ubicació del partit, la ubicació de les joventuts. La idea que hi ha és que la valoració que donen els joves dels partits polítics es molt semblant de la que donarien de les joventuts.

Gráfico 3

nacionalista (la JNC i UdJ), la dreta espanyolista (NG), l'esquerra nacionalista (JERC); i l'extrema esquerra i l'esquerra JIC, JSC i JC.

Síntesi

Les dades que hem vingut exposant ens permeten concloure que els delegats de les diferents organitzacions polítiques juvenils catalanes tenen, pel que fa al seu perfil social molts punts en comú i que les seves actituds ideològiques també tendeixen a seguir les mateixes pautes encara que l'adscripció ideològica s'ha revelat com una variable explicativa de les diferències. Podem doncs traçar el retrat dels militants joves catalans: són majoritàriament homes, nascuts a Catalunya, amb una mitjana d'edat de 24 anys, amb un elevat nivell de formació, que són actius i que bona part d'ells viuen a la província de Barcelona. A nivell religiós i també respecte als usos lingüístics, hem apreciat diferències entre organitzacions derivades en gran mesura de la posició de cadascuna d'elles als eixos esquerra-dreta i a l'eix nacional. Molts d'aquests delegats ocupen càrrecs orgànics dins les seves organitzacions i tots ells comparteixen uns elevats índex d'associacionisme partidista.

Pel que fa al perfil ideològic, hem vist que en funció de la moda es configuren diversos grups. En l'escala esquerra-dreta trobem formacions en les que el grup més nombrós de delegats se situa a l'esquerra (JC, JIC, JSC, JERC i JNC), al centre, (EDJ) i al centre-dreta (NN.GG.). Pel que fa a l'eix nacional també hi ha tres grans grups: aquell en el que predomina la identitat catalana (JERC, JNC i UdJ), el que se senten més catalans que espanyols (JI) i aquells que tenen una identitat dual (JC, JSC i NN.GG.). Ara bé si atenem a les mitges d'ubicació

aquestes ordenacions es modifiquen. En l'eix esquerra-dreta les formacions d'esquerres són la JSC, JC, les JERC i la JSC), les de centre-esquerra la JNC i UDJ i al centre trobem NNKG. mentre que a l'eix nacional les formacions que gairebé es defineixen com a exclusivament catalanes són les mateixes que abans, mentre que s'incrementen els que tenen una identitat dual sense predomini d'una de les dues (JC, JI, JSC) i una se apareix com a més espanyola que catalana, NNKG.

Seguint amb les mitjanes d'ubicació, en l'apartat de percepcions hem constatat que les joventuts en general se situen en posicions més d'esquerres i més catalanistes del que situen als seus partits de referència. En l'eix esquerra-dreta l'afirmació s'acompleix excepte en el cas del PP mentre que en l'eix nacional, JC, la JSC i NNKG es defineixen menys catalanistes que els seus partits.

Les distàncies entre les diferents escales de competència política ens han permès dibuixar uns grans espais en les diferents eixos i constatar que n'hi ha alguns de buits. En l'eix esquerra dreta trobem l'espai d'esquerra, el de centre esquerra i el de centre i en l'eix nacional, l'espai nacionalista català, el d'identitat dual i el de predomini de la identitat espanyola. Aquest espais permeten concloure que el mapa de les joventuts polítiques reproduïx el mapa del sistema de partits català: l'espai nacionalista format per la JNC, UDJ i les JERC, el d'esquerra amb les JERC, JC, JIC i la JSC i la dreta on se situa NNKG. Són en definitiva tres grans espais en els que les JERC ocupen una posició d'ambivalència respecte els dos principals, el nacionalista i el d'esquerra i del que NNKG queda allunyat.

En darrer lloc s'ha comprovat que la situació de les joventuts en cadascuns dels espais tenen relació amb la valoració que fan dels diferents partits polítics catalans i als seus dirigents. Els joves valoren bé als dirigents i als seus partits de referència, moderadament bé als partits i als dirigents dels partits amb els que comparteixen espai en alguns dels eixos i malament a la resta.

ELS MILITANTS DE LES JOVENTUTS POLÍTIQUES I ELS JOVES CATALANS.

Òscar Barberà, Astrid Barrio, Joan Rodríguez

Introducció.

Aquest estudi va ser concebut, bàsicament, amb l'objectiu de donar resposta a la qüestió de com són els joves catalans que participen en política i, específicament, aquells que ho fan a través de l'adhesió a una organització política juvenil. El motiu que ens va empènyer a plantejar aquesta recerca va ser la tesi, a bastament demostrada, sobre l'escàs interès dels joves per la política, un fet que incideix directament en el seu comportament polític i en les seves actituds ideològiques. A partir d'aquesta constatació la nostra hipòtesi de partida era que si la gran majoria de joves no s'interessa i participa poc en política, aquells que sí ho fan són susceptibles de tenir uns trets socials i ideològics que els diferencien de la resta de la població juvenil.

En els capítols precedents, hem analitzat les característiques específiques dels delegats als congressos de les diferents organitzacions polítiques juvenils i posteriorment hem comprovat que totes elles comparteixen uns perfils socials determinats i que es caracteritzen per tenir uns posicionaments ideològics que hem qualificat d'extrems. Vist que els joves polititzats són molt similars entre ells, és moment d'esbrinar en què s'assemblen i en què es diferencien de la resta de la població juvenil. Encara que l'objectiu que ens proposem és saber en què divergeixen els joves delegats i els joves en general i no per què ho fan, la detecció de les diferències pot ajudar, de cara a futures investigacions, a

l'establiment d'hipòtesis per avançar en el coneixement de les raons del militantisme polític juvenil i alhora de la seva inhibició.

1.Els perfils socials i polítics.

1.1 Característiques sociodemogràfiques

Un dels trets que comparteixen totes les organitzacions polítiques juvenils, i que les allunyen del conjunt de la població jove és la infrarepresentació de dones. Tot i que aquestes representen la meitat de la població juvenil, la seva presència entre els joves delegats no arriba a la tercera part dels individus. L'escàs nombre de dones és una característica que comparteixen la major part de partits polítics, i que ha esdevingut un dels trets distintius de elits polítiques (Ysmal, 1985; Baras, 1997; Uriarte, 1997). Darrerament però, s'ha apreciat una tendència a l'increment de dones entre els delegats i adherents de les organitzacions polítiques així com en els càrrecs dirigits (Brechon, 1999; Uriarte i Eliozone, 1997). Aquesta tendència l'hem pogut constatar en algunes de les organitzacions polítiques juvenils en les que el nombre de dones entre els delegats és superior als seus partits de referència.

La distribució d'edats dels militants de les joventuts sembla acostar-se bastant a la mostra juvenil de l'enquesta a la població. Així, prop d'un 60% dels joves afirma estar entre els 18 i 24 anys i la resta es situa entre els 25 i els 30, edat límit en que sol acabar la participació en les organitzacions juvenils.

En relació a la situació laboral podem apreciar diferències significatives entre els congressistes de les joventuts i el conjunt de la població juvenil. Gairebé

les tres quartes parts del conjunt de joves d'entre 18 i 30 anys es troben exclusivament treballant, mentre que entre els delegats el percentatge disminueix i se situa en el 50%. Aquesta dada, però, s'ha de matisar perquè el nostre qüestionari permetia als joves delegats identificar-se com a estudiants i treballadors al mateix temps, opció per la qual van optar una cinquena part dels militants entrevistats. Això fa incrementar el percentatge dels que treballen fins a gairebé equiparar-se amb el del conjunt de joves. Alhora, si es considera els delegats que compaginen feina i estudis juntament amb aquells que només estudien, trobem que el percentatge d'estudiants dobla al del conjunt joves. En darrer lloc destaquem que el percentatge d'aturats és menor entre els congressistes que entre el conjunt de població juvenil.

Si analitzem els tipus d'activitats laborals, també en aquest cas, constatem que existeixen diferències notables entre la població juvenil i els delegats. Així, mentre que més de la meitat dels joves és defineix com a obrer, només un 10% dels delegats s'insereix en aquesta categoria. Aquests, per contra es defineixen majoritàriament com a quadres o professionals liberals, mentre que en el conjunt de joves, aquesta capítol només aplega al 5 %. El sector serveis és la segona categoria professional (quant a nombre de casos), per a les dues mostres estudiades, tot i que el percentatge del conjunt de joves pràcticament dobla al dels delegats. En darrer lloc s'observa que el 6% dels delegats afirma ocupar càrrecs directius públics o privats o càrrecs públics de representació, mentre que entre els joves no hi ha ningú. Aquestes dades ens permeten afirmar que l'extracció socioprofessional dels delegats de les joventuts polítiques mostra un important contrast respecte la població general, de manera que, entre els delegats,

apareixen sobrerrepresentades aquelles activitats laborals que exigeixen major qualificació.

Taula 1. Indicadors sociodemogràfics

Variable	Joves (1999)	Joventuts (2000)
SEXE		
Homes	51.8	67.2
Dones	48.2	32.0
EDAT		
Menys de 18 anys ¹	---	3.4
18 - 24 anys	56.6	54.0
25-30 anys ²	43.4	42.6
SITUACIÓ LABORAL		
Treballa	70.8	50.8
Estudia	22.9	24.6
Estudia i treballa	---	21.0
Aturat	6.2	2.8
ACTIVITAT LABORAL ³		
Empresaris i càrrecs públics	0	6.7
Quadres i liberals	4.4	47.2
Empleats i serveis	38.2	22.5
Pagesos	0.6	2.7
Obrers	56.6	9.8
NC	--	13
(n)	293	386
NIVELL D'ESTUDIS		
Primaris o sense estudis	2.3	1.3
Batxiller elemental, ESO, FP1	45.7	6.1
Batxiller superior, COU, FP2	37.1	17.1
Universitari grau mig	7.8	13.8
Universitari grau superior	6.5	25.0
Universitari (en curs) ⁴	---	36.1
LLOC DE NAIXEMENT		
Catalunya	89	92
Fóra de Catalunya	11	4
NC	---	4
LLOC DE RESIDÈNCIA		
Barcelona	76	77
Girona	8	5
Lleida	6	3
Tarragona	10	9
(n) ⁵	459	537

Dades per a la població: Sondeig d'Opinió 1999, ICPS. Percentatges verticals. Entres les Joventuts, no sempre suma cent, perquè no hi consten els NC. (1) L'enquesta de l'ICPS no es va passar a individus menors d'edat. (2) Hi ha 10 delegats amb 31 anys. Es tracta de casos excepcionals, que no compleixen el límit d'edat de 30 anys, comú a totes les organitzacions. (3) El qüestionari de l'ICPS no inclou aquesta categoria. (4) Les categories que presentem han estat construïdes a partir de l'agregació de les utilitzades a les dues enquestes. Per la població general, les categories que utilitza l'ICPS per a la seva enquesta i que apareixen agregades a la nostra taula són les següents: a) Empresaris; b) Quadres + Liberals; c) Empleats + Autònoms; d) Pagesos; e) Obrers. Pel que fa a les Joventuts, les categories inicials que hem agregat es basaven en la tipologia del Código Nacional de Actividades: a) Cat. 1; b) Cat. 2+3; c) Cat. 4+5; d) Cat. 6; e) Cat. 7+8+9. (5) Aquest és el número de casos per a cada indicador, llevat de la variable "Activitat laboral".

El nivell d'estudis es mostra també com un element de desigualtat entre joves i delegats. Aquests tenen, en general, un major nivell de formació que el conjunt de joves: prop del 40% dels delegats tenen carrera universitària i el 36% es troben encara realitzant estudis universitaris mentre que el nombre d'universitaris entre el conjunt de joves no arriba al 15%. I encara si partim de la hipòtesi favorable que la majoria dels delegats que encara està estudiant poden acabar les seves carreres, resultaria que tres de cada quatre militants serien llicenciats amb la qual cosa la desproporció entre delegats i joves es faria més gran¹⁴⁵. El nivell d'estudis és una de les variables fonamentals per explicar la competència política (Gaxie:1976) i en aquest sentit les diferències observades en els nivells educatius dels joves polititzats i del conjunt de joves poden contribuir a explicar les diferències en les pautes participació política. Però més enllà dels recursos de caire intel·lectual que aporta la formació acadèmica superior i que fa incrementar la percepció de competència política, també permet entrar en contacte amb xarxes socials que poden ser un recurs de gran utilitat per a la participació política (Le Bart i Merle, 1997; Recchi, E. 1998).

Pel que fa a dades de tipus socio-demogràfic, considerem en darrer lloc l'origen territorial. A diferència de les anteriors variables, en aquesta no trobem diferències destacables entre joves i delegats. . Respecte al lloc de naixement, la major part dels delegats (92%) ha nascut a Catalunya, mentre que només el 4% ho ha fet a la resta de l'Estat o a l'estranger. Això significa que el pes de la immigració és més reduït entre els delegats que entre la població de joves

¹⁴⁵ Cal precisar que el qüestionari de l'ICPS no inclou la categoria "universitari en curs", de manera

catalans (un 8% d'individus nascuts a la resta d'Espanya i un 3% a altres països), tot i que les diferències no permeten fer interpretacions significatives. Tan sols apuntar la hipòtesi sobre la relativa poca capacitat de les organitzacions polítiques juvenils per atraure població no autòctona. En aquest punt però, cal recordar que, tot i l'escassa presència d'immigrants a totes les organitzacions s'aprecien algunes diferències entre formacions: en general a les organitzacions d'esquerrres hi ha més percentatge de delegats no nascuts a Catalunya que a les formacions nacionalistes. Aquesta és una característica, com ja hem assenyalat, que s'ha observat en els partits catalans i que roman estable (Pitarch, et. alt. 1980; Botella i Marcet, 1981; Sánchez, 1999) i en aquest sentit, es pot concloure que les joventuts dels partits nacionalistes no han estat capaces de superar la clivella i reproduïen les pautes dels seus partits de referència.

Si ens fixem en el lloc de residència de delegats juvenils i de la població no observem grans contrastos¹⁴⁶. Barcelona en tant que província més poblada és també de la que provenen el gruix dels delegats de les organitzacions juvenils. Si es té en compte el percentatge de població juvenil que tenen, la resta de províncies es troben lleugerament infrarepresentades pel que fa nombre de delegats que aporten.

L'anàlisi del perfil social i professional dels delegats als congressos de les organitzacions polítiques juvenils catalanes i del conjunt de la població juvenil, mostra que els joves delegats tenen unes característiques específiques que els

que els individus que estan al mig d'una carrera universitària apareixen representats en el nivell de batxillerats superior. Malgrat això, les diferències es continuen mantenint.

allunyen del conjunt de la població: estan fortament masculinitzats, predominen els universitaris i les ocupacions laborals d'elevada qualificació. Notem que aquestes característiques es corresponen amb algunes de les que tradicionalment s'han atribuït a les elits polítiques. Totes elles comporten una forta selecció social i incideixen directament en les actituds polítiques com ara un major interès per la política o un major nivell de competència política (Almond i Verba, 1963; Benedicto i Morán, 1985; Percheron, 1991). De la mateixa manera influeixen en els graus d'intensitat de les diverses modalitats de participació política com poden ser una major participació electoral o una major implicació en organitzacions voluntàries (Lipset, 1959; Lancelot, 1985).

1. 2 La dimensió cultural: la religió i la llengua

Tradicionalment la religió ha estat una de les gran clivelles al voltant de les quals s'ha articulat el conflicte en les societats occidentals (Lipset i Rokkan, 1967). En els darrers decennis del segle passat ha tingut lloc un procés de canvi en els valors religiosos en la societat catalana i espanyola que sovint s'ha associat a un procés de secularització (Montero, 1986;1994)¹⁴⁷. Pel que fa als joves afirma Toharia que "las pautas básicas de evolución, a lo largo de las dos últimas décadas y media, de la religiosidad juvenil española parece ser la gradual erosión del contingente de practicantes pero no tanto para dar paso a un aumento proporcional de los totalmente desconectados del ámbito de lo religioso como de los que se sitúan en la zona intermedia, no comprometida, del "sí-pero-no" (1989).

¹⁴⁷ Per contra, altres autors, com Pérez Díaz (1993) consideren que no hi ha prou elements com

Coincidint amb aquesta apreciació, les dades del sondeig d'opinió de l'ICPS (1999) revelen que gairebé dos terços dels joves catalans es defineix com a catòlic no practicant i prop d'un terç es declara no creient. Per contra, entre els joves delegats els no creients arriben a pràcticament a la meitat mentre que els catòlics no practicants representen un terç del total. Així, veiem d'una banda, que entre els congressistes la tendència al canvi en les pautes de religiositat és més intensa, però que alhora el nombre de catòlics practicants és lleugerament superior al de la joventut en general. Aquesta tendència dels delegats a situar-se en els extrems, major nombre de no creients i major nombre de catòlics practicants, s'explica en part perquè, com hem vist en el capítol anterior hi ha grans diferències en les pautes de religiositat entre les joventuts de dretes i les d'esquerreres. En les primeres la mitjanana dels catòlics practicants se situa entorn el 24% i a les d'esquerra és del 4%. A la inversa el percentatge de no creients a les joventuts d'esquerra ronda el 71% mentre que a les de dreta el percentatge no arriba al 20%. En qualsevol cas, ambdós grups se separen del conjunt de joves catalans que es declaren majoritàriament catòlics no practicants, encara que són les formacions de dreta les que més s'hi aproximen.

Un altre important factor cultural present a la societat catalana és la llengua. Aquesta és una qüestió directament relacionada amb les actituds polítiques i amb la tendència ideològica atès que la llengua, des dels inicis del catalanisme polític, ha estat considerada un dels elements distintius de la identitat nacional catalana.

per afirmar que s'han produït canvis significatius en les pautes de religiositat de la societat

Taula 2. Llengua i creences religioses.

Variable	Joves (1999)	Joventuts(2000)
RELIGIÓ		
Catòlic practicant	9.4	11.9
Catòlic no practicant	60.2	33.0
Altres religions	1.2	3.0
No creient	26.9	48.6
NC	2.2	3.6
LLENGUA HABITUAL A CASA ¹		
Català ²	37.7	53.8
Castellà	55.0	34.5
Les dues	6.9	11.0
LLENGUA HABITUAL A LA FEINA		
Català	48.0	53.4
Castellà	33.6	11.4
Les dues ³	18.4	30.9
LLENGUA HABITUAL AMB ELS AMICS		
Català	36.6	49.5
Castellà	45.8	16.0
Les dues	17.3	33.3
US SOCIAL DE LA LLENGUA		
Monolingüe català	26.9	37.4
Monolingüe castellà	33.1	7.8
Bilingüe...	40	54.4
... sempre	3.3	5.6
... segons àmbit	36.6	48.8
(n)	459	537

Percentatges verticals. (1) Les columnes no donen 100, perquè no inclouen els NC. (2) Al qüestionari de l'ICPS les categories "català" i "castellà" corresponen a "principalment català" i "principalment castellà"; també incloïa la categoria "altres", que no hem considerat perquè no arribava a l'u per cent de respostes. (3) Només inclou els individus que treballen o estudien, de manera que s'exclouen els que estan aturats o fan feines de casa (60 casos a l'enquesta ICPS; 23 casos a l'enquesta de les Joventuts).

Observem a la taula 2 que els usos lingüístics marquen diferències notables entre els delegats i la població juvenil. La majoria dels joves es declaren castellanoparlants en l'àmbit familiar, tot i que molts d'ells canvien de llengua en l'àmbit laboral en el que el català és l'idioma més utilitzat. En canvi, els militants juvenils son majoritàriament d'origen catalanoparlant i son molt pocs aquells que només utilitzen el castellà al treball o a la feina. Destaquem però que en els tres àmbits estudiats, el familiar, el social i el laboral, els percentatges de delegats que

es declaren bilingües són superiors en tots els casos al conjunt de la població juvenil.

Aquest contrast en relació als hàbits lingüístics es fa patent en l'indicador de l'ús social de la llengua¹⁴⁸. Una quarta part dels joves afirmen utilitzar exclusivament el català en tots els àmbits mentre que entre els militants aquesta xifra s'eleva al 37%. En l'altre extrem, mentre un terç dels joves es declara monolingüe castellà, entre els delegats aquest percentatge no arriba al 10%. Finalment, com ja hem apuntat, la pràctica bilingüe creix entre els delegats: mentre que el 60% dels joves catalans només utilitzen habitualment una llengua, la meitat dels joves militants fan us de les dues. Cal fer notar, però, que aquest bilingüisme és de naturalesa *funcional* és a dir, que quasi tots els que tenen un comportament bilingüe ho fan perquè canvien de llengua segons l'àmbit d'us i no perquè utilitzin les dues llengües a cada àmbit.

Tanmateix com succeïa en el cas de les pautes de religiositat, el comportament lingüístic dels delegats de les diferents organitzacions no és homogeni. La clivella nacional marca en aquest aspecte importants diferències entre joventuts. En les nacionalistes la llengua que diuen utilitzar els delegats en els tres àmbits és majoritàriament el català, mentre que en la resta d'organitzacions el català s'utilitza menys i creix el nombre de delegats castellanoparlants o bilingües en els tres àmbits. Si ho considerem per àmbits, pel que fa a la llengua utilitzada a casa, les formacions d'esquerra s'aproximen més als hàbits del conjunt de joves que els nacionalistes: en ambdós casos el castellà

¹⁴⁸ Aquest indicador no és una pregunta inclosa en l'enquesta, sino que l'hem construït a partir de

és l'idioma majoritari. En canvi, en els altres àmbits, ni les joventuts d'esquerra ni les nacionalistes s'aproximen a les pràctiques dels joves. En les formacions nacionalistes la llengua més utilitzada amb els amics és el català; per la seva banda, els delegats de la resta de joventuts es declaren majoritàriament bilingües; i, entre els joves, prop de la meitat utilitza el català i un terç el castellà. Finalment, en l'àmbit laboral els delegats nacionalistes utilitzen majoritàriament el català, els no nacionalistes són sobretot bilingües i entre els joves, el grup més nombrós és el de castellanoparlants. Així podem concloure que pel que respecta als usos lingüístics ni el conjunt de delegats ni els blocs que hem establert tenen comportaments equiparables als del conjunt de joves.

1.3 Les pautes de participació associativa

Per acabar de comparar la dimensió cultural del perfil dels joves catalans polititzats ens fixarem ara en la implicació en altres associacions fora del propi partit. En general, constatem que els nivells d'associacionisme extrapartidista dels joves catalans i dels delegats divergeixen notablement. Segons l'Enquesta a la joventut catalana 1998 (Gabise, 1999), el 39.4% dels joves catalans d'edats compreses entre els 15 o els 29 anys forma part d'algun tipus d'associacions, mentre que entre els delegats, el percentatge d'individus que formen part d'alguna associació, al marge de la joventut política a la que pertanyen, és del 85%.

Taula 3. Associacionisme.

Variable	Joves (1999)	Joventuts (2000)
PARTICIPA		
Sí	39.4	84.6
No	60.6	15.4
TIPUS D'ASSOCIACIÓ		
Sindical/Estudiantil	1.6*	43.2
Cultural	5.4	32.5
Esportiva	17.4	26.2
Cooperació/Solidaritat	3.4	25.7
Religiosa	1.4	6.9
Veïnal	1	10
Ecologista	1	9.9
Altres	14.7	20.1

*Inclou també l'associacionisme polític. Les xifres indiquen el percentatge d'associats per a cada organització respecte al conjunt total d'individus.

Els joves delegats tenen uns nivells d'associacionisme molt per sobre de la resta de joves catalans. Tot i les diferències entre joves i delegats s'aprecia a la taula 3 que les associacions culturals, les esportives i de cooperació i solidaritat són les que resulten més atractives als joves. Per contra les associacions de tipus sindical i estudiantil, que són les que apleguen a major nombre de delegats no despertem interès entre el conjunt de joves.

Aquest elevat grau de participació entre els militants de joventuts ens pot informar sobre les actituds participatives dels joves polititzats, però també deixa entreveure els possibles efectes que pot tenir aquesta participació sobre els seus recursos polítics. En primer lloc, podem extreure una major predisposició a participar en els diferents àmbits del món associatiu, no només políticament (a través d'associacions d'interessos de treballadors o estudiants), sinó també en el camp de la cultura i de la solidaritat. ¿El seu compromís en l'organització política de joves és l'origen d'aquesta pauta associativa o és una conseqüència més de la mateixa? Si bé les nostres dades no permeten avançar cap conclusió preliminar, sí que podem esperar un enfortiment de la posició del militant en la xarxa social. En

efecte, i en segon lloc, l'alt grau d'associacionisme és una font de recursos socials i polítics, en termes de d'informació (major accés a coneixements) i de recursos per influir (major accés a relacions amb persones i organitzacions)¹⁴⁹. En definitiva, l'aspecte de participació cívica apareix com un dels elements que més diferències pot establir entre militants polítics i joventut general.

1.4. Les Identitats polítiques

En l'eix esquerra-dreta els joves militants s'ubiquen moderadament cap a l'esquerra. Amb aquest posicionament, els delegats juvenils segueixen una tendència que ja s'ha observat en el conjunt de la població, en els partits i en les elits catalanes¹⁵⁰, i que també s'aprecia, encara que de forma més atenuada, en el conjunt de la població espanyola¹⁵¹.

El conjunt de joves polititzats, tot i compartir amb la resta de col·lectius esmentats una preferència per l'esquerra, es diferencia d'aquests per situar-se en posicions més extremes¹⁵²: si la mitjana de la població catalana s'ubica en el 3.4 i la dels joves és el 3.1, i els delegats juvenils se situen en el 2,6¹⁵³. Si ens fixem en les distribucions (taula 4), trobem que un 56% dels joves militants s'ubiquen en

¹⁴⁹ Per Almond i Verba (1963), la pràctica associativa és un dels factors que influeix més en la cultura política dels ciutadans. Més enllà, Gaxie i Offerlé postulen el que anomenen "capital associatiu" com un contrapes a la possible falta d'altres recursos (econòmics bàsicament) en la competència política (Birnbbaum, 1985: 136-137).

¹⁵⁰ Sobre els electors i simpatitzants consulteu: Pallarès, Virós i Canals, (1991); Molas (1992), i Molas i Bartomeus, (1998 i 1999). Sobre la població Maestro (1998) i Sánchez (1998). Sobre les elits vegeu Sánchez (1999).

¹⁵¹ Sobre identitats i la seva relació amb la cultura política a Espanya vegeu: Sani i Montero (1986); Montero i Torcal (1990); Montero (1994 i 1996) i Moran (1999).

¹⁵² Brechon (1999, 114) interpreta aquest fenomen com una mostra que els afiliats són individus més convençuts, més absoluts en les seves orientacions ideològiques.

¹⁵³ Dades procedents de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials en una escala de 1 (esquerra) a 7 (dreta).

les posicions d'extrema-esquerra i d'esquerra, mentre que només el 31% dels joves catalans s'hi considera. En canvi, només un 11% dels joves delegats prefereix la posició central que és la que ocupen la meitat que els joves catalans.

Taula 4. Ubicacions en l'eix esquerra/dreta i nacional

Variable	Població (1999)	Joventuts (2000)
ESCALA ESQUERRA/DRETA		
Extrema esquerra	2.1	18.1
Esquerra	29.4	37.6
Centre-esquerra	17.6	19.0
Centre	19.4	11.5
Centre-dreta	6.7	7.4
Dreta	4.2	3.2
Extrema-dreta	0.6	0.9
NC	20 (1)	2.2
ESCALA DE PERTINENÇA		
Només espanyol	9.5	0.7
Més espanyol que català	6.3	5.2
Tan espanyol com català	43.2	33.7
Més català que espanyol	28.7	15.3
Només català	9.8	41.5
NC	2.6	3.5
(n)	459	537

Percentatges verticals. (1) L'enquesta de l'ICPS distingia entre No Sap (18.5%) i No Contesta (1.5).

El mateix fenomen que hem observat en el posicionament en l'eix esquerra-dreta es produeix en les ubicacions en l'escala de sentiment de pertinença. Els joves delegats se situen en posicions de predomini de la identitat catalana (més català que espanyol i només català). Quatre de cada deu delegats només se senten catalans mentre que entre el conjunt dels joves el percentatge no arriba al 10%. En la resta de posicions els delegats estan infrarepresentants respecte al conjunt de joves. Són molt pocs els joves delegats que manifesten el predomini de la identitat espanyola i només un terç opten per la definició dual pura (tan espanyol com català)¹⁵⁴.

¹⁵⁴ Tal com fèiem referència abans, cal tenir present la relació entre us lingüístic i sentiment de pertinença. Sánchez (1998) explica que els catalans de parla catalana manifesten una tendència a sentir-se més catalans que espanyols i a la inversa.

2. Ideologia i percepcions.

Fins ara hem presentat el contrast de perfils (social, cultural, polític) entre els militants de joventuts polítiques i el conjunt dels joves catalans. A poc a poc, el retrat ha anat configurant un determinat tipus de biaix en el perfil que podria caracteritzar la militància política. Si aquesta imatge ens dona fisonomies diferents, cal esperar que les seves opinions i percepcions polítiques esdevinguin igualment distintes. Per començar analitzarem amb més profunditat les diferències entre les autoubicacions dels joves i les dels militants ; Posteriorment, estudiarem com es situen els militants i els joves en l'espai ideològic; i, en darrer terme, veurem en quina mesura aquestes coincideixen en la valoració dels partits polítics i els líders polítics catalans.

Aquestes diferències respecte la ubicació en els eixos esquerra-dreta i nacional entre joves delegats i joves catalans són provocades per un efecte d'agregació dels individus o bé és comú a totes les organitzacions polítiques? Si comparem les ubicacions mitjanes de cada organització política juvenil amb les que manifesten els individus segons la seva simpatia política, es reforça la idea d'*extremisme* dels joves polititzats, entesa com la tendència a posicionaments més propers als extrems en els dos eixos contemplats. En tots els casos, les ubicacions en els eixos nacional i esquerra/dreta mostren diferències significatives entre militants i població, tot i que l'ordre de les ubicacions de les organitzacions polítiques es correspon amb el dels seus simpatitzants entre la població.

Taula 5. Ubicacions mitjanes de simpatitzants¹ i militants en l'eix E/D i de pertinença.

Eix Esquerra /Dreta ²			Sentiment de Pertinença ³		
Organitzacions	Simpatitzants	Militants	Organitzacions	Simpatitzants	Militants
JC	2	1,3	JERC	4,4	4,9
JI	2,2	1,6	JNC	3,6	4,9
JERC	2,3	1,9	UDJ	3,6	4,6
JSC	2,9	2,1	JI	3,4	3,9
JNC	3,9	3,1	JC	3	3,1
UDJ	3,9	3,7	JSC	2,7	3,1
NG	4,3	5	NG	2,4	2,6

1. Els simpatitzants ho són del partit de referència no de les organitzacions juvenils. A més, els simpatitzants de UDJ i JNC no ho són dels seus partits sinó de la coalició CiU.

2. En l'eix esquerra-dreta 1 és extrema esquerra i 7 és extrema dreta.

3. En el sentiment de pertinença 1 és només espanyol i 5 és només català.

D'aquesta manera, excepte NG, que s'ubica més a la dreta que els seus simpatitzants, la resta d'organitzacions s'hi posicionen més a l'esquerra. Mentre que les diferències són petites en algunes organitzacions (UdJ), en altres les distàncies són rellevants (JSC, JI, JC, NG). Succeeix el mateix en l'eix de sentiment de pertinença tot i que, en aquest cas, les distàncies són especialment importants en les organitzacions nacionalistes. Així, els militants nacionalistes tendeixen a definir-se únicament catalans, mentre que els seus simpatitzants opten per una definició menys extrema (especialment en el cas de CiU). En conjunt, totes les organitzacions se situen en posicions més catalanistes que els seus simpatitzants¹⁵⁵.

La taula 6 ens mostra també les ubicacions d'aquells joves que declaren tenir un major interès per la política. L'interès per la política és un dels indicadors de la cultura política, i d'aquesta s'ha dit que determina les identitats polítiques (Schmeil, 1985). En aquest sentit podem plantejar que aquells individus amb una

¹⁵⁵ Vegeu la nota 152. .

cultura política més participativa, aquells que s'hi interessen més són susceptibles de tenir unes actituds ideològiques més properes a les dels delegats que la resta de joves. En efecte, observem, que les ubicacions ideològiques mitjanes dels individus que mostren major grau d'interès per la política són més properes a la que presenten els militants de les organitzacions juvenils, de tal forma que se situen a mig camí entre la població i aquests últims.

Taula 6. Ubicacions mitjanes dels individus segons la seva simpatia o afiliació

EIX ESQUERRA/DRETA				EIX DE PERTINENÇA			
	Mitjanes	dt	(n)		Mitjanes	dt	(n)
Joves	3.1	1.2	367	Joves	3.2	1.0	447
Interès política (1)	2.8	1.2	86	Interès política ¹	3.5	1.0	88
Joventuts	2.6	1.3	525	Joventuts	3.9	1.0	518

Organitzacions ordenades de major a menor: de dreta a esquerra i de nomès catalanes a nomès espanyoles, segons les mitjanes de les autoubicacions dels militants. (1) Aquesta categoria inclou els joves de la població catalana que manifesten "molt o bastant" interès per la política.

Alguns autors (Brechon, 1999; Putnam, 1976) han creat models que relacionen els valors de les elits i els valors de la població. Segons aquests models la situació que relaciona els joves amb les organitzacions juvenils es correspondria a un model d'elits competitives (Putnam, 1976), en les que els representants polítics s'ubiquen en posicions més extremes en els diferents eixos del que ho fan els seus simpatitzants i votants. Una tendència similar s'aprecia en l'eix de sentiment de pertinença¹⁵⁶: els delegats de les joventuts s'ubiquen en posicions més extremes en la seva identificació nacional catalana.

Fins ara hem constatat que les identitats polítiques generen diferències entre militants i població. Cal preguntar-se quines conseqüències comporta aquest

¹⁵⁶ Malgrat les diferències, hi ha un element comú a totes les ubicacions: l'afirmació ideològica. Enfront de les interpretacions que postulen la fi de les ideologies, els joves catalans manifesten posicions ideològiques diferenciades. Aquesta idea important ha d'estar present al llarg d'aquest

fenomen respecte als espais ideològics. Molas i Bartomeus han definit l'espai polític català a partir dels eixos d'esquerra/ dreta i sentiment de pertinença¹⁵⁷, per tal de situar-hi la població catalana i els electorats dels partits segons les seves identitats polítiques individuals. Si utilitzem aquest procediment, podem conèixer els contrastos entre militants i joves.

Taula 7. Distribució en l'espai polític (diferència entre joves i joventuts).

	Extrema esq	Esquerra	Centre esq	Centre	Centre dreta	Dreta	Extrema dret
Només cat					+ 1.2	+ 0.4	+ 0.6
Més català						- 1	
Igual		+ 1.6			+ 0.5	- 0.6	+ 0.2
Més espanyol	+ 1	+ 0.1	- 0.8		+ 1.5	+ 0.2	
Només esp	+ 0.2		- 0.8		- 0.6	- 0.4	- 0.4

Els resultats corresponen a la diferència dels percentatges a cada posició entre delegats i població, de manera que els resultats positius mostren major presència dels delegats i els resultats negatius, més casos de la població de joves catalans. Les caselles buides indiquen absència de casos dels dos conjunts en aquella posició. Es destaquen amb trames les posicions on les diferències superen els dos punts.

La distribució de la taula 7 ens mostra que els delegats apareixen sobrerepresentats en els espais d'extrema esquerra, així com en les posicions d'esquerra més moderada i només català. En aquestes posicions (assenyalades amb un fons suau) es reuneix el 29% més de delegats que de població jove. En canvi, aquests últims (assenyalats amb un fons intens) son superiors en els espais centrals, especialment en les posicions que es defineixen de centre i esquerra moderada i de pertinença dual, on sumen prop del 37% més que els delegats. Les posicions de l'espai de dretes resten poc ocupades i en alguns casos apareixen buides.

Una altra via per apropar-nos a les opinions polítiques dels joves consisteix en demanar-los la seva simpatia pels diferents líders polítics catalans. Aquest

indicador, però, ha de tenir necessàriament un significat diferent entre la població jove que entre els militants. El diferent grau d'implicació política pot comportar un major grau de *partidisme* en les valoracions realitzades pels militants, de manera que les seves simpaties vers els líders polítics d'altres organitzacions s'expressin a la baixa. Més enllà de les valoracions individuals, que poden estar marcades per elements personals o factors purament conjunturals, el contingut d'aquest indicador ens pot mostrar quins són els líders més coneguts o bé les tendències respecte les simpaties partidistes.

En efecte, els joves catalans valoren millor els diferents dirigents polítics del que ho fa el conjunt de militants. Tanmateix (i més enllà de les puntuacions concretes per a cada líder) existeixen tendències comunes entre joves i delegats: d'una banda els líders del PP sempre apareixen com els menys valorats, especialment entre els militants. De l'altra, els líders dels partits majoritaris (Pujol, Maragll, Duran Lleida), que son els més ben valorats entre la població jove, baixen més d'un punt en les valoracions dels joves delegats, sobretot els dirigents nacionalistes. Probablement, la seva posició al capdavant dels partits amb més suport electoral (i, per tant, en competència directe) provoca majors animadversions entre els militants de l'opció contrària. Finalment, cal dir que els líders polítics d'esquerrers son els més ben valorats entre els militants (Carod Rovira, Maragall, Ribó), com ja succeeix entre els joves catalans. Pujol, però, és el més ben valorat entre els joves, probablement per ser el més conegut a causa

¹⁵⁷ També han utilitzat aquest procediment Pallarés, Virós i Canals (1991).

de la seva condició de President de la Generalitat (va ser el líder que va rebre més respostes de valoració entre els joves enquestats pel Sondeig d'Opinió de l'ICPS).

3. Els cercles dirigents de les joventuts polítiques.

En les pàgines precedents, hem mostrat l'existència de diferències, tant en el perfil com en les percepcions, entre els militants i la població de joves catalans. Aquesta perspectiva elitista, però, també es pot aplicar al conjunt de delegats de les joventuts polítiques. Una de les característiques clàssiques de les organitzacions, com va mostrar Michels, és la tendència a la jerarquització i a la segregació d'oligarquies. Aquesta inèrcia cap a una estructura jerarquitzada es veu reforçada per la intensificació de la selecció social dels individus situats en les posicions més elevades. Per veure si aquest biaix social i cultural és present dintre de les organitzacions polítiques estudiades cal, primer, delimitar qui són els nuclis dirigents. Seguint la via per la que han optat molts estudis sobre elits utilitzarem per la nostra anàlisi el mètode *posicional*. En aquest sentit, considerarem elit tots aquells delegats que posseeixen càrrecs de representació pública i aquells que formen part de les executives nacionals. Aproximadament, aquests representen una cinquena part del conjunt de la mostra de delegats.

Tots els trets distintius dels delegats de les organitzacions respecte al conjunt de joves es veuen intensificats en analitzar els cercles dirigents. En efecte, en el grup de dirigents hi ha més homes (augmentant la diferència respecte a les dones) i són més grans (només un 20% d'aquests dirigents és menor de 24 anys, fet que augmenta un any la mitjana d'edat del col·lectiu de dirigents). En el cas

dels dirigents juvenils, la desproporció en favor de la residència barcelonina creix encara una mica més fins a situar-se en xifres properes al 80%.

Conseqüentment amb una mitjana d'edat més alta, les dades d'activitat dels dirigents de les organitzacions juvenils mostren un perfil diferenciat on la incorporació al mercat laboral és més acusada. Per això s'explica que hi hagi més individus que treballen, tot i que no tants com entre la població jove. Tot i això, la taxa d'ocupació és més propera a la població juvenil que no pas als militants. A més, hem de tenir present que aquesta taxa supera el 85% si hi afegim la categoria dels qui estudien i treballen. La pràctica inexistència de dirigents a l'atur és, per contra, una característica que els acostava als trets propis dels militants juvenils. Les xifres d'incorporació al mercat laboral van aparellades amb un descens dels qui només estudien, que es situen entron del 12% dels dirigents.

Taula 8. Característiques dels dirigents juvenils de les joventuts, del conjunt dels delegats i de la població juvenil

Variables	Joves 1999	Joventuts 2000 (no dirgents)	Joventuts 2000 (dirigents)
Homes.....	51.8	66.1	71.8
Entre 25 i 30 anys.....	43.4	38.9	58
Mitjana d'edat.....	24	23	25
Residents a Barcelona.....	35,7	30	33
Amb estudis universitaris acabats...	14.3	38.8	57.2
Treballen.....	70.8	47	64.4
Activitat : Empressaris i c. públics...	0	3.4	17.8
Llengua materna català.....	37.7	51.8	62.1
Monolingües –català.....	26.9	36.2	42.7
Ubicació eix esquerra/dreta.....	3.1	2.63	2.72
Ubicació eix de pertinença.....	3.2	3.92	4.07
(n)	459	434	103

En les ubicacions, els números entre parèntesi indiquen els valors de les desviacions típiques.

El grau de qualificació augmenta encara un altre esglaó més en contrastar les dades anteriors amb les dels dirigents de les organitzacions juvenils. Les

categories professionals més qualificades es quintupliquen (arriben a prop del 20)¹⁵⁸, i pràcticament desapareixen els obrers (per sota del 2%). El fet que la gran majoria del qui s'ubiquen a la categoria més elevada ho facin per raó d'ocupar un càrrec públic mostra com el lideratge polític està intensament connectat amb l'ascens professional. Des d'aquesta perspectiva, les organitzacions polítiques juvenils apareixen com un dels centres de reclutament de l'elit política del futur. Entre les restants categories, un 21% ho es situa en la de quadres i professionals liberals i encara prop d'un 15% entre els empleats i treballadors en el sector serveis. El nivell de qualificació d'aquestes ocupacions presuposa, com veurem a continuació, l'existència també d'un fort biaix en la formació.

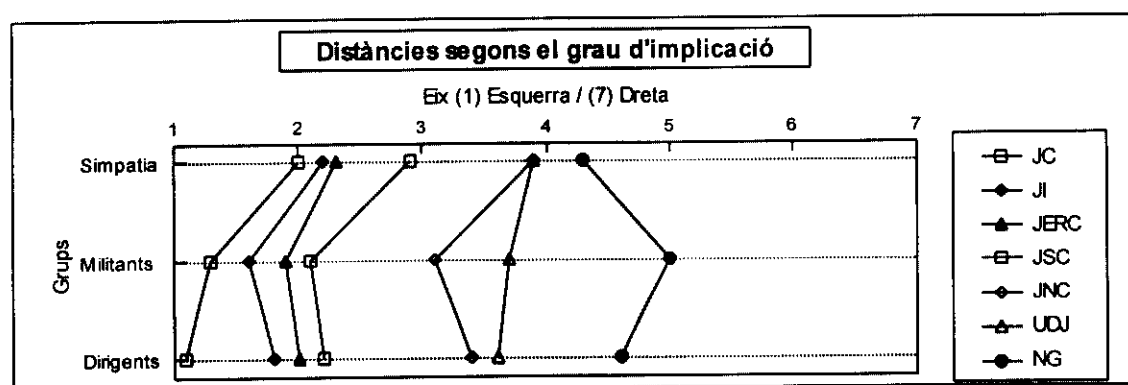
Com ja apuntàvem en relació al bagatge acadèmic, el biaix entre joves i població és considerable. Aquest encara augmenta de manera més notòria en parlar dels dirigents de les organitzacions juvenils. Entre aquests darrers, les xifres dels qui han acabat els estudis mitjos i superiors pràcticament arriben al 50%. Si a aquests hi afegim els universitaris en curs, les proporcions més optimistes de futur indiquen que prop del 90% dels actuals dirigents juvenils podrien tenir estudis universitaris, una xifra considerablement més alta que la dels congressistes i, a gran distància de la resta de joves.

Pel que fa a l'entorn cultural, augmenten els individus d'origen catalanoparlant i els que només utilitzen el català com a llengua d'us quotidià en tots els àmbits, mentre que es redueixen els castellanoparlants.

¹⁵⁸ Aquesta xifra és normal, en la mesura que incloem entre els cercles dirigents els representants públics.

Aquestes variacions semblen incidir en les seves identitats polítiques, atès que manifesten lleugerament més centrats i més catalans¹⁵⁹. El canvi més notori dels dirigents en la ubicació a l'escala esquerra/dreta és l'augment de les posicions de centre i centre-esquerra. El gràfic 1 ens indica les distàncies entre les mitjanes d'autoubicació, per a cada organització, dels simpatitzants de cada partit, dels congressistes de les organitzacions juvenils i dels seus dirigents en l'eix esquerra-dreta. Veiem que els joves estan més centrats que els militants, i que els dirigents, tot i ser més a prop dels militants que dels joves, tendeixen a situar-se, en conjunt, una mica més al centre. Aquesta taula matisa el que havíem dit abans respecte a les distàncies entre joves i militants. Sembla que els dirigents tendeixen a ser més centrats que el conjunt de militants (excepte en els casos de JC i UDJ), però sempre mantenint-se més a propats als extrems ideològics en comparació amb els simpatitzants.

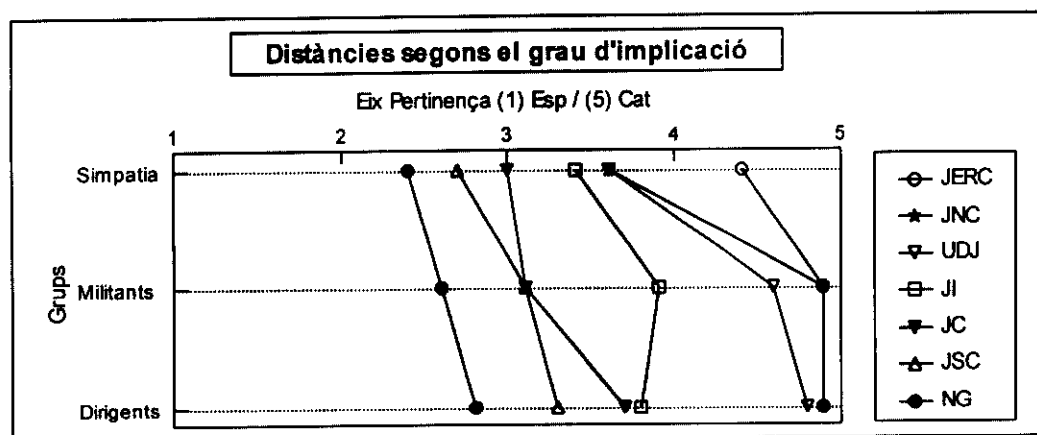
Gràfic 1.

¹⁵⁹ Les dades dels dirigents de la UDJ representen una excepció a aquesta tendència.

Respecte al sentiment de pertinença, la distribució dels líders en aquest eix practicament es superposa a la dels militants, accentuant, però, les posicions més català que espanyol i només català. El gràfic 2 ens permet veure les distàncies en l'eix de pertinença. La característica principal és, sens dubte, el fet que, contràriament al que caldria esperar després de veure l'anterior gràfic, els dirigents de les organitzacions polítiques juvenils catalanes estiguin encara posicions més catalanistes que els propis militants (llevat de JI) i, per tant, més allunyats encara dels simpatitzants. Tanmateix, aquestes característiques coincideixen, com ja hem explicat, amb les de les elits dels partits polítics catalans (Sánchez, 2000).

Gràfic 2.

En definitiva, els dirigents juvenils s'allunyen més de la població juvenil del que ho fan els delegats, sobretot a nivell educatiu i professional: tenen més alt nivell de formació i es troben entre els sectors laborals més qualificats. Tot plegat, sembla reforçar la hipòtesi segons la qual la desigual distribució de recursos socials genera fenòmens de dominació dintre de les organitzacions polítiques

(Offerlé, 1997). Aquests trets coincideixen amb una identitat política més centrada en termes esquerra/dreta, mentres que es defineixen més catalans que els seus militants.

Síntesi.

Els delegats de les organitzacions juvenils tenen un perfil social diferent del conjunt de la població juvenil catalana. En primer lloc s'aprecia una notable sobrerepresentació del gènere masculí que no es correspon a la distribució de sexes entre el conjunt de la població. D'altra banda es constata que els delegats de les organitzacions polítiques són majoritàriament catalans, és a dir els percentatges d'immigrants en les seves files s'allunyen del percentatge d'immigrants existents en la nostra societat. Ambdós col·lectius, joves i delegats, coincideixen en tenir uns elevats nivells d'ocupació però difereixen en relació a les activitats laborals específiques. Els delegats tendeixen a treballar en tasques que exigeixen una qualificació més elevada que el conjunt de joves. D'altra banda hem vist que el nivell d'educació dels delegats és considerablement superior al conjunt de la població. En darrer lloc hem observat que els nivells d'associacionisme extrapartidista és notablement més elevat entre els delegats. Moltes d'aquests trets allunyen els delegats de les organitzacions juvenils del conjunt de la població jove, i per contra, els fan similars a les elits polítiques, unes similituds que s'accentuen encara més entre els cercles dirigents de les organitzacions juvenils.

A nivell de religió i lingüístic també s'han fet evidents les diferències entre els dos grups. Pel que fa a la primera, destaca que en general, els joves es

declaren majoritàriament catòlics mentre que només un terç dels delegats s'hi considera. En l'altre extrem, també el nombre de no creients és superior entre els delegats. En relació als usos lingüístics s'ha constatat, a grans trets, que mentre que bona part dels joves es declara majoritàriament castellanoparlant, bona part dels delegats afirma utilitzar el català.

Finalment, a nivell ideològic també hem constatat diferències entre joves i delegats. Les ubicacions d'ambdós col·lectius en l'eix esquerra esquerra-dreta i en l'eix nacional posen de manifest que els joves delegats s'ubiquen més a l'esquerra i en posicions més catalanistes del que ho fan els joves catalans, tot i que aquests alhora també s'ubiquen en posicions més d'esquerres i més catalanistes que el conjunt de la població.

CONCLUSIONS

1.El perfil.

1.1. *Característiques socials.*

Els militants de les diferents organitzacions polítiques juvenils tenen uns perfils socials molt similars. Pel que fa a la distribució de sexes el predomini d'homes és una característica que comparteixen gairebé totes les joventuts a excepció de Joves amb Iniciativa, organització en què pràcticament s'assoleix la paritat. Alhora constatem que la mitjana d'edat dels delegats de les diferents organitzacions se situa entorn els 25 anys i que en tots els casos el grup de delegats més nombrós, a excepció de la Unió de Joves i de Noves Generacions, és el de menors de 25 anys. Respecte l'origen territorial observem que els militants de les organitzacions polítiques juvenils han nascut majoritàriament a Catalunya i si ens fixem en la distribució territorial dels assistents als congressos trobem un clar predomini dels barcelonins, tant pel que fa a lloc de naixement com de residència. En relació al nivell d'estudis, els joves delegats tenen un nivell de formació molt elevat. Més de les tres quartes parts afirmen tenir estudis universitaris o estar-los duent a terme. Respecte la seva situació laboral els nombre d'actius és nombrós, tot i que cal tenir en compte, que n'hi ha molts que compaginen feina amb estudis i que són pocs els que exclusivament treballen. En conseqüència a totes les organitzacions trobem uns percentatges molt baixos de delegats que afirmen estar a l'atur. Aquestes dades ens permeten concloure que, en definitiva, la majoria dels delegats juvenils tenen un elevat grau d'inserció social.

Tot i l'existència de característiques comunes, **la orientació ideològica de les organitzacions polítiques juvenils marca diferències més o menys accentuades en el perfil social dels delegats.** El predomini de delegats del sexe masculí s'atenua en les organitzacions d'esquerres. També els militants de les organitzacions d'esquerres tenen una mitjana d'edat lleugerament inferior al conjunt i comencen a militar abans que els delegats de la resta d'organitzacions. En relació a la procedència territorial dels delegats s'observa que la presència de congressistes procedents de la resta de l'estat també se situa per sobre de la mitjana en les joventuts d'esquerres tot i que la formació que compta amb un major percentatge de delegats nascuts fora de Catalunya és Noves Generacions. Alhora es constata que la distribució territorial dels delegats de les formacions que es defineixen com a nacionalistes catalanes està més equilibrada que a la resta de joventuts, que són predominantment barcelonines. Les diferències que s'aprecien en relació al nivell d'estudis i a la situació laboral deriven del factor edat. Com que els delegats de les organitzacions d'esquerres són una mica més joves que la resta hi ha menys llicenciats i actius que a la resta de formacions.

En funció del posicionament de les diferents organitzacions en l'eix nacional s'aprecien diferències notòries entre les diferents formacions en relació als usos lingüístics. Així els nivells d'ús de català de les joventuts nacionalistes són força més elevats que els de la resta. Per la seva banda la clivella esquerra-dreta sembla tenir alguna incidència en les pautes de religiositat perquè mentre que els adherents de les associacions d'esquerres es defineixen majoritàriament com a no catòlics o com a catòlics no practicants, els de dretes són predominantment catòlics, tant practicants com no practicants. De tota manera la presència de

percentatges relativament elevats de catòlics practicants en l'esquerra, així com de no creients a la dreta, no permet disposar de prou elements com per avançar en la hipòtesi de l'existència de subcultures partidistes diferenciades pel que fa a la religiositat.

De la comparació entre el perfil dels militants amb el de la població juvenil catalana s'extreu que **algunes de les característiques socials dels delegats de les joventuts els allunyen de la joventut en general i els aproximen als trets clàssics de les elits polítiques**. La infrarepresentació de les dones, el predomini d'universitaris així com les activitats laborals d'elevada qualificació, característiques clàssiques de les elits polítiques, separa els delegats de les joventuts del conjunt de joves. Alhora es constata que **aquests trets definitoris de l'elitisme s'accentuen en els delegats que ocupen càrrecs dirigits dins dels joventuts**.

1.2. Participació dins les organitzacions.

La clivella dreta-esquerra marca algunes diferències en les pautes de participació interna però les característiques pròpies de cada organització semblen pesar més. S'aprecien diferències entre els congressistes de les joventuts pel que fa a l'edat d'entrada en l'organització i al temps de militància. Els delegats d'esquerra entren en la política juvenil més aviat (19-20 anys) del que ho fan els seus homòlegs de dreta (21-22 anys) i, a més, porten més anys d'afiliació. Tanmateix la resta d'indicadors sobre participació política dins de les respectives organitzacions (distribució de càrrecs públics i orgànics; índex de càrrecs; estratificació segons els càrrecs orgànics) no mostren diferències entre les organitzacions atenent a criteris d'adscripció ideològica.

1.3. Associacionisme extrapartidista.

Els delegats de totes les organitzacions juvenils presenten un perfil associatiu elevat. La majoria dels delegats de les organitzacions polítiques juvenils forma part, almenys, d'alguna altra associació a més de les joventuts.

La ideologia dels delegats incideix en el tipus d'associacionisme extrapartidista. L'afiliació sindical continua estant associada a les organitzacions d'esquerres, com també ho està la pertinença a associacions ecologistes. En canvi, l'associacionisme esportiu està més implantat en les organitzacions juvenils de dretes i el cultural entre les nacionalistes.

Els elevats nivells d'associacionisme diferencien els delegats de les organitzacions polítiques juvenils de la resta de joves, en general, poc implicats en el teixit associatiu.

1.3. Perfil ideològic.

És en el perfil ideològic on s'aprecien diferències més grans entre les diferents joventuts. Si considerem les mitjanes d'autoubicació dels delegats en les escales esquerra dreta i en l'eix nacional trobem que les diferents joventuts s'agrupen en diferents espais. En ambdós eixos es configuren tres grans espais. En l'escala esquerra dreta l'espai d'esquerra (JC, JI, JSC i JERC), el de centre esquerra (JNC i UdJ) i el de centre (NN.GG.) i en l'eix nacional el de les formacions que es defineixen com a exclusivament catalanes (JERC, JNC i UDJ), el d'aquelles que se senten tan espanyoles com catalanes (JC,JI i JSC) i NNGG formació en la que els delegats se senten predominantment espanyols.

A nivell ideològic el conjunt dels joves catalans és més moderat que el dels delegats de les organitzacions polítiques juvenils. Els joves activistes de les organitzacions polítiques es situen en posicions més a l'esquerra i més catalanistes del que ho fan el conjunt dels joves catalans. Mentre un 56% dels militants juvenils se situa en posicions d'extrema-esquerra o d'esquerra d'entre el conjunt dels joves només se situa en aquestes posicions el 31%. El mateix fenomen es produeix en el sentiment de pertinença: si el 42% dels delegats de les joventuts se senten únicament catalans, d'entre el conjunt dels joves aquesta xifra només arriba al 10% .

En examinar altres variables que tradicionalment s'han considerat influïdes per la ideologia, com poden ser la religiositat o els usos lingüístics, els resultats també revelen diferències entre delegats i joves en general. Així, la definició religiosa dels militants s'allunya definitivament de les pautes de la població. Mentre que gairebé les quarts parts dels joves catalans es defineixen com a catòlics, encara que no practiquin, d'entre els militants, el segment majoritari és el dels no creients. Una situació semblant es produeix amb els usos lingüístics. D'entrada, mentre la població juvenil és defineix d'origen majoritàriament castellanoparlant els militants es declaren, en major proporció, catalanoparlants. Al mateix temps, l'ús del bilingüisme funcional (segons l'àmbit) està menys estès entre la població que entre els militants.

2. Percepcions.

2.1. Valoració dels propis partits.

Els militants de les associacions polítiques juvenils, a excepció de NNGG en l'eix esquerra dreta i de JC, la JSC i NNGG en l'eix nacional, tendeixen a situar-se en posicions més esquerranes i més catalanistes del que situen als seus partits de referència. Alhora, alguns dels articles que han comparat les dades amb les dels partits de 1996 (JNC, JSC, UdJ) han apreciat que els joves es posicionen més a l'esquerra i en predomini de la identitat catalana del que s'ubiquen els propis congressistes dels partits. De totes maneres, és remarcable que a banda del desplaçament de gairebé totes les organitzacions juvenils cap al quadrant esquerra i catalanista, l'ordre de les posicions en que estan ubicades, segueix les pautes dels partits polítics de referència. Alhora, si en comptes de prendre com a divisòries dels espais polítics les mitjanes geomètriques de l'eix esquerra-dreta i de l'eix nacional, prenem les mitjanes de tots els congressistes juvenils conjuntament, el resultat és un mapa polític que s'acosta notablement al dels partits polítics. Podem dir, doncs, que el mapa polític de les organitzacions juvenils és molt similar al dels partits però desplaçat a posicions esquerranes i més catalanistes.

2.2. Proximitat o llunyania ideològica entre joventuts

Las distàncies entre les mitjanes d'autoubicació de les organitzacions en els dos eixos permet establir les relacions de proximitat o llunyania ideològica entre les joventuts i dibuixar els grans espais que les relacionen. Apareix un espai nacionalista en el que se situen la JNC, UdJ i les JERC, un espai d'esquerra en el

que hi ha JC, JI, la JSC i les JERC i un espai de dreta on se situa NNGG. ERC apareix com la única formació que forma part dels dos grans espais ideològics mentre que NNGG es troba allunyada de totes les formacions.

2.3. Valoracions de partits i de dirigents.

La valoració que fan els joves delegats dels diferents partits polítics catalans està estretament lligada amb la seva identitat política. En general, les organitzacions polítiques juvenils només tendeixen a valorar positivament aquells partits que se situen a la seva esquerra. Les simpaties de dirigents i de partits concorden amb les espais de proximitat o llunyania ideològica abans definits i així es valoren moderadament bé aquells partits les joventuts dels quals comparteixen espai, i més a la baixa els que estan allunyats.

Les valoracions dels líders per part dels militants juvenils depenen del seu posicionament ideològic. Les valoracions dels líders confirmen, amb alguna variació, les valoracions dels partits que donen els militants. El paper del líders, segons les valoracions dels militants serveix per acostar partits que no es tenen molta simpatia (cas de NG amb Duran i Lleida) o per refredar simpaties de partits propers (Luchetti a JiC i Ribó a JC).

Els militants juvenils són, en conjunt, molt més crítics amb els líders polítics catalans que el conjunt de la població juvenil.

BIBLIOGRAFIA CITADA

Almond, G. i S. Verba (1963), 1970: *La cultura cívica. Estudio sobre la participación democrática en cinco naciones*, Madrid: Euroamérica.

Argelaguet, J. i J. Maestro (1999): "XXI Congrés d'Esquerra Republicana de Catalunya", a Jordi Sánchez, (ed). *Estudis de les elits dels partits polítics de Catalunya*, Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials.

———; Maestro, J. i M. Amorós (1998): "Anàlisi sociològica dels assistents al XIX Congrés Nacional d'ERC", a *Papers*, 54.

Baras, M. (1991): "Las élites políticas", *Revista del Centro de Estudios Constitucionales*, 10.

——— (1997): "Las elites políticas", a Alcántara, M. i Martínez, A. (eds). *Política y Gobierno en España*, València, Tirant lo Blanch.

——— i Matas, J. (1998): "Els partits polítics i el sistema de partits", a Caminal, M. i Matas, J. *El sistema polític de Catalunya*, Barcelona: Tecnos / PPU / UAB.

Barberà, O. (2000): *Unió Democràtica de Catalunya (1976-1978)*, Barcelona: Editorial Mediterrània.

Barnes, S. i Kaase, M. (dir) (1979): *Political Action. Mass Participation in Five Western Democracies*, Beverley Hills: Sage.

Barthélémy, M. (2000): *Un nouvelle âge de la participation*. Paris: Presses de Sciences-Po.

Benedicto, J. i M.L. Moran (1995): *La cultura política de los españoles*, Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas.

Birnbaum, P. (1978): *La classe dirigeante française*, Paris: Presses Universitaires de France.

——— (dir) (1985): *Les elites socialistes au pouvoir*. Paris: Presses Universitaires de France.

98Botella, J. (1990): "Les élites politiques de la Catalunya democràtica", a *Papers*, 33.

—— (1996): "Los partidos políticos", a *Leviatán*, 64.

—— (1999): "IV Assemblea de Iniciativa per Catalunya", a Jordi Sánchez, (ed). *Estudis de les elits dels partits polítics de Catalunya*, Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials.

—— i J. Capo (1981): "La inmigración en Cataluña: Electores, partidos y representación política", a *Sistema*, 45.

Brechon, P. (1999): *Les partis politiques*, Paris: Montchrestien

Caciagli, M. (1991): *¿Condenada a gobernar? La Democracia Cristiana en el sistema político italiano*, Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials. Working Paper nº 41.

Caminal, M. (1998): *Nacionalisme i partits nacionalistes a Catalunya*, Barcelona: Empúries.

Capo, J; M. Baras; J. Botella; G. Colomé (1988): "La formación de una elite política local", a *Revista de Estudios Políticos*, 59.

Cardús, S. i J. Estruch (1984): *Les enquestes a la joventut de Catalunya*, Barcelona: Generalitat de Catalunya. Direcció General de Joventut.

Cayrol, R.. i C. Ysmal (1984) "Les militants du PS originatilité et diversités", a *Projet*, 165.

Charlot, J. i M. Charlot (1985): "Les groupes politiques dans leur environnement", a Leca, J. i M. Grawitz, *Traité de science politique*, tome 3, "L'action politique", Paris: Presses Universitaires de France.

Chiche, J. i E. Dupoirier (1997): "Echelle gauche-droite et choix politiques", a E. Dupoirier i J.L. Parodi, *Les indicateurs socio-politiques aujourd'hui*, Paris: L'Harmattan

Colomé, G. (1989): *El Partit dels Socialistes de Catalunya. Estructura, funcionament i electorat (1978-1984)*, Barcelona: Edicions 62.

——— (1999): "VIII Congrés del Partit dels Socialistes de Catalunya", a Sánchez, J. (ed). *Estudis de les elits dels partits polítics de Catalunya*. Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials.

Colominas, Joaquim (1999): "X Congrés de Convergència Democràtica de Catalunya" a Jordi Sánchez, (ed). *Estudis de les elits dels partits polítics de Catalunya*. Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials.

Culla, J. B. (1990): *Unió Democràtica de Catalunya le parti démocrate-chrétien catalan (1931-1989)*, Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials. Working Paper nº 27.

——— (2000): "Unió Democràtica de Catalunya", a Molas, I. (ed.) *Diccionari dels Partits Polítics de Catalunya*. Segle XX, Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

——— (ed) (2001): *El pal de paller. Convergència Democràtica de Catalunya (1974-2000)*, Barcelona: Proa.

Dalmau, D. (1994): *La Joventut Nacionalista de Catalunya*, Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials.

De Winter, (1992): "Christian Democratic Parties in Belgium", a AADD, *Christian Democracy in Europe*, Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials.

Díaz, M. (1997): "Aproximació als antecedents i a l'actualitat de les Joventuds d'Esquerra Republicana de Catalunya (1931-1997)", a *Perspectiva Social*, 39.

Duverger, M. (1951) 1990: *Los partidos políticos*, México: Fondo de Cultura Económica.

Font, A. (1999): "XX Congrés d'Unió Democràtica de Catalunya", a Jordi Sánchez, (ed). *Estudis de les elits dels partits polítics de Catalunya*, Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials pp. 83-99.

Font, J. (1993): *La participación política de los jóvenes*, Barcelona: Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia.

Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia (1999): *Joves i Participació política*, Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Secretaria de Joventut.

GABISE (1999): *Enquesta a la joventut de Catalunya*, Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Secretaria de Joventut.

Gaxie, D. (1978) *La cens caché: inégalités culturelles et ségrégation politique*, Paris: Seuil.

Gunther, R; G. Sani i G. Shabad (1986): *El sistema de partidos políticos en España. Génesis y evolución*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas / Siglo XXI.

Hyman, H. (1959): *Political Socialisation*, Glencoe: Free Press

Inglehart, R. (1998): *Modernización y posmodernización*, Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas.

— (1991): *El cambio cultural en las sociedades industriales avanzadas*, Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas.

INJUVE (2000): *Informe de la Juventud en España*. Madrid: Instituto de la Juventud.

Institut de Ciències Polítiques i Socials (2000): 1999, *Sondeig d'opinió. Catalunya*. Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials.

Ion, J. (1997): *La fin des militants*. Paris: La decouverte.

Justel, M. (1992): "Edad y cultura política", a *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, 58.

Mair, P. (1997) : *Party System Change*. Oxford: Clarendon Press.

Lancelot, A. (1985): "L'orientation du comportement politique" a Leca, J. i M. Grawitz, *Traité de science politique*, tome 3, "L'action politique", Paris, Presses Universitaires de France.

Le Bart, C. i P. Merle (1997): *Le citoyenneté étudiante*, Paris, Presses Universitaires de France.

Leca, J. i M. Grawitz (1985): *Traité de science politique*, tome 3, "L'action politique", Paris, Presses Universitaires de France.

Linz, J.J. (1986): "Religión y política", a Linz, J.J i J. R. Montero (eds), *Crisis y cambio: Electores y partidos en la España de los años ochenta*. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales.

Lipset, S.M. (1959), 1987: *El hombre político. Las bases sociales de la política*. Madrid: Tecnos.

——— i S. Rokkan (1967): *Party Systems and voters alignments*, New York: The Free Press

Mabileau, A. (dir) (1976): *Les militants politiques dans trois partis français*, Paris: Editions Pédone.

Marcet, J. (1987): *Convergència Democràtica de Catalunya. El partit i el moviment polític*. Barcelona: Edicions 62.

——— (2000): "Convergència Democràtica de Catalunya: The only Spanish Liberal reference at European level" a De Winter, L; *Liberal parties in European Union*. Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials.

Marsh, D. i G. Stoker (1997): *Teoría y métodos de la ciencia política*, Madrid: Alianza Editorial.

Matas, J. (1995): "Convergència Democràtica de Catalunya: un "partit de gent" i nacionalista en l'etapa de "fer govern", a *Papers*, 45.

Mayer, N. i E. Schweisguth (1985): "Classe, position sociale et vote", a D. Gaxie, *Explication du vote*, Paris: Sciences-Po.

Meisel, C. (1962) *The Myth of the Ruling Class*. Michigan: Ann Arbor.

Memmi, D. (1985): "L'engagement politique" a Grawitz, M. i Leca, J. *Traité de Science Politique*, Tome 3, "L'action politique", Paris: Presses Universitaires de France.

Michels, R. (1969): *Los partidos políticos*, Buenos Aires: Amorrortu

Milbarth, L.W., i M.L. Goel (1977): *Political participation: How and why do people get involved in Politics*, Chicago: Rand MacNally.

Molas, I. (1992): "Electores, simpatizantes y partidos políticos: el caso de Cataluña", a *Revista del Centro de Estudios Constitucionales*, 12.

——— (1994): *Abstener-se és una altra manera de participar*, Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials. Working Paper, 100.

——— (ed) (2000): *Diccionari de Partits Polítics de Catalunya. Segle XX*. Barcelona: Enciclopedia Catalana.

——— i O. Bartomeus (1998), *Estructura de la competència política a Catalunya*, Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials. Working Paper , 138.

——— (1998), Els espais de frontera entre els electorats. Estructura de la competència política a Catalunya (II). Barcelona, Institut de Ciències Polítiques i Socials. Working Paper , 165.

Montero, J.R. (1986): "Iglesia, secularización y comportamiento político en España", *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, 34.

——— (1994): "Religiosidad, Ideología y voto en España", a *Revista de Estudios Políticos*, 83.

——— (1994): "Sobre las preferencias electorales en España: fragmentación y polarización (1977-1993)", a Del Castillo, P. (dir): *Comportamiento político y electoral*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas.

——— (1996): "Elecciones y comportamiento electoral: dimensiones factores y reglas", a Tusell, J.; E. Lamo de Espinosa i R. Pardo (eds): *Entre dos siglos. Reflexiones sobre la democracia española*. Madrid: Alianza Editorial.

Montero, J.R. i R Torcal (1990): "La cultura política de los españoles: pautas de continuidad y cambio, a *Sistema*, 99.

Montero, J. R ; R. Inglehart; et. alt (1994): *Tendencias mundiales de cambio en los valores sociales y políticos*. Madrid: Fundesco.

Morán, M. L. (1999): "La cultura política (1989-1999)", a *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, 34.

Mosca, G. (1984): *La clase política*, México, Fondo de Cultura Económica.

Mossuz-Lavau, J. (1985): "Le vote de femmes en France" a D. Gaxie, *Explication du vote*, Paris, Sciences-Po.

Müller-Rommel, Ferdinand (1994): "Etno-regionalist parties in Western Europe: Empirical evidences and theoretical considerations", a L. de Winter, (ed), *Non-State Wide Parties in Europe*, Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials.

Muxel, A. (1991) "la moratoire politique des années de jeunesse", a Percheron, A. i R. Rémond, *Age et politique*, Paris: Economica.

——— (1992): "L'âge des choix politiques. Une enquête longitudinale auprès des 18-25", *Revue Française de Sociologie*, 33.

——— (1996): *Les jeunes français en attente de politique*, Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials. Working Paper nº 126.

——— (2001): *L'expérience politique des jeunes*, Paris: Sciences-Po

Offerlé, M. (1997): *Les partis politiques*, Paris: Presses Universitaires de France, 3 ed.

Ostrogorski, M. (1903): *La démocratie et l'organisation des parties politiques*, Paris: Calmann-Lévy (2 vol.).

Panbianco, A. (1990): *Modelos de Partido*, Madrid, Alianza Editorial.

Percheron, A. (1985): "La socialisation politique. Défense et illustration" a Leca, J. i M. Grawitz, *Traité de Science Politique*, Tome 3, "L'action politique", Paris: Presses Universitaires de France.

Pérez Díaz, A. (1993): *La primacía de la sociedad civil*. Madrid: Alianza Editorial.

Pitarch, I; J. Botella; J. Capo i J. Marcet. (1980): *Partits i parlamentaris a la Catalunya d'avui (1977-1979)*, Barcelona: Edicions 62.

Pitarch, I. i J. Subirats (1981): "Els diputats al Parlament de Catalunya, 1981. (Un estudi de sociologia política)", a *Perspectiva Social*, 16.

Putnam, R.D. (1976): *The comparative study of political elite*, Prentice Hall: New Jersey.

Raguer, H. (1976): *La Unió Democràtica de Catalunya i el seu temps (1931-1936)*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Recchi, E. (1998): "Le mosche bianche. Perché i giovani attivisti di partito sono pochi?", a *Rivista Italiana di Scienza Politica*, XXVIII, 3.

Sánchez, J. (1998): "Identitats col·lectives i cultura cívica dels catalans" a S. Giner (dir.), *La societat catalana*, Barcelona: Generalitat de Catalunya

—— (ed) (1999): *Estudi de les elits dels partits polítics de Catalunya*. Barcelona: Institut de Ciències Polítiques i Socials.

Sani, G. i P. del Castillo (1983): "El rol político de las mujeres en la España actual: continuidad y cambio", a *Revista de Derecho Político*, nº 17.

Sani, G. i J.R. Montero (1986): "El espectro político, izquierda, derecha y centro", a Linz, J.J. i J.R. Montero (eds): *Crisis y cambio: Electores y partidos en la España de los años ochenta*. Madrid: Centro de Estudios Constitucionales.

Sartori, G. (1976): *Partidos y Sistemas de Partidos*. Madrid: Alianza Editorial.

Seiler, D. (1993): *Les partis politiques*, Paris: Armand Colin.

Schemel, Y. (1985): "Les cultures politiques", a Leca, J. i M. Grawitz, *Traité de Science Politique*, Tome 3, "L'action Politique", Paris: Presses Universitaires de France.

Toharia, J.J. (1989): *Cambios recientes en la sociedad española*. Madrid: Instituto de Estudios Económicos.

Uriarte, E. (1997): "Pautas de cultura política y participación en España", a Uriarte, E. i Elizondo, A. (eds) *Mujeres en política*, Barcelona: Editorial Ariel.

—— (1997): "El analisis de las elites políticas en las democracias", a *Revista de Estudios Políticos*, 97.

Uriarte, E. (1999) "Mujeres y hombres en las élites políticas españolas: ¿diferencias o similitudes?", a *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, 88.

Uriarte, E. i Elizondo, A. (eds) (1997): *Mujeres en política*, Barcelona: Editorial Ariel.

Verba, S. i N. Nie (1975): "Political Participation", a Greenstein, F. i N. Polsby (dirs) *Handbook of Political Science*, Reading (Mass): Addison-Wesley, 8 vol.

Pallarés, F; R. Virós i R.M. Canals (1991): "Els eixos de competència electoral", a Equip de Sociologia Electoral, *L'electorat català a les eleccions autonòmiques de 1988: opinions, actituds i comportaments / Estudis Electorals 10*. Barcelona: Publicacions de la Fundació Jaume Bofill.

Von Beyme, Klaus (1986): *Los partidos políticos en las democracias occidentales*, Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas / S. XXI.

Weber, M. (1992): *El político y el científico*, Madrid: Alianza Editorial.

Ysmal, C. (1985): "Elites et leaders", Leca, J. i M. Grawitz, *Traité de Science Politique*, Tome 3, "L'action Politique", Paris: Presses Univesitaires de France.

ANNEXE

MODEL GENERAL DE QÜESTIONARI.

1. Lloc de naixement:

Municipi: _____

Comarca: _____

Província: _____

2. Any de naixement: _____

3. Si no va néixer a Catalunya des de quin any viu aquí: _____

4. Sexe: Home: ____ 1 Dona: ____ 2

5. Lloc on viu:

Municipi: _____

Districte: _____

Comarca: _____

6. Quin és el seu nivell màxim d'estudis:

Sense Estudis: _____ 1

Estudis primaris: _____ 2

Batxiller elemental, EGB, o FP1: _____ 3

Batxiller superior, BUP o FP2: _____ 4

Estudis Universitaris. en curs: : _____ 5

Universitari grau mig: : _____ 6

Universitari grau superior: _____ 7

Universitari tercer cicle: _____ 8

7. Si té títol universitari, quina carrera?

8. Quina és la seva situació laboral actual?

Actiu (per compte propi): _____ 1

Actiu (per compte aliè): _____ 2

Estudiant: _____ 3

Aturat: _____ 4

Estudiant i Treballant : _____ 5

Si treballa o ha treballat quina ha estat la seva activitat laboral? (especifiqui tot el que pugui) _____

9. Des del punt de vista religiós, com es considera:

Catòlic practicant: _____ 1
 Catòlic no practicant: _____ 2
 Altres religions: _____ 3
 No creient: _____ 4

10. Podria indicar quina és la llengua habitual a...

	Català	Castellà	les dues
casa	_____ 1	_____ 2	_____ 3
feina /estudis	_____ 1	_____ 2	_____ 3
amics	_____ 1	_____ 2	_____ 3

11. Quin any es va afiliar a JOVENTUT: _____

12. Abans d'aquest, havia participat en un altre congrés de JOVENTUT?

Si: _____ 1 No: _____ 0

En cas afirmatiu, a quants? _____

13. Abans d'afiliar-se a JOVENTUT, havia militat en altres organitzacions polítiques?

Si: _____ 1 No: _____ 0

A quines? _____

14. Ocupa algun càrrec públic de representació?

Si: _____ 1 No: _____ 0

En cas afirmatiu, quin?

	Si	No
Regidor:	_____ 1	_____ 0
Alcalde:	_____ 1	_____ 0
Conseller de Districte:	_____ 1	_____ 0
Conseller Comarcal:	_____ 1	_____ 0
Diputat Provincial:	_____ 1	_____ 0
Diputat Congrés:	_____ 1	_____ 0
Senador:	_____ 1	_____ 0
Diputat Parlament:	_____ 1	_____ 0
Diputat Europeu:	_____ 1	_____ 0
Consells Administració:	_____ 1	_____ 0

15. Ocupa algun càrrec en l'Administració Pública?

Si: 1 No: 0

En cas afirmatiu, en quina?

	Si	No
Local:	<u> </u> 1	<u> </u> 0
Comarcal:	<u> </u> 1	<u> </u> 0
Provincial:	<u> </u> 1	<u> </u> 0
Autonòmica:	<u> </u> 1	<u> </u> 0
Central:	<u> </u> 1	<u> </u> 0
Europea:	<u> </u> 1	<u> </u> 0

16. Té alguna responsabilitat a l'interior de JOVENTUT?

Si: 1 No: 0

En cas afirmatiu, quina?

	Si	No
Executiu Nacional:	<u> </u> 1	<u> </u> 0
Consell Nacional:	<u> </u> 1	<u> </u> 0
Executiva Provincial:	<u> </u> 1	<u> </u> 0
Executiva Comarcal:	<u> </u> 1	<u> </u> 0
Executiva Local:	<u> </u> 1	<u> </u> 0

17. De la següent escala, en quin punt se situaria ideològicament? (encercli el número)

1----2----3----4----5----6----7
 Més a Centre Més a la
 l'esquerra dreta

18. De la següent escala, en quin punt situaria el PARTIT? (encercli el número)

1----2----3----4----5----6----7
 Més a Centre Més a la
 l'esquerra dreta

19. És membre d'alguna organització empresarial?

Si: 1 No: 0

En cas afirmatiu, quina? _____

20. És membre d'algun sindicat? (d'assalariats o d'estudiants)

Si: 1 No: 0

En cas afirmatiu, de quin? _____

21. Valori, entre 0 i 10, el seu grau de simpatia pels següents partits polítics:

CDC:
CpC:
ERC:
EUiA:
IC:
PP:
PSC:
UDC:

22. És membre d'alguna de les següents organitzacions:

	Si	No
Associació de veïns:	___1___	___0___
Associació religiosa:	___1___	___0___
Associació cultural:	___1___	___0___
Associació ecologista:	___1___	___0___
Associació de solidaritat:	___1___	___0___
Associació esportiva:	___1___	___0___
Associació juvenil	___1___	___0___
Col·legi professional:	___1___	___0___
Cooperativa:	___1___	___0___
Altres:	___1___	___0___

23. De la següent escala, en quin punt se situaria?
(encercli el número)

1-----2-----3-----4-----5
Únicament Tan esp Únicament
espanyol com cat català

24. De la següent escala, en quin punt situaria el PARTIT?
(encercli el número)

1-----2-----3-----4-----5
Únicament Tan esp Únicament
espanyol com cat català

25. Valori, entre 0 i 10, el seu grau de simpatia pels següents dirigents polítics

J. Ll. Carod-Rovira:	_____
J.A. Duran Lleida:	_____
Pere Esteve:	_____
A. Fernández Díaz:	_____
A. Luchetti:	_____
Pasqual Maragall:	_____
Artur Mas:	_____
Josep Montilla:	_____
Josep Piqué:	_____
Jordi Pujol:	_____
Rafael Ribó:	_____
Joan Saura:	_____
J. Puigcercós:	_____

26. Quina és la política o temàtica a la que dona més importància?

Educació:	_____
Sanitat:	_____
Ocupació:	_____
Política econòmica:	_____
Llengua:	_____
Seguretat:	_____
Medi ambient:	_____
Altres:	_____

ÍNDIX

PRESENTACIÓ	1
<u>UNIÓ DE JOVES DEMÒCRATA CRISTIANS DE CATALUNYA,</u> <u>ÒSCAR BARBERÀ.....</u>	10
<u>JOVENTUT SOCIALISTA DE CATALUNYA,</u> <u>JOAN RODRÍGUEZ.....</u>	44
<u>JOVENTUT NACIONALISTA DE CATALUNYA,</u> <u>ÀSTRID BARRIO</u>	75
<u>NOVES GENERACIONS DE CATALUNYA,</u> <u>SÍLVIA FERNÁNDEZ.....</u>	105
<u>JOVENTUTS D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA,</u> <u>RAÚL TORMOS</u>	134
<u>V ASSEMBLEA DE JOVES AMB INICIATIVA / I CONGRÉS DE JOVES COMUNISTES,</u> <u>MANUEL TORNADÍJO I MIREIA ROVIRA.....</u>	162
<u>PERFELS I PERCEPCIONS DELS MILITANTS POLITICS JUVENILS CATALANS,</u> <u>ÒSCAR BARBERÀ, ÀSTRID BARRIO I JOAN RODRÍGUEZ</u>	187
<u>ELS MILITANTS DE JOVENTUTS POLÍTQUES I ELS JOVES CATALANS,</u> <u>ÒSCAR BARBERÀ, ÀSTRID BARRIO I JOAN RODRÍGUEZ,</u>	222
<u>CONCLUSIONS.....</u>	248
<u>BIBLIOGRAFIA CITADA.....</u>	255
<u>ANNEXE</u>	264
<u>ÍNDIX.....</u>	269